

AHMET SAYDAN

YEDİ
SOSYALİST
ÜLKEDE

DÜN TÜSTAV

BUGÜN

YARIN

7 SOSYALİST ULKEDE

DUN-BUGUN-YARIN

İçindekiler

1. Ön söz	5
2. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XXIV. Kongresi	7
3. Alman Sosyalist Birlik Partisinin VIII. Kongresi	77
4. Bulgaristan Komünist Partisinin X. Kongresi	113
5. Çekoslavya Komünist Partisinin XIV. Kongresi	127
6. Macaristan Sosyalist İşçi Partisinin X. Kongresi	145
7. Polonya Birleşik İşçi Partisinin VI. Kongresi	153
8. Moğolistan Devrimci Halk Partisinin XIV. Kongresi	159
9. TKP. MK'nin SBKP'nin XXIV. Kongresine ilişkin Kararı	167
10. TKP. MK'nin ASBP'nin VIII. Kongresine ilişkin Kararı	173
11. TKP. MK'nin BKP'nin X. Kongresine ilişkin Kararı	177
12. TKP. MK'nin ÇKP'nin XIV. Kongresine ilişkin Kararı	181
13. TKP. MK'nin MSIP'nin X. Kongresine ilişkin Kararı	183
14. TKP. MK'nin PBIP'nin VI. Kongresine ilişkin Kararı	185

TÜSTAV

Önsöz

1971 Yılı içinde beş sosyalist ülkede komünist ve işçi partilerinin kongreleri yapıldı.

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin (SBKP) XXIV. Kongresi 30. III. 1971, Alman Sosyalist Birlik Partisinin (ASBP) VIII. Kongresi 15. VI. 1971, Bulgaristan Komünist Partisinin (BKP) X. Kongresi 20. IV. 1971, Çekoslovakya Komünist Partisinin (ÇKP) XIV. Kongresi 25. V. 1971, Polonya Birleşik İşçi Partisinin (PBİP) VI. Kongresi 6. XII. 1971, Moğolistan Devrimci Halk Partisi (MDHP) XVI. Kongresi 8. VI. 1971 tarihlerinde çalışmalarına başladı.

Macar Sosyalist İşçi Partisinin X. Kongresi ise 1971'e yakın bir tarihte, yani 23. XI. 1970 de yapıldı.

Hemen hemen bir yıl gibi kısa bir zaman içinde yedi sosyalist ülkede parti kongreleri yapılarak, bu ülkelerin daha önceki kongreleriyle son kongreler arasında geçen zaman içinde kaydedilen başarılar ve meydana gelen sorunlar incelendi ve gelecek beşyıllık plân devresi için perspektifler tespit edildi. Bu bakımdan bu ülkelerin komünist ve işçi partilerinin kongrelerinde tespit edilen başarıları, meydana gelen sorunları, ileriye doğru açılan perspektifleri incelemek, doğrudan doğruya bu ülkelerin toplumsal bünyesindeki gelişmeleri incelemek ve bu ülkeleri gerçek çehreleriyle görmek, sorunlarını kavramak anlamına gelmektedir.

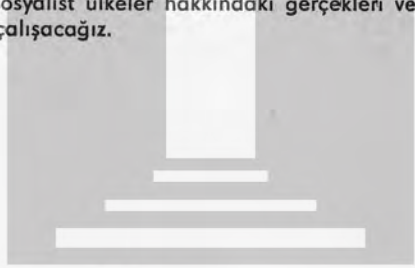
Dünya sosyalist toplum sistemine dahil ülkelerin ve özellikle Sovyetler Birliği'nin kaydettiği başarıları, sorunlarını ve perspektiflerini objektif bir şekilde kavramadan doğru bir dünya görüşüne varmak ve gerek dünyanın, gerekse içinde yaşadığımız toplumun sorunlarını sağlam bir şekilde kavrayarak, onlara yine doğru bir çözüm yolu bulmak imkânsızdır. Bu, burjuva siyaset adamları, bilginler, araştırmacılar, ekonomistler ve sosyologlar için kaçınılmaz olduğu gibi, diğer toplumsal, sosyal ve politik sorunlarla uğraşan herkes, hattâ memleket kaderinde söz sahibi olmak isteyen her yurttaş için de kaçınılmazdır.

Oysa bütün kapitalist ülkelerde, özellikle emperyalizmin hegemonyasına düşmüş Türkiye gibi az gelişmiş ülkelerde sosyalizm, ve sosyalist memleketler hakkında kamuoyunda yanlış fikirler uyandırmayı, hattâ beyinleri yıkamayı hedef edinen, gerçekleri tamamen ters gösteren düşmanca ve geniş ölçüde yaygın yapılmaktadır. Bun-

dan ötürü bu cins yayınlar Avrupa'da ve dünyada barış ve güvenliğin sağlanması, halklar arasında dostça ilişkilerin kurulmasına karşı, soğuk harbe ve soğuk harpçilere hizmet eden bir nitelik taşımaktadır. Sosyalist ülkelerdeki gelişmeleri gerçekçi bir gözle izliyen ve onları yansıtan yayınlarsa aksine Avrupa ve dünya barışının kuvvetlenmesine, soğuk harbin gerilemesine, halklar arasında dostça sağlam bağlar kurulmasına yardım etmek anlamına gelmektedir.

Sosyalist ülkeler sorunlarını ele alırken bir noktayı unutmamak lâzımdır. Sosyalist ülkelerin çoğu burjuvazinin miras bıraktığı az gelişmiş bir toplum düzeninden hareket etmişlerdir. Kapitalist düzende gelişmiş bir sanayi kurma süreci bir buçuk-iki yüzyılda sağlanmışken, sosyalist ülkelerde bu süreç çeyrek yüzyıla yarım yüzyıl arasında sağlanmıştır.

Bu gerçek, sosyalist düzenin bazı özelliklere sahip olduğunu, toplumlara hızlı bir gelişme sağlayabildiğini göstermektedir. Bu kitapta sosyalist ülkeler hakkındaki gerçekleri ve bu özellikleri yansıtmaya çalışacağız.

TÜSTAV

Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XXIV. Kongresi

Dünya kamuoyu Sovyetler Birliği'ndeki gelişmeleri büyük bir titizlik ve büyük bir ilgiyle izliyor. Yeryüzünde, dünya kamuoyunun böylesine geniş ölçüde ilgilendiği başka bir memleket yoktur demek yanlış olmaz.

Sovyetler Birliği'ndeki gelişmelerle herkesten önce dünya komünist ve işçi hareketine bağlı olanlar ilgileniyor. Bu ilgi de boşuna değildir. Sovyetler Birliği'nde, ekonomik, sosyal, bilimsel alanlarda kaydedilen başarılar, gerek kapitalist düzene, gerekse emperyalizme karşı yürütülen sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerini olumlu yönde etkileyen politik etkenler olarak, emperyalizme ve kapitalizme karşı dünya ölçüsünde yürütülen sınıf savaşında yerini alıyor. Lenin'in de belirttiği gibi komünist ve işçi hareketlerini örnek olmak bakımından kuvvetlendirici, yığınları kapitalizme ve emperyalizme karşı seferber edici bir etken olarak beliriyor.

Sosyalist ülkelerde sosyalizmi kurmak süreci içinde de bu başarılar etkileyici örnek olarak, çekici ve cesaretlendirici bir rol oynuyor. Yani Sovyetler Birliğinde kaydedilen başarılar öteki sosyalist ülkelerde sosyalizmi kurmak işini daha da kolaylaştırıyor ve bu yolda daha elverişli şartlar yaratıyor.

Sovyetler Birliğindeki başarılar, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlıkları için savaşan halkları da yakından ilgilendiriyor. Çünkü Çin-Hindinde olduğu gibi, Orta-Dağı, Afrika ve Güney Amerika halkları, Sovyetler Birliği kuvvetlendiği, bilimsel, teknik, sosyal, ekonomik ve politik alanlarda kaydettiği başarılar oranında, emperyalizme ve kapitalizme karşı sürdürdükleri savaşta daha da kuvvetlendiklerini, emperyalizmi yenme, demokratik bir düzen yaratma şans ve imkânlarının daha da arttığını anlıyor ve görüyorlar. Büyük Ekim Sosyalist devriminin başarıya ulaşması, yer yüzünde ilk sosyalist devletin, Sovyetler Birliğinin kurulmasıyla Türkiye'de 1919 da emperyalizme karşı başlayan Milli Kurtuluş Savaşı, uluslararası alanda gerçek bir dost ve destekleyici bulduğundan kuvvetlenmiş ve bu oranda da zafere ulaşma şansı artmıştır. Bundan ötürü denebilir ki, Sovyetler Birliği'nin, halkların ulusal kurtuluş savaşını destekleme politikası ilk defa Türkiye'de etkisini göstermiştir.

kazandı. Kongreye, 102 komünist ve işçi partisi ve anti-emperyalist, ulusal kurtuluş hareketlerine bağlı demokratik akımlar temsilcileri de katıldı.

SBKP'nin XXIV. Kongresinde Merkez Komitesinin beşyıllık faaliyet raporunu Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev sundu. Brejnev raporunun ilk kısmında Sovyetler Birliği'ndeki iç gelişmelerin dünya politik alanındaki mevcut durumla yakından bağlı olduğunu belirtti. Bundan ötürüdür ki, SBKP Merkez Komitesi uluslararası meselelere büyük bir önem vermektedir.

Brejnev Sovyetler Birliği'nin dış politikasını şöyle niteledi: «Sovyetler Birliği barışa bağlı bir devlettir. Bu da bizim sosyalist rejimimizin karakterinden doğmaktadır. SBKP'nin XXIII. Kongresinde tespit edildiği gibi Sovyetler Birliği'nin dış politika hedefleri öteki sosyalist ülkelerle ahenkli olarak şu noktalarda toplanmıştır: sosyalizmin ve komünizmin kurulması için uluslararası elverişli şartlar yaratmak; sosyalist ülkeler arasındaki birlik ve beraberliği, dostluk ve kardeşliği kuvvetlendirmek; ulusal kurtuluş hareketini desteklemek ve gelişme yolunda olan genç devletlerle her alanda işbirliği yapmak; değişik sosyal sistemlere sahip devletler arasında barış içinde yanyana yaşama prensibini sürekli olarak savunmak; emperyalizmin saldırı kuvvetlerine kararlı bir şekilde karşı koymak; insanlığı yeni bir dünya harbinden korumak.

Merkez Komitesinin uluslararası politik alandaki pratik eylemleri bu hedeflere erişmek amacını gütmüştür.»

Leonid Brejnev, kardeş sosyalist ülkeler ve onların komünist partileriyle ilişkilerin Merkez Komitesinin başlıca sorunlarından biri olduğunu kaydettikten sonra şunları belirtmiştir: «Dünya sosyalist sisteminin çeyrek yüz yıllık geçmişi vardır. Devrimci teori ve pratiğin gelişmesi bakımından bu yıllar olağanüstü bir şekilde verimli olmuştur. Sosyalist dünya, komünist ve işçi hareketine muazzam ve tarihsel ölçüde tecrübe sağlamıştır. Bu tecrübe şunları gösteriyor:

– Bugün dünya sosyalist sistemini teşkil eden devletlerde sağlam şekilde yerleşmiş olan sosyalist toplum sistemi, kapitalizme karşı tarihsel savaşta büyük bir hayatiyet göstermiştir.

– Dünya sosyalist sisteminin kurulması ve kuvvetlenmesi Büyük Ekim ile başlayan tarihsel gelişmeyi büyük ölçüde hızlandırmıştır. Sosyalizmin bütün dünyada üstün gelmesi için yeni perspektifler açılmıştır. Hayat, komünist ve işçi partilerinin 1969 Konferansında «dünya sosyalist sistemi emperyalizme karşı savaşta sonuçlandırıcı kuvveti temsil etmektedir» şeklinde varılan sonucu doğrulamaktadır.

– Dünya sosyalist sistemi, bütün halklar için çok önemli bir sorunun çözülmesine, yani yeni bir dünya harbinden korunma konusuna büyük ölçüde yardımda bulunmaktadır. Saldırgan emperyalistlerin birçok plânlarının boşa çıkması dünya sosyalist sisteminin varlığı ve aktif oluşunun bir sonucudur demek, gerçeğin tam ifadesidir.

– Sosyalizm kuruculuğunda başarı büyük ölçüde toplumsal gelişmede genel olanla, özellikle ulusal olanın iyi bir şekilde ahenkleştirilmesine bağlıdır. Biz şimdi yalnız teorik bakımdan değil, pratikte de sosyalizm yolunun genel hatlarının bütün sosyalist ülkelerin gelişmelerine özgü genel kanunlarla belirlendiğini biliyoruz. Şunu da biliyoruz ki, genel kanunların uygulanması milli özelliklere, konkre tarihsel şartlara uygun değişik şekillerde kendini gösterir. Genel kanunlara dayanmadan, her ülkenin tarihsel, konkre şartlarını gözönünde tutmadan sosyalizmi kurmak imkânsızdır. Bu iki etkeni gözönünde tutmadan sosyalist ülkeler arasındaki ilişkileri iyi bir şekilde geliştirmek de imkânsızdır.

Geçen beşyıllık devre kardeş ülkeler ve partilerin kollektif tecrübe hazinelerini önemli ölçüde zenginleştirdi. Geçen beşyıllık devre içinde sosyalist ülkelerin ekonomik potansiyelleri önemli ölçüde arttı, sosyalizmin politik temelleri kuvvetlendi, halkın yaşama seviyesi yükseldi, kültür ve ilim ilerleme yolunu izledi.

Aynı zamanda bilindiği gibi sosyalist dünyada bazı zorluklar ve (karmaşık bir durum) kendini göstermeye devam etti ve bazı devletlerle Sovyetler Birliği'nin ilişkilerine aksetti. Bununla beraber bu, sosyalist ülkeler arasındaki dostluğun ve birliğin kuvvetlenmesinde beliren hakim eğilimi değiştirmede. Bütünyle kardeş ülkelerle her alandaki işbirliğimiz iyice gelişti ve kuvvetlendi.

Varşova Anlaşmasına dahil ülkeler Avrupada barışın kuvvetlenmesi için ve devletler arasındaki sınırların dokunulmazlığı temeli üzerinde ayrıntılı bir program ileri sürme teşebbüsünde bulundu. Varşova Anlaşması devletlerinin gayreti ile, NATO'nun Federal Almanya'daki militaristlere nükleer silâhlar sağlama plânları uygulanamamıştır. Bu da Varşova Anlaşması ülkelerinin aktif hanesine kaydedilmektedir.

Sosyalist ülkelerin ortak gayretleri sonucunda Avrupa'da durumun sağlamlaşması yönünde esaslı bir gelişme başarılmıştır, bu da, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin uluslararası durumunun kuvvetlenmesidir. Meşhur «Hallstein doktrini» yenilgeye uğratıldı. Bugüne kadar Alman Demokratik Cumhuriyeti 27 ülke tarafından tanındı ve bu süreç şüphe yok ki devam edecektir.

Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin aktif ve sürekli desteği Viyetnam ve öteki Çin-Hindi halklarının emperyalist müdahaleye karşı savaşları için hayatı bir önem taşımaktadır. Orta Doğu'da sosyalist ülkelerin teşebbüsleri, emperyalistlerin Arap ülkelerindeki ilerici rejimleri devirmek plânlarını başarısızlığa uğratan kesin etkenlerden biridir.

Sovyetler Birliği ve öteki kardeş devletler ulusal ekonomilerinin gelişmesi için birbirine en çok yardımda bulunmak gayretini göstermektedirler. Geçen beş yıl içinde sosyalist ülkelerde bizim teknik yardımlarımızla 300 den fazla sanayi ve tarım ünitesi kuruldu veya modernize edildi. Dostlarımıza karşılıklı avantajlı şartlarla birçok sanayi maddesi veriyoruz. Sovyetler Birliği Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin (EYK), Küba'nın ihtiyacının % 70 ini, Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti'nin, Demokratik Kore Halk Cumhuriyeti'nin de hammadde ve yakıt ihtiyaçlarını önemli ölçüde karşılamaktadır.

Buna karşılık bizim ulusal ekonomimiz de geçen beş yıllık süre içinde Yardımlaşma Konseyi ülkelerinden 54 kimya fabrikası için donatım sağlamıştır. Bu süre içinde filomuza katılan deniz gemilerinden % 38'inden fazlası dostlarımızın gemi inşaat tezgâhlarında yapılmıştır. Sovyetler Birliği ve EYK'nın öteki üyeleri arasındaki ekonomik ilişkiler sürekli bir temele oturtulmuştur. Son zamanlarda kardeş memleketler arasında 1971–75 devresini kapsayan ekonomik koordinasyon plânları yapıldı. Son yıllarda örgütün ve çok yönlü ekonomik işbirliğinin teknik temelinin geliştirilmesi için aktif bir çalışma yürütülmüştür.

«Drujba» petrol boru hattının ikinci bölümünün yapımına başlandı. 1964 yılında, yani hattın çalışmaya başladığı ilk yıl 8,3 milyon ton petrol nakledildi. 1975 yılında ise, bu hattan kardeş ülkelere 50 milyon ton petrol sevkedilecektir. Bugüne kadar görülmemiş ölçülerde bir tabii gaz hattı kurulmaktadır. Bu gaz hattı, Sibirya'nın tabii gazlarını ülkemizin Avrupaya kısmına nakledecektir. Böylece Çekoslovakya ve Polonya'ya sağlanan tabii gaz miktarının artırılması, Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin, Bulgaristan'ın ve Mekaristan'ın tabii gaz ihtiyaçlarının karşılanmasına başlamak mümkün olacaktır. Ekonomik işbirliği için kurulmuş olan uluslararası bir banka faaliyetine başarıyla devam ediyor. Son zamanlarda EYK ülkelerinin hepsini kapsayan bir yatırım bankası kuruldu ve çalışmaya başlandı.

Bütün bunlar sosyal üretimin etkisini yükseltmek, her ülkenin ulusal ekonomisini daha hızlı bir gelişme temposuna ulaştırmak gibi sonuçlar vermektedir. Geçen beşyıllık plân devresinde EYK üyesi devletlerin sanayi üretimi % 49 arttı. Ticaret de büyük ölçüde gelişti.

Sosyalist ülkelerin ekonomik entegrasyonu yeni ve karmaşık bir süreçtir. Birçok ekonomik sorunların yeni ve daha geniş bir şekilde ele alınmasını zorladığı gibi, tek bir memleketin değil de, işbirliğine katılan bütün ülkelerin menfaatlerine cevap veren en uygun çözüm yollarını bulmayı da zorlamaktadır. En verimli üretim yollarını, en ileri tekniği bulmayı, bilimin ve teknolojinin en son başarılarına kararlı bir şekilde yönelmeyi de zorlamaktadır.»

Leonid Brejnev Sovyetler Birliği'nin öteki sosyalist ülkelerle ekonomik, kültürel, teknik ve bilimsel alanlarda bağladığı anlaşmalar ve gelişen ilişkileri hakkında geniş bilgi verdikten sonra Çin Halk Cumhuriyeti ile olan ilişkilere de değinerek şunları belirtmiştir:

Çin Halk Cumhuriyeti ile ilişkilerimizde ne durumdayız? Bilindiği gibi Çinli yöneticiler milletlerarası alanın ve dünya komünist hareketinin temel sorunlarında Leninizm'e uymayan bir politika ve ideolojik bir platform kabul etmişlerdir. XX. Kongre hattından ve SBKP'nin programından vazgeçmemizi istediler. Partimize ve ülkeye karşı kinle dolu bir propaganda kampanyasına giriştiler. Sovyetler Birliği'ne karşı toprak isteğinde bulundular, hatta 1961 ilkbaharında Sovyet sınırında silahlı olaylar tahrik ettiler.

Partimiz Marksizm-Leninizm doktrinini değiştirme, uluslararası komünist hareketinde ve emperyalizme karşı savaşanların saflarında ayrılık yaratma teşebbüslerine kararlı bir şekilde karşı çıkmıştır. Serinkanlı ve provokasyonlara kapılmayan tutumuyla SBKP Merkez Komitesi ve Sovyet Hükümeti, Çin Halk Cumhuriyeti ile ilişkilerini normalleştirmek için elinden geleni yaptı.

Geçen yılın sonlarına doğru Sovyetler Birliği'yle Çin Halk Cumhuriyeti arasında büyük elçiler teati edildi. Uzuncu bir fasıladan sonra ticaret anlaşmaları imzalandı ve mal değiş-tokuşu azçok arttı. Bunlar faydalı tedbirlerdir ve bizler bu yönde devam etmeye hazırız.

Fakat yoldaşlar, öte yandan Çin'in anti-Sovyet hatta devam ettiğini ve Çin Komünist Partisinin IX. Kongresinde Sovyetler Birliğine düşman kararların doğrulandığını görmezlikten de gelemeyiz.

Bu konuda ne denebilir? Pekin tarafından yayınlanan ve Çin halkına aşılacak istenen, partimize, devletimize karşı onur kırıcı bu tertipleri var kuvvetimizle reddediyoruz. Emperyalistlerin hürriyet-sever halklara karşı saldırgan eylemlerini arttırdıkları sırada Çin'le Sovyetler Birliği arasında anlaşmazlık tohumları ekmek manasız ve zararlıdır. Bu durum bütün anti-emperyalist ve devrimci güçlerin eylem birliğini ve beraberliğini daha kaçınılmaz hale getiriyor,

Sovyetler Birliği ve Çin devletleri arasında kin hislerinin körüklenmemesini zorunlu kılıyor.

Sovyet devletinin milli menfaatleri konusunda hiçbir tavizde bulunacak değiliz. SBKP, Marksist-Leninist temel üzerinde sosyalist ülkelerin, dünya komünist hareketinin birliğini sağlamak için hiç durmadan savaşıacaktır. Öte yandan partimiz ve Sovyet hükümeti, Sovyetler Birliği'yle Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin düzeltilmesinin, iki ülkenin uzun vadeli menfaatlerine, sosyalizmin, halkların özgürlüklerinin menfaatlerine uygun olduğuna barışın kuvvetlenmesine yarıyacağına derinden inanmaktadır. Bunun içindir ki bizler, yalnız ilişkilerimizin normalleşmesi için değil, Sovyetler Birliği'yle Çin Halk Cumhuriyeti arasında iyi komşuluk ve dostluk ilişkilerinin kurulması için elimizden geleni yapmaya hazırız. Eninde sonunda bu sonuca varılacağına inanmaktayız.

Son yıllarda Çekoslovakya'daki politik bunalım, uluslararası olaylarda önemli bir yer aldı.

«Çekoslovakya olayları şu gerçekleri bir daha doğrulamıştır: Sosyalizmi kurma yoluna girmiş ülkelerde az veya çok tutunabilmiş olan anti-sosyalist güçler bazı şartlar altında eylemlerini kuvvetlendirebiliyor, hatta dış güçlerden, bu gibi akımlarla ittifak kurmaya hazır emperyalizmden destek bulmak ümidiyle karşı devrimci eylemlere bile girişebiliyorlar.

Sağcı revizyonizm sosyalizmi «islah etmek» bahanesiyle açıkça belirdi. Marksizm'i-Leninizm'i devrimci temelden yoksun etmeye ve burjuva ideolojisine yol açmaya koyuldu.

Çekoslovakya olayları sosyalist toplumda partinin yönetici rolünü parti idaresinde sürekli olarak geliştirmek, sosyalist toplumda olgunlaşmış sorunların çözümünü yaratıcı bir anlayış ve Marksizm-Leninizm prensipleri ışığında ele almak zorunluluklarının çok önemli olduğunu inandırıcı bir şekilde göstermiştir.»

Leonid Brejnev, emperyalizmin ve suç ortaklarının Çekoslovakya'da sosyalist rejimi devirmeyi denediğini, Avrupa'da durumunu sağlamlaştırmaya ve genellikle sosyalist ülkelere karşı daha saldırgan bir politika yürütmek imkânlarını aramaya koyulduğunu belirttikten sonra bu konuda ÇKP Merkez Komitesinin şu kararını hatırlatıyor:

«Beş müttefik sosyalist devlet askerlerinin Çekoslovakya'ya girmesi enternasyonalist dayanışma niteliğinde bir eylemdi. Hem Çekoslovak emekçilerinin, hem uluslararası işçi sınıfının, hem de sosyalist toplumun, uluslararası komünist hareketinin sınıf menfaatlerine uygundur. Bu enternasyonalist eylem binlerce insanın hayatını kurtardı, barışa ve sükûna dayanan çalışma şartlarını sağlamış sosya-

list cephenin Batı sınırlarını kuvvetlendirdi ve emperyalist çevrelerin İkinci Dünya Harbi sonuçlarını revizyona tabii tutma ümitlerini boşa çıkardı.»

SBKP Birinci Sekreteri Brejnev, partisinin, emperyalizmle ilgili sorunlarla sürekli olarak ilgilendiğini, bu konuda gittikçe derinleşen tahliller yaptığını, Komünist Partilerinin 1969 Milletlerarası Konferansında emperyalizmin özelliklerinin Marksist-Leninist açıdan tahlil edildiğini belirttikten sonra şunları söylüyor:

«Birçokları çağdaş kapitalizmi dünyadaki yeni duruma adapte olabilmesi özelliğiyle izah ediyor. Sermayenin hakim olduğu ülkelerdeki yönetici çevreler sınıf savaşının devrimci bir halk hareketi haline gelmesinden her zamankinden daha fazla korkuyorlar. Burjuvazinin daha, örtülü bir şekilde sömürü ve baskı yöntemlerine başvurmasının, bazı hallerde kısmi reformları kabul etme eylemlerini göstermesinin sebebi budur. Burjuvazi böylece mümkün olduğu kadar yığınları ideolojik ve politik kontrolünde tutmayı istiyor. Tekeller, bilimsel ve teknik ilerlemeleri ve bunların sonuçlarını durumlarını kuvvetlendirmek, üretim hızını geliştirmek ve etkisini arttırmak, emekçileri daha iyi sömürmek ve onları baskı altında tutmak için geniş ölçüde kullanıyorlar.

Fakat bir sistem sayılan kapitalizmin yeni şartlara adapte olması, onun istikrar kazandığı anlamına gelmez. *Kapitalizmin genel bunalımı derinleşmeye devam ediyor.*

Ne entegrasyon süreci, ne de emperyalistlerin sınıfsal çıkarlarına uyarak dünya sosyalizmine karşı birleşmek için gösterdikleri çabalar emperyalist güçler arasındaki çelişmeleri ortadan kaldırmış değildir. 70 yılının başlangıcında emperyalistlerin başlıca çatışma öbekleri Birleşik Amerika, Batı Avrupa (ve en başta altıların Ortak Pazarı) ve Japonya olarak daha da açıklığa kavuştu. Bunlar arasında ekonomik ve politik yarışma gelişmektedir.

Brejnev, geçen beş yıllık devre içinde emperyalizmin saldırgan politikasındaki gelişmelere ve bunun dünyanın değişik bölgelerindeki belirtilerini, özellikle, meselâ Amerikan emperyalizminin Çin-Hindistan'daki Song Mi katliamlarını belirttikten sonra emperyalizme karşı oluşan ulusal ve uluslararası güçlerdeki gelişmeleri kaydetti. «Bugün de geçmişte olduğu gibi devrimci güçlerin savaşkan ve tecrübeli öncülük rolü *uluslararası işçi hareketine* düşmektedir. Geçen beş yıllık devre içinde kapitalist âlemde gelişen olaylar, işçi sınıfının olağanüstü rolünü, onun tekeller iktidarına karşı başlıca ve en güçlü hasım kuvvet, tekellere karşı olan güçlerin çekici kutbu olduğu gerçeğini tamamen doğrulamıştır.

Emperyalizm ulusal kurtuluş savaşında gelişen güçlerin artan baskısı altındadır. Ve her şeyden evvel Asya ve Afrika'nın anti-emperyalist genç bağımsız devletlerinin baskısı altındadır. Önemli olan şudur: *birçok ülkelerde yürütülmekte olan ulusal kurtuluş savaşları pratikte hem feodalist, hem de kapitalist sömürü ilişkilerine karşı bir savaşa dönüşmektedir.*

Birçokları için emperyalizme karşı savaşın başarısı anti-emperyalist güçlerin ve en başta onların öncüsü, *dünya komünist hareketinin* birliğine bağlıdır. Bu beş yıl içinde partimiz öteki kardeş partilerle birlikte bu birliğin doğrulanması, komünist saflarının kuvvetlenmesi için bir hayli gayret harcadı.

Bu, karmaşık bir işti. Gerçekten de geçen devre içinde dünya komünist hareketinin ideolojik ve teorik temeli niteliğinde olan Marksizm'e-Leninizm'e karşı saldırı maksadıyla değişik teşebbüsler belirdi. Birçok ülkelerde Çin yöneticileri milletlerarası komünist hareketine karşı bir ağırlık yaratmak amacıyla sözde «Marksist-Leninist partiler», ayrılıkçı gruplar meydana getirdiler. Troçkistler sık sık bu gruplarla birleştiler.

Partimizin gayesi, komünist hareket birliğinin ideolojik temelinin kuvvetlendirilmesinde bir dönüme ulaşmak oldu.

Bu gayetler sonucundadır ki, komünist ve işçi partilerinin uluslararası konferansını toplama konusu gündeme alınabildi. Bu olay için önemli hazırlıklar yapıldı. Biliyorsunuz ki yoldaşlar, partimiz ve SBKP Merkez Komitesi bu konferans fikrinin gelişmesi ve konferansın hazırlığı için hiç de küçümsenmeyecek katkıda bulundu.

Konferans komünistlerin uluslararası birliğini, anti-emperyalist güçleri kuvvetlendirmek yönünde büyük bir adım attı. Marksist-Leninist teorisinin bazı noktalarını çağımıza uygulamak maksadıyla derinleştirmeye çok katkıda bulundu.»

Brejnev, sağ ve «sol» revizyonizme, nasyonalizme karşı savaşın öneminden, nasyonalizmin anti-Sovyet bir şekil almasından ve bu noktada burjuva ideologlarının sosyalizme ve komünist hareketine karşı geniş faaliyet göstermelerinden bahsederek, oportünist elemanların antisovyetik kampanyalarının burjuvaziden değişik şekillerde yardım gördüğünü belirttikten sonra şunları söylemiştir:

«Olaylar bu gibi elemanların kendi ülkelerinde komünist partilere karşı açık savaşa geçtiklerini göstermektedir. Meselâ Fransa'da Garaudy, Avusturya'da Fischer, Venezuela'da Petkow tipinden dönemler, yahut İtalya'da 'Manifesto' grupçuğu gibi. Kardeş partiler bu gibi elemanlara karşı mücadeleyi, birliklerini kuvvetlendirmenin önemli bir şartı saymaktadırlar. Sayıları daha da arttırıla-

bilen bu gibi örnekler revizyonizme, nasyonalizme karşı savaşın komünist partileri için önemli bir ödev olduğunu ispat etmektedir. Emperyalizme karşı savaşta, sosyalizmi resmi bir ödev olarak ilân eden ve bugün sayıları çok olan demokratik devrimci partilerin önemi gün geçtikçe artmaktadır. SBKP, bu partilerle temaslarını aktif olarak geliştirmektedir. Şuna inanıyoruz ki, bu gibi partilerin kendi ülkelerindekiler dahil, komünist partileriyle işbirlikleri anti-emperyalist hareketin menfaatlerine, ulusal bağımsızlıklarının kuvvetlenmesine tamamen uygundur ve sosyal ilerlemeye yardım eder.»

Leonid Brejnev Sovyetler Birliği'nin barış ve halkların güvenliği uğrunda, emperyalizmin saldırılarına karşı yürüttüğü politikayı inceleyen 25 yıldan beri barış içinde yaşadığını, bunun partinin dış politikasının parlak bir sonucu olduğunu, insanlığın da bu devre içinde dünya harbi görmediğini belirttikten ve bu konuda Sovyetler Birliği'nin dış politikasının halkların bu tarihsel başarısında payı olduğunu kaydettikten sonra yeni bir dünya harbi tehlikesinin tamamen ortadan kalkmadığını belirtmiştir. Brejnev, bu tehlikeyi önlemenin barıştan yana olan devletler ve bütün halklar için hayati bir konu olduğunu anlattıktan sonra bu konuda Sovyetler Birliğinin politikasını şu şekilde formüleştirmiştir:

«Sovyetler Birliği emperyalizmin saldırı politikasına barış aktif olarak savunmak, uluslararası güvenliği sağlamlaştırmak politikasıyla karşı koymaktadır. SBK. bu savaşın başlıca konkre şekillerini bugünkü durumda şu şekilde tespit etmektedir:

Birinci olarak

– Güney-Doğu Asya'da ve Yakın-Doğu'da harp ocaklarını ortadan kaldırmak ve bu bölgelerde devletlerin ve saldırıya kurban halkların kanuni haklarına saygı göstererek politik çözümlerin bulunmasına yardım etmek.

– Uluslararası alanda her türlü saldırı ve keyfi hareketlere karşı derhal ve sert bir şekilde karşı koymak. Birleşmiş Milletler Teşkilâtının imkânları bu gaye için tam olarak kullanılmalıdır.

– Anlaşmazlıkları kuvvete veya tehdite başvurarak çözümlemeye karşı durmak uluslararası alanda bir kanun olmalıdır. Sovyetler Birliği bu görüşü kabul eden ülkelere karşılıklı veya bölgesel anlaşmalar imzalamayı teklif etmektedir.

İkinci olarak

– İkinci Dünya Harbi sonucunda Avrupa'da meydana gelmiş olan arazi değişikliklerini kesin olarak tanımak. Kıt'ada barışı ve gerginliğin kaldırılmasını sağlayacak bir yön tutmak. Avrupalılararası konferansın toplanmasını ve başarısını sağlamak.

– Avrupa'da kolektif güvenliğin garantisi için bütün olanakları kullanmak. Varşova Anlaşmasına üye devletlerin, Varşova Anlaşmasıyla Kuzey Atlantik Paktını karşılıklı olarak feshetmek – ilk adım olarak da, bunların askeri teşkilâtlarını ortadan kaldırmak yönünde açıkladıkları istekleri doğruluyoruz.

Üçüncü olarak

– Bakteriyojik, kimyasal ve çekirdeksel silâhları yasaklayan anlaşmalar imzalamak.

– Her yerde, yer altı dahil olmak üzere çekirdeksel silâhlar denemelerinin durdurulmasını sağlamaya çalışmak.

– Dünyanın değişik bölgelerinde çekirdeksel silâhlardan arınmış bölgelerin yaratılmasına yardım etmek.

– Çekirdeksel silâhlara sahip bütün devletlere, çekirdeksel silâhsızlanma teklif ediyoruz. Bu maksatla da çekirdeksel beş büyük devlet, Sovyetler Birliği, Birleşik Amerika, Çin Halk Cumhuriyeti, Fransa ve Büyük Britanya arasında bu maksatla bir konferans toplamak.

Dördüncü olarak

– Her cins silâhlanmanın durdurulması savaşını yoğunlaştırmak. Silâhsızlanma meselelerinin tümünü incelemek üzere bir dünya konferansının toplanmasından yanayız.

– Yabancı askeri üslerin kaldırılmasından yanayız. Biz, askeri birliklerin birbirine yakın olmalarından ötürü tehlikenin büyük olduğu bölgelerde, ve her şeyden evvel Orta Avrupa'da silâhlı kuvvetlerin ve silâhların azaltılmasından yanayız.

– Tesadüfi veya tertipli silâhlı çatışmalar ihtimalini azaltacak tedbirlerin alınması ve uygulanması yerinde olacağı gibi milletlerarası bunalımlara ve bir harbe yol açacak ihtimalleri azaltacak tedbirlerin alınması yerinde olacaktır.

Sovyetler Birliği askeri masrafların, en başta büyük devletler askeri harcamalarının azaltılmasını gözönünde tutan konuşmalara hazırdır.

Beşinci olarak

– Birleşmiş Milletler Teşkilâtının, sömürge rejimlerinin ortadan kaldırılması için aldığı kararların tam olarak uygulanması gerekmektedir. Irkçılık ve apartheid (ırk ayrımı) tezahürlerinin dünyaca suçlanması ve boykot edilmesi gerekmektedir.

Altıncı olarak

– Sovyetler Birliği, istiyen bütün devletlerle her alanda karşılıklı menfaatlere dayanan işbirliği ilişkilerini kuvvetlendirmeye hazırdır. Memleketimiz ilgili devletlerle tabiatın korunması, enerji kaynak-

ların ve tabii zenginliklerin kıymetlendirilmesi, ulaştırma araçlarının ve telekomünikasyonun geliştirilmesi, en tehlikeli ve en yaygın hastalıkların ortadan kaldırılması, uzayın ve okyanusun fethi ve keşfiyle bağlı meselelerin çözümü için ilgili devletlerle bu meselelerin çözümüne katılmaya hazırdır.

İşte partimizin barış için savaş ve uluslararası işbirliği, halkların özgürlüğü ve bağımsızlığı konularında genel hatlarıyla programı budur.

Sovyetler Birliği barış ve halklar arasında dostluk politikasını şaşmadan uygulayarak emperyalizme karşı kararlı savaşını devam ettirecek, saldırganların davranış ve gizli faaliyetlerine sert bir şekilde karşı koyacaktır.»

Leonid Brejnev, partinin bugünkü aşamada ekonomik politikasının temel sorunları bölümünde Sovyet toplumunun komünizme doğru gelişmesinde ve sosyalist gücün uluslararası alandaki kuvvetinin doğrulanmasında ekonomik gelişmenin önemini belirttikten sonra Sekizinci Beşyillik plânın sonuçları ve partinin ekonomi politikasının hedefleri hakkında geniş bilgi verdi.

«XXIII. Kongrenin, başlıca ekonomik bölümler hakkındaki direktifleri başarıyla yerine getirilmiştir. Milli gelirin % 38 ilâ % 41 arasında artması öngörülmüyordu. Gerçek artış % 41 oldu. Sanayi üretimi % 50 arttı, oysa öngörülen artış % 47-50 idi. Üretimin kesin ve başta gelen göstergesi olan sosyal iş verimliliği, VIII. Beşyillik Plân devresinde % 29 artışa karşılık % 37 arttı.

Ekonominin temeli olan ağır sanayi gelişmekte devam etti. Teknik ilerlemenin bağlı olduğu kollar elektro-enerjetik, kimya sanayii, petro-şimi, makine inşaatı, özellikle radyo-elektronik donatım ve dakik aletler yapımı öncelikle geliştirilmiştir. Bu kolların üretimi, genel sanayi üretiminde % 28 den % 33 e yükselmiştir. Hafif ve gıda sanayileri de hızlı tempolarla geliştirilmiştir. Tüketim malları üretimi beş yıl içinde % 49 artmıştır.

Tarım ürünleri üretimi geçen beşyillik devre içinde yılda % 12 den % 21'e yükselmiştir.

1970 yılında elde edilen sonuçları özellikle kaydetmek yerinde olacaktır. Memlekette 186 milyon ton tahıl, 6,9 milyon ton da ham pamuk elde edildi. Böylece hektar başına ortalama 15,6 kental tahıl, 25 kental da pamuk elde edilmiştir.

1900'e yakın önemli işletme ve sanayi yeri işletmeye açıldı.

Memleketin üretici kuvvetlerinin dağılımı ıslah edildi. Sibiry'a'nın Uzak-Doğu'nun, Orta-Asya'nın ve Kazakistan'ın ekonomik gücünün ciddi bir şekilde genişletildiği tespit edildi. Bütün cumhuriyetlerin

milli ekonomisi ilerledi. Ve bu cumhuriyetlerden her birinin memleketin bütününe ait işlerin çözülmesine katkılarının arttığı da müşahade edildi. Bu demektir ki, Birliğin ekonomik temeli ve halklarımızın kardeşliği daha da genişledi.

Adam başına düşen gerçek (reel) milli gelir, partinin XXIII. Kongre direktiflerinde % 30 öngörülmüşken % 33 arttı. Oysa bundan evvelki beşyillik plân devresinde bu artış % 19 du.

Bildiğiniz gibi yoldaşlar, bu beşyillik plân devresinde işçi ve memurların en az aylık ücretleri 60 rubleye yükseltildi. Bütün memleket ölçüsünde işçi ve memurların ortalama gündelikleri % 26 arttı. Kollektif çiftliklerdeki kolhozcuların kolхозlardaki çalışmalarına karşılık aldıkları maaşlar % 42 arttı. Kolhoz üyeleri için iş taksimi garantisi kondu, emeklilik yaş haddi indirildi, hastalık hali ve çalışma gücünü kaybedenler için sosyal yardımlar kondu.

Sovyetlerin mesken sorununun büyük ölçüde ve canla başla çözümlemeye çalıştıkları bilinmektedir. Bu maksatla 60 milyar ruble harcanmıştır. Beş yıl içinde 5 milyar metre kareden fazla mesken inşa edilmiştir. Bu, her birinin bir milyon nüfusu olan 50 şehir demektir.

1966 ile 1970 yılı arasında 151 bin tıp doktoru yetişti. Bu devrede, geçen beşyillik plân devresine kıyasla 22 bin daha fazla tıp doktoru yetişmiştir.

Yıllardan beri Sovyet işçi ve memurlarının büyük kısmı beş günlük çalışma haftasından yararlanmakta ve haftada iki gün istirahat etmektedirler.

Geçen beşyillik plânın bilançosunu yaparken elde edilen başarıları onurla kaydetmekle beraber parti yönetimi eylemlerindeki yetersizlikleri ve askıda kalan sorunları da açıkça görmektedir. Her şeyden evvel şunu kaydetmek gerek ki, bazı önemli üretim alanlarında tespit edilmiş ödevler tam olarak başarılamamıştır.

Kimya sanayiinde, makine-donatım inşaatında, hafif sanayide ve daha bazı kollarla üretim gücünün gelişmesinde bazı gecikmeler kaydedilmiştir. Birçok bakanlıklar yeni tekniği benimseme plânlarını ve iş verimliliğini yükseltmeyi öngören ödevleri yerine getirememişlerdir. Tarımı elektrik enerjisi ve makinelerle donatmak plânları tam olarak gerçekleştirilememiştir.»

Leonid Brejnev bugünkü aşamanın özelliklerini ve yeni beşyillik plânın ödevlerini tespit ederken, Lenin'in de belirttiği gibi, her aşamadaki ödevlerin özel niteliklerini, partinin hareket ettiği mevcut şartların özel karakterini tespit etmenin önemini kaydettikten sonra sözlerine şöyle devam ediyor:

«Bilindiği gibi bizde sosyalizm 30 yıllarının ikinci yarısında üstün geldi. ... Ekonomimiz gerek bu devrede, gerekse şimdi aynı üretim ilişkileri tipine, aynı ekonomik kanunlara, yani sosyalizmin kanunlarına oturtulmuştur.

Sovyet halkının fedakârca çalışmaları sayesinde Lenin'in 1918 de yurdumuzun geleceğini müjdelerken sözünü ettiği, gelişmiş sosyalist toplumu kurduk. Bu, partinin son kongrelerinde ortaya koyduğu büyük ödevi, komünizmin maddi ve teknik temelini yaratmayı pratik alanda çözümlemeye girişmemizi sağladı.»

Leonid Brejnev, bugünkü aşamada ekonominin genişliği, çok sektörlü sanayi, sosyalist tarım, öncü bir bilim, kalifiye işçiler, uzmanlar ve yöneticiler kadrosu gibi ekonominin bazı niteliklerini saydıktan sonra şunları belirtiyor: «Bu öyle bir ekonomidir ki, günde yaklaşık olarak 2 milyar rublelik sosyal üretim sağlamaktadır. Yani, yurdumuzda günde 30 yılları sonunda üretilenin 10 mislinden fazla üretim yapılmaktadır.

Ülkenin ekonomik gelişmesinin bugünkü aşamada esas hatları, aynı zamanda sürekli bir gelişme hızına sahip olan bilimsel teknik devrimle tayin edilmektedir. Sosyalizm, plânlaştırılmış sosyalist ekonomi, bilimsel teknik ilerleme için her alanda geniş eylem alanları açmaktadır. Öte yandan bilimsel teknik devrim, ekonomik faaliyetlerimizin birçok yönlerini geliştirmeye zorlamaktadır. Başka bir deyişle bu, sosyalizm yararına muazzam bir kuvvettir, fakat onu yönetmesini bilmek gerekmektedir. Şunu da gözönünde tutmak lâzımdır ki, bugün sosyalizmle kapitalizm arasındaki sınıf savaşında, bu iki sistem arasında önemi hızla artan ekonomik ve bilimsel teknik devrim yarışı başlıca rolü oynamaktadır.»

Leonid Brejnev, bugünkü durumda kuruculuk sorunlarının çözümlenmesinde milyonlarca insanın, işçi sınıfının, kolhozcu köylülerin ve aydınların devrimci atılımlarının önemini ve çalışmaların bilimsel temeller üzerinde örgütlenmesi gereğini belirttikten sonra IX. Beşyillik plânın hedeflerini şu sözlerle tespit etti:

«IX. Beşyillik plân, Sovyet toplumunun komünizm yolunda, onun maddi ve teknik temellerinin kuruluşunda, ülkenin ekonomik ve savunma gücünün sağlamaştırılmasında önemli bir aşama olmalıdır. Beşyillik plânın temel ödevi, sosyalist üretimin daha yüksek bir hıza ulaştırılması, onun etkenliğinin artırılması, bilimsel ve teknik ilerleme ve iş verimliliğinin hızının artırılması ile halkın maddi ve kültürel şartlarının önemli ölçüde geliştirilmesidir.

Beş yıl içinde milli geliri % 37 ile % 40 oranında arttırmak, özellikle tüketim fonunu % 40 ve birikim fonunu % 37 arttırmak gerekecektir. Sanayi üretim hacmini % 42 ile % 46 oranında, yıllık

tarım üretimini % 20 ile % 22 oranında arttırmak zorunlu olacaktır. Halkın reel gelirlerinin, adam başına üçte bir artırılması gerekmektedir.»

SBKP Genel Sekreteri daha sonra IX. Beşyillik Plânın başta gelen ödevinin, halkın hayat seviyesini yükseltmek olduğunu belirtmiş, bunun için de Sovyet yurttaşlarının üretim kabiliyetini geliştirmek için gereken şartların yaratılması gerektiğini ileri sürmüştür. Brejnev, ancak üretilen şeyin paylaşıp tüketilebileceğini kaydettikten sonra Merkez Komitesinin emekçilerin hayat seviyesinin daha da yükseltilmesi konusundaki tekliflerini kongreye sunmuştur.

«Gelecek beşyillik plân devresinde işçi ve memurların asgari ücretleri ayda 70 rubleye çıkarılacaktır. ... Uralda, Sovyetler Birliği'nin Avrupa kısmının kuzeyinde, Batı Sibirya'da, Kazakistan'da (Cumhuriyetin güney kısmı hariç) Uzak Doğu'nun birçok bölgelerinde, Doğu Sibirya'da ve Orta Asya'da birçok iş kollarındaki işçiler için ek gündelik tespit edilecek ve mevcut gündelikler de yükseltilecektir. Gece çalışanların ücretleri önemli derecede arttırılacaktır.

Bu tedbirler aşağı yukarı 90 milyon işçi ve memura menfaat sağlayacaktır; ve bunların uygulanması sonucunda bu beşyillik plân süresinde işçi ve memurların aylığı ortalama 146-149 rubleye, kolhozcuların ücreti ise 98 rubleye yükselecektir.

Sanayileşme yıllarında ve harp sonrası kalkınma devrinde ancak bütün güçlerimizi ve bütün kaynaklarımızı seferber ederek ilerlememiz, ekonomimizi geliştirmemizle mümkündür. Ülkemizin emekçileri bu gerçeği gayet iyi anladılar. Ortak esere yalnız fedakâr çalışmalarıyla değil, ekonomik gelişmenin hızlanmasında önemli bir rol oynayan devlet borç tahvillerini tasarruflarıyla aktif olarak satın alarak da katkıda bulundular. Devlet borç tahvillerini yığınsal bir şekilde satın almak, yalnız devlet bütçesi yükünü hafifletmekle kalmıyor, Sovyet yurttaşlarının yurtseverliklerinin ve sosyalizm davasına bağlılıklarının parlak bir belirtisini teşkil ediyordu.»

Leonid Brejnev, devlet borç tahvillerinin çıkarılmasına 1958 de son verildiğini, 28 milyar 800 milyon rubleyi bulan bu devlet borçlarının 1974 le 1990 yılları arasında tamamen tasfiye edileceğini memleketin hızla gelişen ekonomisinin buna elverişli olduğunu söylemiştir.

«Gündeliklerin yükselmesiyle artan gelire paralel olarak sosyal tüketim fonları da önemli ölçüde artacaktır. Bunların hacmi % 40 arttırılarak 1975 yılına kadar 90 milyar rubleye ulaştırılacaktır. Bu paralar sağlık yardımı teşkilâtının daha da iyileştirilmesine, gelen kuşakların öğrenim ve eğitime harcanacaktır.

Sosyal fonlar, kalabalık ve muhtaç ailelerin, üretimde çalışan kadınların, emeklilerin, öğrencilerin hayat şartlarını iyileştirmek gibi daha başka birçok önemli tedbirlerin uygulanmasına hizmet edecektir. Şunlar öngörülmektedir:

- Adam başına aylık geliri 50 rubleyi geçmiyen ailelerin çocukları için aynı yardım uygulamak;
- Hasta çocukların tedavisi için ücretli izin günlerinin sayısını arttırmak ve çalışan kadınların, kıdemleri gözönünde bulundurulmadan doğum izinlerinde ücretlerini tam ödemek;
- İşçi ve memurların ihtiyarlık emeklilik maaşlarının asgari haddinin artırılması;
- Kolhozcuların maaşlarının asgari haddini yükseltmek ve onları işçilerle memurlar için uygulanan emekliliği hesaplama sistemi kapsamına almak;
- Aile reislerini kaybetmiş olan işçi, memur ve asker ailelerinin ve sakatların maaşlarının ıslahı;
- Yüksek okullarda ve orta meslek eğitimindeki bursları ve burs alanların sayısını arttırmak;
- Hastahanelerin yemek tahsisatı normlarını ve şehir meslek okullarının gıda normlarını arttırmak.»

Brejnev, bu beşyillik plân devresinde geçen plân devresinde 10 milyar ruble olan halkın hayat seviyesini arttırmak için ayrılan paranın, 22 milyar rubleye yükseltileceğini kaydettikten sonra sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Mesken inşaatı daha geniş ölçülere ulaşacaktır. Beş yıl içinde 565—575 milyon metre kare mesken inşaatı öngörülmektedir. Bu, aşağı yukarı 60 milyon insanın ikamet şartlarının ıslah edilmesini sağlayacaktır.»

«Merkez Komitesinin kanısına göre, üretimde sağlanan birikim yeni beşyillik plânda, B'grubunun gelişme hızının artırılmasına muayyen ölçüde öncelik tanınmalıdır. Bu da, emekçilerin hayat seviyesinin öngörülen yükselmesini sağlayacaktır. Tabiidir ki, bu tedbir üretim araçları üretiminin gelişmesini hızlandırmak olan genel politikamızı değiştirmeyecektir.»

Leonid Brejnev, ağır sanayiinin geliştirilmesine büyük bir önem vermektedir. Sosyalist endüstrinin ve her şeyden evvel onun temeli olan ağır sanayinin kuvvetlendirilmesi, Sovyetler Birliğini büyük bir güç haline getirmiştir. Abartmadan denebilir ki, bu politikanın uygulanmasıyla sosyalist devrimin kazanımları muhafaza edilebilmiş ve muazzam bir ekonomik, sosyal ve kültürel ilerleme sağlanabilmektedir. Bugünkü şartlarda ağır sanayiinin hızla gelişmesi bütün

önemini muhafaza etmektedir. Bunun sebepleri değişiktir. Evvelâ, sosyalist üretimin genişletilmesi, ekonomik gelişmenin yarını, komünizmin maddi ve teknik temellerinin atılması bir ölçüde ağır sanayinin iyi bir şekilde gelişmesine bağlıdır. Ayrıca ağır sanayinin geliştirilmesi memleketin savunma gücünü arttırmak ve halkın barış içinde çalışmasını garantilemek bakımından da önemlidir. Bu alanda geçen beş yıllık devre içinde büyük başarılar elde edilmiştir. Sovyet ordusu bugün en modern tipteki harp araçlarına sahiptir. Bununla beraber Sovyetler Birliği silâhsızlanma için reel tedbirler almaya, barışı kuvvetlendirmeye hazırdır. Ağır sanayinin gelişmesini bir başka bakımdan da ve genel olarak halk yığınlarının hayat seviyesini yükseltme bakımından da önemlidir. Tarımdaki, hafif ve gıda maddeleri sanayindeki, mesken inşaatındaki ticaret ve öteki servislerdeki gelişmeler ağır sanayinin kuvvetlenmesine bağlıdır.

SBKP Genel Sekreteri bu tespitleri yaptıktan sonra şunları söylemektedir: «Bu vesileyle savunma sanayii hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Daha şimdiden savunma sanayii üretim toplamının % 42 si sivil ihtiyaçlara hizmet etmektedir. Savunma sanayinin yüksek bilimsel teknik seviyesi gözönünde tutulacak olursa, onun elde ettiği tecrübelerden, buluş ve keşiflerinden ekonominin her alanında istifade edilmesinin önemi çok büyüktür.»

Leonid Brejnev, bugünkü aşamada ağır sanayinin kıymetinden hiçbir şey kaybetmediğini kaydettikten sonra yeni beş yıllık plân devresinde başlıca ekonomik kollar için önemli hedefler tespit edildiğini de belirtmiştir. Elektrik üretimi 1 milyar kilovatsaate, petrol çıkarımı 480—500 milyon tona, tabii gaz çıkarımı ise 300—320 milyar metre kübe, çelik üretimi ise 142—150 milyon tona yükselecektir. Uygulanmakta olan beşyillik plân devresinde makine yapımı, metal sanayii, kimya sanayii ve petro-kimya üretimi % 70 artacaktır.

Leonid Brejnev, tarım alanına ilişkin olarak önemli tespit ve tekliflerde bulunmuştur. Ekonominin ilerlemesi, Sovyet halkının hayat seviyesinin yükselmesi, tarımdaki gelişmelere büyük ölçüde bağlıdır. Bunun içindir ki, Merkez Komitesi tarımdaki gelişmeler hakkında birçok önemli karar ve tedbirler almıştır. Bu karar ve tedbirler arasında Merkez Komitesinin 1965 te yaptığı Plenumunda alınan tarım üretimi için gerekli teşvik tedbirleri de vardır.

Bundan başka tarımda gerekli gübre ve materyalin sağlanması, büyük yapı işlerinin genişletilmesi, toprakların ıslahı, kadroların yetiştirilmesi, üretim teşkilâtının daha da iyileştirilmesi konularına temas ettikten sonra şunları belirtti:

«Bu temel üzerinde Merkez Komitesi (1970) Temmuz toplantısında tarımın geliştirilmesini öngören geniş, uzun vadeli ve realist bir

program kabul etti. Yoldaşlar, tarım sorunları öyle bir veya iki yılda, hattâ beş yılda tamamiyle çözümlenebilecek cinsten değildir; bunun için daha uzun bir zaman önemli kredilere, yalnız tarım emekçilerinin değil, bütün sanayimizin büyük gayretine ihtiyaç vardır.

Bu beşyillik devrede devlet ve kolhozlar tarafından aşağı yukarı 179 milyar ruble, yani geçen iki beşyillik devirdeki kadar yatırım yapılacaktır.»

Köy emekçileri ortalama yıllık tahıl üretimini 95 milyon tona yükseltecek, yükseltilmiş fiyatlarla ve plânlar gereğince devlete teslim edecekleri miktarı 80—85 milyon tona vordıracaktırlar.

Tarıma geçen beşyillik plâna kıyasla daha fazla traktör, biçerdöğ, kamyon ve daha başka tarım aletleri, kimyasal gübre ve daha başka kimyasal maddeler, hayvancılık ve tavukçuluk için donatım, elektrik enerjisi ve yapı malzemesi sağlanacaktır.»

Leonid Brejnev, değişik cumhuriyetlerdeki tarımsal gelişmeleri, elde edilen başarıları ve zorlukları kaydettikten sonra tarım alanında rasyonelizasyon konusuna değinerek şunları belirtiyor:

«Bu alanda her şeyden evvel tarımın teknik bakımdan donatımı, makineleştirilmesi, kimyasallaştırılması, ve toprakların ıslahı için büyük çalışmaların gerçekleştirilmesi sözkonusudur.

Görülüyor ki, tarımın iyi bir şekilde geliştirilebilmesi için ülkenin genel ekonomik potansiyelinin gittikçe artan ölçüde kullanılması kaçınılmaz bir zorunluktur. Bunun içindir ki parti, tarım için üretim araçları, donatım, tarım ürününün transformasyonuna yarıyan gerekli araçları, taşıma, muhafaza ve sürüm araçları üreten sanayi kollarının gelişmesini hızlandırma ödevini büyük bir önemle tespit etmiştir.

Bundan da anlaşılıyor ki, tarımın gelişmesi yalnız köy emekçilerinin gayretlerine bağlı değildir. Sanayi, bilim ve teknik personelinin gayretlerine de büyük ölçüde bağlıdır.

Gelecek yıllarda tarım üretiminin ihtisaslaştırılması, et, süt gibi maddelerin üretiminde sanayi yöntemlerinin uygulanması daha da genişletilecektir. Bu da normaldir, çünkü bu süreçtir ki, tarımımızın geleceğini tayin edecektir. Fakat bu önemli işi başarıırken kendimizi hatalardan ve çok hızlı gitme eğilimlerinden korumamız gerekmektedir. İleri bir ihtisaslaşma ve sanayi temeli üzerinde üretime geçmenin, her konre durumda ekonomik temele oturtulmuş ve her plânda iyi hazırlanmış olması gerekmektedir.

Tarımın hızla gelişmesi, kolhozlar arası ve kolhoz — devlet karması üretimde grupların çoğalımı, yani tarım-sanayi komplekslerinin

yaratılması sonucunu veriyor. Bu gruplar materyali, yatırımları, işgücü kaynaklarını daha etkili bir şekilde kullanıyor; sanayi yöntemlerini daha geniş ölçüde uyguluyorlar. Parti köyde bu örgütlenme şekillerini destekliyecektir.»

Leonid Brejnev, yığınsal tüketim maddeleri üretiminin daha da çoğaltılması konusunu ele almış ve sanayinin halkın gittikçe artan ihtiyacını karşılayacak şekilde üretimde bulunması gerektiğini belirttikten sonra «sanayiimiz halkın artan yeni ihtiyaçlarını karşılamak üzere partinin verdiği yöne, yani halkın yaşayış seviyesini yeni bir hamleyle yükseltmeye hazır mıdır? diye sormuş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Objektif olanaklar açısından hiç şüphesiz, evet! Ülkenin sanayi potansiyeli yığınsal tüketim maddeleri üretimini genişletmek ve kalitesini iyileştirmek için yeterlidir. Artan ekonomik imkânlarımız bu yönde daha önemli yatırımlar yapmaya elverişlidirki, bu yapıyor.

Leonid Brejnev bu konuda yalnız objektif şartların değil, subjektif şartların da önemli olduğunu belirtmiş ve Merkez Komitesinin, plânlaştırma ve ekonomi teşkilâtlarının, parti örgütlerinin, sendikaların, Sovyetlerin dikkatini çektiğini belirttikten sonra sözlerine şöyle devam etmiştir:

«Yoldaşlar, bizler uzun tarihsel kahramanlık yılları geçirdik. Milyonlarca komünist ve partisiz fedakârlık göstererek yoksunluk içinde kendilerinde özel hayat şartları isteme hakkını görmüyor, asgariyle yetinmeye rıza gösteriyorlardı. Bu da, kaçınılmaz olarak geniş tüketim malları üretiminin kalite ve çeşitliliğini etkiliyordu. Fakat geçmişte başka endişeler ve başka ödevler birinci plândayken tabii ve anlaşılır olan bugünkü koşullar içinde kabul edilemez. Eğer bazı yoldaşlar bunu halâ anlamıyorlarsa, partinin bu tutumu, emekçilerin hayat seviyesini durmadan arttırmak politikasının esasını anıyamamak, kendi hareketsizliklerini haklı çıkarmak girişimi olarak yorumlamaya hakkı vardır. Merkez Komitesi bu sorunu bütün keskinliğiyle, bütün içtenliğiyle ortaya koymayı kaçınılmaz saymaktadır.

Bizde halâ, değil yalnız taşrada başkentte de yetersizliklerle «barış içinde yanyana yaşama» ya muvaffak olan yöneticiler vardır. Bunlar, birçok yığınsal tüketim mallarının kötü kalitesine alışmış ve üretimlerini kabul edilmeyecek derecede ağır bir tempoyla yapmaktadırlar.»

Leonid Brejnev bilimsel teknik ilerleme temelinde sosyal üretimin etkinliğinin artırılması ve rezervlerin daha iyi kullanılması konusunu

ele alırken sektörlerden başka sektörlerle transferlerin sınırlı bir yatırım imkânı olduğu, fazla işgücü bulmanın da daraldığını ve yatırımlar hızının artmasının da bir sınırı bulunduğunu tespit ettikten sonra şunları belirtiyor:

«Dolayısıyla güvenebileceğimiz başlıca etken, üretim etkenliğinin kazanımlarıdır. Daha basit bir ifadeyle meselenin esası – işgücü, maddi, mali – harcama ünitelerinden üretim hacminin ve milli gelirin hissedilir bir derecede artışı sağlamaktır. Eninde sonunda sosyal emeğin verimliliğinin yükseltilmesinden anlaşılan budur.

Uygulanan beş yıllık plân devresinde emeğin verimliliğinin gelişmesi, milli gelirin en az % 80 artmasını, sanayi üretimini % 87–90, inşaat ve montaj çalışmalarında % 95, demiryolu taşıma hacminde önemli bir kazanım sağlanmalıdır. Tarım üretiminde öngörülen kazanımlar da tamamen emek verimliliğinin yükseltilmesi sayesinde sağlanmalıdır.»

Leonid Brejnev, bilimsel teknik devrimin bilimle üretimin birleşmesi anlamına geldiğini kaydettikten sonra şunları söylüyor:

«Geçen beş yıl Sovyet bilim ve tekniğinin hızla geliştiği bir devredir ve bizler onun elde ettiği başarılarından gurur duymakta haklıyız. Bununla beraber bilimsel teknik ilerlemenin kesin olarak hızlandırılması bizim temel uğraşlarımızdan biridir. Bilimin direkt üretici bir kuvvet olarak gittikçe daha çok belirlediği zamanımızda önemli olan, ne kadar parlak olursa olsun bilimin bazı istisnai başarıları değildir, bütün üretimin yüksek bilimsel, teknik bir düzeye ulaşmasıdır.»

Brejnev, bilimsel teknik ilerleme alanında araştırmacıların bütün dikkatlerini toplamak gerektiğini belirttikten sonra özetle şunları söylüyor: «Bilimsel araştırma merkezleri, projeleri inceleme merkezleri ve deneme sanayii, modern donatım türlerini ve milli ekonomide yeni teknolojik yöntemleri uygulamaya çağırılmaktadır. Teknik ve Bilim Devlet Komitesine, Bilimler Akademisine ve Bakanlıklara gittikçe artan karmaşık ödevler düşmektedir.

Mevcut güçlükleri yenibilmek için öyle yapmalı ki, toplu araştırma merkezleri, üretimle bağlı sorunların incelenmesini daha kararlı bir şekilde ele alabilsinler.

Bilimsel teknik ilerlemeyi hızlandırmak için sanayii örgütlenme şeklini geliştirmek ve zamanın ihtiyaçlarına uygun bir yapıya ulaşmak gerekmektedir. Bunun için de araştırmaların önemli ölçüde genişletilmesi, bizzat sanayinin gerçekleştirdiklerinin uygulanması, işletmelerdeki inceleme bürolarının örgütlenmesi, kuvvetli bir tecrübe temeli, bilimsel kadroların önemli bir kısmının sanayie trans-

feri gerekmektedir. Bütün bunlar şüphe yok ki, büyük birlikler ve kombinaların imkânları dahilindedir. Bundan ötürü de, bunların yaratılması önemli ölçüde aktüel bir sorundur. Bilimsel araştırma müesseselerinin ve işletmelerin birleştirilmesi, güçlü bilim-üretim komplekslerinin meydana getirilmesiyle birçok hallerde mükemmel sonuçlar elde edilebilir. Bilimsel teknik enformasyonun ıslahı, etkili kontrol yöntemlerinin, şubelere bağlı olmadan özerk bir ekspertiz servisinin uygulanması da daha az aktüel konular değildir; bütün bunlar, zamanımızın sert normlarına uymayan makinelerin, donatımın ve teknolojinin yaratılmasını lüzumsuz kılacaktır.

Yoldaşlar, plânlama ve ekonomi teşkilâtlarımızın, bütün parti kadrolarımızın, bilimsel teknik ilerlemenin hızlandırılması sorununu benimsemeleri lâzımdır. Bu meselenin önemi halihazır pratik ekonominin ihtiyaçları için önemli olduğu gibi, gelecekteki ekonomik ihtiyaçlarımız için de önemlidir. Bilimsel ve teknik ilerleme, işte komünizmin teknik ve maddi temelini yaratılmasının başlıca manivelası budur.

Böylece yoldaşlar tarihsel önemi olan bir meseleyle karşı karşıya gelmiş bulunuyoruz. *Bilimsel teknik devrimin gerçekleştirdiklerinin sosyalist ekonomik sisteminin avantajlarıyla kenetlenmesini sağlamak*, bilimle üretimin kenetlenme sürecinin uygulanacağı özgül sosyalist şekilleri geliştirmek.»

Brejnev daha sonra, bütün bunları yaparken doğal kaynakların korunması gerektiğini belirtmiş, atmosferin, suların ve daha sonra toprağın tehlikeli bir şekilde kirlenmesi tehlikesini önleyecek tedbirlerin alınmasına da değinmiştir. Gerek bugünkü, gerekse yarınki kuşakların ülkenin doğal imkânlarından gereği gibi faydalanmaları lüzumunu belirten Brejnev, bu konularda yani tabiatın korunması ve ondan rasyonel bir şekilde istifade edilmesi sorunlarının çözümü için alınacak uluslararası kolektif tedbirlere katılmaya hazır olduklarını belirtmiştir.

Brejnev, üretim fonları ve yatırımların daha iyi bir şekilde kullanılması konusunda özetle şunları belirtmiştir:

«Bugün biz, maddi üretim alanında, hangisi olursa olsun dünyanın her ülkesine kıyasla daha fazla kuruculuk yapıyoruz. Dneproges, Magnitka, Volgograd ve Harkov traktör fabrikalarının hizmete açılışlarının tarihimizde ne büyük olaylar olduğunu eski kuşak hatırlamaktadır. Şimdi her yıl, daha büyük ve modern teknikle donatılmış birçok yeni işletme ve dev tesis hizmete açılıyor. Son yıllarda kurulan bu dev tesisler arasında, dünyanın en büyük elektrik santrali olan Krasnoyarsk hidro-elektrik santrali, Konakovok, Burştin

ve Krivoy-Rog termo-elektrik santralleri, Batı Sibiry ve Karaganda dev metalurji kombinaları, Tümen bölgesi ve Batı Kazakistan rafineri kompleksleri, Volga otomobil ve Pavlodar traktör fabrikaları, kimya sanayii kombinaları, büyük kapasiteli işletmeler, Bratsk ve Sektivkar orman ürünleri sanayi kompleksleri bulunmaktadır. Çernogorsk, Kamgar ve Kursk tekstil kombinaları, birçok büyük hafif ve gıda sanayii işletmesi de üretime başlamıştır.

Son yıllarda SBKP Merkez Komitesi ve SSCB Bakanlar Kurulu, altyapı tesisleri kuruculuğunun durumunu etraflı bir şekilde incelemiştir. Kuruculuk işlerinin değerlendirilmesi prensibini değiştiren birçok kararname kabul edilmiştir: bu değerlendirmede ayrı ayrı işler değil, tesislerin tam kapasiteyle işletmeye açılması, bütün inşaat işlerinin tam olarak bitirilmesi gibi nihai sonuçlar temel olarak alınmıştır.

Fakat, altyapı tesisleri kuruculuğunda durumun temelden ıslah edilmesi için gerek ilgili parti örgütleri, gerekse halk ekonomisinin bu önemli dalında çalışan kuruculuk işçileri büyük çaba harcamalıdır.

Halk ekonomisinin sahip olduğu olanakların tahlili gösteriyor ki, bizde üretimdeki etkenliğin artırılması ve ekonomik gelişmenin hızlandırılması için rezervler vardır ve bunlar ziyadesiyle çoktur. Belirtildiği gibi bu rezervler, bilimsel-teknik ilerleme, halk ekonomisi yapısının mükemmelleştirilmesi, üretim fonlarının daha verimli bir şekilde kullanılması ve altyapı tesisleri kuruculuğu işlerinin iyileştirilmesi temelinde yatmaktadır. Dahası var, bu gibi rezervler her işletmede, her kolhoz ve sovhozda vardır.

Ülkemiz bugün muazzam ölçüde çeşitli tekniğe sahiptir. Ve biz bu tekniği gerektiği gibi ve tam kapasitesiyle kullanmaz, veya becerisiz bir şekilde ömrünü kısaltırsak halk menfaatlerini büyük ölçüde zarara sokmuş oluruz. Ayrı bir fabrikada veya kolhozda tasarruf rejiminin uygulanmasıyla belki de yüzlerce veya binlerce ruble ek gelir sağlanabilir. Fakat bütün halk ekonomisi ölçüsünde bu, yüz milyonlara, hattâ milyarlaraya eşittir.

Bir yıl önce SBKP. MK., Sovyetler Birliği Bakanlar Kurulu, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği İşçi Sendikaları Genel Konseyi, Sovyetler Birliği Leninci Komünist Gençlik Birliği M. K. yayınladığı bir mektupla üretim alanında bütün rezervlerin daha iyi kullanılması ve halk ekonomisinde tasarruf rejiminin gelişmesiyle ilgili olarak bütün Sovyet emekçilerine çağrıda bulundular. Bu mektup iyi sonuçlar veren yığinsal bir faaliyete temel oldu. Ancak, bütün rezervlerin kullanılması, tasarruf rejiminin kuvvetlendirilmesi, vurdumduymazlığa, israfa karşı mücadele kısa vadeli bir kampanya

değildir. Bu, parti, Sovyet, ekonomi, sendika ve komsomol örgütleri tarafından yürütülen günlük faaliyetlerin başlıca yönlerinden biri olmalıdır. Bu yöndeki çalışmalara her bakımdan daha büyük bir hız vermek lâzımdır.

Dökümü yapılan faaliyet döneminde ekonomi mekanizmasının geliştirilmesi uğrunda birçok işler yapıldı. Üretim kolları yönetim sisteminin yeniden düzenlenmesiyle, halk ekonomisi merkez yönetim düzeyi epeyce yükseldi. Parti kararlarına uygun olarak sanayiye yeni plânlama ve ekonomik teşvik sistemine geçildi ve böylece, geçen yıllarda ekonomimizde beliren bazı hoş gitmeyen eğilimlerin gelişmesi önendi. Demokratik temelleri daha da geliştirme hattı, üretimin yönetimine emekçilerin daha geniş ölçüde katılmalarında, cumhuriyetler ile bölgelerin ekonomik alanda yetkilerinin genişlemesinde ve ayrıca işletmelerde de operatif faaliyetlerde bağımsızlığın artmasında ifadesini buldu.

Bununla beraber en iyi öğretmen olan hayat ve tatbikat, elde edilen kazanımlarla yetinemeyeceğimizi göstermiştir. Yönetim sisteminin geliştirilmesi bir çırpıda alınan bir tedbir değil, hayatın ortaya koyduğu sorunların çözümü için gerekli dinamik bir süreçtir. Bu sorunlar üzerinde ilerde de dikkatle durmak zorundayız.

Plânlamanın bilimsel düzeyini daha da yükseltmek, birinci derecede önemli bir ödev haline gelmektedir. Plânlama metodlarının geliştirilmesi artık kaçınılmaz bir zorunluk olmuştur. Bu iş, toplumun ihtiyaçlarının daha derin incelenmesine, ekonomik olanaklarımıza ait bilimsel tahminlere, alınan kararların ve bunların dolaysız ve uzak sonuçlarıyla ilgili çeşitli biçimlerinin her bakımdan tahlil ve değerlendirilmesine dayanmalıdır. Bu sorumlu ve karmaşık ödevin çözümü için ekonomik plânlamanın ufukları genişletilmelidir.

Plânlı yönetime sosyalist ekonomimizin bütün başarıları sımsıkı bağlıdır. Plânların gelecekteki başarıları da, plânlamanın kalitesine önemli ölçüde bağlıdır. Bu nedenle plânlamayı daha mükemmel hale getirme işlerine ilerde de bütün dikkatimizle eğilmek, ona gerekli önemi vermek şarttır. Devlet plânları ödevlerini gerçekleştirme ve halk ekonomisi mekanizmasının bütün sektörlerinde plân disipliniyi sağlama alanlarında, kadroların sorumluluğunu yükseltmek için sebatlı, sürekli olarak çalışmak zorundayız.»

Emekçilerin ekonominin yönetimine daha geniş ölçüde katılmaları hakkında ise Brejnev özetle şunları söylemiştir:

«Emekçi yığınlarının üretimin yönetimine daha geniş ölçüde çekilmesi, partinin başta gelen ödevleri arasındadır. Her bilinçli emekçinin, her bilinçli işçinin, Lenin'in belirttiği gibi kendisini yalnız

fabrikanın sahibi değil, aynı zamanda memleketin temsilcisi olarak görmesi için çalışmalıyız.

Memleketimizde bu alanda büyük olanaklar vardır. Emekçilerin ekonominin yönetimine katılmaları, her üretim kollektifinde ekonomik ödevlerin çözümüyle sınırlanmıyor. Partimizin ve Sovyet devletin ekonomiyi yönetme alanındaki rolleri gözönünde bulundurularak bu soruna daha geniş açıdan bakmak gerekir. Onların politikasına ve bu arada ekonomi politikasına — emekçilerin temel menfaatleri yön vermektedir. Bu politika, seçilmiş organlardaki emekçi temsilcileri tarafından en önemli plân ve kararların incelenmesine yığınların geniş ölçüde katılmasıyla hazırlanıyor. Emekçiler bu kararların hayata geçirilmesini denetleme işine de aktif olarak katılıyorlar. Parti sosyalist demokrasinin bütün biçimlerini geliştirmeye ilerde de devam edecektir.»

Parti Genel Sekreteri Leonid Brejnev raporunda, Sovyet toplumunun sosyal-politik ve kültürel gelişmesi sorunları üzerinde bütüncül bir yaklaşım belirtmiştir:

Geçen beş yıllık plân döneminde Merkez Komitesi, Sovyet toplumunun sosyal-politik ve kültürel gelişmesi sorunları üzerinde büyük bir dikkatle durmuştur.

Politik sistemimizin ve ideolojik nitelikte sorunların daha da geliştirilmesine ilişkin sorunların ele alınıp çözülmesi sırasında Merkez Komitesi şu çıkış noktasından hareket ediyordu: parti politikası hem halk menfaatlerine, hem de halkı meydana getiren sınıflarla sosyal grupların menfaatlerine tamamiyle uygun olduğu ve bunları aynı yola yönelttiği zaman beklenen sonuçları verir.

Parti politikasının amacı, işçi sınıfıyla kolhozcu köylüler ve aydınların yakınlaşmasına, şehirle köy, kafa emeğiyle kol emeği arasındaki farkların giderek ortadan kalkmasına yardım etmektir. Bu, sınıfsız komünizm toplumunu kurmak işinin belli başlı kesimlerinden biridir.

Memleketimizde bütün sınıf ve sosyal grupların birleşmeleri, Sovyet halkına manevi ve politik nitelikler aşılanması ve onun sosyal birliğinin güçlendirilmesi, işçi sınıfının sosyalist menfaatlerine ve komünizm ideallerini ifade eden Marksizm-Leninizm ideolojisine dayanarak gerçekleştirilmektedir.

Memleketimizde mesleğinin en yetkili ustası olan, lise öğretimi ile yetinmeyip yüksek öğrenime devam eden, bilim ve kültürün en yeni başarılarını öğrenen işçilerin sayısı durmadan artmaktadır. Bu işçiler genellikle politik alanda aktiftirler, çalıştıkları işletmenin ve bütün devletin menfaatlerine kendi menfaatleri gözüyle bakmaktadırlar. Bütün Sovyet emekçileri bu işçilerle aynı hizaya gelmekte-

dirler. Ve gayet doğal olarak son yıllarda komünist partisi saflarında işçilerin, Sovyetlerde ve toplumsal örgütlerimizde işçi temsilcileri sayısının artmakta oluşu objektif bir olgudur.

İşçi sınıfıyla köylüler arasındaki ittifak, toplumumuzun politik temelidir. Partinin sanayii ve köy ekonomisini kalkındırma politikası ve bu alanda aldığı pratik tedbirler bu büyük ittifakı daha fazla güçlendirmektedir.

Köylerde, güçlü traktör, harman makinesi, otomobil gibi teknik araçların sayısı hızla artmakta, köylülerin refah düzeyi yükselmekte, kültür hayatı koşulları gitgide iyileşmektedir. Bütün bunlar köy ekonomisi emeğini, özellikle gençlik için gittikçe daha cazip ve ilginç hale getirmekte, gençlere yüksek kalifikasyona ulaşma olanaklarını sağlamaktadır. Bunlar sayesinde öğrenimlerini tamamlayan köy gençliği şimdi gittikçe daha fazla artan bir istekle köylerdeki işlerde kalmaktadırlar. Bu olumlu bir eğilimdir, her yandan desteklenmeye değer. Zira köy ekonomisi üretiminin gelişmesi köylerde daha fazla kalifiye kadrolar yetiştirilmesini gerektirmektedir.

Sovyet aydınlarımız sahip bulundukları yaratıcı enerjiyi halk davasına, komünist toplumun kuruluşuna adanarak ödevli oldukları kanısındadırlar. Ve aydınlarımızın sayısı hızla artmaya devam ediyor. Bu cümleden olarak bilim adamlarının, mühendislerin, teknisyenlerin, ziraat mühendislerinin, öğretmen ve doktorların sayısı fazlalıyor. Öyle ki, son yıllarda memleketimizde bilim ve teknik alanında çalışan aydınlar sayısının artış hızı, bütün diğer sosyal grupların artış temposunu geçmeye başlamıştır. Bu süreç, belirli objektif kanunlara bağlı bir olgudur. Bu, partinin, bilimsel-teknik ilerlemeyi her yandan süratlendirmeye, halkın kültür ve öğrenim düzeyini daha fazla yükseltmeye yönelik politikasının sonucudur.

Aydınlarımız, özellikle bilim-teknik alanındaki aydınlarımız, büyük çoğunluğu ile işçi ve köylü çevrelerinden geliyorlar. Bu hususta şöyle tipik bir örnek verebiliriz: Petro-Ural Boru Fabrikasındaki mühendis ve teknisyenlerin % 42'si işçi kökenlidir, % 32'si köylü, % 26'sı da memur ailesindendir. Memleketimizdeki diğer sanayi işletmelerinde de durum bunun benzeridir.

Partinin girişimiyle son beş yıl içinde kadınların çalışma koşullarını iyileştirmek ve aynı zamanda ev işlerini kolaylaştırmak için birçok önemli tedbirler alındı. Yalnız şu kadarını belirtmek istiyorum: artık kolhozcu kadınlara da hamilelik izni verilmektedir, çocuk yuvaları ve çocuk bahçeleri ağı genişletilmektedir. Tamir atölyeleri v. b. halkın günlük ihtiyaçlarını karşılayan hizmet müesseselerinin sayısı çoğaltılmıştır. Bilindiği üzere önümüzdeki beş yıllık plân bu alanda daha birçok yeni atılımlar öngörmektedir.

Parti politikasının amacı, Sovyet kadınlarına çocuk bakımı, toplumsal hayata daha geniş ölçüde katılma, dinlenme, öğrenim ve kültürden daha fazla yararlanma alanlarında yeni yeni olanaklar sağlamaktır.

Emekliler, yaşlı işçiler ve malûl vatandaşlar toplumumuzda büyük bir yığın teşkil etmektedirler. Emekliye ayrılmış vatandaşlara son yıllarda emek faaliyeti alanında büyük olanaklar sağlandığını Kongre delegeleri bilirler. Birçok parti örgütü emeklilerle faydalı çalışma biçimleri bulmaktadırlar. Toplumsal işler ve emek alanında kıdemli ve emekli işçi ve memurlarımızın zengin tecrübe ve enerjisinden daha aktif şekilde yararlanmak için tedbirler alırsak doğru hareket etmiş oluruz.

Memleketimizdeki halklar arasında eşitlik ve dostluk politikası olan Leninci ulusal politikanın partimiz tarafından hayatta gerçekleştirilmesi sosyalizmin en büyük kazanımlarından biridir. Kardeş cumhuriyetler geçenlerde yarım yüzyıllık jübilelerini kutladılar. Bu yıldönümleri memleketimizdeki sosyalist ulusların çok yanlı gelişmesinin, aralarında mevcut sapaşağlam birliğin muhteşem gösteriliyordu. Önümüzdeki yıl Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin 50. kuruluş yıldönümünü kutlayacağız. SSCB. kurulması politik önemi ve sosyal-ekonomik sonuçları bakımından devletimizin tarihinde olağanüstü bir yer almaktadır.

Sosyalizm yolunda yürüyen eşit haklı halkların bu güçlü birliğinin kurulması, sağlamlaştırılması ve geliştirilmesinde memleketimizin bütün uluslarıyla halkları ve en başta büyük Rus halkı belirli roller oynamışlardır. Rus halkının devrimci enerjisi, fedakârlığı, çalışkanlığı ve derin enternasyonalizmi ona haklı olarak sosyalist yurdumuzdaki bütün halkların candan saygısını kazandırmıştır.

Geçen yıllar içinde partinin yönetimi altında kardeş Sovyet cumhuriyetlerinden her birinin çok yanlı gelişmesi, memleketimizdeki ulus ve halkların birbirine yakınlaşması yolunda yeni adımlar atıldı. Bu yakınlaşmada ulusal özellikler ve sosyalist ulusal kültürün geliştirilmesi dikkatle gözönünde bulundurulmaktadır. Partinin bu konudaki politikasının özü şudur: tüm birliğimizin genel menfaatlerine olduğu gibi, onu meydana getiren bütün cumhuriyetlerin menfaatlerine aralıksız ilgi göstermek.

Parti, sosyalist ulusların yükselmesine ve birbirlerine daha fazla yaklaşımlarına ilişkin Leninci politik doğrultuyu gerçekleştirerek, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ni güçlendirmeye ileride de devam edecektir. Parti, bütün emekçileri sosyalist enternasyonalizm ruhunda, nasyonalizm ve şovenizme karşı ulusal kapanıklık,

her türlü üstünlük iddiası belirtilerine karşı amansızca davranış, bütün uluslara ve halklara saygı ruhunda eğitecektir.

Memleketimizdeki sosyalist toplum kuruculuğu yıllarında yeni, tarihsel nitelik taşıyan insanlar topluluğu, yani Sovyet halkı meydana geldi. Ortak emekte, sosyalizm uğrunda mücadelede ve sosyalizmi savunma savaşlarında sınıflar ve sosyal gruplar, uluslar ve halklar arasında yeni, ahenkli ilişkiler, dostluk ve işbirliği ilişkileri doğdu. Bizim insanlarımız, ortak Marksist-Leninist ideoloji ile komünizm toplumunu kurma uğrunda yüksek amaçlarla yekvücüt olmuştur. Çok uluslu Sovyet halkı bu yekpare birliğini emeğiyle, Komünist Partisinin politikasını oybirliğiyle tasvip etmekle göstermektedir.

Bu faaliyet döneminde parti, Sovyet devletini daha fazla güçlendirme ve toplumumuzun tüm politik örgütlenmesini geliştirme alanında çok önemli işler yaptı. Bu faaliyetin komünist toplumun kuruluşu ödevlerine uygun olarak esas yönü, sosyalist demokrasiyi daha da geliştirmek idi. Ve bugün de öyledir.

Bilindiği üzere, memleketimizde sosyalist devletin temeli ve demokratik karakterinin en uygun biçimi halk iktidarı organlarıdır, yani emekçi milletvekilleri Sovyetleridir. Bunlar ulu güçlerdir. Bugün memlekette iki milyondan fazla milletvekili vardır. Bunlar halk devletimizin bütün sorunlarını aşağıdan yukarıya doğru çözmektedirler. Bu milletvekilleriyle birlikte, Sovyetlerde 25 milyon aktivistten oluşan gönüllü yardımcılar ordusu da fedakârca çalışmaktadır.

Sovyetlerce yapılan çalışmaların tümü, daha aktif ve çok yönlü bir hale getirildi. Milletvekilleri şimdi seçmenleriyle daha muntazam görüşmekte ve onlara çalışmaları hakkında hesap vermektedirler. Şurası da önemlidir ki, memleketimizde Sovyetlerin çalışmaları basın, radyo ve televizyonda daha geniş ölçüde yansıtılmakta ve bu iş gitgide muntazam bir pratik halini almaktadır.

Sosyalist düzenin önemli bir özelliği de şudur: yurdumuzda emekçiler yalnız devlet organları aracılığı ile değil, aynı zamanda yığinsal emekçi örgütleri sistemiyle de yönetime katılırlar. Sendikalar ve Komsomol, bu örgütlerin başında yer almaktadır.

Halen sendikalarımızın 93 milyondan fazla üyesi vardır. Sendikalar gerçekte tüm işçi sınıfını, bütün emekçi aydınları ve köy emekçilerinin büyük sayıdaki müfrezelerini kapsamaktadır.

Sendikalar genel sosyalist demokrasi sisteminin, emekçileri devlet ve toplumla ilgili sorunların çözümüne çekme yolunun en önemli halkalarından biridir. Bunlar devlet plânlarının hazırlanmasından başlayıp, her işletmede işlerin yönetimine varıncaya kadar halk ekonomisini geliştirmeyle ilgili birçok ödevin yerine getirilmesine

katılmakta, işletmelerde, inşaat yerlerinde ve dairelerdeki kolektiflerin üretim ve toplum çalışmalarında önemli bir rol oynamakta, emeğe ve toplumsal mülkiyete karşı komünistçe tutum ve davranışın oluşturulmasına katkıda bulunmakta, emekçilerin kültür ihtiyaçlarının karşılanmasına ve sağlığına ilgi göstermektedirler.

Sendikaların başlıca ödevlerinden biri de, emekçilerin yasal menfaatlerini korumaktır. Fakat, memleketimizde iş saatleri dışında çalışmayı bir sistem haline getirmiş işletmeler vardır, ve bunlarda önemli bir zorunluk olmadığı halde emekçiler istirahat günlerinden yoksun bırakılmakta, bazı yerlerde ise işgüvenliği tekniği fena durumda bulunmaktadır. Böyle anormal olayları ortadan kaldırmak için sendikalar çok iş yapabilirler.

28 milyondan fazla genç erkek ve kızı saflarında bir araya getiren Leninci Komsomol memleketin toplumsal-politik hayatında önemli bir yer almaktadır. Ekonomik ve kültürel kuruculuğumuzun bütün kesimleri komsomolcuların enerji, yaratıcılık ve cessurca atılımlarıyla kaynamaktadır. Bu gibi komsomol üyelerinden kurulu ekiplerin çalıştığı büyük inşaat yerleri, genç işçilerin ve üniversite öğrencilerinin inşaat müfredeleri, gençlik üretim ekipleri, emek kampı ve yaz dinlenme kampları arasındaki yarışlar, Sovyet gençliğinin yöneticisi Komsomolun somut ve çok lüzumlu işleridir.

Gençliği komünizm idealine ve Sovyet vatanımıza sadakat ruhunda, enternasyonalizm ruhunda eğitmek, toplumumuzun ahlâk normlarını ve manevi değerlerini aktif olarak yaymak Komsomolun başlıca ödevi olagelmıştır ve böyle olmaya devam edecektir.

Bilindiği gibi demokrasi sorunları bugün sosyalizmle kapitalizm arasındaki ideolojik savaşın merkezinde yer alıyor.

Burjuva ideologları ve revizyonistler ikiyüzlü bir tutumla bizde demokrasi olmadığından yakınıyorlar. Onlar bize sosyalizmin «iyileştirilmesi» ve «demokratikleştirilmesi» yolunda çeşit çeşit «öğütlerde» bulunuyorlar. Burjuva ideologları ve revizyonistler bizde yeniden burjuva düzeninin kurulmasını istiyor ve bunun için bize burjuva demokrasisini, halkın menfaatlerine aykırı olan sömürgecilik demokrasisini zorla kabul ettirme gayreti içinde bulunuyorlar.

Boş ve faydasız bir hayâl. Sovyet insanların öz demokrasisi var. Bu, sosyalist demokrasidir. Ve bunun gelişmesinde kendine özgü ilkeler, gelenekler var. Genel anlamda demokrasi olmadığı gibi, özgürlük te yoktur. Bunlar sınıfsal kavramlardır. Lenin bu sorunu böyle ortaya koydu, bugün partimiz de böyle koyuyor. Biz sosyalist demokrasinin anlam ve muhtevasını gittikçe daha geniş halk yığınlarının ülkede yönetime ve toplum işlerine katılmasında görüyoruz. Toplumun bütün politik sistemi ve emekçilerin gittikçe artan inis-

yatfleri memleketimizde komünizm kuruculuğu hizmetine adanmıştır. Bu demokrasi bizim için hayati bir ihtiyaçtır, sosyalist toplum ilişkilerinin gelişip güçlenmesi için gerekli şarttır.

Parti, sosyalist demokrasinin durmadan gelişmesi için devamlı olarak çabalar harcıyor. Şöyle ki, herkes kendini sözün tam anlamıyla vatandaş hissetsin, kendisinin de sorumluluk taşıdığı genel halk davasıyla ilgilensin. Parti, özellikle bu siyaseti ilerde de sürekli olarak izliyecektir.

Sovyet insanının yeni çehresi, komünist ahlâkı, dünya görüşü, geçmişin kalıntılarıyla sürekli olarak yapılan tavizsiz savaşta belirgin bir hal almaktadır. Komünist ahlâkın taban tabana zıddı olan açgözlülükle, rüşvetçilikle, tembellikle, iftira ile, imzasız ihbarlarla, sarhoşluk ve benzerleriyle çetin bir savaş yürütmeden komünist ahlâkın üstün gelmesi imkânsızdır. İnsanların bilinç ve davranışlarındaki geçmişi ait kalıntılar dediğimiz şeylerle mücadele, partimizin ve toplumumuzdaki bütün bilinçli öncü güçlerin üzerinde daimi olarak titizlikle durmaları gereken bir sorundur.

Komünizme geçiş döneminde ekonomide olduğu gibi, bütün toplumun kültürel gelişmesi seviyesinde de daha yüksek bir aşamaya ulaşmak zorunludur. Partinin çalışmaları ve genellikle öğretim, bilim ve sanat alanlarında mevcut durum hakkında neler söylenebilir?

SBKP'nin XXIII. Kongre direktiflerinde şöyle bir ödev yer alıyordu: 1970 sonlarına doğru gençler için genel öğretim uygulanması ana hatlarıyla tamamlanmalıdır. Bu amaçla orta derecedeki genel öğretim okullarının (gündüz ve gece), özel meslek okulları «teknikum ve diğerleri» ağı daha da genişletildi, gençlere tam orta öğretim sağlayan mesleki teknik okulların sayısı artırıldı. Ortaya konmuş olan bu ödevi tam olarak yerine getiremedikse de, hedefe epeyce yaklaştık. Bugün sekiz sınıflı genel öğretimi bitirenlerin hemen % 80'i tam orta öğretim yapıyorlar. Biz, genel orta öğretim sisteminin gerçekleşmesinde en elverişli yolun (genel öğretim okullarının birinci derecedeki rolünün korunması şartıyla) orta öğrenim sağlayan mesleki-teknik okullar olduğunu düşünüyoruz.

Yüksek okulların sayısı da artmaya devam ediyor. Geçen beş yıllık dönemde memlekette 9'u üniversite olmak üzere 60'tan fazla yüksek okul açıldı. Artık bütün cumhuriyetlerde ve özerk cumhuriyetlerde üniversiteler vardır.

Okullarımızda ve yüksek öğretim kuruluşlarımızda öğrenim süreçlerinin muhtevasını yenileştirme alanında birçok önemli işler gerçekleştirildi. Bu işler bilimsel-teknik ilerlemenin isteklerine ve za-

manımızdaki bilimsel öğretinin genel düzeyine büyük bir uygunluk halindedir.

Halk eğitiminin bütün kollarının genişletilmesi sonucu, partinin XXIII. Kongre direktiflerinin önemli bir isteği daha gerçekleştirildi: geçen beşyıllık dönemde memlekette 7 milyondan fazla orta ve yüksek öğrenim görmüş uzman yetiştirildi. Bu çok iyi bir şey, komünizm kurucuları ordusuna çok önemli bir katkıdır.

Geçen beşyıllık dönemde memlekette bilim işçilerinin sayısı 1,4 defa arttı ve bu rakam 930 bine ulaştı. Uralda, Uzak-Doğuda, Kuzey Kafkasya'da yeni yeni bilim merkezleri kurulmaktadır.

Geçen beşyıllıkta SSCB. Bilimler Akademisi büyük ve yararlı bir faaliyet yürüttü. Akademi, bilimsel araştırmaların stratejisini tayin ediyor, araştırma çalışmalarının toplum için en elverişli ve en lüzumlu yön ve biçimlerini ortaya koyuyor, memlekette bilim adamlarının çalışmalarını ahenkleştiriyor.

Birinci sınıf otomatik şeritler ve şerit tekniği, yeni tipte elektronik hesap makineleri, zengin maden kaynaklarının işletmeye açılması gibi daha birçok şeyleri Sovyet bilginleri son yıllarda memleketimize kazandırdılar.

Uzay araştırmalarında yeni başarılar elde edildi. Beşyıllık dönemde bu yönde büyük kazanımlar sağlandı. İçinde insan bulunan «Soyuz» uzay gemileriyle grup uçuşları yapıldı. Ve bunlar günlerce devam etti. Uzay otomatlarının yardımıyla çok değerli sonuçlar elde edildi: aya ilk yumuşak inişten, yeryüzüne ay toprağı getirmiş olan «Luna-16» ve yorulmaz «emekçi» Luna Hod'la birlikte «Luna-17» gibi son derece yetkin sistemlere kadar, Venüs gezegenine yapılan ilk uçuşlardan, bu gezegenin yüzeyinden getirilen değerli bilimsel verilerle kadar birçok başarı, bu uzay otomatlarının yardımıyla sağlandı.

Toplumumuzun komünizm kuruluşu yolunda ilerleyişiyle birlikte Sovyet insanının dünya görüşünün, ahlak anlayışının, manevi kültürünün biçimlenmesinde edebiyat ve sanatın da rolü arttı. İşte bunun için, gayet tabii olarak, partimiz edebiyat ve sanatımızın ide muhtevasına, bunların toplumda oynadıkları role büyük bir önem vermiş ve vermektedir. Leninci parti kuruluşu ilkesine göre, biz ödevimizi güzel sanatlar eserlerinin bütün çeşitlerini yüce halk davasına: komünizm kuruluşuna yöneltmekte görüyoruz.

Görüldüğü gibi Sovyetler Birliği'nde sanat alanında çalışanlar son yıllarda birçok başarılar elde ettiler. Halkımız, Sovyet insanların komünist ruhta bilinçlenmesi eğitimine önemli katkısı olan bu başarılarla büyük bir değer biçmektedir. Fakat unutulmamalıdır ki, sana-

tımızın gelişmesinde nitelikleri başka türden olan güçlükler de vardı. Bazı kimseler bugünkü çok yönlü Sovyet gerçeğini başka bir yöne: partinin çalışmaları sonucu bir daha geri gelmemek üzere ortadan kaldırılan kişiye tapma kalıntıları sorunlarına yöneltmek istediler. Bazı edebiyatçılar arasında beliren diğer aşırı bir çıkış da, partinin ilkesel açıdan kesinlikle eleştirdiği geçmişe ait bazı olayları haklı gösterme çabasıdır. Bunlar son yıllarda partinin eylem ve teori alanında uyguladığı yeniliklere ve yaratıcılığa aykırı düşünce ve görüşleri sürdürme denemeleriydi.

Biz, yaratıcı araştırmaların, kişisel nitelik ve kabiliyetlerin tam olarak ortaya çıkması, biçim ve üslupların sosyalist realizm metoduna göre çeşitlenmesi ve zenginleşmesi konularında dikkatli bir ilgi gösterilmesine taraftarız. Parti yönetiminin gücü, sanatçıyı halka hizmet etmek için asıl ödevle çekme kabiliyetindedir, toplumun komünizm temelinde yeni baştan kurulmasına inanmış, aktif bir savaşçı haline getirmektir.

Emperyalist propagandanın en ince metodlardan ve en güçlü teknik araçlardan faydalanarak ülkemize, sosyalist dünyaya karşı yürüttüğü ideolojik savaşın sürüp gittiği koşullar içinde yaşıyoruz. Burjuvazinin elinde zihinleri etkileyen basın, radyo, sinema gibi tüm araçlar halkı aldatmak, kapitalizmin neredeyse cennet olduğu kanısını aşılamak, sosyalizmi kötülemek için seferber edilmiştir. Burjuva radyoları memleketimizde ve kardeş sosyalist ülkelerdeki hayat hakkında her türlü uydurmalarla yer vermektedir.

Propaganda ve yiğinsal ajitasyon alanlarında çalışan işçilerimizin ödevi, milyonlarca insana sosyalist toplumun gerçeklerini, Sovyet yaşantısını, ülkemizdeki komünizm kuruluşunu anlatarak, burjuvazinin ideolojik saldırılarını zamanında, kesin ve etkili olarak püskürtmektir. Bu da inandırıcı, inanmış, anlaşılır ve tartışılmaz bir şekilde yapılmalıdır. Sovyetler Birliği hakkında gerçeğin sesi, dünyanın bütün kıtalarında duyulmalıdır.

VIII. Beşyıllık Plânın bilânçosu ve IX. Beşyıllık Plânın perspektifleri

Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksey Kosiginin XXIV. Kongrede IX. Beşyıllık Plânın perspektifleri hakkında okuduğu raporda, VIII. Beşyıllık Plânın elde ettiği başarılar, IX. Beşyıllık Plânın açtığı perspektifler hakkında geniş bilgi verilmiştir.

Aleksey Kosigin'in okuduğu raporda VIII. ve IX. Beşyıllık Plânlar hakkında özetle şu bilgiler verilmektedir:

Geçen beş yılı kapsayan VIII. Plân devresinde Sovyetler Birliğinde sosyalist rejim, toplumun ideolojik ve politik birliği, Sovyet halkının Komünist Partisi Merkez Komitesi etrafındaki birliği daha da kuv-

vetlendi. İşçi sınıfıyla köy emekçileri ittifakı daha da pekleşti. Sovyetler Birliği halkları arasında dostluk ve işbirliği daha da arttı. Sosyalist demokrasi daha büyük ölçüde gelişti. Kollektif idare takviye edildi. Ekonomik alanda ise, bilimsel-teknik devrimin uygulanması süreci, üretimin, işverimliliğinin artması daha da hızlandı. Sosyal alanda ise, işçi ve kolhozcuların mesleki ve teknik formasyonları gelişti. Geçmişte olduğu gibi işsizlik diye bir şey görülmedi, iş isteyen herkese iş sağlandı. Aynı zamanda köy ve kent, kol ve kafa işi arasındaki farkların kaldırılmasında önemli adımlar atıldı. VII. Beşyillik Plân süresinde milli gelir % 32 artmıştı. VIII. Beşyillik Plân süresinde ise, milli gelir % 41 artarak 1 milyar 166 milyar ruble gibi astronomik bir rakkama ulaştı. Milli gelirin dağılımı oranı da değişti. VII. Beşyillik Plân süresinde birikim fonu, tüketim fonlarından önemli ölçüde fazlaydı. VIII. Plân devresinde bu iki fonu birbirine yaklaştırma gayretleri olumlu sonuçlar verdi. VIII. Beşyillik Plân devresinde tüketim fonu 56 milyar 8 milyon ruble arttı. VII. Beşyillik Plân devresinde ise bu artış 31 milyar 400 milyondur. Böylece sosyalist plânlaştırmanın esas gayesinin milli geliri hızla arttırmak ve onun haklı bir şekilde dağıtılmasını sağlamak olduğu bir daha doğrulandı. Milli gelir dağıtılırken, memleketin gücünü arttırmak ve emekçilerin hayat seviyesini yükseltme endişeleri başta gelmektedir. Böylece VIII. plân devresinde 518 milyar ruble işçi ve kolhozcuların ve bütün emekçilerin tüketim ihtiyaçlarına ayrılmıştı. 199 milyar ruble eğitim, sağlık, kültürel ve sosyal ihtiyaçlara harcanmıştır. 80 milyar ruble ise, çalışma kabiliyetini yitirmiş olan vatandaşlara ayrılmıştır. Bilimsel araştırmalar için harcanan miktar 41 milyar rubledir.

Sosyal üretimi arttırmak için milli gelirden 186 milyar ruble üretime sabit fon, yani fabrikalar, işletmeler, demiryolları, kombinalar, hammadde ve mal yedeklerinin meydana getirilmesi için harcanmıştır.

Okul, hastahane, kültürel müesseseler için 62 milyar ruble ayrılmıştır. VIII. Beşyillik Plân devresinde milli savunmaya ayrılan para 80 milyar rubledir.

VIII. Beşyillik Plân işçi ve memur maaşlarında % 20 oranında bir artışı öngörüyordu. Gerçekte bu artış % 26'yı buldu. Kolhozcuların gelirlerinde öngörülen artış ise, % 35 ilâ 40 arasındaydı. Gerçekte ise bu artış % 42'yı buldu. Geçen beşyillik plân devresinde adam başına düşen gerçek gelir % 33 arttı. VII. Beşyillik Plân devresinde bu artış % 19'du.

VIII. Beşyillik Plân devresinde mesken inşaatı için 60 milyar ruble harcanarak 11 milyon 350 bin mesken inşa edildi. Bu rakamlar milletlerarası istatistiklerle karşılaştırılırsa görülür ki, Sovyetler Bir-

liğinden başka yeryüzünde beş yıl içinde bu kadar mesken inşa eden başka bir memleket yoktur.

Eğitim meselesine gelince, 1939 istatistiklerine göre Sovyetler Birliğinde şehir halkının % 24,2'si, köylerde ise % 6,3 ü orta ve yüksek tahsilli idi. 1970 te yapılan sayıma göre ise, şehir halkının % 75'i, köy halkının ise % 50 si orta ve yüksek tahsil görmüştür.

Son beşyillik plân devresinde elde edilen başarılarından biri de beş günlük çalışma haftasının uygulanmasıdır.

Bilim ve teknik buluşların üretime uygulanması, sanayide büyük kalitatif dönüşümler sağladı. Makine sanayiinde % 74, kimya ve petrokimyada % 78, elektrik enerjisinde ise % 54 artış kaydedildi. 1970 te sanayi üretim hacmi 373 milyar rubleye yükseldi. Bu miktar, geçen beşyillik plânın bu alandaki sonuçlarına kıyasla % 50 bir fazlalık göstermiştir.

Sovyetler Birliğinde bilimsel teknik yöntemlerin uygulanmasıyla yeni yeni petrol, tabii gaz, demirli ve demirsiz madenler, altın, elmas ve daha başka kıymetli maden yatakları keşfedildi.

İşletmeleri birleştirerek büyük üretim merkezleri kurma süreci hızlandı. Böylece, bilimsel teknik devrim yöntemlerinin uygulanması ve iş verimliliğinin daha da artırılmasının imkânları gelişti. Bu alanda modern alet ve donatım, zincirleme otomatik makinelerle ordinatorler üretimi hızlandı. Tek makineler üretimi yerine üretim sürecini makineleştiren makine sistemlerinin üretimine kuvvet verildi. Üretimin otomatizasyonu, kumanda aletlerinin, komplekslerin ve dakik aletlerin üretimi ön plâna alındı.

Bu gibi makineleştirme ve otomatizasyonun kolhoz ve sovhozlarda da uygulanmasına, tarım-sanayi komplekslerinin kurulmasına geçildi. Köylerin elektrikleştirilmesi içinde büyük başarılar kaydedildi. Toprağın verimliliği büyük ölçüde arttırıldı. Kolhoz ve sovhozlara modern tarım makineleri, gübre ve kimya ürünleri daha geniş ölçüde sağlandı.

Halkın hayat seviyesinin yükselmesini sağlayan sosyalist sanayi ve tarımın gelişmesi, büyük çalışmalar programıyla gerçekleşmiştir. VIII. Beşyillik Plân devresinde üretimin sabit fonları % 50 arttı. Milli ekonomide yatırımların hacmi 352 milyar rubleye yükseldi. Bu miktar, VIII. Beşyillik plân öncesi geçen sekiz yıl içinde yapılan yatırımların tutarı kadardır. VIII. Beşyillik plân devresinde 54 milyon kilovat elektrik enerjisi üreten tesisler kuruldu. 35 bin 400 kilometre tabii gaz ve petrol borusu döşendi.

Çelik üretimi alanına gelince, 9,7 milyon ton font, 18 milyon ton çelik, 14,3 milyon ton fazla çelik levha üretildi ve yılda 120,5 milyon ton demir cevheri çıkaracak kapasite yaratıldı.

Kimya sanayiinde 33 milyon ton sun'î gübre, sentetik iplik ve kauçuk üreten fabrikalar kuruldu.

Teknik ve bilimsel ilerleme, personelin ihtisas seviyesinin yükselmesi sayesinde sosyal işverimliliği arttı. Milli ekonomide VII. Beşyillik Plân devresinde işverimliliği % 29 iken, VIII. Beşyillik Plân devresinde % 37'ye yükseldi. VII. Beşyillik Plân devresinde artan işverimliliği sanayi alanındaki artış % 62 iken, VIII. Beşyillik Plân devresinde % 73, hattâ 1970 de % 84'e yükseldi. Sosyalist ekonominin başlıca gelişme yolu budur.

Öte yandan maliyet fiyatlarının indirilmesi konusunda da önemli başarılar elde edildi.

IX. BEŞYILLIK PLÂNIN PERSPEKTİFLERİ

IX. Beşyillik Plân, Sovyet toplumunun, komünizmin maddi ve teknik temellerinin meydana getirilmesinde, memleket ekonomisinin ve savunma gücünün kuvvetlenmesinde önemli bir aşama teşkil edecektir. Bu devrede halkın maddi ve kültürel seviyesi daha da yükseltilecek, sosyalist üretim hızı artırılacak, bilimsel teknik yöntemlerin üretimde uygulanması ve işverimliliğinin artırılması daha da hızlandırılacaktır.

IX. Beşyillik Plân devresinde milli gelir yılda 325 milyon ruble artacaktır. Bu miktar VII. Beşyillik Plân devresinde yılda 233 milyon ruble idi. IX. Plân devresinde sağlanacak milli gelir toplamı bir milyar 625 milyar rubleye ulaşacaktır.

Sovyetler Birliğinde milli gelirin biricik sahibi halktır. Kapitalist ülkelerde olduğu gibi milli gelirin aslan payı büyük tekellerin, büyük çiftlik, toprak beylerinin, silâh fabrikatörlerinin, vurguncu, sömürücü kimselerin kasalarına girmez. Sovyetler Birliğinde milli gelir, bilimsel Marksizm-Leninizm kaidelerine göre dağılır. Milli gelirin dağılışında, üretimin önemi, halkın hayat seviyesi, milletlerarası durum, ekonominin gelişme perspektifleri gibi faktörler gözönünde tutulur.

IX. Beşyillik Plân süresinde milli gelir % 37 ilâ 40 arasında, sanayi üretimi % 42 ilâ 46, tarım üretimi ise % 20 ilâ 22 arasında artacaktır. Üretim araçları üretimi % 41 ilâ 45 arasında, tüketim malları ise % 44 ilâ 48 arasında yükseliş gösterecektir.

Sovyetler Birliği kuvvetli bir sosyalist memleket olarak çağımızda dünya ölçüsünde gelişen bilimsel-teknik devrim yöntemlerinin uygulanmasında öncü bir ülkedir. IX. Beşyillik Plân devresinde bilimsel teknik buluşların üretime uygulanması alanında büyük hamleler sağlanacak, sosyal üretim bu hamleler oranında artacaktır. Çünkü

bilimsel teknik devrim üretim metodlarını kökten değiştirmekte, verimi yüksek olan yeni yöntemlerin uygulanmasını sağlamakta, üretimin ve işverimliliğinin artmasında şimdiye kadar misli görülmemiş imkânlar yaratmakta ve yeni iş kollarının açılmasını sağlamaktadır.

Sosyalist sistem, bilimsel-teknik devrimin uygulanması ve bu teknik devrimin uygulanmasıyla doğan sorunların çözülmesini sağlayacak bir yapıya sahiptir. Komünizm maddi ve teknik temellerini kurmak, hayat seviyesini durmadan yükseltmek hedefleri için bilimsel teknik devrim, bilimsel buluşların üretime uygulanması, toplum sistemiyle bilimsel-teknik sistemi arasında bir çelişme meydana getirmiyor, aksine bilimsel-teknik devrim sosyalist toplumun komünizme ulaşması için yardımcı bir yöntem olarak beliriyor. Bu bakımdan, bilimsel teknik devrimle sosyalist toplumun gelişme perspektif hedefleri arasında tam bir uygunluk vardır.

Kapitalist ülkelerde ise, bilimsel-teknik devrimle kâr ve menfaat temeline dayanan kapitalist toplum düzeni arasında derin ve bağdaşmaz bir çelişmenin varlığı, bilimsel-teknik devrim yöntemlerinin uygulandığı birkaç yıl içinde Birleşik Amerika, Fransa, İtalya ve Batı Almanya gibi ülkelerde büyük sosyal çalkantılar, sınıf savaşının sertleşmesi, orta tabakaların büyük tekellere karşı savaşa katılması, işsizliğin artması ve meselâ, Birleşik Amerika'da (5,5 milyon gibi) işsizliğin rekor bir seviyeye ulaşmasına benzer şekillerde belirmektedir. Meselâ Birleşik Amerika Çalışma Bakanlığının bir istatistiğine göre 1961-65 yıllarında grevlerde kaybedilen işgünü yekûnu 92 milyon iken, bu yekûn 1966-70 yıllarında 220 milyon işgününe yükselmiştir. Oysa, sosyalist bir toplum olan Sovyetler Birliğinde bilimsel-teknik yöntemlerin uygulanmasıyla işsizlik diye bir sorun hiçbir zaman söz konusu olmamıştır.

Sovyetler Birliğinde bilimsel teknik devrimin uygulanmasıyla kol emeğinin yerine kafa emeğinin geçmesini, yani emekçi yığınların daha yüksek teknik ve kültürel seviyeye ulaşmasını sağladığı gibi bilimsel teknik devrim yöntemlerinin sovhöz ve kolhozlarda, yani tarımda uygulanmasıyla köy ve şehir emekçileri arasındaki farkın kaldırılmasında da önemli bir rol oynamaktadır. Böylece sosyalist toplum esaslı hedeflerinden birine de, bilimsel-teknik devrim yolu yöntemleriyle ulaşma yoluna girmiştir.

IX. Beşyillik Plânın uygulanmasında bilimsel-teknik devrim, işverimliliğinin artmasında önemli bir rol oynayacaktır. VIII. Beşyillik Plân devresinde % 32 olan işverimliliği, IX. Plân devresinde % 36-40, kolhoz ve sovhözlerde ise geçen plân devresinde % 35 olan işverimliliği % 37-40'a ulaşacaktır. İnşaat alanında ise, geçen beş-

yıllıkta % 22 olan işverimliliği IX. Beşyillik plânda % 36-40'a yükselecektir. Halkın hayat seviyesinin yükselmesi, doğrudan doğruya işverimliliğinin gelişmesine bağlıdır. İşverimliliğinin artırılması sayesinde IX. Plân devresinde milli gelirde % 80-85 artış sağlanacaktır.

Sosyalist bir toplum olan Sovyetler Birliği'ndeki gelişme ile kapitalist ülkelerdeki gelişmeyi kıyaslamak, bilimsel-teknik devrimin gelecek beşyillik plânda sağlayacağı hamle ve birikimlerin niteliğini daha iyi anlayabilmek bakımından ilginçtir.

Birleşik Amerika'da milli geliri iki misline çıkarmak için 20 yıl, İngiltere'de 30 yıl, Federal Almanya'da 15 yıl, Sovyetler Birliğinde ise 10 yıl gerekmiştir.

Birleşik Amerika sanayi üretimini 18 yılda 2 misline çıkarabilmiştir. İngiltere 22 yılda, Federal Almanya 11 yılda, Sovyetler Birliği ise, sanayi üretimini 8,5 yılda iki misline yükseltmiştir.

Birleşik Amerika sabit fonlarını 22 yılda 2 misline çıkarabilmiş, İngiltere 19 yılda, Federal Almanya 10 yılda, Sovyetler Birliği ise 8 yılda çıkarmıştır.

Sovyetler Birliği'nde IX. Beşyillik Plân süresinde sanayi 528-544 milyar rublelik üretim yapacaktır. Bu yekûn 1965 te 248 milyar ruble idi. VII. Plân devresinde sanayi üretim hacmindeki mutlak gelişme 84 milyar ruble idi. VIII. Plân devresinde 125 milyar rubleye ulaştı. IX. Plân devresinde ise, 155-171 milyar rubleye yükselecektir.

IX. Beşyillik plân devresinde 65-67 milyon kilovat elektrik üretecek santraller inşaa edilecektir. Bunun % 12'si atom santralleriyle sağlanacaktır. Ayrıca hemen hemen bütün kolhoz ve sovkhozlar devlet enerji kaynakları sistemine bağlanacaktır.

Petrol, tabii gaz gibi gerek enerji kaynağı, gerekse hammadde olarak kullanılan maddelerin üretimi yeni rezervlerin işletmeye açılmasıyla % 75'e yakın artacaktır. Makine, demir, çelik, sentetik elyaf gibi maddelerin üretimine gelince, 1970 te 116 milyon ton olan çelik üretimi 1975 te 142-150 milyon tona yükselecektir. Kimya ve petro-kimya sanayi üretimi 1970 te 21,1 milyar ruble iken, 1975 te 36,2 milyar rubleye yükselecektir. Plastik ve sentetik maddelerse 1970 de bir milyon 672 bin ton iken, 1975 de 3 milyon 457 bin ton olacak, 1970 de 623 bin ton olan sentetik elyaf üretimi 1975 de bir milyon 50 bin-bir milyon 100 bin tona yükselecektir. 1970 de bir milyon 110 bin ton olan selüloz üretimi 1975 de 8 milyon 490 bin tona, kâğıt üretimi ise, 4 milyon 185 bin tondan 5 milyon 560 bin tona yükselecektir. Çimento üretimi de bu zaman içinde 95 milyon tondan 122-127 milyon tona yükselecektir.

IX. Beşyillik Plân süresinde makine üretimi % 28, demirli olmayan madenler üretimi ise % 40 artacaktır. Makine üretiminde üretim gücü artırılacak ve güçlendirilecektir. Yüksek fırınlarda 3 bin 200 metre küp faydalı hacim inşaa edilecektir. 1975 yılında 5 bin metre küplük bir yüksek fırın inşaatı öngörülmektedir. Oksijenli konversitörlere dökülen çeliğin hacmi % 30 artacaktır. Konversitörlerin en yüksek kapasitesi 130 tondan 350 tona yükselecektir. Sürekli çelik dökümü önemli ölçüde artırılacaktır.

Geçen beşyillik plânlar devresinde devletin kimya sanayii alanında yaptığı büyük yatırımlar, yeni beşyillik plân devresinde yüksek verim sağlayacaktır. Kimyasal gübre üretimi 90 milyon tona ulaşacaktır. Bunun % 80'i yüksek derecede konsantre olmuş komple gübre niteliğinde olacaktır. Sentetik elyaf üretimi 1,7, plastik ve sentetik maddeler 2 misli, ev ihtiyaçları için kullanılan kimyasal üretim 1,9 misli artacaktır.

Kauçuk sanayii hızla geliştirilecektir. 1975'e doğru tekerlek lâstığı üretimi 50 milyon adedi bulacaktır.

Makine inşaatı milli ekonominin teknik bakımdan donatmanın maddi temelini teşkil etmektedir. Bundan ötürüdür ki, makine üretimi en yüksek noktaya çıkarılmalı ve maliyeti indirilmelidir.

Perspektif plânının üretimin makineleştirilmesi konusunda öngördüğü noktalar ikiye ayrılmaktadır. Evvelâ üretimi en modern ve yüksek verim kabiliyetinde olan makinelerle donatmak, üretimde ağır el işlerini tamamen makineleştirmek ve böylece tarım dahil milli ekonomiyi tam makineleşmiş hale getirmek. 1975 e doğru tarım makineleri üretimi % 65, traktör üretimi ise, % 25 artacaktır. Aynı zamanda bu makineler tür bakımından zenginleştirileceği gibi birim başına düşen güç de artırılacaktır.

Bilimsel makineler inşaatı da önemli ölçüde artırılacaktır. Elektronik ordinator yapımı 2,6 misline ulaşacaktır.

Yeni beşyillik plân devresinde motorlu taşıt araçları üretimine de büyük bir önem verilecektir. 22 cins yeni kamyon ve römorkör tipi geliştirilecektir. Bu tiplerin yük taşıma gücü eskilerine kıyasla çok daha fazla olacaktır. Yeni beşyillik plân devresinde kurulacak fabrikalardan biri olan Kama otomobil fabrikası, plâna göre yılda 150 bin dizel motörlü kamyon üretecektir.

1970 yılında 88 milyar ruble olan makine üretimi ve metal işleme hacmi, yeni beşyillik plân gereğince 1975 de 148 milyar rubleye yükselecektir. Bu alanda % 37 olan VIII. beşyillik plândaki mutlak artış, IX. plân devresinde % 60'a yükselecektir.

Otomatizasyona yarıyan makine ve materyal üretimi 1970 yılında 3 milyar 102 milyon ruble tutarında iken yeni plâna göre 1975 yılında 6 milyar 155 milyon rubleye ulaşacaktır. Bu alanda mutlak artış VIII. Beşyillik Plânda 1684 iken, IX. plân devresinde 3053'e milyon rubleye yükselecektir.

Hafif ve gıda maddeleri sanayii için makine ve donatım üretimi 1970 yılında 771 milyon ruble tutarında iken, yeni beşyillik plân devresinde 1 milyar 564 milyon rubleye yükselecektir. Mutlak artış VIII. Beşyillik Plân devresinde 263 iken, yeni beşyillik plân devresinde 793 milyon rubleye yükselecektir.

Tarım aletleri üretimi 1970 te 2 milyar 115 milyon ruble tutarında iken, yeni beşyillik plân devresinde 3 milyar 500 milyon rubleye ulaşacaktır. Mutlak artış VIII. Beşyillik Plân devresinde 619 iken, yeni beşyillik plân devresinde 1385 milyon rubleye varacaktır.

1970 de 458 bin 500 olan traktör üretim sayısı, yeni beşyillik plân devresi sonunda 575 bini bulacaktır. Böylece 104 bin olan mutlak artış 116,5 bine yükselecektir.

1970 de 99 bin 200 olan biçer-döğer üretim sayısı, yeni beşyillik plân devresi sonunda 138 bine yükselecektir. Böylece 13,4 bin olan mutlak artış 38,8 bine yükselecektir.

Yeni beşyillik plân devresinde Sovyet halkının hayat seviyesinin daha da yükseltilmesi öngörüldüğünden geniş tüketim malları üreten sanayi kollarının rolü daha da artmaktadır.

Yeni beşyillik plâna göre bazı tüketim malları kollarında öngörülen artışlar şöyle sıralanmaktadır:

Hafif sanayi, kültürel ve ev ihtiyaçlarının karşılayan madde üretimi 1970 de 76 milyar ruble hacminde. Yeni beşyillik plân devresi sonunda, yani 1975 de 112,4 milyar ruble hacminde. VIII. beşyillik plânda mutlak artış 27,4 milyar ruble. IX. beşyillik de ise 35,9 milyar ruble.

Mobilya üretimi 1970 yılında 2,8 milyar ruble hacminde. Yeni beşyillik plân devresi sonunda, yani 1975 de 4 milyar 550 milyon ruble hacminde. VIII. Beşyillik plânda mutlak artış 1,0 milyar ruble. IX. Plân devresinde 1,75 milyar ruble.

Buz dolabı üretimi, 1970 yılında 4 milyon 140 bin adet. IX. beşyillik plân sonunda, yani 1975 yılında 6 milyon 686 bin adet. VIII. beşyillik plânda mutlak artış 2,465 bin. IX. plân devresinde 2,546 bin.

Dokumalar, 1970 yılında 8 milyar 900 milyon metre kare. Yeni beşyillik plân sonunda, yani 1975 yılında 10,5–11 milyar metre kare.

VIII. beşyillik plânda mutlak artış 1,4 milyar metre kare. IX. plân devresinde 1,6–2,1 milyar metre kare.

Ayakkabı, 1970 yılında 676 milyon çift. Yeni beşyillik plân sonunda 800–830 milyon çift. VIII. beşyillik plânda mutlak artış 190 milyon çift. IX. plân devresi sonunda, yani 1975 de 124–154 milyon çift.

Gıda maddeleri sanayiinde et, süt ve balık üretimi, 1970 yılında 78,8 milyar ruble hacminde. Yeni beşyillik plân sonunda, yani 1975 de 106,6 milyar ruble hacminde. VIII. plân devresinde mutlak artış 19,3 milyar ruble. IX. plân devresi sonunda 27,8 milyar ruble.

Tekstil sanayii alanına gelince mekiksiz, otomatik ve yarı otomatik zincirleme üretim yöntemlerine büyük önem verilecek ve böylece bu alanda sağlanan rasyonalizasyon sonucunda işverimliliği 1,5–2 misli artacaktır. Tekstil alanında makinelerin üçte biri yeni donatımla değiştirilecektir.

Gıda sanayii otomatik zincirleme üretime geçecek ve hammadelerin işlenmesi ve paketlenmesi tamamen makineleştirilecektir.

Bu tedbirler dokuma üretimini % 19–24, tuhafiyeler % 47, ayakkabı üretimini de % 18–23 arttıracaktır.

Gıda maddeleri üretimi hissedilir derecede artacaktır. 1975 de, 1970'e kıyasla % 40–43, et balık üretiminin % 47 artırılması öngörülmektedir.

Tarım alanına gelince: yüksek derecede gelişmiş bir tarımın, komünizmin teknik ve maddi temelini oluşturamaz bir parçası olduğu bilinen bir gerçektir. Ayrıca, bu gibi bir tarım halkın hayat seviyesinin yükseltilmesinin kaçınılmaz şartlarından biridir.

IX. Beşyillik Plân devresinde, tarımın geliştirilmesi şu şekilde nitelendirilmiştir:

Tarımın global üretimi: 1971–75 yılları arasında, yılda ortalama 96–98 milyar rublelik üretim yapılacaktır.

Bu yıllar içinde tahıl üretimi, yılda % 27,5 artarak ortalama 95 milyon tonu bulacaktır.

Brüt pamuk üretimi, yılda % 0,65 artarak, ortalama 6,75 milyon tona, et, % 2,7 artarak yılda ortalama 14,3 milyon tona, süt % 11,8 artarak yılda ortalama 92,3 milyon tona, yün % 76 artarak 464 milyon tona yükselecektir. Yumurta sayısı, yılda % 10,9 artarak 46 milyar 700 milyonu bulacaktır.

IX. Beşyillik Plân devresinde tarım, ekilen arazi arttırılmadan geçen beşyillik plâna kıyasla 16–18 milyar ruble değerinde fazla üretim sağlayacaktır.

Tahıl üretimini arttırmak, tarımın başlıca sorunu olarak kalmaktadır. Yeni beşyillik plân devresinde tahıl üretiminde, hektar başına

en az 4 kental fazla üretim alınması sağlanacaktır. Bu bakımdan tarımda modern üretim araçlarının kullanılması, gübreleme metodlarının geliştirilmesi, hektar başına alınan ürün miktarının artırılması IX. Beşyillik Plânın çözümliyebileceği konular arasındadır. IX. Beşyillik Plân devresinde tarımdaki enerji kapasitesi 161 milyon beygir gücü artacaktır. Bu alandaki gelişme % 50 dir. Tarıma sağlanacak modern makine ve donatıma paralel olarak bu alanda harcanacak elektrik enerjisi de önemli ölçüde artacak ve 75 milyon kilovat-saate ulaşacaktır.

Bilim adamlarının tarım alanındaki araştırmaları daha da hızlandırılacak, bu araştırmaların sonuçları tarım alanında daha geniş ölçüde uygulanacaktır. 1970 yılında kullanılan 46 milyon kimyevi gübre ve fosfata karşılık, 1975 de 75 milyon ton kullanılacaktır. Toprağı gübrelemede, toprağın cinsi ve tabii olduğu iklim şartları daha titizlikle gözönünde tutulacaktır. Bundan başka sulama kanallarının açılması ve genişletilmesi, bataklıkların kurutulması gibi tarıma yardımcı çalışmalar da hızlandırılacaktır. Bu şekilde Güney Ukrayna'da ve Kuzey Kafkasya'da en az 1 milyon 500 bin hektar, Orta-Asya'da da 650 bin hektar toprak tarıma elverişli hale getirilecektir. Gereğinden fazla sulak ve nemli arazilerde kurutma işlemleri yapılacaktır. Böylece 5 milyon hektar arazi kurutulacaktır. 41 milyon hektar otlığa su sağlanacaktır. Kolhoz ve sovhozlara yapılacak yatırımlar 129 milyon rubleyi bulacak ve bu, geçen beşyillik plâna kıyasla 47 milyar ruble bir fazlalık gösterecektir.

Gerek sanayide, gerekse tarımda uygulanan ve uygulanacak olan teknik ve bilimsel yöntemler yeni ihtiyaçlara göre ayarlanacak, yani tarım üretimi modern sanayileştirmeye doğru yöneltilecektir. Tarımda daha geniş ölçüde makineleştirme ve otomatizasyon sağlanacak, bunun için de modern yönetim şekilleri bulmak icabedecektir. Bu işleri yönetmek için tarımda bilimsel-teknik bilgilerle donatılmış kalifiye kadrolar daha da genişletilecektir.

Üretici güçlerin dağılışına gelince, 1971-75 yılları arasında yaklaşık olarak 500 milyar ruble yatırım yapılacaktır. Bu miktar, geçen beşyillik plân devresinde yapılan yatırımlardan % 40 fazladır. Yatırımlar, yeni beşyillik plânın hedeflerine göre ayarlanmaktadır. Bundan ötürü milli ekonominin değişik sektörlerine yapılan yatırımların dağılışında esaslı değişiklikler yapmak gerekmektedir. Tarımda devlet yatırımları % 70 ten fazla artacaktır. Traktör ve öteki tarım aletleri yatırımları iki misli, kimyasal gübre ve öteki tarım ilâçları üretimi % 60, hafif sanayide % 90, gıda, süt ve et sanayisinde % 60 artacaktır. Böylece bütün devlet yatırımlarının % 30'u tarım alanına yapılacaktır.

Yeni beşyillik plân devresinde mesken inşaatının geliştirilmesine 15 milyar ruble ayrılmıştır. Geçen beşyillik plânda bu alana 11,5 milyar ruble ayrılmıştı. Bu alanda direktifler projesinde aynı zamanda inşaatlarda yatırım konsantrasyonlarına gidilecek, teşebbüsler azaltılacak, birçok inşaatlere birden başlanılmıyarak, mesken inşaatlarının hızla gerçekleşmesi sağlanacaktır. İnşaat işçilerinin başarmaları gereken bir sorun vardır, sayılarını arttırılmasında beşyillik plân hedefine ulaşmak. Bu da, iş verimliliğinin arttırılmasıyla sağlanacaktır. Bunun için makineleşme seviyesinin daha da yükseltilmesi gerekmektedir. Yeni beşyillik plân devresinde eskavatör, buldozer gibi işin teşkilâtlanmasına yarıyan araçların sağlanması % 30-40 arasında artacaktır. Küçük mekanik âletlerin miktarı ise % 100 artacaktır.

Bundan başka inşaat maddeleri üretiminin yapısını esaslı bir şekilde değiştirmek icabedecektir. Hazır parçaların üretimini, prefabrikasyonu, izolasyon maddeleri, sağlık malzemesi yapımını daha yüksek kalitede büyük ölçüde arttırmak. Çimento üretimi 1975 yılında 122-127 milyon tona yükseltilecektir. Pencere camı ve inşaatte kullanılan iç ve dış maddeler de aynı oranlarda arttırılacaktır.

Plân hedeflerinin zamanından evvel gerçekleştirilmesi, teknolojik donatımın hızla sağlanmasına bağlıdır. Bu konuda Kimya ve Petrol Donatım Bakanlığının elde ettiği başarıyı örnek olarak göstermek mümkündür. Novo Moskovsk Kimya Kombinasında 180 bin ton kapasiteli asit azotik üretimi için yapılan inşaat, bu gibi teknolojik donatımın hızla sağlanması sayesinde 23 ay yerine 15 ay içinde inşa edilmiştir.

Sosyal üretimin etkenliğinin artmasının başta gelen şartlarından biri de, sürekli sanayi gelişmesini sağlayan üretici kuvvetlerin bütün Federe Cumhuriyetlere dürüst bir şekilde dağılımını sağlamak, Leninci ulusal politikayı şaşmadan uygulamaktır.

Sovyet plânlaşmasının başarıları dünyaca tanınmıştır. Sosyalist plânlaşma sistemi yeni sosyo-ekonomik kuruluşun şartları içinde yerleşmiştir. Bu plânlaşma sosyo-ekonomik ilerleme ihtiyaçlarına uygun olarak süresiz gelişmektedir. Her plânda bilimsel-teknik ilerleme sorunlarını işlemek zorundayız. Ekonominin değişik kollarını daha yüksek bir teknik üretim seviyesine ulaştırmayı gözönünde tutan, bilimsel araştırmaların sonuçlarını çabuk yayan, üretimi sistematik olarak yenileştiren ekonomik plânın göstergeler sistemini ıslah etmek gerekmektedir. Yeni materyallere ait plânları, ekonominin genel plânlarının organik birer parçası haline getirmek gerekmektedir. Plânını bütün ayrıntıları bilimsel teknik ilerlemenin temellerine oturtulmalıdır. Ham maddelerin, yakıtın, elektrik enerjisinin,

materyalin, işgücü harcamaları ve tüketimi için bilimsel normlara sahip olmalıyız. Plânlama teşkilâtları teknik ilerlemeye bağlı olarak istendiği zaman bu normlar doğrudan doğruya yeniden gözden geçirebilmelidir.

Değişik iş kollarında plânların ahenkleştirilmesi ve uygulanması ve perspektiflere göre geliştirilmelerinin sağlanabilmesi için idari disiplinin her yerde kuvvetlenmesi gerekmektedir. Bakanlıklar, gruplar, işletmeler, emekçi kolektifleri plânın iyi bir şekilde uygulanabilmesi için kendilerini daha fazla sorumlu saymalıdırlar. Uygulamanın kontrol edilmesinin iyi teşkilâtlandırılması, disiplinin ve sorumluluğun kuvvetlendirilmesi gibi bir sonuç verecektir.

Milli ekonominin plânlama yönetiminin ekonomik manivelâsının etkenliği, fiyatların vücut bulma sistemine büyük ölçüde bağlıdır. Sanayi üretimi alanında toptan fiyatların yeniden ayarlanması, harcanan zorunlu sosyal işi daha sadık aksettirme yönünde önemli çalışmalar başardık. Bu yönde çalışmalarımızı devam ettirmeliyiz. İş verimliliğinin arttığı, üretimin maliyeti azaldığı nispette sanayi üretiminin toptan fiyatlarını indirmeye devam edeceğiz.

İyi bir fiyat politikası işletmelerin menfaatlerini arttırmalı, üretimi yenilemeli, kalitesini iyileştirmeli, ve bilimsel teknik ilerlemeyi hızlandırmalıdır. Fiyatların tespitinde üreticinin menfaatî gözönünde tutulması gerektiği gibi, tüketicinin de menfaatleri gözönünde tutulmalıdır.

Yeni beşyıllık plânda çözümlenmesi gereken önemli sorunlardan biri de, milli ekonominin yönetiminin temel yapısının rasyonalizasyonudur.

Üretimin gruplaştırılması ve özerk bir finansmana bağlanması, ayrı ayrı işletmelere kıyasla hissedilir derecede önemli avantajlar sağlamaktadır. Üretim işletmelerine paralel olarak bunları, bilimsel araştırma teşkilâtları ve inceleme büroları yaratılabilir. Bu, bilimle üretimi birbirine yaklaştırır ve milli ekonomide bilimsel teknik alanında sağlanan buluşların uygulanması için elverişli şartlar yaratır.

Sosyalist demokrasinin geliştirilmesi, emekçilerin üretim yönetimine daha geniş ölçüde katılmaları, yani milli ekonominin yönetim örgütünün etkenliğini arttırmanın çok önemli bir şartıdır. Bu, ekonomik faaliyetimizin çok önemli bir prensibinin uygulanmasıdır: toplumun, kolektifin ve her emekçinin menfaatlerinin ahenkleştirilmesidir.

IX. Beşyıllık Plâna göre, 1971 yılında asgari aylık ücret 70 rubleye çıkarılacaktır. Ayrıca 1971 Temmuzunda emekli maaşlarına da zam

yapılacaktır. 1972 yılında ise, asgari maaşlar yeniden ayarlanacak ve yükseltilecektir. Bu artış, memleketin uzak bölgelerinde çalışanlar için çok daha önemli olacaktır. 1972 yılı Eylül ayından itibaren öğretmenlerin, hekimlerin ve bu gibi meslek kollarında çalışanların maaşları % 20 oranında arttırılacaktır. Yine bu tarihten başlamak üzere üniversite öğrenci burslarına % 25, lise ve teknik okulların öğrenci burslarına ise % 50 oranında zam yapılacaktır. 1973 yılında ise, Kazakistan, Orta-Asya, Volga bölgesi, Viyetka ve Donbas bölgelerinde çalışan işçilerin asgari ücretlerine yeniden zam yapılacak, ayrıca tatil günleri arttırılacaktır. Gece vardiyasında çalışan işçilere verilen ek ücretler de arttırılacaktır. Bundan başka 70 rubleye kadar maaş alanlardan bütün vergiler kaldırılacak, 90 ruble alanların vergilerinde önemli indirimler yapılacaktır.

İşçi ve memur aylıkları % 20 ilâ % 22 arasında arttırılacak, kolhozcuların gelirleri ise % 30-35 yükselinecektir.

IX. Plân devresinde alınacak en önemli tedbirlerden biri de, emekli ve harp ve iş malûlleri maaşları konusundadır. Harp ve iş malûllerinin maaşları % 33 arttırılacak, yetim ve dul maaşları % 20 yükseltilecektir.

IX. Beşyıllık Plân devresinde sosyal harcamalar VIII. Plân devresine kıyasla 2,2 misli artacaktır. Beşyıllık plân devresinde, yani 1971-75 yılları arasında 565-575 milyon metre kare mesken inşa edilecektir. Bu inşaat önemli ölçüde modern ihtiyaçları gözönünde tutan yeni projelere göre yapılacaktır. Ayrıca kooperatif inşaatlar teşvik edileceği gibi, özel inşaatlar da desteklenecektir.

Beledi hizmetlerin iyileştirilmesine büyük bir önem verilecektir. Su ve elektrik dağıtımı ıslah edilecektir. Beş yıl içinde 17-18 milyon daireye havagazı verilmesi öngörülmektedir. Şehir meskenlerinin % 65-75 ine, köy meskenlerinin ise % 40-50 sine havagazı sağlanacaktır. IX. Beşyıllık devresinde mecburi orta öğretime geçme süreci tamamlanacaktır. Bu sorunun çözümlenmesinin büyük politik ve sosyal önemi vardır. Böylece Sovyet yurttaşları istedikleri mesleği seçmek imkânlarını büyük ölçüde geliştirmek, topluma daha da faydalı olmak imkânlarına kavuşacaklardır.

Yeni beşyıllık plân ayrıca, teknik mesleki öğretime önem vermektedir. Yüksek ve orta özel teknik eğitim geliştirilecektir. Özellikle yeni bilim ve teknik alanlarında 9 milyon uzmanın yetiştirilmesi öngörülmektedir.

Yeni beşyıllık plân devresinde kamu sağlığı önemli bir yer tutmaktadır. Köy halkına yapılan tıbbi yardımın şehirlerdeki seviyeye yükseltilmesi için büyük gayret sarfedilecektir. Sağlık yardımının geniş-

letilmesiyle beraber sağlık alanında bilimsel araştırmalara da hız verilecektir. Hastaneler, poliklinikler, dispanserler, tedavi ve istirahat evleri inşaatına devam edilecektir. 1975 te hastahane yataklarının sayısı 3 milyona çıkarılması öngörülmektedir.

Kamu sağlığının korunması için tabiatın da korunması kaçınılmazdır. Bu konuda Yüksek Sovyet Şurasının toprağın ve suyun korunması hakkında çıkardığı kanunlar titizlikle ve sürekli bir şekilde uygulanacaktır.

IX. Plânın hedeflerinden biri de Sovyetler Birliğinin dış ekonomik ilişkilerini geliştirmektir. Böylece Sovyetler Birliğinin uluslararası durumunu kuvvetlendirmek, sosyalist dünya sisteminin birliğini ve ekonomik gücünü kuvvetlendirmek imkânları sağlanacaktır. Sovyetler Birliğinin sosyalist ülkelerle ilişkileri, dış ekonomik ilişkilerde başta gelmektedir. Sovyetler Birliğinin öteki sosyalist ülkelerle global ticareti geçen beş yıllık plan devresinde aşağı yukarı % 50 artmıştır. Ekonomik Yardımlaşma Konseyine bağlı üye devletlerin, ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliği hissedilir şekilde genişlemiştir. Yeni beş yıllık plân devresinde Sovyetler Birliğinin kardeş ülkelerle ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliği metodik bir şekilde arttırmak için bazı konkré tedbirler alınacaktır. Sovyetler Birliği mekanik inşaat, kimya, hammadde, yakıt ihracatını esaslı bir şekilde arttıracaktır. Böylece Konsey ülkelerine petrol ihracı 1966-70 yılları arasında 138 milyon tonken, IX. Beş yıllık Plân devresinde 243 milyon tona yükselecektir; tabii gaz 8 milyar metre küpten 33 milyar metre kübe; elektrik enerjisi 14 milyar kilovatsaatten 42 milyar kilovatsaate; demir cevheri 72 milyon ton (temiz metal karşılığı) iken 94 milyon tona yükselecektir. Yine IX. Beş yıllık Plân devresinde Sovyetler Birliği de kimya sanayii için 1,3 milyar ruble, demiryolları ve su yolları için 3 milyar ruble, tüketim sanayii için 8,5 milyar ruble karşılığında mal ve makine ithal edecektir.

IX. Beş yıllık Plân devresinde Sovyetler Birliği gelişme yolunda olan ülkelerle ekonomik ilişkileri geliştirmeye önem verecektir. Hindistan, Afganistan, İran, Pakistan, Mısır, Suriye, Irak, Cezayir ve daha başka ülkelerle ekonomik ilişkiler karşılıklı menfaatler gözönünde tutularak sağlam bir temele oturtulmuştur. Karşılıklı menfaat prensibi üzerine oturtulan bu işbirliği sürekli bir iş bölümü karakterini almakta ve uluslararası ekonomik ilişkiler çerçevesinde emperyalizmin sömürü sistemine karşı bir nitelik kazanmaktadır. Tabii bu ilişkilerde Sovyetler Birliği de ihtiyaçlarını karşılamak imkânını bulmaktadır.

Şunu açıkça söylemek mümkündür ki, Sovyetler Birliğinin Asya, Afrika ve Güney Amerika ülkeleriyle ekonomik ilişkileri bu ülkelerin

ulusal bağımsızlıklarını kuvvetlendirmeye, emperyalizme karşı savaşlarını güçlendirmeye, barış ve sosyal ilerlemeye yardım etmektedir.

Sovyetler Birliği, gelişmiş kapitalist ülkelerle de ticaret ilişkilerinin gelişmesinden yanadır. Finlandiya, Fransa, İtalya, Japonya, Federal Almanya ve Avusturya ile ticari ilişkilerde eğilim uzun vadeli ticaret, ekonomik, mali ve kredi anlaşmaları yönündedir. Kanada ve Japonya ile ve daha başka ülkelerle de Sovyetler Birliği işbirliğinden yanadır. Hattâ Birleşik Amerika ile de ekonomik ilişkilerin gelişmesi gözden uzak tutulmuş değildir. Bu ülkeyle mevcut ilişkiler, iki memleketin ekonomik gücü seviyesinde olmaktan uzaktır. Bu ülkelerle ekonomik ilişkilerin gelişmesi, karşılıklı anlayışa, barışa, ve barış içinde yanyana yaşama ilkelerine hizmet edecek niteliktedir.

Sovyetler Birliği ve öteki kardeş sosyalist ülkeler, toplum düzeni başka ülkelerle barış içinde yanyana yaşama prensibine uygun ilişkileri öngörmektedirler. Harbin kaçınılmaz olmadığına inanmakta, ve iki sistemin ekonomik yarışmasından yanadırlar. Bundan ötürü Ortak Pazar tipindeki kapalı grupların meydana gelmesine karşıdırlar.

Uluslararası işçi sınıfı, dünyadaki bütün ilerici insanlar Sovyetler Birliğinin beş yıllık plânlarına, sosyalizmle kapitalizm arasındaki tarihsel savaşta büyük zaferler gözüyle bakmaktadır. Yeni beş yıllık plânda, bütün insanlığın sosyal alanda yeni bir ilerlemesini, dünyada komünizmin zaferine doğru yeni bir adımını görmektedirler.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi

XXIV. Kongresinin Parti MK'nin

Faaliyet Raporuyle İlgili

KARARI

SBKP XXIV. Kongresi, SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev'in MK'nin çalışmalarıyla ilgili faaliyet raporunu dinledikten ve müzakere ettikten sonra :

SBKP MK'nin siyasi hattını ve pratik faaliyetini tamamen ve tüm halinde tasvip etmeyi;

SBKP MK'nin faaliyet raporunda yapılan teklifleri ve çıkarılan sonuçları tasvip etmeyi kararlaştırır.

Kongre, partinin bütün örgütlerine, rapordaki fikirleri pratik çalışmalarının temel taşı haline getirmelerini tavsiye eder.

XXIV. Kongre, SBKP Programının ve XXIII. Kongre tarafından verilen ödevlerin gerçekleştirilmesi uğrındaki ardıcıl ve azimli savaş sayesinde komünizm kuruluşunda büyük başarılar elde edildiğini memnuniyetle kaydeder. Geçen dönemin önemli başarılarından birini milli ekonominin aralıksız gelişmesi ve ülkenin savunma gücünün artması işiyle, şehir ve köy emekçilerinin refahının önemli ölçüde yükseltilmesi işinin yanyana yürütülmesi teşkil etmiştir. Sosyalist toplumsal ilişkiler ve Sovyet demokrasisi başarıyla geliştirilmiştir. İşçiler, kolhozcular ve aydınlar arasındaki manevi ve politik birlik, SSCB halkları arasındaki kardeşlik ve dostluk daha da güçlenmiştir.

Geçen dönemin bir özelliği de komünist partisinin Sovyet toplumundaki yönetici rolünün daha fazla artmış olmasıdır. Sovyet halkı partinin iç ve dış politikasını candan ve oybirliğiyle desteklemektedir.

SSCB'nin milletlerarası durumu daha sağlam ve daha emin bir hale gelmiştir. Dünya sosyalist sisteminin rolü artmıştır. Sovyetler Birliği ve kardeş sosyalist ülkeler, dünya halklarının barış ve güvenlik uğrındaki mücadelesine büyük hizmetlerde bulunmuşlar, milletlerarası hayatta kuvvet dengesinin barış, demokrasi ve sosyalizm lehinde, aralıksız dönüşümüne gitgide büyüyen bir etkiye bulunmuşlardır. Zamanımızın başlıca devrimci gücü olan dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi hareketi ve milli kurtuluş hareketi kuvvetlenmeye ve kenetlenmeye devam etmiştir.

1. Kongre, SBKP MK'nin, Leninci dış politikayı ardıcıl olarak uygulamadaki faaliyetine, yüksek bir değer biçer.

MK'nin dikkati, gerek kesin bir anti-emperyalist güc, gerekse barışın ve sosyal ilerleyişin desteği olarak daha da fazla gösteren, dünya sosyalist sisteminin birliğinin ve gelişmesinin durmadan kuvvetlenmesiyle ilgili sorunlara aralıksız olarak yönelmiştir. Kardeş sosyalist ülkelerin ekonomik potansiyeli hissedilir ölçüde sağlamlaşmış, halklarının refahı yükselmiş, kültür ve bilim alanında gelişmeler kaydetmişlerdir. Sosyalizm kuruluşu, olgunlaşmış toplumsal sorunların çözümü, sosyalizmin kazanımlarının savunulması hususunda zengin bir kolektif tecrübe edinilmiştir. Ortaya çıkan bazı güçlüklerle rağmen sosyalist ülkeler arasındaki dostluğu ve birliği güçlendirmek, ana eğilim olarak kalmıştır.

Sovyetler Birliğinin kardeş ülkelerle işbirliği başarıyla gelişmiş ve her alanda güçlenmiştir. SBKP'nin, kardeş ülkelerdeki Komünist Partileriyle bağları daha rabıtalı, daha çok taraflı bir hal almıştır. Dış politika faaliyetlerinin ahenkleştirilmesinde kayda değer başarılar ulaşılmıştır. Sosyalist devletlerin beraberce yaptıkları teklifler ve siyasi girişimler uluslararası durumun tümünün gelişmesinde olumlu bir etkidir. Saldırgan emperyalizmin birçok plânları sosyalist devletlerin enerjik mukabeleleri sayesinde başarısızlığa uğratılmıştır.

Kollektif tedbirlerin sonucu olarak Varşova Anlaşmasına dahil ülkelerin askeri örgütleri güçlendirilmiştir. Müttefik ülkelerin silahlı kuvvetleri yüksek düzeyde bir savaş kabiliyetine sahiptir ve kardeş halkların başı içindeki emeklerinin korunmasında güvenilir bir garanti teşkil etmektedir.

Sovyetler Birliğinin sosyalist ülkelerle sürdürdüğü, karşılıklı avantajlara dayanan ekonomik işbirliği yeni bir gelişme kaydetmiştir. Üretimde hükümetlerarası ihtisaslaşmayı ve işbirliğini, ekonomik plânların sıkı surette ahenkleştirilmesini hedef edinen Konsey üyesi devletlerin karşılıklı yardımlaşma yolundan yürümeleri dünya sosyalizminin gelişmesindeki objektif ihtiyaçları dile getirmektedir.

Sovyetler Birliğinin sosyalist devletlerle mevcut ikili ilişkilerinin durmadan geliştirilmesi hususunda birçok işler görülmüştür. Bu ilişkilerin amaçları ve ilkeleri, Sovyetler Birliği ile kardeş sosyalist devletler arasında imzalanan dostluk, işbirliği ve karşılıklı yardım anlaşmalarıyla onaylanmıştır.

Kongre, SBKP MK'nin ve Sovyet hükümetinin Sovyet-Çin ilişkileriyle ilgili Leninci ilkelere uygun tutumunu ve somut teşebbüslerini tamamiyle onaylamaktadır. Çin yöneticilerinin Leninizme aykırı olan,

sosyalist devletlere karşı mücadeleye, uluslararası komünizm hareketinin ve anti-emperyalist hareketin tümünün parçalanmasına yöneltilmiş bulunan, kendine özgü, ideolojik ve politik bir plattform ileri sürdükleri şartlar içinde, SBKP MK biricik doğru olan yolu tutmuş, Marksizm-Leninizm ikelerinin ardıcıl olarak savunulması, dünya komünist hareketinin azami derecede kuvvetlendirilmesi, sosyalist vatanın menfaatlerinin korunulması mevziinde yer almıştır. Kongre, Çin propagandasının partimizin ve devletimizin siyasetine dair yalan ve iftiralarını kesinlikle reddeder. Partimiz, aynı zamanda, Sovyet-Çin ilişkilerinin normalleştirilmesinden, Sovyet ve Çin halkları arasındaki iyi komşuluk ve dostluk bağlarının yenilenmesinden yana olduğunu belirtir. Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi iki ülkenin, uzun vadeli, temel menfaatlerine, dünya sosyalizminin menfaatlerine, emperyalizme karşı savaşın güçlendirilmesinin menfaatlerine uygundur.

Kongre, SBKP MK'nin, kardeş ülkelerle birlikte sosyalizmin kazanımlarını iç karşı-devrime ve emperyalist gericiğe karşı koruması hususunda Çekoslovakya halkına yaptığı enternasyonalist yardımı tamamiyle onaylar. Çekoslovakya olaylarından edinilen tecrübeler emperyalizmin ve sosyalist ülkeler topluluğundaki ajanlarının tertipleri karşısında uyanıklığın artırılması, sosyalizmi «ıslah etmek» maskesi altında Marksizm-Leninizmin devrimci özünü kısırlılamaya kalkışan ve burjuva ideolojinin sızmasını kolaylaştıran sağcı oportünizme karşı ardıcıl bir savaş yürütülmesinin ne kadar önemli ve gerekli olduğunu bir kere daha hatırlatır. Sosyalist ülkelerin halkları devrimci kazanımlarını korumaya kesinlikle karardırılar.

Sosyalist sistemin gelişmesinden elde edilen tecrübe sosyalist toplumda Marksist-Leninist partinin yönetici rolünün durmadan artırılması, parti yönetimi şekil ve metodlarının aralıksız olarak iyileştirilmesi, sosyalizmin gelişmesinde ağır basan sorunların Marksizm-Leninizmin yaratıcı görüşüyle ele alınması gereğini gitgide daha açık olarak ortaya koymaktadır. Sosyalizmi başarıyla kurmak için sosyalizm kuruluşuyie ilgili genel yasalardan olduğu kadar, her ülkenin somut özelliklerinden de esinlenmek gerektiği sonucuna varmış olan Lenin'in görüşündeki doğruluğun yeni bir güçle doğrulandığı görülmektedir. Kongrenin kanaatine, Marksist-Leninist partilerin dürüst bir politika izlemeleri şartıyla, sosyalist ülkelerin toplumsal rejimlerinin birlik ve beraberliği, sosyalist halkların ve ülkelerin menfaat ve amaçlarının aynı hedefe yönelmiş olması dünya sosyalizmini durmadan geliştirmek ve güçlendirmek için elverişlidir.

Kongre, SBKP MK'ni, dünya sosyalist sisteminin birlik ve beraberliğinin temel unsuru olan sosyalist devletlerdeki komünist ve işçi

partileriyle işbirliğini kuvvetlendirmek ve geliştirmek; uluslararası politika ve ekonomi alanlarında entegrasyonu geliştirmek amacıyla, iktisadi ilişkiler alanında sosyalist ülkelerle işbirliğini azami derecede genişletmek; bilimsel ve kültürel bağları sıkılaştırmakla görevlendirir.

2. Geçen dönem içinde, emperyalizmin, dünya çapındaki devrimci güçlerin artmış olan atılımını durdurmak, sosyalizmin kuvvetlenmesini engellemek denemeleri yeniden başarısızlığa uğramıştır. Emperyalistler, uluslararası ölçüdeki saldırı politikalarını uygulayabilmek ve kendi ülkelerinde sınıflarının egemenliğini güçlendirebilmek için kapitalizmin devlet tekelleri biçiminden, hükümetlerarası ekonomik entegrasyondan, bilim ve teknik alanındaki başarılarından yararlanmaktadır.

Gericilik ve saldırganlık niteliklerini en kaba şekliyle Amerikan emperyalizmin politikasında görmektedir. Amerikan emperyalizmi halkların bağımsızlığı ve dünya barışı için en büyük tehlike, toplumsal ilerleyiş karşısında başlıca engeldir. Saldırıya yöneltilmiş dış politika, bünyesinde bir dünya harbi tehlikelerini taşıyan militarizm eğilimleri Amerika Birleşik Devletlerinin karakteristik özelliğini teşkil etmektedir. Diğer emperyalist ülkelerde de saldırı ve harp güçleri daha aktif bir hale gelmektedir.

Sosyalizmin, dünyanın büyük bir kısmında, ayakları üstüne sağlamca bastığı ve önüne geçilmez bir şekilde geliştiği, kapitalist devletlerin bağrında toplumun devrimci yolla yenileştirilmesini isteyen güçlerin çoğaldığı, birçok ülkelerdeki milli kurtuluş mücadelelerinin her çeşit sömürü ve baskı rejimine karşı bir savaşa dönüştüğü bir dönemde, emperyalizmin, tarihi bakımdan geleceği olmadığı daha da açık olarak ortaya çıkmaktadır.

Kapitalizmin yeni koşullara uyma denemeleri, toplumsal bir sistem olarak pekleşmesi sonucunu vermemektedir. Kapitalizmin genel bunalımı daimi artış halindedir. Devlet tekelciliğinin gelişmesi kapitalizmin bütün çelişkilerinin çetinleşmesine, tekeller aleyhtarı mücadelenin kızışmasına yol açmaktadır. Bu savaşta baş rolü oynayan işçi sınıfına bütün emekçi yığınları gitgide daha fazla yaklaşmaktadır. İşçi sınıfının, emekçi yığınlarının büyük önem taşıyan eylemleri, temelli toplumsal değişikliklere, işçi sınıfının diğer emekçilerle ittifak halinde iktidara gelmesine yol açabilecek yeni sınıf savaşlarının işaretidir. Çeşitli kapitalist devletler arasındaki çelişkiler de artmaktadır.

Barışın ve toplumsal ilerleyişin mevzilerini güçlendirmek için kapitalist sistemdeki genel bunalımın artmasıyla meydana gelen olanaklardan daha iyi faydalanmak gereklidir.

SBKP kapitalist ülkelerdeki işçi hareketiyle birlik ve uluslararası dayanışma politikasını ardıcıl olarak uygulamaya devam edecektir.

Emperyalizm, milli kurtuluş mücadelesinin doğurduğu güçlerin gitgide artan baskısı altındadır. Önemli olan şudur ki, birçok ülkelerde milli kurtuluş savaşı aslında, feodal olduğu kadar, kapitalist sömürü ilişkilerine karşı bir savaşa dönüşüme başlamıştır. Kapitalist olmanın gelişme yolunu tutan, yani sosyalist toplum kurma perspektifini seçen ülkeler çağdaş milli kurtuluş hareketinin öncü müfrezesini meydana getirmektedirler.

Lâtin Amerika halklarının anti-emperyalist savaşı gittikçe güçlenmekte, bu kıtanın birçok halklarının hayatında önemli demokratik – devrimci değişiklikler olmaktadır.

SBKP milli ve toplumsal kurtuluş uğrunda savaşan halklarla dayanışma hususundaki Leninci ilkeye kesinlikle sadıktır. Sömürge rejiminin son kalıntılarına karşı mücadele edenler geçmişte olduğu gibi, bugün de bizim tam desteğimize güvenebilirler. Kongre sosyalist doğrultudaki ülkelerle mevcut işbirliğinin gelişmesine özel bir önem vermektedir.

3. Kongre şunu kaydetmek ister ki SBKP MK geçen dönem içinde komünistlerin saflarında birlik ve beraberliği Marksizm-Leninizm esaslarına uygun olarak daha da güçlendirmek için aralıksız çabalar harcamış, komünist hareketin enternasyonalizm ilkelerini sarsılmadan savunmuştur. Diğer Marksist-Leninist partilerle birlikte, 1969 yılındaki Uluslararası Konferansın hazırlanması ve toplanması uğrunda büyük çabalar harcanmıştır ki, bu konferans komünistlerin uluslararası birliğinin kuvvetlenmesinde, bütün anti-emperyalist güçlerin pekleşmesinde büyük bir adım teşkil etmiş, bazı noktalarda Marksist-Leninist teorinin zenginleşmesine bir hayli hizmete bulunmuştur. SBKP Konferansın ortaya koyduğu anti-emperyalist savaş programının uygulanmasını komünist ve işçi partilerinin eylem birliğinin güçlendirilmesinde, komünist hareketin çağdaş dünyanın gelişmesindeki rolünün artırılmasında önemli bir araç saymaktadır. SBKP ileride de, gerekli görüldüğü takdirde, uluslararası konferanslar düzenlenmesinin uygun olacağı kanısındadır.

Kongre, SBKP'ni, komünist hareketin birlik ve beraberliğini sağlamak, bu hareketin bütün anti-emperyalist savaşlarda rolünü kuvvetlendirmek, politik bütünlüğünü ve Marksist-Leninist ideolojik birliğini güçlendirmek için aralıksız bir mücadele yürütmekle görevlendirir.

Kongrenin kanatine göre, komünizm aleyhtarlığına ve Sovyet aleyhtarlığına olduğu kadar, sağ ve «sol» revizyonizme, milliyetçiliğe karşı savaş ta önemli ve aktüel bir ödev olarak kalmaktadır.

Kongre, SBKP'ni, gelişme halindeki ülkelerin demokratik devrimci partileriyle bağlarını geliştirmek ve sıkılaştırmakla, emperyalizme karşı genel savaşın menfaatleri uğruna yığinsal örgüt ve hareketlerle, sosyalistlerle ve sosyal-demokratlarla ortak eylemlere ve işbirliğine girişmekle görevlendirir. Bunu yanı sıra partimiz, işçi hareketini tekelci kapitalizmin emri altına vermiye kalkışan, emekçilerin barış, demokrasi ve sosyalizmden yana mücadelelerini baltalamayı deneyen bütün akımlara karşı amansız bir savaş yürütecektir.

4. Geçen dönem içinde SBKP MK ve Sovyet hükümeti SSCB'nde komünizm kuruluşuna elverişli dış şartları sağlamak, sosyalizmi, halkların özgürlüğünü ve dünya barışını korumak, saldırgan emperyalist güçlerin niyetlerini açıklamak ve başarısızlığa uğratmak için ellerinden gelen her çabayı harcamışlardır. Sovyet politikası daima, saldırıya karşı kesin mukabele ile, acil uluslararası sorunların çözülmesiyle ilgili yapıcı tutumu ve ayrı ayrı toplumsal sistemlere bağlı devletlerin barış içinde yanyana yaşamalarına dair Leninci ilkeyi bir arada yürütmüştür.

Kongre, SBKP MK'ni, emperyalistlerin harp ve saldırı politikasına kesinlikle karşı koyma hattını devam ettirmek, barış ve özgürlük davalarına düşman olan tasarıların maskesini sıyırmak ve bunları başarısızlığa uğratmakla görevlendirir.

Kongre, MK'nin ve hükümetin Viyetnam, Laos ve Kamboç halklarının Amerikalı saldırganlarla bunların ortaklarına karşı yürüttükleri haklı savaşlara çok taraflı yardımda bulunmalarını tamamiyle onaylar ve bu ülkelerin, Çin-Hindi sorununun çözülmesinin biricik mümkün yolunu gösteren meşru temsilcilerini destekler.

SBKP MK'nin ve Sovyet hükümetinin Orta Doğu politikasını onaylayan Kongre, bundan böyle de Amerikan emperyalizmi tarafından teşvik edilen İsrail saldırısına kurban giden Arap halklarına bütün vasıtalarla destekleme hattını sürdürmek ve ilerici Arap ülkeleriyle sıkı işbirliğini devam ettirmekle görevlendirir. Sovyetler Birliği sözkonusu bölgede İsrail birliklerinin işgal altındaki topraklardan çekilmesini, her devletin bağımsızlık hakkının uygulanmasını ve Filistin'deki Arap halkının meşru haklarının tanınmasını kapsayan dürüst bir politik çözüm yolunun benimsenmesi uğrunda çabalar harcıyacaktır.

Dünya barışının güçlenmesi ve gerginliğin hafiflemesi davasının kilit noktalarından biri Avrupa güvenliğinin, İkinci Dünya Harbinin

meydana getirdiği teritoryal (toprakla ilgili) ve politik gerçeklerin tanınması temeline dayanan teminatın sağlanmasına bağlıdır. SSCB ile Fransa arasında mevcut ilişkilerin bundan sonraki gelişmesi ve derinleşmesi bu hususta büyük bir önem taşımaktadır. Kıtamızın güvenliğiyle ilgili önemli bir adımı 1970 yılında Sovyetler Birliği — Batı Almanya ve Polonya-Batı Almanya arasında imzalanan anlaşmalar teşkil etmiştir ve bunların onaylanması Avrupada durumun iyileşmesine yardım edecektir.

Avrupa güvenliğini ve işbirliğini ilgilendiren sorunlarla ilgili bir konferansın toplanması Avrupada durumun daha da iyileşmesine hizmet edebilir.

Kongre, SBKP MK'ni barış içinde yanyana yaşama ilkesinin pratikte uygulanmasını ardıcıl olarak sürdürmek, kapitalist ülkelerle karşılıklı olarak avantajlı mübadeleleri geliştirmekle görevlendirir. Sovyetler Birliği kendi halkının ve Amerikan halkının olduğu kadar, dünya barışının da menfaatlerine uygun saydığından dolayı Amerika Birleşik Devletleriyle de ilişkilerini geliştirmeye hazırdır. Bunun yanı sıra SSCB bundan böyle de ABD'nin saldırı hareketlerine, kuvvete başvurma politikasına daima ve kesinlikle karşı koyacaktır.

Kongre, faaliyet raporunda formüle edilmiş olan emperyalist saldırıya karşı savaşla, barışla, halkların güvenliğiyle ve toplumsal ilerleyişle ilgili başlıca doğrultuları tamamiyle onaylar.

II

1. Geçen dönem içinde parti, XXIII. Kongrenin milli ekonominin gelişmesiyle ilgili direktiflerini titizlikle uygulamıştır. Merkez Komitesi ekonomik yönetimin iyileştirilmesi yönünde büyük çabalar harcamıştır.

Kongre şu noktayı büyük bir memnunlukla belirtir ki, işçi sınıfının, kolhocz köylülerin, aydınların, tüm emekçilerin gayretli çalışmaları sayesinde komünizmin maddi ve teknik temelini yaratılmasında, halkın yaşama düzeyinin yükseltilmesinde, memleket gücünün artmasında ileri doğru, yeni bir büyük adım atılmıştır.

1966-70 döneminde milli ekonominin gelişmesiyle ilgili beş yıllık plân, ana hatlarıyla yerine getirilmiştir. Ekonomi muazzam derecelere ulaşmış, kalite ölçüleri yükselmiştir. Milli gelirin ve toplumsal emek alanındaki üretimin artış tempoları önemli ölçüde hızlanmış, endüstri üretimi yüzde 50 oranında artmış, üretim araçları ve tüketim malları artışının tempoları birbirine yaklaşmış, milli ekonominin bilimsel ve teknik ilerleyişinin yönetici dalları bütün diğerlerinden daha büyük bir hızla gelişmiştir.

Tarımın geliştirilmesinde elde edilen kayda değer başarılar partinin ve halkın çabalarının önemli bir sonucudur. Tahıl, pamuk, et,

süt vb. gibi zirai ve hayvani ürünler önemli bir oranda artmıştır. Kolhoz ve sovhos ekonomisi güçlenmiş, tarım ürünlerinin maddi ve teknik donatımı, ekonomik teşviki için önemli tedbirler alınmıştır.

Sekizinci beşyillik döneminde büyük işleri kapsayan geniş bir program uygulanmıştır. Memleketin ekonomik potansiyeli önemli derecede yükselmiş, milli ekonominin değişmez üretim fonları yenilenmiştir. Bütün taşıt ve haberleşme araçlarının geliştirilmesine devam edilmiştir.

Üretici güçlerin bölüştürülmesi işi iyileştirilmiş, bütün birlik cumhuriyetlerinin ekonomisi olumlu olarak gelişmiştir.

Tüm ülke ekonomisinin bundan sonraki ilerleyişi için yararlı elverişli koşullar bir araya getirilmiştir.

Sona eren beşyillik plân dönemi, toplumsal görevlerin gerçekleştirilmesi bakımından ayrı bir önem taşımıştır. Vatandaşların reel gelirlerinin işçi ve memur ücretlerinin, kolhozcu gelirlerinin artırılmasıyla ilgili olarak tasarlananlar fazlasıyla yapılmıştır. Toplumsal tüketim fonları artırılmıştır. Halk eğitimi, külütürü ve sağlığı alanlarında büyük başarılar elde edilmiştir. Devlet ve kooperatiflere ait ticaret muamelelerinde büyük gelişmeler kaydedilmiştir. İşçilerin ve memurların büyük bir kısmı beş günlük çalışma haftasına geçmiş, asgari izin süreleri uzatılmıştır. Konut koşullarında ve Sovyet vatandaşlarına yapılan hizmetlerde iyileşmeler elde edilmiştir.

Kongre, bu büyük başarılarla paralel olarak SSCB'nin milli ekonomisinin gelişmesinde noksanlıklar görüldüğünü de belirtir. Yeni üretim birliklerinin işletmeye açılmasıyla ilgili plânlar tamamiyle yerine getirilmemiş, endüstri işletmelerinin kuruluşu ve tam verimle işletmeye açılma süreleri uzatılmıştır. Bazı önemli endüstri ve tarım ürünlerinde üretimin yükseltilmesinde beklenen düzeye ulaşılmamış, teknik ilerleyişi hızlandırmak, emek verimini artırmak, üretimin kalitesini iyileştirmek ve maliyet fiyatını azaltmakla ilgili alanlardan bütün işletmelerde faydalanılmamıştır.

Parti organlarının ve şûraların, ekonomik örgütler, sendikalar ve Komsomol organlarının ödevi, belirtilen noksanlıkların ortadan kaldırılması, emekçilerin çabalarının toplumsal üretimin hızla artması ve SBKP XXIV. Kongresinin dokuzuncu beşyillik plânla, yıllık ekonomik plânlara dair Direktiflerinin layıkıyla yerine getirilmesi yönünde gerekli bütün tedbirleri almaktır.

2. Kongre, memleketin gelecek dönemdeki ekonomik gelişmesiyle ilgili olarak, faaliyet raporunda yer alan bütün hedefleri tamamiyle onaylar; parti MK'sini, bütün parti örgütlerini, tüm komünistleri bu hedeflere ulaşması için mücadele etmekle görevlendirir.

Dokuzuncu beşyillik, partinin ve halkın Sovyet toplumunu komünizm yolunda ilerletmek, komünizmin maddi-teknik temelini kurmak, memleketin ekonomik potansiyelinin, savunma gücünün artırılması uğrunda savaşa önemli bir aşama olmalıdır. Beşyillığın ana hedefi, halkın yaşayış ve kültür düzeyini, sosyalist üretimin gelişmesinin hızlı tempolarına uygun olarak önemli ölçüde yükseltmektir.

Kongre, dokuzuncu beşyillikte yer alan ve halkın bütün tabakalarının refahını artırmayı, şehir ve köy emekçilerinin hayat düzeyini birbirine yaklaştırmayı, daha iyi çalışma ve dinlenme koşulları sağlamayı, Sovyet insanların kabiliyet ve yaratıcı faaliyetlerini ahenkli şekilde geliştirmeyi, yeni kuşakları daha mükemmel şekilde eğitmeyi hedef edinen geniş programı tamamiyle onaylar.

Kongrenin kanaatine dokuzuncu beşyillik döneminde şunların gerçekleştirilmesi gereklidir:

— vatandaşların gelirleri, herşeyden önce emek karşılığındaki ödemelerle — işçi ve memurlara verilen ücret ve maaşlar, kolhozculara kollektif işletmelerce sağlanan gelirler — orta düzeyde maaş ve ücret alan emekçilerin asgari ücret ve maaşlarının artırılmasıyla, memleketin doğu ve kuzey bölgelerinde ücret ve maaş ilâvelerinin fazlaştırılması yoluyla yükseltilmesi;

— toplumsal tüketim fonları gelecekte de artırılmalı ve bu fonlardan kalabalık ailelerin, mütevazı gelirli ailelerin, emekçi kadınların maddi durumlarını; sağlık hizmetlerini, genç kuşağın eğitim işlerini iyileştirmeye, emeklilik maaşlarını ve öğrenci burslarını artırmaya devam için faydalanılmalıdır.

— halka mahsus endüstri mallarının ve yiyecek maddelerinin üretimi önemli derecede artırılmalı, kaliteleri iyileştirilmeli, çeşitleri fazlaştırılmalı; hizmetler alanı çevresi geliştirilmeli;

— konut ve özellikle doğu bölgelerinde toplumun ihtiyaçlarına mahsus kurumlara kültür müesseseleri inşaaı geliştirilmeli, emekçilerin çalışması, dinlenmesi ve beden eğitimi için gerekli koşullar yaratılmalı, şehirlerin ve işçi merkezlerinin sağlık şartları iyileştirilmeli, çevrenin korunması ve doğal kaynaklardan rasyonel olarak faydalanma işleri önemle ele alınmalıdır.

Kongre şunu belirtir ki, Sovyet halkının yaşama koşullarını daha da iyileştirmeyi gözönünde bulunduran tedbirlerin gerçekleştirilmesinin biricik şartı maddi üretimin ve etkisinin durmaksızın artması ve toplumsal emeğin veriminin yükselmesidir.

Komünist partisinin halkın refah düzeyini yükseltme hususunda alacağı tedbirler sadece dokuzuncu beşyillığın temel görevini değil, aynı zamanda sürekli bir perspektife ait ekonomik gelişmesinin

genel hattını tayin edecektir. Ekonomik potansiyelin artmasıyla milli ekonominin gelişme ihtiyaçları ekonomiyi halkın refahını artırmakla ilgili çok taraflı ödevlerin yerine getirilmesi doğrultusuna daha kesin olarak yöneltmek için mümkün ve gerekli şartları sağlayacaktır. Kongrenin kanısınca ekonomik örgütlerdeki, şuralardaki, sendikalarda ve partideki tüm kadrolarımız Sovyet insanların yaşama koşullarıyla ilgili bütün sorunlarda en büyük titizlik ve sorumluluk duygusuyla hareket etmelidirler.

3. Kongre şu kanaattedir ki, dokuzuncu beşyillik döneminde milli ekonominin bütün kollarında hızlı tempolar ve ahenkli gelişmeler sağlanmalı, toplumsal üretimin artmasında ve halkın hayat düzeyinin yükselmesinde kaynak ödevi gören milli gelir önemli oranda artırılmalı, emek gücünün bölünme işi iyileştirilmeli, bütün birlik cumhuriyetlerinin ekonomisi geliştirilmeli, memleketin doğu bölgelerindeki zengin doğal kaynaklar daha çabuk değerlendirilmelidir.

Sanayiın başlıca görevi sosyalist ekonominin endüstriyel temelini genişletmek ve geliştirmek, Sovyet halkının hayatı ihtiyaçlarını imkân nispetinde daha iyi karşılamaktır. Bu amaçla sanayi üretiminin yapısında gerekli değişiklikler yapılması, tüketim maddeleri sanayii ile teknik ilerleyişe elverişli sanayi kollarında daha yüksek gelişme tempoları sağlanmalıdır.

Genişletilmiş, yeniden üretimin, milli ekonominin teknik donatımının ve Sovyet devletinin savunma gücünün temeli olan ağır sanayii hızlı tempolarla geliştirmeye devam etmek gereklidir. Ağır sanayi tarımın, hafif sanayiın, yiyecek sanayiinin, hizmetler alanının gelişmesi için lüzumlu üretim araçlarının yapımını önemli derecede, kültür alanında ve aile hayatında gerekli olan malların üretimini sistemli olarak artırmalıdır.

Kongre, büyük kuruluşlar inşasına, yatırımların etkenliğinin artmasına özel bir önem vermektedir. Büyük kuruluşlar inşasına mahsus plânlar yapılırken yatırımları yoğunlaştırmak, aynı anda inşa edilecek benzer kuruluşların sayısını azaltmak, inşaat programlarını mevcut kaynaklar ve olanaklarla ahenkleştirmek gereklidir. Bunun yanı sıra inşaat sürelerinin kesinlikle azaltılması, başlanmış işlerin tamamlanması için başlıca güc ve araçların bir araya getirilmesi, işletmelerin büyütülmesine ve üretimin modernleşmesine daha büyük bir önem verilmesi gerekir. İnşaat işlerinin sanayileşmesi temelini geliştirilmesi lâzımdır.

Dışarıyla mevcut ekonomik, bilimsel ve teknik ilişkiler sisteminin geliştirilmesiyle, milli ekonominin etkenliğini yükseltmek gereklidir. Kongre, bu ilişkilerin gelişmesine büyük bir önem vermektedir.

Kongre, parti organlarının, şuraların ve ekonomik örgütlerin dikkatini, ekonominin muazzam ölçülere ulaşması ve milli ekonominin bağrındaki ilişkilerin gittikçe daha girift bir hal alması dolayısıyla, başta ulaştırma ve haberleşme almak üzere, üretim sürecinin hizmetindeki iş kollarının durmadan artan önemi üzerine çeker. Bu kolların işleyişini iyileştirmek, memleketin durmadan artan ihtiyaçlarını tam olarak karşılamalarını sağlamak, bunların maddi ve teknik donatımını iyileştirmek gereklidir.

4. Yeni beşyılıktaki tarım üretiminin hızla artmasına, halkın ve sanayiinin durmadan artan yiyecek maddeleri ve ham madde ihtiyaçlarının daha iyi karşılanmasına dair ödevi en önemlilerinden biri saymak lâzımdır. Kongre, SBKP MK'nin tarımın geliştirilmesi, her alandan entanzif hale getirilmesi, maddi ve teknik temelini sağlamlaştırılmasıyla ilgili genel programını tamamıyla onaylar.

Tahıl üretiminin artırılmasına ve hayvancılığın geliştirilmesine özel bir önem verilmelidir. Her alanda verimin artırılması, hayvan yemi işletmeciliğinin temelini, tarım üretiminin makineleştirilmesini hızlandırmak, kimyevi, maddelerden faydalanmayı genişletmek, toprağın ıslahı işlerini iyileştirmek, kolhoz ve sovhozlarda topraktan, maddi ve insani kaynaklardan faydalanmayı geliştirmek suretiyle kuvvetlendirmek ve verimi artırmak gerektir.

Tarım alanında ihtisaslaşmayı ve tarım üretiminin yoğunlaşmasını hızlandırmayı teşvike, kolhoz ve sovhozların teknik ve sanayi bakımından donatılması sistemini iyileştirmesine, kolhozlararası ve karma (devlet-kolhoz) üretim gruplarının geliştirilmesine önem verilmelidir.

Kongre, tarımın gelişmesi sorununu bütün halkın davası sayar ve parti örgütlerini, şuraları, sendikaları, Komsosol örgütlerini kolhoz ve sovhozlardaki emekçileri, endüstride çalışanları tarımın hızla gelişmesiyle ilgili olarak parti tarafından hazırlanmış olan programı azimle uygulamaya çağırır.

5. Kongre yiyecek maddeleri ve sanayi malları üretiminin artmasına, belediye hizmetlerinin, vatandaşların çağalan isteklerine uygun olarak genişletilmesine ve bununla ilgili yatırımların artırılması gereğine özel bir önem vermektedir. Bu ödev günlük ihtiyaç maddelerine ait perakende devlet fiyatlarını sabit düzeyde tutmak, bazı malların fiyatını, üretimin artışına ve gerekli kaynakların birikimine uygun olarak, indirmek suretiyle gerçekleştirilmelidir.

Şehirlerde ve köylerde halka hizmet eden ticaret ve işe alanlarında örgütlenme işini iyileştirmek, talep sorununu aralıksız olarak incelemek, mal kaynaklarından daha büyük bir hızla faydalanmayı

sağlamak, ticaretin üretici temelini sağlamlaştırmak, modern metotlar kullanmak ve halka hizmetin düzeyini yükseltmek gereklidir. Bu ödevin yerine getirilmesi için yersel olanaklardan faydalanmaya önem verilmelidir.

6. Kongrenin kanısınca, ortaya konan ekonomik ve toplumsal ödevlerin başarıyla uygulanması için toplumsal üretimin etkenliğini azami ölçüye çıkarmak, milli ekonominin bütün kollarında emek veriminin artışı tempolarında hızlı bir gelişme sağlamak gereklidir.

Önde duran görev ekonominin yapısını iyileştirmek, üretimi sabit fonlar birimleri itibarıyla artırmak, yatırımların verimliliğini yükseltmek, üretim birimlerinde kullanılan materyalleri ve emek gücünü azaltmak, ürünlerin kalitesini azami ölçüde iyileştirmektir. İhmalciliğe, israfa karşı kesin bir savaşa girişmek, işin örgütlenmesini iyileştirmek, kadroların ihtisasının yükseltmek için tedbirler almak, iş zamanında her dakikayı verimli şekilde değerlendirmek lazımdır.

Bilimsel ve teknik ilerleyişin hızlandırılması toplumsal üretimin etkenliğinin artması için çözümleyici bir koşuldur. Temel bilimsel araştırmaları yaygınlaştırmak, bilim ve teknik alanındaki başarılarından daha tam bir şekilde faydalanmak, milli ekonominin bütün kollarını sürekli ve muntazam olarak modern, yüksek derecede verimli araçlarla yeniden donatmak, yeni donatımların ve avantajlı teknolojinin tasarlanması ve uygulanması sürelerini azami derecede azaltmak, milli çapta ve dünya çapında öncü tecrübeden daha büyük hızla faydalanmak gereklidir.

Bu ödevlerin yerine getirilmesi SSCB Planlama Komitesi (Gosplan), SSCB Bakanlar Kurulu Bilim ve Teknik Devlet Komitesi, bakanlıklar, SSCB Bilimler Akademisi ve bütün araştırma kurumlarıyla etüd bürolarının yüksek bir sorumluluk duygusuyla hareket etmelerini gerektirmektedir.

Kongre şu kanattadır ki, MK, birlik cumhuriyetlerinin komünist partileri, partinin bölge, il, şehir, ilçe ve köy komiteleri, şuralar, ekonomik örgütler, sendikalar, Komsomol örgütleri, işletmelerdeki kollektifler, kolhozlar ve sovhozlar bilimsel ve teknik ilerleyişin hızlandırılması sorunu üzerinde daimi olarak durmalıdırlar.

7. Kongre, ekonomik yönetimin ve plânlanmanın iyileştirilmesi yönündeki politikanın sürdürülmesi gerektiği kanısındadır. Daha sağlam temellere dayanan ve daha dengeli bilimsel plânlar yapılması, sektörlere ait planların bölge planlarıyla azami ölçüde ahenkleştirilmesi, büyük ekonomik sorunların hep birlikte plânlanmasının ve çok

tarafli çözümlenmesinin sağlanması gereklidir. Kadroların, plânların ve devlet görevlerinin yerine getirilmesi konusunda daha büyük bir sorumluluk duymaları lazımdır.

Üretimin artmasını, bilimsel ve teknik ilerleyişin hızlanmasını, emek veriminin yükselmesini, ürünlerin kalitesinin iyileştirilmesini sağlamak için maddi ve manevi teşvikin daha tam olarak kullanılması, ihtiyatların seferber edilmesi amacıyla ekonomik maniveladan daha iyi faydalanılması, işletmeler arasında ekonomik bakımdan rasyonel bağların geliştirilmesi lazımdır. Maddi ürünlere ait bütün kollarla ilgili işletmelerin, bilimsel araştırma kurumlarının ve inşaat örgütlerinin, hizmet işlerinin yeni plânlama ve ekonomik teşvik sistemine geçişi daha çabuk tamamlamaları gereklidir ve bu sistemin gelişmesi ve iyileşmesi için azimle çalışmak lazımdır. Bu alanda ekonomi bilimine büyük ödevler düşmektedir.

Üretimin yoğunlaştırılması işi, ileride toplumsal üretimin kendi kendini finanse etmesinin başlıca elemanları olması gereken bilim-üretim grup ve kombinaları meydana getirilmesi suretiyle sürdürülmelidir. Kuruluş ve yönetim cihazının yapısını iyileştirmek, bu cihazın lüzumsuz şubelerini azaltmak, büro tesislerini ve ordinatörleri, otomatik sistemleri, yönetim ve plânlanmanın bilimsel metotlarını daha geniş ölçüde uygulamak lazımdır.

Kongre şu kanaattedir ki, komünizm kuruluşunun, bilimsel ve teknik ilerleyişin yüksek tempolarına dayanan bu dönemde bütün kadroların ve geniş emekçi yığınlarının ekonomi eğitimi görmeleri birinci derecede önem taşımaktadır.

Parti tarafından verilen ekonomik ödevlerin genişliği ve niteliği ekonomi alanındaki her türlü çalışmanın düzeyini ciddi ölçülerde yükseltmeyi gerektirmektedir. Emekçi yığınlarının üretimin yönetimine daha geniş ölçüde katılmasını sağlamak başlıca ödevlerden biri olarak kalmaktadır.

8. Yeni beşyıllık plân uluslararası açıdan büyük bir önem taşımaktadır. Bu plânın yerine getirilmesi sosyalist devletlerin ekonomik gücünü artırma, dünya sosyalist sisteminin, kapitalizmle giriştiği ekonomik yarışta mevzilerini güçlendirme uğrunda ortak davaya büyük bir hizmet olacaktır.

III

1. Kongre şunu belirtmek ister ki, bilimsel ve teknik devrim koşulları, ekonomide ve emeğin niteliğinde meydana gelen büyük değişiklikler koşulları içinde komünizm kuruluşu süreci esnasında toplumda da önemli değişiklikler olmaktadır. İşçi ve köylülerde mesleki formasyonun iyileştiği, ustalığın arttığı, eğitim ve kültür düzey-

lerinin, yükseldiği, şehir ve köyde çalışma ve yaşama koşullarının birbirine gitgide daha fazla benzemiye başladığı, başta bilim ve teknik alanındakiler olmak üzere, aydınlar sayısının fazlaştığı görülmektedir. Sovyet toplumunun birlik ve beraberliği, işçi sınıfının sosyalist menfaatleri ve komünist idealleri temeline dayanarak durmaksızın güçlenmektedir.

Kongrenin kanaatine göre, partinin toplumsal politikada en önemli ödevi aralıksız olarak işçi sınıfının baş rolünü sağlamak, işçi sınıfıyla köylüler arasındaki ittifakı kuvvetlendirmek; işçilerin, kolhozcuların, aydınların, bütün Sovyet vatandaşlarının ortak çalışmalarında birliği korumaktır.

2. Kongre geçen dönem içinde bütün alanlarda ilerlemeler elde edildiğini, memleketimizdeki ulusların ve halkların birbirlerine daha da yaklaştıklarını kaydeder. SSCB halklarının parlak başarıları ortak çalışmalarının, SBKP'nin ulusal politikasının ardıcıl olarak uygulanmasının sonucudur.

Sosyalizm kuruluşu sürecinde, tarihi bakımdan yeni bir topluluğun, Sovyet halkının meydana geldiğine tanık olmaktadır.

Geçmişte olduğu gibi, bugün de Sovyet devletinin genel menfaatlerinden hareket etmek ve Birliği meydan getiren cumhuriyetlerden her birinin gelişme koşullarını gözönünde bulundurmamak, aynı zamanda da sosyalist milletlerden her birinin ilerideki gelişmelerini ve birbirleriyle kaynaşmalarını temin ederek Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin güçlendirilmesiyle ilgili Leninci politikayı ardısız arasız uygulamak şarttır.

Kongre, tüm emekçilerin Sovyet vatansaverliği ruhunda, sosyalist vatanın ve Sovyet halkının büyük başarılarının vatandaşlarda uyandırdığı gurur ruhunda, enternasyonalizme bağlılık ruhunda eğitilmelerine, her türlü milliyetçiliğe, şovenizme, dar görüşlülüğe karşı olmalarına, bütün halklara ve bütün milletlere saygı beslemelerine büyük bir önem vermektedir.

3. Kongre şunu belirtmek ister ki, komünizm kuruluşu uğrunda savaş, sosyalist demokrasinin bütün biçimleriyle gelişmesine, Sovyet devletinin sağlamlaşmasına, toplumun politik kuruluşu sisteminin bütün halinde iyileşmesine sınırsız bağlı bulunmaktadır.

Partinin aldığı tedbirler sayesinde, emekçi temsilcileri şuralarında daha faal ve daha çok taraflı çalışmalara girişildiği, şuraların ekonomik ve kültürel kuruluşunun başlıca alanlarındaki kontrol işinin iyileştiği görülmektedir. Kongrenin kanaatine, şuralar görevlerini daha derinleşerek yerine getirmeli ve ekonominin ve kültürün geliş-

mesini olduğu kadar, halkın yaşama düzeyinin artmasını da esaslı suretle etkilemeli ve gerek vatandaşlara hizmet, gerekse asayişin korunması sorunlarını daha büyük azımla ele almalıdırlar. Yürütme organlarının temsili organlar karşısındaki sorumluluk ilkesinin daha ardıcıl olarak uygulanması, şuralar üyelerinin otoritesinin ve aynı zamanda seçmenler karşısındaki sorumluluklarının artırılması lâzımdır. Kongrenin kanaatine, bütün kademelerdeki şuralar üyelerinin statüsü yasalar yoluyla düzenlenmeli, yetki ve hakları ve keza resmi makamların şura üyelerine karşı görevleri tespit edilmelidir.

Devlet cihazının ve bütün yönetim organlarının çalışmaları iyileştirilmeli, bunlara daha büyük açıklık ve daha yüksek bir kültür düzeyi sağlanmalıdır. Her müessesede emekçilerin ihtiyaçlarına karşı dikkatli davranılmalı, insana karşı iyiniyet ve saygıda kusur edilmemelidir. Sosyalist yasaların etkisini güçlendirmek, milisin, savcılıkların ve mahkemelerin faaliyetini iyileştirmek şarttır. Parti örgütleri, sendikalar ve Komsomol bütün vatandaşların ve resmi makamların yasalara titizlikle uymalarını dikkatle izlemeli, emekçilerin hukuki eğitimlerini geliştirmelidir. Halk kontrolünün iyileştirilmesi ve geniş yığınların daimi ve etkili kontrol hakkına dair Leninci fikirlerin pratikte titizlikle uygulanmasını sağlamak gereklidir.

En geniş emekçi örgütleri olan sendikaların büyük önemine işaret eden Kongre, bu örgütlerin çalışmalarını iyileştirme işinin sürdürülmesini gerekli sayar. Parti, sendikaların idareciler yetiştiren, ekonomi için yöneticiler yetiştiren bir okul, komünizm okulu olma rolünü başarıyla yerine getirmelerine bundan böyle de önem verecektir. Sendikaların, memleket ekonomisinin geliştirilmesi, emekçilerin üretimin, ve toplumsal işlerin yönetimine daha faal olarak katılmasını, sosyalist yarışların örgütlendirilmesinin iyileştirilmesini, emeğe karşı komünistçe tutumun aşılması için, faaliyetlerini artırmaları gereklidir. Sendikaların başlıca ödevlerinden biri işçilerin ve bütün emekçilerin kanunî menfaatlerini kollamak, çalışma ve yaşama düzeylerinin iyileştirilmesini sağlamak, emek yasalarının, emeğin korunması ve güvenlik tekniğine dair kaide ve normların uygulanmasıyla ilgili kontrolü artırmak, emekçilerin dinlenmesi işinin daha iyi örgütlenmesini sağlamaktır.

Bugünkü koşullar içinde Komsomol'un, partinin en yakın yedek ve yardımcı kaynağı olarak, yeni kuşağın komünist ruhta eğitilmesi ve yeni toplumun kurulmasındaki rolü ve önemi durmaksızın artmaktadır. Komsomol'un başlıca görevi, gençliği komünizm fikirlerine, Sovyet vatanseverliğine, enternasyonalizme sadakat ruhunda eğitmesi, onları yüksek bir örgüt ve disiplin anlayışı içinde eğiterek, kendilerine sosyalist rejimin başarılarını ve avantajlarını en geniş ölçüde

tanıtmak, her birinin yeni toplumun faal bir kurucusu olmasını sağlamaktır. Komsomol'un, genç erkek ve kızların toplumsal hayata, devlet, ekonomi ve kültür işlerine en geniş ölçüde katılmalarını sağlamak için kendisine verilen olanaklardan daha iyi şekilde faydalanması lâzımdır. İleride Komsomol örgütleri içindeki parti nüvelerini sağlamlaştırmak gereklidir.

4. Kongre şurasını memnuniyetle belirtir ki, parti, onun MK, askeri gücümüzün gelişmesine, Sovyet silâhlı kuvvetlerinin ağırlığının ve savaş kabiliyetinin artmasına, aralıksız olarak, büyük bir önem vermektedir. Partinin ve halkın, bundan sonra da başlıca ödevini, vatanımızın savunma kabiliyetini azami derecede artırmak, Sovyet vatandaşlarını üstün bir uyanıklık ruhunda, sosyalizmin büyük kazanımlarını savunmaya her an hazır olma ruhunda eğitmek teşkil etmelidir.

5. Kongre, parti örgütlerinin geçen dönem içinde Sovyet vatandaşlarını komünist bilinç ruhunda eğitmek hususunda durmadan çalışmış olduklarını kaydeder.

Kongre şunu önemli belirtir ki, parti örgütlerinin ideolojik çalışmalardaki başlıca görevi emekçilerde Marksist-Leninist bir dünya görüşünün meydana gelmesini sağlamak, kendilerine yüksek ideolojik ve politik ilkeler ve komünist ahlâk kaidelerini aşılaktır.

Partinin ideolojik çalışmalarında en önemli olanı Marksist-Leninist fikirlerin propaganda edilmesi, burjuva ideolojisine ve revizyonizme karşı taarruz ruhunda, amansız bir savaş yürütülmesidir.

İdeolojik ve politik çalışmaların temel sektörünü emeğe ve toplumsal mülkiyete karşı komünistçe tutumu aşılama, emekçilerde yaratıcı girişimler alışkanlığını meydana getirmek, gönüllü disiplin ve örgütlenme anlayışını geliştirmektir.

Emekçiler arasındaki sosyalist yarışların geliştirilmesine, ekonomik gelişmenin ve insanlar arasında sosyalist ilişkilerin sağlanmasının etkili bir metodu olması dolayısıyla, parti örgütlerinin, sendikaların ve Komsomol'un daimi bir önem vermeleri gereklidir. Bir yandan maddi teşvik biçimleri iyileştirilirken, öte yandan manevi teşvik araçlarından azami ölçüde yararlanmalı, öncü emekçiler şon ve şerefle kuşatılmalı, değerli tecrübelerini her tarafa yaymalıdır.

Toplumsal-politik hayatta, emekçilerin komünist ruhta eğitilmesinde üretim kolektiflerine önemli bir rol düşmektedir. Kolektifin her emekçiye karşı ilgi duyması, ihtiyaçları üzerine dikkatle eğilmesi, karşılıklı yardım ve karşılıklı talepler hayat anlayışımızın kopmaz kısımlarıdır ve bu anlayışın geliştirilmesi ve sağlamlaştırılması gereklidir. Kamuoyu emek disiplininin çığnenmesine, tamahkârlığa, asa-

laklığa, hırsızlığa, suistimallere ve sarhoşluğa karşı tepki göstermeye daha enerjik olarak yönetilmelidir. Geçmişin insanların bilinç ve davranışlarında yer etmiş olan kalıntılarına karşı savaşın sürdürülmesi lâzımdır. Bu da partinin ve toplumdaki bütün bilinçli güçlerin bütün dikkatini gerektiren bir şeydir.

6. Kongre ileride bütün eğitim sisteminin, ekonominin, bilimin, kültürün, bilimsel ve teknik devrimin gelişmesi ihtiyaçlarına göre iyileştirilmesini önemli bir şart sayar.

Yeni beşyıllık döneminde gençliğin mecburi orta öğretime geçişini tamamlamak, genel öğretim okullarının üstyapısını sağlamlaştırmak, bunların öğrencilere uyguladıkları eğitim sisteminin kalitesini iyileştirmek, bu öğrencilerin kamuya yararlı işler için daha aktif ve daha mantıklı şekilde yetişmelerini sağlamak gereklidir.

Mesleki ve teknik öğretimi geliştirmek, orta dereceli meslek ve teknik okulları ağını azami derecede genişletmek lâzımdır.

Yüksek öğretimde ve orta dereceli ihtisas okullarında yeni bilimsel ve teknik sektörler için lüzumlu kadrolar yetiştirilmesi işini daha enerjik olarak yürütmek, genç uzmanlara daha geniş ölçüde modern bilgiler vermek, örgütsel, toplumsal-politik çalışmalara daha fazla çekmek, bilgilerini pratikte uygulamayı öğretmek gereklidir.

Gençliğin eğitim ve öğretimi, yeni kuşakta komünist inanç ve ahlâk ilkelerinin şekillenmesine, sosyalist vatana sınırsız bağlılığını sağlamasına hizmet etmelidir.

Kongrenin kanaatine göre Sovyet biliminin gelişmesi komünizm kuruluşunun iyi yolda yürümesinin başlıca faktörlerinden biridir. Bilimsel araştırmaları geniş ölçüde yaygınlaştırırken, bilim adamlarının çabalarını en önemli sorunların çözülmesi yönünde yoğunlaştırmak, bilimle komünizm kuruluşunun uygulanması arasındaki bağları sağlamlaştırmak, bilimin başarılarının milli ekonomiye aşılmasına hız vermek lâzımdır. Enstitülerin, kürsü ve laboratuvarların etkinliğini azami dereceye çıkarmak, her bilimsel kolektifte gerçekten yaratıcı bir ortam, verimli tartışmalara elverişli bir hava yaratmak, bilim adamlarının birbirilerine karşı talepkâr olmalarını sağlamak gereklidir.

Doğa bilimleri, teknik ve sosyal bilimler alanlarında çalışan bilim adamları arasındaki işbirliğini sağlamlaştırmak lâzımdır.

8. Kongre sosyalist toplumun manevi zenginliklerinin artmasında edebiyatın ve güzel sanatların gittikçe artan bir rol oynadığını belirtir. Sovyet halkı gerçeği tam olarak yansıtan ve komünizm fikirlerini yüksek bir sanat gücüyle canlandıran eserler istemektedir.

Sanat ve edebiyat sorunlarında partinin siyaseti, Lenin'in partililik ilkelerine ve halka karşı sadakate dayanmaktadır. Parti, sosyalist

gerçekçilik temeline dayanan sanat eserlerinde çeşitliliğe ve şekil ve üslup zenginliğine taraftardır, sanatçının kabiliyetine, yarattığı eserin komünist doğrultusuna, ilerleyişimize engel olan herşeye karşı amansız davranışına yüksek bir değer biçmektedir. Sanat ve edebiyat tenkitçilerimiz parti hattını aktif olarak uygulamalı, ilkeler açısından daha büyük bir titizlik göstermeli, edebiyat ve sanat alanında değer yaranlara karşı, gerekli talepkârlığın yanısıra, anlayış ve iyiniyet göstermelidirler.

Kongrenin kanaatine göre yazarlar birliği, sinemacılar, ressam, besteciler, tiyatrocular ve mimarlar birliği edebiyatın ve güzel sanatların gelişmesi sorununa, üyelerinin ideoloji ve teori bakımından düzeylerinin yükselmesine, mesleki hünelerinin artmasına gitgide daha fazla dikkat ayırmak; edebiyat ve sanat adamlarına, eserlerini topluma karşı daha büyük sorumluluk duygusu içinde yazmalarını aşılacak; bu birliklerin ve üretim kollektiflerinin üyeleri arasında görüş birliğini her vasıta ile sağlamlaştırmakla yükümlüdürler.

Kongre, yığınlar arasında parti propagandasının gitgide artan önemini belirtmeyi gerekli bulur. Halâ göze çarpan noksanlıkların giderilmesi, komünizm ideallerinin ve kuruculuğumuza ait somut görevlerin propaganda edilmesi hususunda daha aktif ve daha etken olmak gereklidir. Önümüzdeki yıllarda partinin ideolojik çalışmalarında SBKP XXIV. Kongresinin karar ve materyallerinin emekçiler arasında daha derinleşmiş bir şekilde izahı en önemli işlerden biri olmalıdır.

Kongre basın, radyo ve televizyon çalışmalarının daha da iyileştirilmesine büyük bir önem vermektedir. Parti örgütleri büyük enformasyon ve propaganda araçlarının gerektiği gibi kullanılmasını, çalışmaların etken ve ameli olmasını, siyasi bakımdan daha olgun hale gelmesini, gazeteci ve propagandacı kadrolarının mesleki ustalıklarının artmasını sağlamalıdır.

IV

1. Aşılmış olan yolun bilançosunu yapan ve gelecekteki görevleri tespit eden Kongre, MK tarafından yönetilen partinin Leninci yolda azimle yürüdüğünü, işçi sınıfının, emekçilerin, bütün Sovyet halkının politik önderi olma rolünü şerefle yerine getirdiğini memnuniyetle belirtir.

Pratikteki uygulamalar XXIII. Kongrenin partinin gelişmesiyle ilgili başlıca sorunlara dair kararlarının doğruluğunu ve hayatiyetini tamamiyle ortaya koymuştur. Bu kararları ardıcıl olarak uygulayan parti, saflarını daha da sağlamlaştırmış, komünizm kuruluşunun bütün alanlarında etkisini artırmış, yığınlarla mevcut bağlarını sıklaştırmıştır. Parti örgütlerinin toplantıları ve delege seçimleri SBKP'nin

XXIV. Kongreye birlik ve beraberlik halinde, MK'nin etrafında sınıksız birleşmiş olarak, politik ve örgütsel çalışmalarda daha zenginleşmiş durumda geldiğini yeni bir güçle göstermiştir.

Kongrenin kanaatine göre politik hattın ve yeni beşyıllığın çalışma programının lâyıkıyla yerine getirilmesi partinin ve halkın bütün güçlerini seferber etmeyi gerektirecektir. Partinin yönetici rolünü azami derecede artırmaya, bütün komünistlerin, bütün Sovyet vatandaşlarının görüş ve eylem birliğini geliştirmeye devam etmek şarttır.

2. Söz konusu dönemin özelliklerinden birini parti üyeleri sayısının durmadan artması, nitelik bakımından iyileşmesi teşkil etmektedir. Parti örgütleri XXIII. Kongrenin partide toplumsal terkip bakımından işçi sınıfının ağır basmasına dair önerisini ardıcıl olarak uygulamaktadırlar. SBKP'nin yeni üyelerinin yarısından fazlası işçidir. Partimizin tabiatına, işçi sınıfının Sovyet toplumunda işgal ettiği yere ve oynadığı role tamamiyle uygun olan bu önerinin ileride de gözönünde bulundurulması gereklidir.

Terkibini nitelik bakımından iyileştirmek, komünist eğitimin düzeyini yükseltmek partinin başlıca görevlerinden biri olarak kalmalı; parti safları, titiz bir kişisel inceleme temeline dayanılarak, işçi sınıfının, kolhozcu köylülerin ve aydınların en seçkin elemanlarıyla zenginleştirilmelidir.

3. Kongre şunu belirtir ki, MK parti içi demokrasiyi daha da geliştirme, parti hayatında Leninci normları gözönünde bulundurma, komünistlerin faaliyetini genişletme işini ardıcıl olarak yürütmüştür. Parti, yönetim kademelerinde seçim ve hesap verme ilkelerine olduğu kadar, kollektif yönetim usulüne de sıkı sıkıya bağlı bulunmaktadır. Partinin faaliyetiyle ilgili sorunlar geniş bir demokratik temele dayanılarak görüşülmekte ve çözümlenmektedir. Parti komiteleri tenkitler karşısında, komünistlerin teklifleri karşısında daha dikkatli davranmaya, yapılan tekliflerin gerçekleşmesini daha yakından kontrol etmeye başlamışlardır. Komünistlerin kendi örgütlerinde ve tüm partide işlerin gidişi karşısında sorumluluk duygularının arttığı görülmektedir.

Kongre şunu belirtmek ister ki, demokratik merkezîyetçiliğe dair Leninci ilkenin titizlikle uygulanması, partinin sağlamlığının ve etkinliğinin çözümleyici koşulu olması bakımından, parti hayatının değişmez kanunu olarak kalmalıdır. Her parti örgütünde, bütün komünistlerin parti kararlarının görüşülmesi, kaleme alınması ve uygulanması işlerine aktif olarak katılmalarının sağlanması, ilkelere sağlamca dayanan ve noksanlıkların giderilmesi ve çalışmaların iyileştirilmesi bakımından denenmiş bir metod olan tenkidin ve

kendi kendini tenkidin geliştirilmesi gereklidir. Parti içi enformasyon işlerin iyileştirmek, enformasyondan yönetimde olduğu kadar, eğitim ve kontrol işlerinde önemli bir araç olarak yararlanmayı sağlamak lâzımdır.

SBKP'nin gücü yüksek ideolojik düzeyinden, üyelerinin faaliyet ve sadakatinden ileri gelmektedir. Parti pasifliği, kayıtsızlığı, apolitik tutumu kabul etmez. Her komünistin bilinçli bir politik savaşçı olması, Leninci partinin üyesi olmak gibi yüksek bir sıfatı her zaman ve her yerde şerefle taşıması lâzımdır. Komünistlerin faaliyetleri artırılırken, onların SBKP Program ve Tüzüğüne karşı sorumluluklarını yükseltmek, eylemleriyle parti üyesi yüksek sıfatını gölgeliyen, parti ve devlet disiplinin çiğnienleri de ciddiyetle kınamak gereklidir. Bu hususta SBKP MK'ni bağlı Kontrol Komisyonu ile SBKP yersel organlarındaki komisyonlar önemli bir rol oynamalıdır.

Parti kartları için öngörülen geçerlilik süresinin dolması dolayısıyla Kongre, MK'ni, parti belgelerini, örgütsel ve politik bakımdan büyük bir önem taşıyan bu işi, partinin ilerideki gelişmesinin ihtiyaçlarını ve komünistlerde faaliyet ve disiplin duygularının yükseltilmesi gözönünde bulundurarak değiştirmekle görevlendirir.

4. Kongre parti yönetimini komünizm kuruluşunu bütün alanlarında iyileştirmeyi ve yığınlar arasındaki örgütsel ve politik çalışmaların düzeyini yükseltmeyi gerekli saymaktadır. SBKP'nin ve birlik cumhuriyetleri komünist partilerinin olağan kongrelerinin milli ekonominin beşyıllıklar halinde plânlanması pratiğine uygun olarak, beş yılda bir yapılması yerinde görülmektedir. Bölge, il, şehir ve ilçe konferanslarıyla, parti komiteleri bulunan ilkel parti örgütlerinin görevlerinin sona ermesi dolayısıyla toplantı ve konferansların kongreler arasında, beş yılda iki defa yapılması uygundur.

Kongre, parti politikasının uygulanmasında, parti örgütlerinin rolünü daha da artırmak amacıyla, bilimsel araştırma enstitülerinde, öğretim, kültürel eğitim ve sağlık hizmetleri müesseselerinde yönetim işlerinin kontrolüne, üretim örgütlerinin yanısıra, ilkel parti örgütlerin de katılmasını uygun bulmaktadır. Şuralarla, merkezi ve yersel ekonomi kurulları ve servislerinin özelliği dolayısıyla, buradaki parti örgütleri, parti ve hükümet direktiflerinin uygulanması konusundaki kontrolü artırmalıdır.

5. Kongre şunu belirtmek ister ki, toplumsal hayatın bütün alanlarında yönetimin ve yığınlar arasındaki örgütsel ve politik çalışmaların düzeyini yükseltmek kadroların seçilmesi, tevzi edilmesi ve eğitilmesi işinin iyileştirilmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Partimiz, bütün parti, devlet, ekonomik yönetim, kültürel eğitim, toplumsal faaliyet işlerinin politik bakımdan olgun, görevlerini iyi bilen örgütleyiciler

tarafından yönetilmesine özel bir önem vermektedir. Partinin ve memleketin önünde duran önemli ve karmaşık sorunlar yönetici kadroların çağdaş yönetim metodlarını iyice bilmelerini, yenilik anlayışına yardım etmelerini, gelişmenin perspektiflerini görmelerini, çözümlenme bekliyen sorunların en etken çözüm yolunu bulmalarını, başkalarının bilgi ve tecrübelerinden yararlanmayı bilmelerini gerektirmektedir. Partinin kadrolarla ilgili politikası, gelecekte de, eski kadrolara karşı saygılı davranışın, tecrübe ve bilgilerinden azami ölçüde faydalanışın yanısıra, kabiliyeti görülen genç kadroların yükselmesini sağlamalıdır.

Kongrenin kanaatine, kadrolarla çalışmalara daimi surette, son yıllarda iyice kökleşen güven ve saygının yanısıra, ilkesel bakımdan talepkârlık hakim olmalıdır. Kadrolarda yüklendikleri görevlere karşı sorumluluk duygusunu artırmak, disiplini çiğneyenlere, tenkitten ders almayan ve dürüst hareket etmeyenlere karşı gerekli tedbirleri almak lâzımdır. Sosyalist disiplinin genel ve herkes için mecburi olduğu unutulmamalıdır.

Kongre son yıllarda yönetici kadroların yetiştirilmesi ve geliştirilmesiyle ilgili bir sistem meydana getirilmesi uğrunda çalışmalarla olumlu bir değer biçerken, bu sistemin iyileştirilmesi gerektiğini de lüzumlu görmektedir. Hayatın gerisinde kalmamak için bütün kadrolarımızın durmadan okumaları, ideolojik ve teorik düzeylerini yükseltmeleri, öncü bilimin ve uygulamaların başarılarını öğrenmeleri gereklidir.

6. Kongre şunu belirtmek ister ki, sözkonusu dönemin niteliklerinden birini partinin ideolojik ve teorik faaliyetinin artması, komünistlerin Marksist-Leninist eğitimlerinin iyileşmesi teşkil etmiştir.

Sosyalizm ve komünizm kuruluşuna, dünya devrimci hareketine ait tecrübelerin derinlemesine genelleştirilmesi MK'nin genel kurul toplantıları kararlarında, Ekim Devriminin 50., Lenin'in doğumunun 100., ve Marks ile Engels'in doğumlarının 150. yıldönümlerine dair Parti belgelerinde yer almıştır.

Partinin teorik düşünce hazinesi komünizmin maddi ve teknik temelini kurulması, üretimin etkenliğinin yükselmesi, milli ekonominin yönetimi, tarım politikası gibi çok büyük önem taşıyan sorunlara ait yeni tezlerle zenginleşmiştir. Kardeş partilerle işbirliği yapılarak, sosyalist sistemin gelişmesine dair ilkeler sorunu, çağdaş kapitalizmin gelişmesindeki yeni tezahürler konusu incelenmiştir.

Parti doktrininin, partinin sosyalizm ve komünizm kuruluşundaki rolünün gelişmesine büyük bir dikkat ayrılmıştır. SBKP anti-komünizm ideolojisine, çeşitli burjuva ve revizyonist görüşlere karşı hücumu geçmiştir.

Partinin teori alanındaki geniş faaliyeti toplumumuzun gelecekteki ideolojik birliğin sağlanmasına, Marksizm-Leninizmin milletlerarası alandaki otoritesinin artmasına hizmet etmiştir.

Kongrenin kanaatine göre, Marksist-Leninist doktrinin yaratıcı bir ruhta gelişmesi ve propaganda edilmesi, revizyona tabi tutulmasına karşı savaş yürütülmesi gelecekte de partinin faaliyet merkezinde bulundurulmalıdır. Partinin teorik güçleri çağdaş toplumsal gelişmenin aktüel sorunlarının ve herşeyden önce komünizm kuruluşu sorununun çözümlenmesine yöneltilmelidir.

Kongre, parti örgütlerine, komünistlerin Marksist-Leninist eğitime, kadroların Marksizm-Leninizmi, partinin zamanımızın başlıca sorunlarına dair görüşlerini derinliğine benimsemeleri eğitime daha büyük bir önem vermeyi tavsiye eder. Politik eğitim sisteminin iyileştirilmesi, bu alandaki bütün formalizm elemanlarının kesinlikle ortadan kaldırılması, politik eğitimin komünistlerin bilinç ve faaliyetleri üzerindeki etkenliğinin artırılması uğrunda çalışmaların sürdürülmesi şarttır.

Parti örgütleri propagandacı kadroları daimi olarak dikkat merkezinde bulundurmalı ve etkili çalışmaları için en iyi koşulları sağlamalıdır.

★

Partinin gelecekteki görevlerini, memleketimizin gelişmesinin perspektiflerini belirten XXIV. Kongre ekonomi ve kültür alanındaki hamlelerin, emekçilerin yaşama düzeyinin yükselmesinin, sosyalist demokrasinin gelişmesinin, Sovyet toplumunda birliğin sağlanmasının kesin programını, emperyalizme ve saldırıya karşı, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda savaşın programını çizmiştir. Kongre, partinin ve halkın çabaları sayesinde bu görevlerin başarıyla yerine getirileceği kanısındadır. Planlarımız gerçekçidir. Bunların yerine getirilmesi her birimizin çalışmasına, azmine, bilgisine, örgütlenme ve disiplin anlayışına bağlıdır.

Kongre, milyonlarca komünist adına, işçileri, kolhozcuları, halk aydınlarını, bütün Sovyet halkını, büyük vatanımızın yükselişi uğrunda yaratıcı, coşkun çalışmalara davet eder.

Marksizm-Leninizm bayrağı altında, Komünist Partisinin yönetmenliğinde komünizmin yeni başarılarına doğru ileri.

★

XXIV. Kongre çalışmalarını bitirmeden iki önemli belgeyi kabul etti. Bunlardan biri, «Çin-Hindi halklarına hürriyet ve barış» çağrısı. İkincisi ise, «Orta Doğuda haklı ve sağlam bir barış için» bildirisi.

XXIV. Kongrede Çin-Hindi halklarının emperyalizme karşı savaşıyla ilgili olarak kabul edilen çağrıda özetle şunlar belirtiliyor:

Sovyetler Birliği Komünist Partisi XXIV. Kongresi, Sovyet komünistleri, bütün Sovyet halkları adına, Amerikan emperyalizmine karşı hürriyet, bağımsızlık ve Çin-Hindi ülkelerinin barışçı geleceği için yılmadan savaşan kahraman Viyetnam halkını, onun öncüsü Viyetnam Emekçiler Partisini, kahraman Laos ve Kamboç yurtseverlerini kardeşçe, hararetle selâmlar.

Biz, Demokratik Viyetnam Cumhuriyetine emperyalist saldırıları püskürtmekte, sosyalizm kuruculuğunda yeni başarılar dileriz.

Biz, Güney Viyetnam yurtseverlerini tamamen destekliyor ve topraklarındaki saldırganlara, satılmış Saygon rejimine karşı, kendi mukadderatlarını kendi ellerine alma savaşlarında yeni başarılar diliyoruz.

Emperyalist Amerikan saldırganlarına karşı savaşan Laos ve Kamboç halklarına karşı sempamız ve dayanışmamız bundan sonra da devam edecektir.

SBKP. XXIV. Kongresi barıştan, hürriyetten ve ilerlemeden yana bütün insanlara şu çağrıda bulunuyor :Amerikan emperyalistlerinin kanlı saldırısına karşı protesto seslerinizi daha da yükseltin! Amerika harpçılarını kesinlikle ve cesaretle demaske edin. Kahraman Viyetnam, Laos ve Kamboç halklarını destekleyin.

Viyetnam, Laos, Kamboç halklarının haklı davası zafere ulaşacaktır!

SBKP. XXIV. Kongresinde kabul edilen belgelerden biri de «Orta Doğu'da haklı ve sağlam bir barış için» bildiridir.

Bildiride özetle şöyle denmektedir:

«14 milyon Sovyet komünistinin temsilcisi olarak ve Sovyet halklarının isteğini dile getirerek, İsrailin, Amerikan emperyalizminin desteğiyle Arap halklarına karşı yürüttüğü emperyalist saldırıyı kesinlikle suçluyoruz ve Arap halklarının İsrail saldırısının kalıntılarını ortadan kaldırmak, özgürlük, bağımsızlık ve sosyal adalet ideallerinin zaferi için yürüttüğü kahramanca savaşa dayanışmamızı ilân ediyoruz.»

Bildiri, İsrail ve siyonist çevrelerin yayılcı hedeflerinin tamamen ortaya çıktığı, bunların savunucularının uluslararası alanda tecrit duruma düştükleri belirttikten sonra, Birleşik Amerikan emperyalistlerinin bir yandan barışa bağlılıklarını ilân etmek, bir yandan da İsrail aşırılarını cesaretlendirmek gibi iki yüzlü politikalarını açığa vurmakta, Arap ülkelerinin ve en başta Birleşik Arap Cumhuriyeti-

nin tutumlarının 22 Kasım 1967 Güvenlik Konseyi kararlarının uygulanması için elverişli bir ortam yarattığını kaydetmektedir.

Bildiride ayrıca emperyalistlerin ve yamaklarının Arap halklarına isteklerini dikte etmek, Orta Doğu'da ilerici rejimleri yıkmak, ulusal kurtuluş hareketini geriletmek teşebbüslerinin yenilgeye mahkûm olduğu belirtilmekte, Arap halklarının zafere ulaşacakları ifade edilmektedir. Bunun da başta gelen garantisi, halkların özgürlük, barış ve sosyal ilerleme arzuları, Sovyet halkları, sosyalist ülkeler ve bütün anti-emperyalist, barışçı güçlerle bağlılıklarıdır.

Bildiri, bütün halkları, barışa bağlı bütün devletleri Arap halklarıyla dayanışmalarını kuvvetlendirmeye ve onların savaşını desteklemeye çağırmaktadır.

Alman Sosyalist Birlik Partisinin VIII. Kongresi

Alman toprağında iki ayrı devlet bulunmaktadır. Bunlardan biri sosyalist Almanya, yani Alman Demokratik Cumhuriyetidir. Bu devlet, Alman toprağında işçi, köylü ve öteki emekçiler tarafından kurulan ilk sosyalist devlettir. Alman toprağında bulunan ikinci devlet de, Federal Almanya'dır. Bu memlekete hakim olanlar Almanya'yı son 50 yıllık tarihinde iki defa dünya harplerine sürükleyen, hem Almanya'nın, hem de Avrupanın ve dünyanın başka bölgelerinin harap olmasına, milyonlarca insanın kurban gitmesine sebep olan büyük burjuvazi, tekeller ve finans kapitalidir.

1950 de, Federal Almanya Cumhuriyetinden (FAC) sonra kurulan Alman Demokratik Cumhuriyeti (ADC) çok zor şartlardan hareket etmek zorunda kalmıştır. Almanya'nın geri kalmış bölgesinde, hitlercilerin sebep olduğu harbin maddi ve manevi yıkıntıları üzerinde sosyalist bir devlet kurmak, Batı Almanya'da emperyalist devletlerin yardımıyla gün geçtikçe güçlenen intikamcı militarist çevrelerin provokasyon ve eylemlerine karşı koymak, barış ve güvenliği sağlamlaştırmak bir politikayı geliştirmek, bir yandan da az gelişmiş ülkelerin ulusal bağımsızlık savaşlarına destek olmak gibi zor sorunların üstesinden gelmek ödeviyle Alman Sosyalist Birlik Partisi (ASBP) yüklendi.

Alman Sosyalist Birlik Partisi çeyrek yüzyılı aşan varlığı sırasında bu büyük hedeflere ulaştı. Alman Demokratik Cumhuriyeti yüksek derecede gelişmekte olan sosyalist bir düzen kurmak, üretim araçları üreten ağır sanayi yaratmak, nazizmin açtığı maddi ve manevi yaraları sarmak, halkın hayat seviyesini yükseltmek, demokratik bir toprak reformundan sonra tarımda sosyalist ilişkileri geliştirmek, bir yandan da Batı Alman emperyalizminin kısırtmalarına, soğuk harbi sürdürme politikasına karşı koymak, barışı savunmak, güvenliği sağlamlaştırmak ve Alman toprağında üçüncü bir harbin başlamasını engellemek, ayrıca ulusal bağımsızlıklarını elde etmiş olan Asya, Afrika, Güney Amerika memleketlerine yardım elini uzatmak gibi meselelerin üstesinden gelmiş ve Avrupa'nın ortasında sosyalizmin, barış ve güvenliğin bir kalesi olmuştur.

İkinci Dünya harbinden sonra hemen hemen sıfırdan hareket eden Sosyalist Alman'ya 22 yıl gibi kısa bir zamanda dünyanın 9 uncu,

Avrupanın 5 inci sanayileşmiş ülkesi durumuna gelmiştir. Ekonomisinin gelişme hızı Batı Almanya gibi gelişmiş kapitalist ülkelerin hızından daha fazladır.

Bütün bunlar Alman Sosyalist Birlik Partisinin elde ettiği tarihsel başarılarıdır.

Alman Sosyalist Birlik Partisi (ASBP) Alman Komünist Partisiyle, Alman Sosyal Demokrat Partilerinin 1946 da birleşmelerinden meydana gelmiştir. Partinin elde ettiği büyük başarıların başlıca nedenlerinden biri işçi sınıfının öncü partisinin saflarında bu şekilde birleşmesidir. İşçi sınıfının ASBP saflarında birliğine kavuşması, köy emekçilerini, aydınları ve orta tabakaları Alman toprağında sosyalizmi kurma işinde seferber edici bir etken olmuştur. (Köylü partisi) (Liberal Demokrat Parti) (Hristiyan Demokrat Parti) gibi partilerde örgütlenen orta tabakalar, köy emekçileri işçi sınıfının önderliğinde sosyalizmi kurmak hareketine katılmışlar ve katılmaktadırlar.

Alman Demokratik Cumhuriyetinde halkın hayat seviyesinin sürekli yükselmesi, Sosyalist Almanya'nın barışçı, anti-emperyalist ve ulusal bağımsızlıkları için savaşanlardan yana dış politikası, bu ülkeyi dünyada tecrit etmek maksadını güden Batı Alman militaristlerinin bütün manevralarını, Hâlştayn doktrinini boşa çıkarmış, sosyalist Almanya'nın dünya politika alanındaki kredisi süratle yükselmiş, sosyalist Almanya'yı tanıma süreci dünya ölçüsünde hızlanmıştır.

Alman Sosyalist Birlik Partisinin bu büyük başarılarında Sovyetler Birliği'yle, öteki sosyalist ülkelerin dayanışması ve her alanda kardeşçe ilişkiler önemli rol oynamıştır.

Alman Sosyalist Birlik Partisinin VIII. Kongresi bütün bu başarıları yansıtan ve yeni yeni başarılar için perspektifler açan ve önemi dünya ölçüsünde olan bir form niteliğindedir.

ASBP. VIII. Kongresi, Parti Başkanı Walter Ulbricht'in açılış konuşmasıyla çalışmasına başlamıştır.

Parti Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Erich Honecker, Merkez Komitesinin VII. Kongreden bu yana geçen yılları kapsayan faaliyetleri hakkında geniş bir rapor sunmuştur. Erich Honecker raporunun girişinde partinin faaliyeti ve hedefleri hakkında şunları söylemiştir:

Alman Sosyalist Birlik Partisi VIII. Kongresine, Alman Demokratik Cumhuriyetinde sosyalizmin kuruluşu konusunda iyi sonuçlarla gelmektedir. Her yoldaş, devletimizin her yurttaşı, işçi sınıfının Marksist-Leninist partisinin çizdiği yolun iyi ve başarılı olduğunu kendi tecrübeleriyle tespit edebilmektedir. Bizlerin tek bir hedefi var. Partimizin bütün politikasının esinlenme kaynağı olan bu hedef: her-

şeyi insanın iyiliği, halkın mutluluğu, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin menfaatleri için yapmak. Sosyalizmin anlamı budur. Ve bizler bu anlam için çalışıyoruz ve savaşıyoruz.»

Erich Honecker raporunda daha sonra özetle şunları belirtmiştir: VII. Kongreden bu yana geride bırakılan yıllar sosyalizm ve barış için başarılı olmuştur. Sovyetler Birliğiyle kardeşçe bağlanmış, sosyalist devletler topluluğunun ayrılmaz bir üyesi olmuş ve cumhuriyet daha da kuvvetlenmiştir. Halkın hayat seviyesi sürekli olarak iyileşmiş, sanayi ve tarım önemli ölçüde gelişmiştir. İş verimliliğimin yükselmesiyle milli gelir sürekli olarak artmıştır.

Sovyetler Birliğiyle sürekli olarak sıklaşan bağlılık Alman Demokratik Cumhuriyetinin bütün gelişmeleri için temeldir. Kongre kürsüsünden Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesine ve Sovyet Hükûmetine bizimle imzaladığı önemli politik anlaşmalar ve yine önemli ekonomik yardımlar için içten, kardeşçe teşekkür ederiz.

Alman Demokratik Cumhuriyetinin sosyalist topluluğun öteki devletleriyle de kardeşçe münasebetleri gelişmektedir.

Geride bıraktığımız yıllar içinde Alman Demokratik Cumhuriyetinin uluslararası durumu görülür bir şekilde kuvvetlendi. Alman Demokratik Cumhuriyetiyle diplomatik ilişkiler kuran devletlerin sayısı durmadan arttı. Bu yalnız karşılıklı menfaatlerin doğurduğu bir sonuç değildir. Anyı zamanda halkların ve devletlerin ilişkilerinde barış içinde yanyana yaşama prensiplerinin de sağladığı bir sonuçtur. Egemen ve sosyalist bir devlet olan Alman Demokratik Cumhuriyetinin uluslararası durumuna karşı ileri sürülen belgeler ne olursa olsun, hangi sebebe dayanırsa dayansın sonunda yenilgiye uğramaya mahkûmdur. Hiç kimse zamanın cereyanına karşı yüzemez.

Enternasyonalistler olarak her zaman bağımsızlık, adalet ve ilerleme için savaşan halkların yanındayız. Bizim dayanışmamız insanlığın başlıca düşmanı olan emperyalizme karşı savaş ortaklığımızdan doğmaktadır. İlerde de bu, böyle kalacaktır.

Erich Honecker raporunun uluslararası gelişmedeki eğilimlerin genel prensipleri ve Alman Sosyalist Birlik Partisinin dış politika hattı bölümünde özetle şunları belirtiyor:

Alman Demokratik Cumhuriyeti sosyalizmi, zamanımızı karakterize eden tarihsel gelişme sürecine uygun olarak kurmaktadır. Barış, özgürlük ve ilerleme için yürütülen evrensel harekete bir göz atıldığında herkes görür ki dünyanın devrimci bir şekilde yenilenmesi savaşında büyük topluluğun bir üyesiyiz. Bu, istikbalin bizim haklı davamızdan yana olduğuna dair bize güven veriyor. Dünya sosya-

list sistemi, barış, demokrasi ve ulusal bağımsızlık güçleri yeni yeni önemli başarılar elde etmişlerdir. Uluslararası gelişmelerin yönü, 1969 komünist ve işçi partilerinin milletlerarası konferansında elbirliği ile kıymetlendirmeleri her yönde doğrulamıştır. Dünyada kuvvetler dengesi, özellikle Sovyetler Birliğinin güç ve kuvvetinin sürekli bir şekilde artması, sosyalist topluluğun uluslararası durumunun sağlamlaşması sonucunda sosyalizme ve anti-emperyalist harekete doğru eğilmeye devam etmiştir.

Zamanımızın başlıca devrimci gücü ve barışın güvenilir dayanağı olarak dünya sosyalist isteminin rolü daha da arttı. Bu, uluslararası gelişmeleri gittikçe artan bir şekilde etkilemektedir.

Üç devrimci akım bugün insanlığın ilerlemesini sağlamaktadır: Sosyalist dünya sistemi, dünya işçi ve halkların ulusal kurtuluş hareketi. Partimiz SBKP ile ve öteki sosyalist ülkelerin kardeş partileriyle her zaman bağlı kalarak, zamanımızın bu başlıca devrimci güçleriyle savaşı ittifakını her zaman daha da sıklaştırmaya çalışmış ve çalışacaktır.

Emperyalizmin askeri saldırıları, ters devrimci baskıları, başka halkları talanını daha da şiddetlendirmesi, ideolojik şaşırtmalar gibi teşebbüsleri her zaman yenilgiye uğramıştır. Dünya kuvvetler dengesinin sosyalizm yararına dönüşümü karşısında aceleye kapılan emperyalizm sınıf savaşının yeni şartlarına uymaya ve eski hedeflerine yeni metodlar kullanarak ulaşmaya çalışmaktadır. Emperyalizmin perspektiften yoksun olduğu açıkça görülmektedir. Fakat yine de unutmuyoruz ki, emperyalizmin önemli bir potansiyel gücü var, global stratejisi büyük bir tehlikedir. Bunun içindir ki sosyalizm ve ileriliklik sürekli bir uyanıklık içinde düşmanın, emperyalizmin bütün entrikalarına karşı enerjik bir savaşa bağlıdır.

ABSP. Birinci Sekreteri, Alman Demokratik Cumhuriyetinin sosyalist topluluğun ayrılmaz bir parçası olduğunu, Lenin'in ülkesi şanlı Sovyetler Birliğiyle dostluk bağlarıyla bağlandığını belirtti. Bu dostluğun Alman Demokratik Cumhuriyetinde işçi sınıfının ve bütün yurttaşların hayati menfaatlerinin gerçekleştirilmesi için temel şartları yarattığını belirtti.

– Çünkü, kardeş ülkelerin toplu hale gelmeleriyle sosyalizmin sağladığı avantajlar daha çabuk işçilerin hizmetine verilebiliyor;

– Çünkü, Varşova anlaşması savunma ittifakı, özellikle Sovyet ordusunun askeri kalkını barışı ve Alman Demokratik Cumhuriyetinin güvenliğini etkili bir şekilde sağlıyor;

– Çünkü, sosyalizm tabiatı itibarıyla enternasyonalisttir. Ve sosyalist ülkelerin ortak eylemi Marks'la Engels'in «Bütün dünya işçileri, birleşiniz!» sözlerini daha yüksek bir seviyeye ulaştırıyor.

Son yılların tecrübeleri de gösteriyor ki, ters devrimci güçler hedeflerinden vazgeçmiş değillerdir. Bu hedefler sosyalizmin gelişmesini engellemek ve kapitalizmi restore etmektir. Şunu da iyi bilmek lâzım ki, Lenin'in dediği gibi, kapitalizmden komünizme geçiş devri sona ermedikçe sömürücüler restorasyon ümidini canlı tutarlar ve bu ümit onları teşebbüse geçme tecrübelerine sevkeder.

Önemli olan sorun, dünyayı yenilemek ve sosyalizmi gerçekleştirmektir. Her yerde yenileyici elemanları canlandırmak ve milyonlarca insanı kaderlerine hakim kılmaktır. Bu da, gerçek ve tarihsel bir süreçtir. Sosyalizm bu savaşta 50 yıldan beri dünyayı değiştiriyor ve üstünlüğünü ispat ediyor. Sosyalizm emekçilere asırlardan beri hayal ettikleri ve uğrunda savaşmışları şeyleri: özgürlük, onur, iktidar ve maddi üstünlük sağlamıştır.

Erich Honecker emperyalizme karşı savaş konusunda özetle şunları belirtmiştir:

Halklar sakin bir hayat, adalet ve maddi güvenlik, özgürlük ve demokrasi için sarfettikleri gayretlerde karşılarında emperyalizmi, yani başlıca düşmanlarını bulmaktadırlar. Emperyalizm sürekli bir barış ve ilerleme yolunda başlıca engeldir. Bizler, sosyal rejimleri ayrı devletlerin barış içinde yan yana yaşama politikasını zorlarken, emperyalizmin tabiatını değiştirmedigini unutmuyoruz. Uluslararası sınıf savaşının bu diyalektliğini iyice anlamak bir zorunluktur.

Günden güne emperyalizm gerçek çehresini daha açık göstermektedir. Barbarca harpler yürütmektedir. Amerikan emperyalizminin Çin-Hindî'deki vahşeti, özellikle Viyetnam halkına karşı cinayetleri bütün dünyayı sarstı. Yakın Doğu'da Amerikan emperyalistleri İsrail saldırganlarını Arap halklarına karşı desteklemekte, dünya barışını tehlikeye düşüren istila politikasında onlara cesaret vermektedirler. Afrika'da, Güney Amerika'da ve Asya'da Amerikan emperyalistleri bağımsızlıklarını ispatlayan hükümetleri devirmek, halk kurtuluş hareketlerini kan içinde boğmak, yeni sömürgecilğe has tipik metodlarla eski rejimleri yeniden hortlatmak için gizli açık her çareye başvurumaktadırlar.

Kapitalist ülkelerdeki emekçilerin sömürülmesi gittikçe ağırlaşmaktadır. Bir avuç mültimilyoner sürekli olarak zenginleşirken emekçiler kapitalizmin bütün kötülüklerinin: enflasyonun, fiyat artışlarının, işsizlik ve maddi güvensizliğin bütün ağırlıklarını çekmektedirler. Hatta bazı emperyalist devletlerde kapitalistler bazı değişik geçici fedakârlıklarda bulunmaya zorlanmaları karşısında bile unutmamak lâzımdır ki, bu ülkelerde emekçiler sömürünün ağırlaşmasının, çalışan insanın yıpranma sürecinin artmasının, maddi genel güvensizliğin kurbanı olmaktadır. Bunun dışında bazı emperyal-

list ülkelerde tekelci burjuvazi, hakimiyeti altında tuttuğu cehaletin ve açlığın hüküm sürdüğü ülkelerde yüz milyonlarca insanı kara bir sefalet içinde bırakarak üstün kârlar sağlamaktadır.

Emperyalizm ideologlarının Batı dünyasının modeli haline getirdikleri ülke, Birleşik Amerika, emperyalist rejimin acısını çektiği kangren hastalığının canlı bir örneğidir. Bu ülkede 5 milyon 700 bin işsiz vardır. İrkçilik hastalığının yıkıntıları korkunçtur. Komple sanayi kol-ları insanlığın yokedilmesi için çalışmaktadır. Kaba kuvvetin, barbarca kabalığın, insanların aşağılanması propagandası muazzam kârlar sağlıyor. Hattâ Amerikan ideologları bile emperyalizmin kalesinin hasta bir toplum olduğunu kabul etmek zorunda kalıyorlar.

Bu şartlar altında bu rejimi savunan kimliklerini ortaya vuran gericilerden, yahut «kapitalizm çağımızı değiştiriyor» diyen sağcı sosyal-demokratlardan ne beklenir? Çağımız Lenin'in emperyalizm hakkındaki hükmünü doğrulamıştır: bu rejim, çöküşünden, tarihsel kaderinden kaçmak isteyen ve saldırganlığa giden asalak kapitalizmin çöküşünü temsil etmektedir.

Hayat emperyalizmin zamanımızın sorunlarına halkların menfaatlerine uygun bir cevap vermekten aciz olduğunu göstermiştir. Emperyalizm sürekli olarak barışa karşı durmaktadır. Çünkü tekelci kapitalizm tabiatı itibarıyla yayılcıdır. Silâhlanmanın, askerileştirme-nin ilgi çekici bir iş olduğu her yerde barış sürekli olarak tehdit edilmektedir.

Emperyalizm adaleti yerleştirme, şahsın menfaatıyla toplumun menfaatlerini barıştırma yeteneğinden yoksundur. Çünkü, başlıca çelişki, yani sermaye ile emek çelişkisi durmadan sertleşmektedir. Emperyalizm bilimsel teknik ilerlemeyi insanın hizmetine verme yeteneğinden de yoksundur. Çünkü, onun gayesi emeğin ve insan zekâsının bütün başarılarını kâr kanununa tabi tutmaktır. Genel bunallımlara tutulmuş olan emperyalizm 1917 de Büyük Oktobr sosyalist devrimiyle kaybettiği tarihsel girişimi tekrar elde etmek yeteneğinden yoksundur.

Emperyalizmin istediği gibi hareket ettiği zamanlar geçmiştir. Bütün dünyada anti-emperyalist savaşın kuvvetlendiğini görüyoruz. Bu savaşın merkezinde birçok kapitalist ülkelerde siyasi savaş yürüten ve kuvvetli istek hareketlerini örgütleyen işçi sınıfı bulunmaktadır. 1970 de grevcilerin sayısı 64 milyondur. Bu yılın ilk aylarında ise 30 milyon emekçi grev hareketlerine katılmıştır. Kapitalist sömürüye karşı direnme, özellikle genç kuşaklar arasında durmadan artıyor. Emperyalist harp kıskırtıcılarına karşı cephe genişliyor. Ulusal bağım-

sızlık yoluna giren ve emperyalizmin esaretinden kurtulan halkların sayısı durmadan artıyor.

Aynı zamanda emperyalist ülkeler egemen çevrelerinde çelişmelerin sertleştiğini görmekteyiz. En saldırgan gruplar, harp dahil, her vasıta ile menfaatlerini kabul ettirmek yollarını aramaktadırlar. Başka gruplarsa, sosyalist ülkelerin gelişen gücü karşısında uluslararası meselelerin daha gerçekçi bir şekilde ele alınmasını ve sosyalist ülkelerle anlaşmalara varılmasını daha uygun bulmaktadırlar. Bununla beraber rejimleri ayrı devletlerin barış içinde yan yana yaşama prensibine bağlı çözüm yollarını tercih ederken niyetleri sosyalizme yardım etmek değildir. Komünist olarak, düşman kampındaki mevcut bütün çelişmelerden barış ve ilerleme yararına istifade etmenin doğru ve kaçınılmaz olduğunu biliyoruz.

Alman Demokratik Cumhuriyeti iki dünya sisteminin ayrıldığı sınırda bulunduğundan Federal Almanya Cumhuriyetinin emperyalist rejimi ile direkt olarak karşı karşıya bulunmaktadır. Herkes bilir ki, başka işgal bölgelerinde tekelci kapitalin hakimiyetini kurmak ve ondan da Birleşik Amerikanın kabul ettiği dünya stratejisinin kadrosu içinde bir kilit noktasını tutan emperyalist bir devlet yaratmak için Batı Alman Federal Cumhuriyeti kurulmuştur.

Emperyalist bir devletin yürüttüğü politikanın genel hatlarını tanımak için, ekonomik alt yapısı ve politik üst yapı seviyesinde oluşan gelişmelerin tahlili kaçınılmazdır. Geçen yıllar içinde Batı Almanya Federal Cumhuriyetinde birkaç devin elinde toplanan kuvvetli bir sermaye birikimi oldu. Bu gelişme askersel sanayi kompleksinin kurulması, silâh sanayiinin büyümesi ve bugüne kadar görülmemiş derecede devletle tekellerin kaynaşmasıyla karakterize edilmiştir. Buna ekonomik ve askeri alanlarda müşahade edilen Birleşik Amerika ile gittikçe artan kucaklaşmayı da ilâve etmek gerekmektedir. Bu gelişmenin kökenlerinde NATO'da gittikçe artan daha önemli bir duruma gelmek, Ortak Pazar ülkeleri üzerinde hegemonya sağlamak vardır. Bunlar aynı zamanda yeni sömürgecilik eylemlerinin kuvvetlendirilmesiyle de izah edilebilir.

Demek oluyor ki, F.A.C. deki sistemin temeline bağlı grupların yönü hakkında herhangi bir hayal beslemek için ortada bir sebep yoktur. Olayların mantığı, Federal Almanyadaki tekelci burjuvazinin Hristiyan Demokrat Birliği ile Hristiyan Sosyal Birliğinin yürüttüğü politika iflâs ettikten sonra yeni konjunktüre uymaya hazır, fakat temel şartlara bağlı yeni bir hükümet kurulmasını emrediyordu. Bu yüzyılın Alman tarihi burjuvazinin sağcı sosyal demokrat yöneticilerine başvurduğunu gösteren birçok durumlar kaydetmektedir. Alman Sosyal Demokrat Partisinin sağcı yöneticilerinin yürüttüğü politi-

kanın, 800 bine yakın üyesi olan partinin çoğunluğunun menfaatlerine uygun olmadığı açıktır.

Partimizin Merkez Komitesi her zaman F.A.C.'deki politik gelişmelerde kuvvetli bir ayrışmanın zorunluluğunu kabul etmiştir. Hiçbir zaman tutucu elemanlarla sağcı Sosyal Demokratların davranışlarında farklar olduğunu unutmamaktayız. Tabiidir ki, başlıca hedefimiz FAC'taki aşırı gericiler ve açıkça saldırgan güçlerdir. Fakat emperyalizme bağlılıkta ve Alman Demokratik Cumhuriyetine zarar vermekte yeni yollar arıyanların da hiçbir başarı elde edecek şansları yoktur.

FAC'taki emekçi halkın gerçek menfaatlerini temsil eden iyi niyetli insanlara karşı bağlılığımızı göstermekteyiz. FAC'ta büyük sermayeye karşı demokratik ve ilerici bir rejim için yürütülen savaş, kommünist yoldaşlarımızın, sendikacıların, sosyal demokrat ve hristiyan işçilerin, haklarını kabul ettirmek için kahramanca savaşan gençlerin gayretlerini birleştirmelerini gerektirmektedir.

Partimizin Merkez Komitesi şüpheye yer bırakmıyacak şekilde, sosyalist bir devlet olan Alman Demokratik Cumhuriyetiyle kapitalist bir devlet olan F.A.C. arasındaki ilişkilerin barış içinde yan yana yaşama ilkesi ve devletler hukuku prensiplerine göre yapılabileceğini tespit etmiştir. Esasen sosyal sistemleri ayrı olan devletler arasında başka türlü bir ilişki söz konusu olamaz.

ADC ile FAC arasındaki ilişkiler alanında, Batıda kullanılan «Alman halkının birliği» ve «Özel niteliği» formülü, yurdumuzun sosyal ve ekonomik temellerini aşamalı bir şekilde yıkmak isteyenlerin politikasını teşvik eder niteliktedir. Partimizin temel kanısı şudur ki, sosyalist devletimizin gelişmesi ve kuvvetlendirilmesi, devletimizle kapitalizm yoluna girmiş olan FAC arasındaki çelişmeleri objektif olarak arttıracak, iki devlet arasındaki ayrışma süreci sürekli olarak artacaktır.

ADC ile FAC arasındaki ilişkilerin devletler hukuku prensiplerine göre olması en mantıklı bir tutumdur. FAC emperyalist bir devlet olduğu müddetçe bu alanda başka bir tutum söz konusu olamaz. Batı dünyasında bazı çevreler. «DAC'ni yutmanın» sosyalist rejimimizi likide etmenin mümkün olduğu fikrini daima beslemektedirler. Bana öyle geliyor ki, bunlara DAC'nin, yani sağlam sosyalist bir devletin güçlü sosyalist toplumun bir üyesi olduğunu ve Sovyetler Birliğinin ve öteki sosyalist müttefiklerinin tam dayanışmasına sahip olduğunu hatırlatmak faydalı olacaktır.

İşçi sınıfının politik iktidarı, tekellerin kapitalin halkın çoğu üzerindeki diktatürünün sonu anlamına gelmektedir. İşçi sınıfının politik ikti-

darı ve onun köy emekçileriyle ittifakı demokrasinin en yüksek noktasını teşkil etmektedir. Halkın mülkiyeti, üretim araçlarında özel mülkiyetin likide edilmesi demektir. Sosyalist toplumda, toplumun ve şahsın iyiliği için emek, kapitalizmin temel niteliği olan kâr aramanın yerine geçmiştir. Sınıf savaşının diyalektiğine göre, bir yandan sosyalizmin kuvvetlenmesi, öte yandan da emperyalizmin çelişmeleri içinde çökmesi birbirine zıt iki sistemin bağdaşmazlığını daha da artırıyor.

Bu, ADC'deki sosyalizm ve FAC'ndeki emperyalizm arasında yaratılmış olan duruma tamamen uygundur. Anyı zamanda bu, iki gruba mensup devletler için de doğrudur.

Erich Honecker ADC'nin barış ve güvenlik savaşına katkısı konusunda ise özetle şunları belirtmiştir:

Devletimizin yurttaşlarının hayatı menfaatlerine cevap vererek ve üyesi bulunduğu sosyalist devletler ittifakının şartlarına uyarak geçmiş yıllar içinde Avrupada güvenlik fikirlerinin gelişmesi, barışın korunması yönünde büyük gayretler gösterdik. Dış politikamızda her zaman şu hedefleri gözönünde tutarak hareket ettik: sosyalizmin kuruluşu için en elverişli dış şartları yaratmak, sosyalist topluluğun üyesi sıfatıyla bu topluluğun kuvvetlenmesine yardım etmek, kurtuluşları için savaşan halklarla enternasyonalist dayanışmada bulunmak, barış içinde yan yana yaşama prensibini kabul ettirmek için her şeyi yapmak ve emperyalizme ve onun saldırgan niyetlerine karşı enerjik bir savaş yürütmek.

ADC, şaşmaz bir şekilde, Amerikan emperyalizminin sürekli saldırılarına kurban olan Güney-Doğu Asya halklarından yanadır. Viyetnam, Laos ve Kamboç'a karşı Amerikan müdahalesinin derhal durdurulmasını istemektedir. Viyetnam Demokratik Cumhuriyeti'nin ve Güney Viyetnam Cumhuriyeti Geçici Devrimci Hükümetinin yapıcı tekliflerini tereddütsüz desteklemektedir. Çünkü, Viyetnam sorunun çözümliycek yegâne teklifler bunlardır. Amerikan emperyalizminin kıskırtmasıyla İsrail'in Arap devletlerine karşı saldırısını da şiddetle yermektedir. Devletler hukuku kaidelerini çiğniyerek İsrail ordusu tarafından işgal edilen toprakların boşaltılması isteğini benimsemektedir. Sovyetler Birliği'yle Birleşik Arap Cumhuriyeti arasında imzalanan dostluk ve işbirliği anlaşmasından kıvanç duymaktayız. Bu önemli anlaşma Birleşik Arap Cumhuriyetinin özgürlük ve ilerleme davasına büyük ölçüde hizmet edecektir. Aynı zamanda bu anlaşma, öteki Arap halklarının Orta-Doğu'da haklı bir barış davasına ve bütün anti-emperyalist güçlerin ittifakına hizmet edecektir.

Halklar ve özellikle genç bağımsız devletler günden güne daha fazla politikamızın karakterini anlamakta ve takdir etmektedirler.

Alman Sosyalist Birlik Partisinin VII. Kongresinden sonra bu gelişme sonucunda 16 devletle diplomatik ilişkiler kuruldu ve böylece DAC ile diplomatik ilişkiler kuran devletlerin sayısı 29'a yükseldi. Aynı zamanda başka devletlerle de değişik ilişkiler ve resmi temaslar kuruldu. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XXIV. Kongresinde DAC'nin uluslararası durumunu kuvvetlendirmenin Avrupa'da durumun sabitleşmesine hizmet anlamına geleceği konusunda alınan karardan kıvanç duymaktayız. Avrupa'da antiemperyalist savaşın önemli unsurlarından sayılan DAC'nin tanınmasından yana hareket kuvvetlenmektedir.

Merkez Komitesinin Avrupa'nın güvenliğinden doğan sorunlara özel bir dikkat ayırması anlaşılır bir tutumdur. Varşova Anlaşmasının bir üyesi olması sıfatıyla ADC, sosyalist ülkeler tarafından Avrupa Güvenliği Konferansı programının hazırlanmasında ve Avrupa Güvenlik Konferansı teklifinde aktif bir rol oynamıştır. Memnulukla kaydetmek gerek ki, Varşova Anlaşmasına üye devletler tarafından ileri sürülen yapıcı teklifler olumlu şekilde karşılanmış ve kanımıza göre ikili temaslar yoluyla konferansın hazırlık safhasına girme zamanı gelmiştir. Bununla beraber bu konferansın hazırlanması için daha büyük gayretler gösterilmesi kanısındayız. Çünkü, emperyalistler tarafından ve özellikle NATO'nun saldırgan çevreleri tarafından onu başarısızlığı uğratmak için yoğun teşebbüs ve denemeler vardır.

Sovyetler Birliği ile FAC, Polonya Halk Cumhuriyeti ile FAC arasında imzalanan anlaşmalar Avrupa güvenliğinin menfaati için büyük bir önem taşımaktadırlar. Bunlar Avrupa'daki atmosferin temizlenmesine ve gerginliğin azaltılmasına doğru önemli adımlardır, bunlardan kıtadaki bütün halklar istifade edecektir. Çünkü, bu anlaşmalar Avrupa'daki sınırların, bu arada Oder-Nayse ve ADC'le FAC'ni ayıran sınırların dokunulmazlığı doğrulanmıştır. Bu anlaşmalar ayrıca zor ve kuvvet kullanma tehdidine son verilmesini de öngörmektedirler. ADC'nin bu anlaşmalara özel bir ilgi göstermesi mantıktır. Çünkü, bu anlaşmalar onun toprak bütünlüğünü doğrulamaktadırlar.

Münih anlaşmasının FAC tarafından mutlak bir şekilde ve başlangıçtan batıl olarak ilân edilmesi konusunda ileri sürdüğümüz isteği bir daha tekrarlıyoruz. Bu şöhreti kara anlaşma Hitler'in saldırı politikasını ve onun sonuçlarını temsil etmektedir. Bu anlaşmanın kaldırılması kıta üzerinde gerginliğin azalmasına yardımcı olacaktır.

SBKP'nin XXIV. Kongresinde Merkez Komitesi Genel Sekreteri Brejnev yoldaş tarafından takdim edilen Sovyetler Birliğinin barış prog-

ramını tam olarak desteklemekteyiz. Biz bu programda Sovyetler Birliği'nin başta gelen barış gücü olduğuna dair yeni ve parlak bir belgesini görmekteyiz. Sovyetler Birliği her zaman uluslararası sorunların barış sever halkların yararına çözümlenmesi için yeni yeni teşebbüslerde bulunmaktadır. Sovyetler Birliğinin Orta-Avrupada asker ve silâhları azaltma için konuşmaların açılmasından yana son teklifleri de bunu ispat etmektedir.

Bununla beraber Batıda etkili çevrelerin uluslararası yumuşamaya özellikle Avrupa güvenliğine karşı engeller çıkardıklarını da tespit etmekteyiz. Bu da, bundan birkaç gün evvel NATO Konseyi ve askeri komitesinin Lizbon'da yaptığı toplantısında doğrulanmıştır.

Barış lâflarına rağmen NATO'nun programı, eskileri gibi saldırgan olarak belirmiştir. Birleşik Amerika'nın ilhamı ve FAC'nin etkisiyle Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin tekliflerine karşı aşırı bir silâhlama programı konuşulmuştur.

Bize gelince, Merkez Komitesi adına şunu söylemek isterim ki, halkların ve Avrupa devletlerinin barış içinde yan yana yaşaması yararına olan bütün tekliflere her nereden gelirse gelsin kapılarımız açıktır.

Avrupa barışının savunulmasına katkısı konusunda DAC'nin açık fikirleri vardır:

- 1) ADC, uygun bir zamanda Avrupa Güvenlik Konferansının toplanması ve konferansın başarıya ulaşması için çalışmalara hazırdır. Birleşik Amerika, NATO ve FAC'ndeki bazı çevrelerin böyle bir konferansın hazırlanmasını engellemek için şartlar ileri sürmeleri kıtanın barış istekleriyle bağdaşmaz bir tutumdur.
- 2) Birleşmiş Milletler Teşkilâtına ve onun özel örgütlerine üye olmak isteğimizi bir daha doğrularız. DAC'nin Birleşmiş Milletlere kabulü bu dünya teşkilâtının evrenselliğine uyacağı gibi Avrupa'daki gerginliğin azalmasına da etkiliyecektir.
- 3) ADC bütün devletlerle diplomatik ilişkiler kurma isteğini belirtir. Bütün devletler hukuken eşittir fikrinden hareket ederek ADC'nin egemenliğine saygı gösterilmesini istiyoruz. ADC de bütün devletlerin egemenliğine saygı gösterdiği gibi.
- 4) ADC, FAC'yle devletler hukukuna göre ilişkiler kurmayı öngörmektedir. FAC bizim ileri sürdüğümüz teklifleri en ince ayrıntılarına kadar bilmektedir. Bununla beraber egemen devletler arasında uygulanan şartları ayak altına alacak tutumundan vazgeçmiş değildir. Bundan ötürüdür ki, Bon tarafından ileri sürülen «Almanlar arası özel ilişkiler» formülü, iki devlet arasındaki ilişkileri normalleştirmeye yararıyacağı gibi Avrupa güvenliğine de yardım edecek

nitelikte değildir. Bu tez, gerçekçi olmaktan uzak olduğu kadar ADC ile FAC arasındaki ilişkileri devletler hukukundan başka bir zemine kaydıracak niteliktedir. Bu demektir ki, iflâs etmiş eski iktikamcı politika yeni metod ve araçlarla yürütölmek istenmektedir.

5) ADC, Orta-Avrupa'da gerginliğı azaltmak amacıyla Batı Berlin'le ilişkilerini normalleştirme isteğini bir kere daha belirtir. Batı Berlin Senatosuyla yaptığımız konuşmalarda iki tarafın iyi niyet göstermesini istedik. Yani Batı Berlin'in özel politik bir statüye sahip olduğunu ve hiçbir zaman Federal Cumhuriyetin bir parçası olmadığını ve olmayacağını belirttik. Bu temelde askıda kalan bütün meseleler hakkında çözüm bulmak mümkün olacaktır. Bu da, Avrupa'da barışın sağlanması ve Batı Berlin halkının menfaatlerine hizmet edecektir.

Erich Honecker Almanya'daki milli mesele ve «Almanlar arası ilişkiler» konusunda özetle şunları belirtti:

Milli meseleyi ele aldığımızda diyebiliriz ki, tarih bu konuda çoktan hükmünü vermiştir. Bilindiğı gibi büyük sermaye beyleri toprak aristokrasisiyle birlikte kanla ve silâhla halklarını ezerek ve başka halkları da köleleştirerek Alman devlet birliğini kurmuşlardır. Daha başlangıçta Alman büyük burjuvazisi milletin baş düşmanı olarak belirmişti. Büyük burjuvazi Alman halkını iki defa dünya harbinin yıkımına sürükliyerek onun varlığını tehlikeye koydu.

Alman faşizmi tarafından istilâ harbi Reich'in ortadan kalkmasıyla sonuçlandı. Böylece de büyük Alman burjuvazisi milleti yönetmek hakkını kesinlikle kaybetti. Yalnız işçi sınıfı demokratik bir temelde anti-faşist, demokratik bir yönetimde, bir Alman devleti kadrosu içinde milletin birliğini sağlamak ve milleti tazelemek durumundadır. Alman tekkelci sermayesi burjuvazinin iktidarını kurtarmak ve yeniden kurmak için Almanya'yı bölerek, Alman milletin birliğini parçalıyarak hıyanetin zirvesine vardı. Tek taraflı olarak Batı Alman devletini ilân etti ve bunu da Paris anlaşmaları temelinde emperyalist devletlere, özellikle Birleşik Amerika'ya bağladı.

Almanya'nın doğu kısmındaki işçi sınıfıdır ki, Marksist-Leninist partisinin yönetiminde ve öteki emekçilerle ittifak halinde siyasi iktidarı ele almış ve bir daha geri dönölmeyecek şekilde sosyalizm yoluna girmek gibi tarihsel bir ödevi başardı.

Şunu hiçbir zaman unutmamak lazımdır ki, milli mesele herşeyden evvel bir sınıf meselesidir. Sosyalist devrim insan topluluğunun varlığının bütün şekillerini değiştirdiğinden milleti de temel bir değişime tabi tutmaktadır. Marks'la Engels'in *Komünist Partisi Mani-*

*festi'*nde gösterdikleri gibi proletarya milli sınıf olarak yükselir ve politik iktidarı elde eder etmez kendi bizzat millet olur. Böylece sömürücü kapitalist rejim düşünce de burjuva milletin sonu gelir. İşçi ve köylü iktidarının yerleşmesi sosyalist toplumun kuruluşuyle yeni tip bir millet, sosyalist millet belirir.

FAC'nde burjuva milleti devam ediyor, milli mesele, kapitalizmden sosyalizme geçişin tarihsel süreci içinde ortadan kalkacağına inandığımız burjuvazi ile emekçi yığınları arasındaki barışmaz ilişkilerle belirmektedir. ADC'nde ise, sosyalist Alman devletin, sosyalist milletin geliştiğini görmekteyiz.

Bu demektir ki, işçi – köylü iktidarı yerleştiğinde memleketin kontrolünü tam egemen olarak ele alır ve sınırlarının etkili bir şekilde himayesini sağlar. Başlıca üretim araçlarının sosyalizasyonu ve sosyalist üretim ilişkilerinin üstün gelmesi, toplumda köklü yeni, ekonomik bir temel, sosyalizmin kurulmasıyla sonuçlandı. Sosyalist plânlı ekonomi kapitalist âlemdeki rekabet ve anarşinin yerini aldı. ADC'nde sosyalist toplumun tamamen yeni, sınıfsal bir yapısı vardır. İşçi sınıfının yönetiminde, birçok sınıf ve tabakalar aralarında dostlukla birleşmiş ve sosyalizmin karakteristik hatlarını taşımaya başlamışlardır. Sosyalist ideoloji ve Alman tarihinin ümanist gelenekleriyle zenginleşmiş yeni sosyalist kültür, sosyalist gelişme süreci sırasında üstün rollerini doğrulamışlardır.

Alman Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesinin dış politikadaki eylemleri partimizin VII. Kongresinde alınan kararların yerine getirildiğini göstermektedir.

ASB Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Erich Honecker Alman Demokratik Cumhuriyetinde sosyalist toplumun gelişmesi gibi çok önemli bir konuda özetle şunları belirtti:

Ölkemizde sosyalist üretim ilişkilerinin üstün gelmesinden bu yana, gelişmekte olan sosyalist toplumu her yönüyle ve geniş ölçüde kuvvetlendirmeye çalışıyoruz. Bu büyük ve güzel hedefdir ki, partimiz ve halkımız büyük bir şevkle bağlanmış. ADC'nde sosyalist kuruluşun tam olarak bitmiş olduğunu söyleyebilmek için daha muayyen bir zaman geçmesi ve bir hayli gayret sarfedilmesi gerektiği tabiidir. Bunun için üretici güçlerin, toplumda sosyalist ilişkilerin ve fertlerin sosyalist bilincinin daha yüksek bir seviyeye ulaştırılması gerekmektedir. Her beşyillik plân, her kongre bizi bu hedeflere yaklaştırıyor. VIII. Kongre de bu yönde önemli ilerlemeler sağlanabilir.

Emeğin sonuçları, ekonomik politikanın hedefleri ve başta gelen ödevleri konusunda Honecker özetle şunları belirtti:

Merkez Komitesi 1966–70 yıllarını kapsayan beşyillik plânın, bilim-

sel, teknik, ekonomik ve sosyal başlıca hedeflerine ulaşmış, ve bazı noktalarda da onu geçmiş olduğunu söylemek durumundadır.

Bilindiği gibi Lenin ekonomik kuruluşla bağlı ödevlere büyük bir önem vermektedir. Çünkü, dünya ölçüsündeki savaş bu temel üzerinde yürütülmektedir. Bizler her zaman bu fıkirden esinlendik ve partimizin bütün gücünü bu hedef üzerine topladık.

Geride bıraktığımız beş yıl içinde milli gelir dörtte birden fazla olarak 1970 yılında 108 milyar marka yükseldi. İşçi sınıfı, sosyalist aydınlar ve öteki emekçilerle birlikte bu artışa büyük bir katkıda bulundu. Sanayi üretimi % 37 arttı.

Sanayide makineleşme ve otomatizasyon süreci devam etti. Elektronik sanayii ve üretim araçları makineleri kuruculuğu önemli ölçüde ilerledi. Kimya sanayii de, sanayinin ortalama gelişme oranını geniş ölçüde aştı. Kimyanın ilerlemesiyle Sovyetler Birliği'nin sağladığı ham maddelerden yararlanarak kurulan petro-şimi, plânın öngördüğü miktara kıyasla iki misli arttı. ADC'nin muhtaç olduğu demir levha ve borular, odun ve pamuğun tamamı dış ticaret kanalıyla Sovyetler Birliği'nden sağlanmıştır.

Büyük kardeş ülkeyle bilimsel, teknik ve ekonomik entegrasyon alanındaki gelişmelere örnek olarak, Thirbach ve Boxberg termik santrallerini ve Sovyet uzmanları tarafından ve Sovyet donatısıyla kurulan ikinci atom santralini gösterebiliriz. Önemli ölçüde ekonomik ilerlemeler Karşılıklı Yardım Konseyi üyesi ülkelerle yapılan işbirliğiyle de sağlanmıştır.

Alman Sosyalist Birlik Partisi Birinci Sekreteri Honecker, 1971-75 devrini kapsayan beş yıllık plân hakkında özetle şunları belirtti.

Bu konuda direktifler projesi şu noktayı tespit ediyor: «Beş yıllık plânın esas hedefi, sosyalist üretimin yüksek gelişme temposu etkenliğinin artırılması, bilimsel teknik ilerleme ve işverimliliğinin yükselmesi sayesinde halkın maddi ve kültürel hayat seviyesini yükseltmektir.

Bu temel ilkemizin gerçekleştirilmesinde tutumumuz realisttir ve olanaklarımızı inceden inceye hesaplamalıyız.

Direktiflere göre, 1971-75 devresinde halkın gerçek geliri % 21-23 artacaktır. Bunun para ile ifadesi, yılda % 4 oranında artıştır. Gelecek yıllarda da gündeliği maddi ilgi çekme bakımından başlıca araç sayacağız.

Günden güne artan mesken ihtiyaçlarını karşılamak için inşaatla daha fazla hız vermeyi gerekli buluyoruz. 1971-75 yılları arasında emekçiler için yarım milyon mesken inşa edilecektir. Bu ödev yeni evler inşa edilerek ve eskilerinin yenilenmesi suretiyle başarıla-

caktır. Başka bir hedefimiz, sanayi merkezlerindeki işçilerin mesken şartlarını iyileştirmektir. Ayrıca mesken inşaatı için işçi kooperatiflerinin kurulmasını ve özel kişilerin de mesken inşa etme teşebbüslerini teşvik etmektir. Tahminimize göre, tarım üretim kooperatifleriyle devlet çiftlikleri işbirliği yaptıkları takdirde kendi imkânlarıyla yılda 5 bin apartıman dairesi kurulabilir.

Bundan başka günden güne önemi artan tabiatın ve çevrenin korunması gibi meseleleri de ele almamız, havanın ve suyun kirlenmesini önleyecek çareleri aramamız, sanayi ve trafik araçlarının gürültüsüne karşı tedbir almamız gerekiyor.

Halkın hayat seviyesini yükseltmek, ihtiyaçlarını gidermek, birçok maddelerin sürekli pazarlanmasını sağlamak, bazı boşlukların yattığı haklı hoşnutsuzluklara son vermek alacağımız tedbirler arasındadır. Halkın ihtiyaçlarını gidermek için ayrılan fon 1970 yılında 65 milyar marktı. Bu, 1975 yılında 79-80 milyar marka yükselecektir.

Sosyalizmin maddi ve teknik temelini kuvvetlenmesi, beş yıllık plânın başta gelen sorunlarının çözülmesi işverimliliğinin ve işetenliğinin ekonominin her alanında artmasına bağlıdır. Bu sorunları daha geniş plânda ele almak zorluğu vardır. Milli ekonominin gelişmesi sırasında meydana gelen bu sorunların çözümü Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Konseyi devletleriyle entegrasyonumuz ilerledikçe artacaktır.

Bu noktada beş yıllık plân titizlikle hazırlanmıştır. Plân devresi içinde Konseye üye devletlerle ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliğinin temel hedefleri ve ticari değiş-tokuş hakkında konre anlaşmalar imzalanmıştır. Ekonominin önemli kollarında bilimsel-teknik sonuçların tamamlanması için Sovyetler Birliği'yle 30 dan fazla anlaşma imzalanmıştır. Karşılıklı mal değiş-tokuşu bu beş yıllık plân devresinde 100 milyar markı aşacaktır.

Genel yönümüze uygun olarak dış ticaretimizin % 75 i sosyalist ülkelerle yapılmaktadır. Muhtaç olduğumuz maddeleri, hammadde, madenleri ve yakıtı Sovyetler Birliğiyle yapılan ticaret sayesinde sağlayabiliyoruz.

Gelişmekte olan ülkelerle de ticaretimizi geliştirmek için her zaman ilgi gösterdik. Bu bizim, bu halklara ve devletlere karşı temel tutumumuza uygundur. Sanayileşmiş kapitalist ülkelere gelince, bu memleketlerle karşılıklı menfaate ve hak eşitliğine dayanan ticaret ilişkilerini geliştirmekteyiz.

Ülkemiz öteki kardeş sosyalist ülkelerle beraber önemli bir ekonomik potansiyele sahiptir. Bundan mümkün mertebe büyük menfaat sağlamak ve reel hedeflerimize ulaşmak zorundayız. Direktifler pro-

jesinin bu durum gözönünde tutularak hazırlandığına Merkez Komitesi inanmaktadır.

Milli gelir, 1970'e kıyasla 30 milyar artarak 1975 yılında 136-138 milyar marka ulaşacaktır.

Sanayi üretimi % 34-36 artacaktır.

Erich Honecker sanayi kesiminde üretimin artırılmasının taşıdığı büyük önem üzerinde durmuş ve bunun büyük bir politik anlam taşıdığını belirtmiştir. Bunun da mevcut sanayi tesislerinin, donatımın rasyonel bir şekilde kullanılması, makine ve donatımların yeni teknik sonuçlara göre yenilenmesi ve rasyonalizasyon sayesinde mümkün olabileceğini söylemiştir. Rasyonalizasyon konusunda yöneticilerin ve emekçilerin ustalık ve bilincinin, işçilerin girişimleri, bilimsel-teknik yeniliklerin uygulanmasının önemi büyüktür. Bu alanda sosyalist ekiplerin, sendikal faaliyetin büyük rolü vardır. Bu savaşta işçi sınıfı, toplumda öncü rolünü bir daha doğrulamakta ve onun bütün müttefikleri onunla ilerlemektedirler.

Honecker ekonomik etkenliğin artmasında bilimin yerini de tespit ediyor. «Şüphesiz ümitlerimiz büyüktür, çünkü bilimde araştırmada, ulusal ekonomimizin üretim ve yapısının gelişmesini etkilemektedir. Bilimsel-teknik devrimi yaşadığımız gözönünde tutulacak olursa bu etki daha da büyük bir önem kazanmaktadır.»

Bunun için bilimsel-teknik devrimi sosyalist ekonomik sistemin avantajlarıyla bağlamak ve üretimle bilimin sosyalizmde özel şekiller içinde eritilmesi zorunludur.

Alman Bilimler Akademisinin bilim adamları, öteki akademiler, Üniversiteler, Yüksek okullar, araştırma kurumları, sosyalist sanayi tesisleri ve kombinalar araştırma alanında çok önemli sonuçlar elde etmişlerdir. Bu konuda *Interkozmos* araştırma projesinde sağlanan katkılar ve elektronik, bilimsel donatım ve matematiğin bazı kesimleri, fizik, kimya ve biyolojinin bilimsel temellerinin incelenmesinde elde edilen parlak sonuçları hatırlatmak gerek.

Bu konuda önemli olan, bilimsel kuvvetlerimizi ve kaynaklarımızı ekonomik gelişmeyi etkileyecek bir şekilde işverimliliğinin artmasını hızlandırmaktır.

Demokratik Alman Cumhuriyetinde sosyal bir kaçınılmazlığın ve gerçek imkânların çerçevesinde bazı sektörler büyük bir önem kazanmaktadırlar. Meselâ maddelerin incelenmesi, özellikle silikatlar, elektroteknik-elektronik, sentetik elyaf teknolojisi ve bilimsel teknik ilerlemeyi hızlandıran öteki kollar üzerinde araştırmalar çok önem kazanmaktadır.

Bu gibi çalışmalar enerji gücünün genişletilmesi gereğini de izah etmektedir. Gelecek beşyıllık plân devresi içinde elektrik enerjisi

sektörünün genişletilmesi için 14 milyar mark ayrılmıştır. Oysa geçen on yıl içinde bu sektöre yapılan yatırımların yekûnu on milyar civarındaydı.

Gelecek beşyıllık plân devresinde ekonomide yapılacak yatırımların yekûnu 173 ilâ 176 milyar mark arasında değişecektir.

ASBP Birinci sekreteri tarım konusunda da özetle şunları belirtti: Beşyıllık plânın gerçekleştirilmesinde tarımın çok önemli bir yeri vardır. Tarımın halkın sürekli olarak ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve hayat seviyesinin yükselmesini sağlayabilmesi için yüksek bir verimlilik seviyesine ulaşması gerekmektedir.

1971-75 devresinde tarım ve gıda maddeleri sanayiindeki gelişme ile hektar başına 44 kental tahıl, kasaplık hayvan üretimi de 1,65 milyon tondan 1,85-1,9 milyon tona, süt üretimi de 6,49 milyon tondan 7,25-7,35 milyon tona yükselecektir.

İçinde bulunduğumuz şartlara göre tarım alanında üretimi arttırmanın başlıca yolu kooperatifçiliktir. Uygulama bu gerçeği doğrulamıştır. Bu alanda iki kademeli bir gelişme söz konusudur: evvelâ tarımsal üretim kooperatifleri, pazar için üretim kooperatifleri ve devlet çiftlikleri, daha sonra da bunlarla sosyalist tarım işletmeleri arasında bulunan işleme, şartlandırma ve piyasalama alanında tarım işbirliği sendikaları kuruluyor. Şunu da bilmek gerek ki, sanayi tekniğine göre çalışan ihtisaslaşmış büyük birliklerin doğurduğu sorunların kısa bir zaman içinde çözülmesi imkânsızdır. Uzun vadeli bir gelişme sürecine muhtaçtır bu konular. Ve bu gelişmenin her aşaması inceden inceye hazırlanmalı, kooperatiflerde münakaşası yapılmalı ve ekonomik bakımdan da gerekli olmalıdır.

Tarım üretiminde yoğunlaşma öyle bir aşamaya yol açmıştır ki, üretimin arttırılması için modern üretim araçlarının kullanılması kaçınılmaz olmuştur. Yoğunlaşma ilerledikçe konkrete emeğin ve bilim sonuçlarının rolü de artmaktadır. Tarım üretim kooperatiflerine ve devlet çiftliklerine verim gücü büyük olan traktörler, kamyonlar ve mahsulün toplanması için komple makineler ve büyük miktarda kimyasal ürün teslim etmeye devam edeceğiz. Bu gelişme hızı içinde teknik donatımın her zaman muntazaman işliyebilmesi için yedek parça üretiminin bu gelişme hızına ayak uydurması gereği unutulmamalıdır.

Kimyanın tarımda uygulanması büyük bir rol oynamaktadır. Bu alanda her şeyden evvel azotlu gübrelerin ve muzır otları öldüren ilâçların kullanılması, seri çalışmaların üretim kabiliyeti yüksek makinelerle yapılması, toprağın ıslahı, sulamalar ve büyük araziyi temizlemeyi kastediyoruz.

Daha başka birçok memleketlerde olduğu gibi ADC'de de tarımın geleceği teknik, sanayi üretimine bağlıdır.

1971—75 devresinde tarımın başta gelen problemleri verimli yatırımları sağlamaktır. Bunların toplamı 26 buçuk milyar marktır.

Honecker yatırımların etkiliği, teknik ve bilimsel ilerleme sağlayacak sosyal gelişmenin doğurduğu sorunları çözümliyecek şekilde yapılması gerektiğini kaydettikten sonra kooperatifçi köylülerle tarım işçilerinin maddi ve kültürel seviyelerinin daha da yükseltilmesi, şehir ve köy emekçilerinin yaşam ve çalışma şartlarının birbirine yaklaştırılması gereği üzerinde de durmuştur.

Honecker, plânlaşmanın ve yönetimin gelişmesinde süreklilik konusunda özetle şunları belirtmiştir: Halkımız, partimizin ve hükümetimizin ekonomik yönetimin metod ve yollarını sosyalizmin ekonomik sisteminde bulup uygulamak için ne kadar büyük gayret sarfettiğini bilmektedir. Bu yol ve yöntemler sosyalizmin ekonomik kanuniyetine ve yurdumuzun konke şartlarına uygundur ve işçi sınıfının ve bütün emekçilerin politik ve maddi menfaatlerine cevap vermektedir.

Bundan dolayı büyük kombinalar teşkil eden millileştirilmiş işletmelerin birleştirilmesinden memnunuz. Bu tedbir, son yıllar içinde daha açıklığa kavuşan üretimin konsantrasyonunun objektif kanuniyetlerine uygundur. Birçok işletmeler bir kombina haline getirildikten sonra üretimin arttığını görmekteyirler. Bugün sosyalist endüstri içinde, doğrudan doğruya sanayi bakanlıklarına bağlı 37 sosyalist sanayi kombinası bulunmaktadır.

Plânlanmanın ve yönetimin geliştirilmesi için enformatiğin kullanılması gittikçe daha büyük bir önem kazanmaktadır. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle verimli bir işbirliği sonucunda ordinatorlerin üretimi sağlanmış ve bunlardan plânların ve bilançoların hazırlanmasında ve verilerin işlenmesinde enformatik kaynağı olarak istifade edilmeye başlanmıştır.

Sosyalizm ve ona özgü plânlı ekonomi yeniliklere açıktır, yeni fikirlerle, devrimci telkinlere ve cüretli buluşlara ihtiyaçları vardır. Ekonomik gelişmeye büyük bir istikrar sağlamakla bu gibi yaratıcı eylemler için en iyi şartları ve en iyi bir ortamı yaratmış oluyoruz.

ASBP Birinci sekreteri, sosyalist devletlerin kuvvetlenmesi ve olgunlaşması konusunda da özetle şunları belirtti:

Faaliyet raporunun kapsadığı devre içinde partimiz, bizim şartlarımıza göre, sosyalist toplumun genel kanunlarının yaratıcı bir şekilde uygulanmasını gerçekleştirmek için gayret göstermiştir. Parti

toplumda ve devlette işçi sınıfının yönetici rolünü kuvvetlendirmiş, onun, kooperatifçi köylü sınıfı, aydınlar ve halkın öteki tabakaları ile ittifakının devamı ve kuvvetlenmesi için dikkat göstermiştir. Bu temel üzerinde halkın politik ve moral birliği doğrulanmıştır.

Yirmi yılı aşan bir zamandan beri işçi sınıfı ADC'nde iktidardadır. İşçi sınıfı devletimizi kurdu ve bütün emekçi halkı onun etrafında birleştirdi. Yeni topluma insancıl haklarını ve savaşkanlığını verdi. Bunun içindir ki, işçi sınıfının iktidarını, onun yönetici rolünü ve bizim için çok kıymetli olan sosyalizmi kurarak daha da mükemmelleştirmeye dikkat ediyoruz.

Şuna inanıyoruz ki, hemen hemen işçi sınıfının bütününü içine alan sendikalar, toplumumuzun gelişmesinde günden güne artan önemli bir rol oynamaktadırlar. Yönetici sınıfın ekonomi ve toplum üzerindeki etkisi önemli ölçüde sendikalar vasıtasıyla sağlanmaktadır.

İşçiler, sosyalist yaşamımızın örgütlenmesi için sendikalılar ve delegeler toplantılarında, üretim konferanslarında ve birçok sendikal komisyonlarda söz almakta ve tekliflerde bulunmaktadır.

Sendika yöneticilerinden işçilerin hayat ve çalışma şartlarının sürekli olarak iyileştirilmesine dikkat etmelerini isterken 1971—75 plânının esas hedeflerinden birinden esinlenmekteyiz. Bu anlayış içinde toplu sözleşmeleri daha da zenginleştirmek ve daha etkili hale getirmeyi de istiyoruz. Bu da, işçi sınıfının menfaatlerini temsil eden sendikaların görevlerine uymaktadır. Lenin'in sendikaları yönetim, ekonomik eylem ve sosyalizmin okulu diye karakterize etmesi işçi sınıfının ve müttefiklerinin yeni toplum içinde eylem ve gelişmelerini nitelendirmektedir. Bu okullar olmadan, bu ülkede emekçiler halk mülkiyetini iyi bir şekilde idare etmek ve yönetimde iyi bir gelişmeye varmak imkânı bulamazlardı. Hattâ denebilir ki, bugün parti ve devlette sorumluluk ödevleri taşıyanların birçokları politik çalışmaya, sendika delegeliklerine seçildikten sonra başlamışlardır.

Sendikaların değişik politik eylemlere, işçi sınıfı iktidarının uygulanmasına, emek veriminin artmasına ve hayat şartlarının düzeltilmesine daha geniş ölçüde katılmaları kaçınılmazdır.

Kooperatifçi köylü toplumumuzda saygıdeğer bir yer işgal etmektedir. En iyi köylü gelenekleri köylüler arasında sosyalist bilincin gelişmesiyle yeni bir muhteva kazanmıştır. Bu da köylülerin büyük başarıları, sosyalist mülkiyete karşı duydukları ilgi ve modern tekniğe gösterdikleri dikkat, sosyalist köyün çehresini tamamen değiştirmiştir.

Memleketimizde aydınlara, gelişmekte olan sosyalist sistemin bütünlenmesinde şerefli bir pay düşmektedir. ASBP. aydınları bütün halkın hizmetinde olan sosyalist kuruluşu doğru kanalizetmek ve onları teşvik etmek için gerekeni yapmıştır. Önümüzde açılan devrede aydınlara bütün imkânlarını, sosyalist toplumun menfaatleri için kullanmalarına büyük imkânlar açılmaktadır.

Sosyalist devlet zanaatçılara ve öteki bağımsız çalışanlara sürekli yardımda bulunmuştur. Onlara yeni üretim ve yaşam yöntemleri göstermiştir. Üretim kooperatiflerinin önemli bir yeri vardır.

Partimiz, müttefik partilerle dostça ve verimli bir işbirliğine de devam edecektir. Almanya Demokratik Köylü Partisi, Almanya Hristiyan Demokrat Birliği, Almanya Liberal Demokrat Partisi ve Almanya Milli Demokrat Partisi, ayrıca Demokratik Bloktaki birleşen yığınsal teşkilâtlar ve Milli Cephe bunlar arasındadır.

Kadınların önemli rolünü belirtmeden memleketimizde sosyalizmin gelişmesinden ve başarılarımızdan söz etmeye imkân yoktur. Alman Demokratik Cumhuriyetinde sosyalizmin en büyük zaferlerinden biri kadının haklarını kanunda ve hayatta yerleştirmesidir. Hiçbir kapitalist memleket böyle bir iddiada bulunamaz.

Kadınlar bizim sosyalist toplumumuzda önemli bir mevki tutmaktadırlar. Bu onların, nüfusun yarısını teşkil etmelerinden ileri gelmiyor. Çünkü bu gibi bir durum kapitalist ülkelerde de vardır. Kadınların durumu, temelli olarak sosyalizmle değişmiştir. Kadınlar yaratıcıları büyük eserler olmadan sosyalizmin kurulmasının imkânsızlığını ispat etmişlerdir.

Honecker çalışan kadınların ev işlerini de daha iyi başarabilmeleri için iş yerlerinde daha büyük kolaylıklar yaratılmasını ve bunun için daha büyük gayretler sarfedilmesini istemiştir.

Honecker ADC'de emeklilerin durumu hakkında da kısaca şunları belirtmiştir:

ADC yurttaşlarının % 20 ne yakını emeklilik yaşına basmıştır. Bunlar arasında devletin, yeni toplumun faaliyetlerinde ve ekonominin kuruluşunda önemli rol alan işçiler çoktur. Partinin büyük hedeflerinden biri de sosyalizmin kuruluşunda bunların tecrübelerinden istifadeye devam etmek, bütün emeklilerin toplumun dikkatine konu olmaları için elverişli şartlar yaratmaktır.

Erich Honecker işçi ve köylü iktidarının kuvvetlendirilmesi, sosyalist demokrasinin gelişmesi hususunda da özetle şunları kaydetmiştir:

Merkez Komitesi işçi ve köylü devletinin, sosyalist demokrasinin gelişmesine büyük bir dikkat göstermektedir.

Sosyalist Anayasanın hazırlanması, onun etrafında yapılan geniş müzakereler ve halk oyuna sunulması, ADC halkının kaderini serbestçe tayin etme arzusunun belirtileridir. 12 milyon 208 bin 986 seçmenden 11 milyon 536 bin 803'ü Anayasaya olumlu oy vermiş, 409 bin 733 kişi ise karşı oy kullanmıştır.

Partinin çalışmaları sosyalist devletin kuvvetlenmesini hedef edinmiştir. Her şeyden evvel plânlama yönetiminin ıslahı, her sektörde emekçilerin yaratıcı faaliyetlerini daha etkili bir hale getirmesini sağlayacaktır. Bu demektir ki, herhangi bir kısıtlama yapmadan Leninci demokratik santralizm prensibini uygulamak zorundayız.

Bu devlet merkez plânlama yönetiminin yurttaşın girişimiyle bağlanması anlamına geliyor. Yurttaşlar toplumun hayatına, yönetimine, her sektörde devlet işlerine aktif olarak katılmakla göstermektedirler.

Bizler önümüzde açılan devre içinde halk temsilcilerinin çalışmalarını ıslah etmek işine daha büyük önem vermek zorundayız. Bu devletin temellerinden biridir ve onun demokratik karakterini en iyi bir şekilde göstermektedir. Böylece 200 binden fazla halk temsilcisinin bulunması muazzam bir politik güç temsil etmektedir. Bunlar büyük bir politik sorumluluk taşımakta, sosyalist toplum için halkın sorunlarının çözülmesi ve refah için çalışmaktadırlar. Bunlara komisyondalar, emek gruplarında ve sayısız komitelerde gönüllü olarak çalışan bir milyon yurttaşın gücünü de katmak gerekmektedir.

Partimiz halk temsilcilerinin çalışmalarını ıslah etmek ve onlara daha büyük bir otorite sağlamak zorunluğuna inanmıştır.

Kaygısızlığa ve bürokratizme karşı savaşmakta kararlıyız.

Bizim sosyalist demokrasimizde halk kontrolü ön plânda bir rol oynamaktadır. Bugünkü devirde 160 bin işçi, kooperatifçi köylü ve daha başka emekçiler gönüllü olarak işçi ve Köylü Teftiş örgütlerinde çalışmaktadırlar. Parti, halk kontrolüne dair Leninci prensiplerin sürekli olarak uygulanması için savaşına devam edecektir.

Sosyalist toplumun gelişmesi, sosyalist hukukun uygulanmasını ve oluşmasını da zorunlu kılmaktadır. Bu hukuk, işçi sınıfının uyguladığı iktidarın bir ifadesidir. Sosyalist rejimi garantilemeye yarar ve yurttaşların ortak yaşamının hukuki normlarını tespit eder, devletimizin yurttaşlarının menfaatlerinin ve haklarının korunmasını sağlar. ADC'de emekçiler özel işlerinde adaleti kendileri sağlar. Birçok kanun tasarılarının müzakeresi açıkça halk arasında yapılır. 46 bin halk savcısı yardımcıları, ve 250 bin de sosyal mahkemeler üyeleri ve daha başka şekiller altında çok sayıda yurttaş adaletin yürütülmesinde, suçluların terbiyesinde ödev almaktadır.

Honecker, sosyalist rejimde kimsenin kanunların üstünde çıkamıyacağını, bütün devlet memurlarının kanunlara tabi olduklarını, kanunlara saygı göstermenin halkın sosyalist devletine karşı güvenini daha da kuvvetlendireceğini ifade etmiştir.

Erich Honecker yurdun savunması konusunda şunları belirtmiştir:

Alman Demokratik Cumhuriyetinin silâhlı kuvvetleri, ulusal halk ordusu, güvenlik bakanlığının örgütleri, içişleri bakanlığı ve halk milisi sosyalist rejimi ve yurttaşların huzur içinde çalışmalarını savunmaya muktedir olduklarını göstermişlerdir. Merkez Komitesi bu örgütlerde çalışan yoldaşlara güvenin yerinde olduğunu, bunların emperyalist düşmanın sosyalist düzene karşı tertipledikleri yıkıcı faaliyetleri bertaraf ettiklerine inanmaktadır.

Emperyalizmin saldırganlıkları ve ters devrimci faaliyetlerinin arttığını gözönünde tutarak milli güvenliğimizi kuvvetlendirmek ve sosyalist ülkeler topluluğu savunma gücünü tamamlamak gerekmektedir. Sovyet ordusu ve öteki Varşova anlaşmasına üye devletlerle silâh kardeşliği, sosyalist enternasyonalizminin dokunulmaz bir prensibidir ve bu güvenliğimizin sarsılmaz temelini teşkil etmektedir.

Ulusal halk ordusunun savaş gücünün ve askeri kalitelerinin geliştirilmesi, sınıfsal bağlarının bilincine sahip savaşçılardan Marksizm-Leninizm teorisi temelinde askeri bir bilim, örgütlenme, modern teknik ve donatımı kaçınılmaz kılmaktadır.

Ulusal halk ordusu kendisine verilen ödevleri gereği gibi başarabilmesi için partinin gerçekte de yönetici rolünün tamamlanması ve askeri yaşamın her alanında parti hücrelerinin kuvvetlenmesi gerekmektedir.

Erich Honecker sınıf savaşı çerçevesi için emperyalizmin tehlikeli savaş yöntemlerine başvurduğunu belirttikten sonra bu konuda işçi milislerin kuvvetlenmesiyle partinin çok yakından ilgilendiğini belirtmiştir. Gösterilen gayretler sayesinde işçi milislerinin savaş gücü yükselmiştir. Bu gücün varlığı işçi sınıfının askeri bakımdan da teşkilatlanarak elde ettiği kazanımları savunma gücünde olduğunu doğrulamıştır.

ASBP Birinci Sekreteri sosyalist toplumun kuruluşunda, sosyalist şahsiyetin teşekkülü gibi partinin başta gelen bir görevini başarması konusunda özetle şunları belirtmiştir:

Sosyalist şahsiyetin teşekkülü, sosyalist toplumun en büyük ve en soylu hedeflerinden ve en büyük zaferlerinden biridir. «Şahsiyet»le, insanı niteliyen ahlaki ve fikri hatların bütünü kastedilmektedir. Marks bu konuda şunları belirtmiştir: şahsın gerçek fikri zen-

ginliği onun tamamen hakiki ilişkilerinin zenginliğine bağlıdır. Sosyalist şahsiyet kolektif emekle, sosyalist ilişkilerle, kültürel eylemlerle, kamu işlerinin her kademesinde yönetim ve plânlaştırmaya katılmakla gelişir. Bundan başka ideolojik faaliyet de yurttaşların şahsiyetlerinin gelişmesini sürekli bir şekilde etkilemektedir.

Sosyalist yaşamı etkileyen unsurlardan biri de genel eğitim ve sürekli ihtisaslaşmadır. VII. Kongre mecburi eğitimin 10 uncu sınıfa kadar çıkarılmasını tarihsel ve kültürel bir görev olarak kabul etmişti. Bu yıl öğrencilerin % 85'i sekizinci sınıftan dokuzuncu sınıfa geçti. Bundan başka genişletilmiş eğitim sosyal ihtiyaçları karşılamak üzere yeniden örgütlendi. Şimdi söz konusu olan 10 uncu sınıfa kadar mecburi eğitimi genelleştirmektedir. 10 yıllık genel eğitim ve politeknik okullar gelişmiş sosyalist toplumun ihtiyaçlarını tam olarak karşılayacak durumdadır ve bunlar gençlerin eğitim ve biçimlenmesinin temelini teşkil etmektedirler.

Okul yeni kuşaklara yüksek bir biçimlenme seviyesi sağlamalı ve sosyalist eğitimi etkili bir şekilde garantilemelidir. Okul, gençleri sosyalist bir toplumda yaşamaya ve çalışmaya hazırlamalı ve genç kuşakların kalifiye işçi durumuna gelmelerini sağlamalıdır. Teoriyle üretici emek arasında bir bağ olan politeknik eğitim burada çok önemli bir rol oynamaktadır. Okulumuz genel eğitim okulu ve politeknik çerçeve içinde geliştirmekte devam edecektir.

Sağlam bir eğitim ve bilgiyle gençliğin bütün yaratıcı enerjisini geliştirmek ve ona yüksek moral ve estetik kıymetler aşılamak, gençliği sosyalist eğitimle hazırlamak gerekmektedir. Politik anlayışımızın temeli şudur: İşçi sınıfına layık genç bir kuşağın eğitimi her şeyden evvel işçi sınıfının işidir. İşletmelerde işçiler gençliğin eğitimine doğrudan doğruya katılmakta, sınıf savaşından çıkardıkları sonuçları onlara öğretmekte ve işçi olmanın gururunu aşılamaktadırlar.

Gençlerin hayatında mesleki biçimlenme önemli bir aşama teşkil etmektedir. Geçmişte olduğu gibi genç erkekler ve genç kızların önemli bir kısmı üretim alanında çalışacaklardır. Sosyalist bir meslek elde edecekler ve bilgilerini sürekli olarak arttıracaklardır. Bununla beraber VII. Kongreden bu yana mesleki eğitimin yöntem ve araçları derin bir değişikliğe tabi tutulmuştur. Okuldan ayrılan öğrencilerin % 99'u mesleki bir eğitime sahip olmaktadır. Hattâ sekizinci sınıf sonunda okulu terkeden talebeler çıraklık sırasında onuncu sınıf derecesinde genel bir eğitim görmektedirler.

Mesleki eğitim şimdi yeni 28 temel mesleğe ait ders kitapları ve yeni programlarla donatılmıştır. Bu temel meslekler genç işçiler için yeni tip meslekleri kapsamakta ve onlara büyük ölçüde ve doğru-

dan doğruya belirli faaliyetlerde bulunma imkânları yaratmaktadır. Programlara elektronik, (BMSR)-teknik ve enformatik gibi yeni temel bilgiler alınmıştır. Dikkatimizi bu temel meslekler üzerine toplamamız varlığı gerekli olan öteki mesleklerin ihmal edildiği anlamına gelmez.

Toplumun hızla gelişmesi işçilerin mesleki bilgilerini arttırmalarına büyük ölçüde önem verilmesini zorlamaktadır.

Üçüncü yüksek eğitim reformu ve Akademinin reformu eğitimi ve bilimi temelden etkileyen bir süreç getirdi. Temelli bir değişimle araştırmaların ve eğitimin birliğini sağlamak, daha geniş bir biçimlenmeyi geliştirmek ve araştırma güçlerini yoğunlaştırmak mümkün olmuştur.

Teori ile pratik arasındaki birlik daha da derinleşti ve yeni örgütlenme şekilleri sosyalist demokrasiyi daha da geliştirilerek ilerletmeyi mümkün kıldı. Bu alanda bilginler ve öğrenciler, işçiler ve memurlar olağanüstü sonuçlar elde etmişlerdir.

Geçen beş yıllık plân devresinde 250 bin yüksek ve teknik okul mezunu meslek hayatına girmiştir. Yeni yüksek okullar kurulmuş ve yüksek öğrenim yapan öğrencilerin sayısı 225 bin 700 den 302 bin 400'e yükselmiştir.

ASBP Birinci Sekreteri Honecker, sosyalist kültür konusuna da özetle şu şekilde değinmiştir:

Geçen yıllar içinde yazarlarımız, sanatçılarımız çok sayıda yeni eserler yarattılar. Sosyalist edebiyat, sinema sanatı, televizyon, tiyatro, müzik ve plâstik sanatlar daha büyük bir ifade gücü kazanmışlardır. Kaderine hakim olan insanın sosyalizmi kurma perspektivi daha iyi belirlemiştir. Kanaatimize göre bu alanda elde edilen en büyük başarı da budur. Emekçilerin kendilerini, sorunlarını, his ve düşüncelerini buldukları, gördükleri bu gibi eserler onlar için bir neş'e ve temsil ettikleri gücün bilincine varmanın kaynağı olmakta, onları yeni girişimlere sevk etmektedir.

Toplumumuzun sürekli gelişmesi gittikçe daha büyük sanat eserlerinin yaratılmasına imkân vermektedir.

Sanat eserleri ihtiyacı ve kendi eserini kendi yaratma ihtiyacı işçi sınıfı ve halk arasında gittikçe artmaktadır.

Partimiz yazar ve sanatçılarla kendini derinden bağlı hissetmektedir. Yazar ve sanatçılar sanat faaliyetleri sırasında karşılaştıkları sorunların çözümü için bize güvenebilirler. Çünkü öyle bir ülkede yaşıyoruz ki, insanlığın ideali olan fikirle iktidarın birleşmesine ulaşılmıştır.

Ülkemizde bu kültür alanındadır ki, kültür adamlarımız emperyalizmin şaşkırtıcı ideolojilerine karşı olağanüstü bir savaşa girişmişlerdir. Bu muhteva iledir ki, bizim sosyalist kültürümüz bütün ilerici kültür geleneklerinin gerçek sahibi olarak belirlemektedir.

Şimdi bir milyondan fazla yurttaş ve önemli sayıda genç halk sanatı gruplarının veya çevrelerinin eylemlerine katılmaktadırlar. Bu halk sanatı hareketi kültürel hayatımızda önemli bir yer tutmaktadır.

Uzun zamandan beri okumak milyonlarca yurttaşımızın hayati ihtiyaçları arasında girmiştir. Son dört yıl içinde kitap üretimi 113,7 milyondan 121,8 milyona yükselmiştir, 4 yurttaştan biri kamu veya sendika kütüphanelerine üyedir. Çocukların yarısından fazlası ve 16 yaşından küçük olan gençlerin bu okuyucu yığınının arasında bulunmaları çok sevindirici bir olaydır. Merkez Komitemiz edebiyatı, sanatı ve milyonlarca insanın kültürel faaliyetini sosyalist hayatımızın önemli yönlerinden biri saymaktadır.

Halk sağlığı yurttaşların fiziki ve moral sağlamlığı ve mutluluğuna önemli ölçüde ve doğrudan doğruya bağlıdır. Bütün yurttaşlar çok ilerlemiş bir yaşa kadar sağlıklarını, yaratıcı güçlerini ve yaşama şevkini muhafaza etmek isterler. Sosyalist devlet sosyalist toplumdan ve o toplumu teşkil eden şahıslardan gelen bu hayat anlamını teşvik etmektedir.

Halk sağlığının esas görevi tıp ilminin buluşlarından şehir ve köylerde yaşayan yurttaşları yararlandırmak, hastalıkları geriletme sürecini, hastalıklara karşı korunmayı ve kaplıca tedavilerini ilerletmek ve hekimler ve sağlık personeli ile hastalar arasında mevcut güven ilişkilerini daha da derinleştirmektir.

Hekimlerimiz bize gurur verecek başarılar göstermiş ve sonuçlar elde etmişlerdir. Bu vesileyle kaydetmek gerek ki, doğum sırasındaki ölümlerde, doğum halindeki ölümlerde önemli ölçüde bir azalma kaydedilmiştir. Çocuk felci, kuşpalazı, ve daha başka bulaşıcı hastalıklar tamamen ortadan yokedilmiştir.

Honecker halk sağlığı konusunda bazı eksikliklerin de varlığına işaret etmiş ve bunların en kısa zamanda tıp kadrolarını kuvvetlendirerek giderilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Erich Honecker beden eğitimi ve spor konusunu da ele alarak bunun halk sağlığı, yurttaşların fiziki ve moral sağlamlığı için önemini anlattıktan sonra özetle şunları belirtmiştir: Devletimiz yalnız sporcularının elde ettikleri başarılarla dünya ölçüsünde meşhur değildir, beden eğitimi ve sporu halkın hayatı ihtiyacı haline getirmek için gösterdiği çabalarla da dünyada tanınmıştır. Spor ve jimnastik bayramları, çocuklar ve gençler için tertiplenen spor yarış-

maları, işletmelerde ve mahallelerdeki yığınsal spor, ülkemizde sporun geniş yığınlaraya doğru yayıldığını göstermektedir.

Alman Demokratik Cumhuriyetindeki sosyalist düzenin yönetici gücü olarak ASBP hakkında Erich Honecker özetle şunları belirtmiştir:

ASBP, işçi sınıfının Marksist-Leninist partisi olarak her şeyden evvel bilimsel temeller üzerine oturtulan bir taktik ve strateji ile Alman Demokratik Cumhuriyetinde sosyal gelişmenin politik yönetimini sağlamak gibi başta gelen bir ödevi vardır. Parti sosyalist rejimi geliştirmek maksadıyla bütün yurttaşların girişimlerini cesaretlendirir ve yeni girişimleri teşvik eder.

Wilhelm Pieck ve Otto Grotewohl'un 25 yıl evvel tarihsel el sıkışmalarıyla, yani işçi sınıfının birliğinin perçinleşmesiyle kurulan partimiz bu hedefin sürekli ve başarılı olarak gerçekleşmesi için savaşımdır. Parti, çok karışık, tarihsel özel şartlar içinde işçi sınıfının ve bütün emekçi halkın yeni tip devrimci bir partisi olarak tarihsel ödevler başardı. Anti-faşist ve demokratik devrim sırasında elde edilen zafer, sosyalizmin temellerinin yaratılması ve sosyalizmin yerleştirilmesi, partimizin çağımızın objektif şartlarına uygun olduğunu göstermiştir. Parti Marks'ın, Engels'in, Lenin'in doğruladığı devrimci işçi hareketini yönetmekte ve partinin durumu gittikçe daha açık bir şekilde belirlemektedir.

ASBP'nin bu gün 1 909 859 kadın ve erkek üyesi vardır. Bunlardan 1 845 280'i asil üye 64 579'u da aday üyedir. Demek oluyor ki, 18 yaşını geçmiş olan yurttaşlardan altıda biri partimize üyedir. Parti komünist ve işçi partilerinin büyük enternasyonal ordusunun güçlü bir koludur. Partinin nitesel yapısını değiştirmekte ısrar etmek gerekmektedir. Parti üye ve aday üyelerinden % 56,5 işçidir. % 5,9'u kooperatifi köylü, % 17,1'i aydındır. Yine üyelerden % 28,7'si kadındır, % 76,8'i ise işçi sınıfından gelmektedir. Sosyal hayatın bütün sektörlerinde yönetici kadronun % 75'i ya işçi sınıfından ya da köyden gelmez. Parti üyelerinin ortalama yaşı da, partinin geleceğe dönük olduğunu göstermektedir. Yani üye ve aday üyelerden % 45'inin yaşı 40'ın altındadır.

Partinin işçi sınıfı yapısını kuvvetlendirmek yönünde Merkez Komitesinin verdiği kararı enerjik bir şekilde uyguladık. Faaliyet raporunun kapsadığı devre içinde adaylıklarını koyan 296 720 şahıstan 211 899'u yani % 71,4'ü işçidir. İşçi sınıfının yönetici rolüne uygun olan bu prensibi uygulamaya devam edeceğiz.

Merkez Komitesi VII. Kongrenin kararlarını uygularken, yani engelleri zamanında teşhis ederken ve onları ortadan kaldıracak tedbirleri alırken demokratik santralizm prensibine bağlı kaldı. Parti içinde her kademedede, hücreden Merkez Komitesine kadar, kolektif

idareye kuvvetlendirdik. Ayrıca Leninist normların sözle değil de hayatta uygulanması için parti büyük bir titizlik gösterdi.

Faaliyet raporlarının incelenmesine ayrılan toplantılar çok canlı geçti ve parti içi demokrasinin gücünü gösterdi. Üyelerin % 87'si bu toplantılara katıldı ve 620 bin üye ve aday üye söz aldılar.

Gençliğin sosyalist eğitimi hakkında ASBP Birinci Sekreteri özetle şunları söylemiştir:

Partimizin bütün üye ve aday üyeleri sınıfsal görevlerine bağlı olarak gençliğin sosyalist eğitimine özel bir gayret göstermektedirler. Faaliyet raporunun kapsadığı devre içinde parti tarafından yönetilen Hür Alman Gençlik Teşkilatı (HAGT) parti için kuvvetli bir yardımcı ve yeni kadrolar için bir kaynak olmuştur. Gençliğin sosyalist teşkilatının başta gelen görevi, gençleri bilinçli ve emekçi sınıfına bağlı sosyalistler haline getirmektir. Bizim için önemli olan gençliğe yeni, önemli ve büyük sorumlulukları gerektiren ödevler vermek ve bizce önemi anlaşılmış olan gençlik şantiyeleri yöntemine devam etmektir. Bütün gençlerin bu gibi faaliyetlere bağlanmasına dikkat etmek, değişik yaşlardaki gençlerin çalışmalarını, öğrenimlerini ve istirahatlarını zenginleştirmeye gayret etmek, gençlerin canlı, iyimser ve neş'eli kalmalarını sağlamak amacımızdır.

Gençlik Alman devrimci işçi hareketinin gerçek mirasçılarıdır. Onun yaşamına ancak sosyalizm bir anlam ve hayatına yön verebilir.

Başta partinin merkez organı Neues Deutschland olmak üzere parti gazetelerinin tirajı VII. Kongreden bu yana 600 bin artarak 5 290 000 ulaştı.

Televizyon alıcıları da bu devre içinde 1 milyon artarak 4,5 milyona vardı. Yani bu demektir ki, ailelerden % 80'ni bugün televizyon alıcısına sahiptir. Her ailenin de bir radyosu vardır, % 50 sinin ise 2 radyosu. ASBP Birinci Sekreteri nutkunun sonunda ASBP'nin enternasyonal devrimci hareketin birliği ve partinin enternasyonal ilişkileri hakkında özetle şunları söylemiştir:

ASBP çağımızın en kuvvetli ve en büyük politik ve entelektüel gücü olan enternasyonal komünist hareketinin ayrılmaz bir parçasıdır. Faaliyet raporunun kapsadığı devre içinde Merkez Komitesinin eylemleri, enternasyonal komünist hareketinin birliği ve beraberliği ve bütün anti-empyalist güçlerin birliğine yardım etti.

İki yıl kadar evvel Kremlin sarayında partimizin temsilcileri enternasyonal konferansın dokümanlarını imzaladı. Geçen zaman içinde uluslararası olaylar, bu dokümanlardaki tahlilleri parlak bir şekilde doğruladı. Enternasyonal konferansın gerçekten de bütün dünya devrimci hareketinin seferber edilmesi üzerinde büyük bir etkisi oldu.

Bu toplantı sonucunda dünya komünist ve işçi partileri ve öteki bütün devrimci güçlerin ortak savaşı daha da kuvvetlendi. Dünya komünist hareketinin toplantısı anti-empyralist savaş için bir program hazırlamakla büyük bir yardımda bulundu. Böylece de Marksizm-Leninizm doktrininin uygulanmasının gelişmesine de yardım etti.

Çin yöneticilerinin izlediği politika sosyalist devletlerin ve dünya komünist hareketinin beraberliği ve bütün dünyadaki anti-empyralist güçlerin birliği için büyük bir engeldir. Pekin yöneticileri grubunun anti-Sovyet büyük devlet politikası bütün sosyalist ülkelere karşı ve bütün Marksist-Leninist partilere karşı yöneltilmiştir. ASBP Marksizm-Leninizm ve sosyalizmin menfaatine karşı olan bu yönetimi şiddetle yermektedir. Merkez Komitesi Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve öteki Marksist-Leninist partilerle beraber olduğunu bir daha ve açıkça doğrular. ASBP, SBKP ve öteki kardeş partiler gibi Çin Halk Cumhuriyetiyle devlet ilişkilerinin normalleştirilmesinden yanadır. Bu gibi bir normalleşme sosyalist ülkelerin beraberliği, empyralizme karşı savaşın güçlenmesi bakımından büyük bir fayda sağlayacaktır.

ASBP'nin 8. kongresinde kabul edilen 1971-75 devresini kapsayan ekonomik gelişme plânının esaslarına gince:

Bu plan evvela 1966-70 yıllarını kapsayan 5. beşyillik plan devresinin, bilimsel-teknik, ekonomik ve sosyal alanlarda ulaştığı başlıca hedeflerin bir bilânçosunu yapmaktadır.

Bu alanlarda gelişmenin başlıca sonucu, bir sosyalist devlet olarak ADC'nin kuvvetlenmesi ve halkın hayat ve çalışma şartlarının iyileşmesi olmuştur. 1965 yılında 84 milyar mark olan milli gelir 1970 yılında 108 milyar marka yükselmiştir. Yani yılda yüzde 5,2 oranında sağlanmıştır.

1965'te 20,5 milyar mark olan yatırımlar, 1970'te 32,6 milyar marka yükselmiştir. Bu alanda artış yüzde 59'dur. 1966-70 planında topyekün 127,4 milyar mark yatırım öngörülmekteydi. Oysa bu devrede 135,6 milyar mark yatırım yapılmıştır. Endüstri sektöründe 1966-70 yılları için öngörülen yatırımlar yüzde 103 gerçekleştirilmiştir.

1966-70 arasında sanayi malları üretimi yüzde 37 artmıştır. Bu artışın yüzde 95'i iş verimliliğinin yükselmesi sayesinde elde edilmiştir.

Elektronik, elektroteknik bilimsel inşaat sektörlerinde yüzde 61 gibi bir oranla en hızlı bir gelişme temposu sağlanmıştır.

Kimya sanayii üretimi 1965'e kıyasla yüzde 50 artış göstermiştir. Böylece kimya sanayinin sanayi üretimindeki payı yüzde 16'ya ulaşmıştır. Gene bu devrede sentetik elyaf ve plâstik maddeler üretimi

yüzde 75 artmıştır. Bununla beraber plâstik maddelere dayanan bazı üretim kollarında plan hedefine ulaşılammıştır.

Buna karşılık makina inşaatı sektöründe ortalamanın çok üstünde bir gelişme sağlanmıştır. Kimya donatımı alanında bu gelişme % 111, tarım makineleri yapımında % 63, optik ve dakik aletler inşaatında ise % 81'dir. Bununla beraber fabrika binaları, mesken, okul ve çocuk bahçesi ve çocuk yuvaları inşaatında tesbit edilen hedefler gerçekleştirilmemiştir.

Tarım sektöründe kasaplık hayvan, kümes hayvanları ve yumurta üretiminde plân hedefleri aşılmıştır. Hektar başına düşen hayvan üretimini % 20'ye arttırmayı başardık.

Ulaştırma alanında ise büyük ölçüde dizel lokomotiflerini hizmete koyarak ve kontener taşıma sistemine başlayarak önemli gelişmeler elde edildi. Deniz filomuzu ve kara yolları ulaşımını da geliştirdik. Posta ve telekomünikasyon alandaki gelişme ise % 40'tır.

1965-70 yılları arasında perakende satışlarda 13 milyar marklık bir artış kaydedilmiştir. Bu alanda gelişme % 55'tir. Ailelerin yarısı çamaşır makinesi ve buzdolabı ve % 70'e yakını da bir televizyon alıcısıyla donatılmıştır. Bu alanda plân % 28 ile % 30 arasında bir artış öngörmekteydi. % 28 bir artış elde edildi. Gıda maddeleri üretiminde ise hedef % 18 ile % 20 arasında bir artış elde etmekte. Bu alanda da elde edilen gelişme yüzde 24'tür.

Haftada beş gün çalışma sisteminin ve yıllık en az 15 gün tatil sisteminin kabulüyle yurttaşlar daha fazla istirahat etmek ve eğitimleriyle meşgul olmak imkânlarını bulmuşlardır.

1966-70 yıllarında ikramiye ve sosyal yardımlar yüzde 30 artarak 110 milyar marka ulaşmıştır. 22,5 milyar mark ulusal eğitime, 12,6 milyar mark sağlık ve sosyal yardım işlerine 25,1 milyar mark işçilerin köylülerin ve öteki emekçilerin sosyal güvenlik servislerine ayrılmıştır. 10,2 milyar mark ta ulaştırmaya yardım olarak ayrılmıştır. Bundan başka işletmelerle değişik müesseseler, kültürel sosyal eylemler ve personel eğitimine ayırdıkları fonları arttırmışlardır.

365 bin kalabalık aileye yeni mesken sağlanmış ve mevcutlar tamir edilmiştir. Bununla beraber bu alanda plân hedeflerinin ancak % 91'i gerçekleştirilebilmiştir.

Sosyalist eğitimin uygulanmasında da önemli başarılar elde edilmiştir. 1970 yılında 8. sınıfı bitiren öğrencilerden % 85'i lise eğitimi görmüştür. 12 bin ders sene inşaa edilmiş ve altı yaş arasında olan çocukların üçte ikisi çocuk bahçelerine kabul edilmiştir. Yüksek eğitim müesseselerine kayıtlı öğrencilerin sayısı % 75 arttı. Bu

artışın büyük bir kısmı da ekonomi için çok önemli olan bilimsel eğitim kollarında oldu.

Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle yakın bir işbirliği sayesinde bilimsel ve teknik projelerin gerçekleştirilmesinde büyük başarılar elde edildi. Bilimsel teknik gücün geliştirilmesine ayrılan finansmanlar yılda ortalama % 23 artırıldı. Bütün ekonomi içinde en hızla gelişen ve özel bir yeri olan bilim ve tekniktir.

Bilimsel teknik alanındaki araştırmaların önemli kısmı kimya endüstrisine, elektronik, elektroteknikle beraber cam sanayii, teknolojiye ve makine inşaatında modernleşmeye ve inşaat sanayiinin rasyonalizasyonu alanlarına ayrılmıştır.

1971-75 yıllarını kapsayan beş yıllık plânın ekonomik prespektifleri şöyledir:

- Gerçek milli gelir % 26 ile % 28 arasında artarak 1975 yılında 136-138 milyar marka ulaşacaktır.

- Sanayi malları üretimi % 34 ile % 36 artacaktır.

- Sanayi işçi ve memurlarının işverimliliği % 35-37 artacaktır.

- Tüketim % 20- % 23 artarak 1975 yılında 106-107 milyar marka ulaşacaktır. Böylece halkın gerçek geliri % 21-23 artmış olacaktır.

1966-70 döneminde 135,6 milyar mark olan yatırımlar, 1971-75 döneminde 173-176 milyar marka yükselecektir.

Yönetim ve plânlılaştırmada gelişme konusunda perspektif plân genellikle şu esasları tespit etmektedir:

Plânlılaşırmanın ve yönetimin mükemmelleştirilmesinin başta gelen hedefi, sosyal üretimin ve onun etkinliğinin artırılmasıdır. Alman Demokratik Cumhuriyetinde sosyalist toplum sisteminin halihazır ve gelecekteki gelişmesi bu genel hatta bağlıdır.

Bu konuda sosyalist rejimin sağladığı avantajlar beş yıllık plân devresinde daha esaslı bir şekilde kıymetlendirilmeli, beş yıllık plânın uygulanması ile sosyalizmin ekonomik sistemi birbirinden ayrılmaz bir birlik olarak ele alınmalıdır. Bu konuda Merkez Plânlılaşırma teşkilâtının rolünün daha açık belirtilmesi, öte yandan da emekçilerin daha geniş ölçüde yönetim ve plânlılaşırma için seferber edilmeleri, beş yıllık plânın ödevlerinin yerine getirilmesi için gerekli şartlar yaratacaktır.

Ulusal ekonomi için uzun vadeli bir plânlılaşırma gözönünde tutmak gerekmektedir. Bunun için uzun vadeli bir plânlamanın metodlarını ıslah etmek gerekiyor. Burada söz konusu olan ekonomik tahliller ve öngörü plânlardır. Her seviyedeki plânlılaşırma servisleri, işbirliği sorunlarının çözülmesi, dengesizliklerin giderilmesi ve

olumlu kararların hazırlanması için analitik çalışmayı geliştirmelidirler. Emegın sosyal iş bölümünde artan zorluklar ve karışıklık fabrikalar, sektörler ve kollar arasındaki işbirliği ilişkilerinde ayrımayı zorlamaktadır.

Bilimsel ve teknik plânlar ekonominin bütün sektörlerindeki plânlara girmelidir. Burda söz konusu olan kombinaların ve fabrikaların plânlarına iş verimliliğini arttıran bilimsel-teknik ilerlemenin sonuçlarını uygulamaktır.

Ayrıca kombina ve fabrikaların yönetimindeki özerkliği kuvvetlendirmek ve böylece plânın ekonomik, bilimsel ve teknik hedeflerine ulaşmayı sağlamak gerekiyor. Bu konuda oto-finance prensibini daha enerjik bir şekilde uygulamak da gerekmektedir.

Sanayi Bakanlıklarının kontrol ettiği üretimde % 36 ilâ % 38 arasında bir artış sağlanacaktır. Üretimin artışı tamamen işverimliliğinin gelişmesiyle sağlanacaktır.

Hammadde ve enerji kaynaklarının ve üretimde ilk arındırma ve sonuçlandırmada değişik sanayi sektörleri arasındaki ahengin sağlanması lazımdır.

Hammadde ekonomisi, genellikle ekonominin potansiyeli bakımından büyük bir önem taşıdığından bütün sektör ve kollar da bunun ıslahı gerekmektedir. Araştırmaların ve teknolojinin sanayide ve inşaatte demirli veya demirsiz hammaddelerin lüzumsuz tüketimini azaltacak tedbirleri almalıdır.

Ambalaj sanayiinin de üretimin gelişme hızıyla paralel olarak gelişmesi, standardize olması gerekmektedir.

Enerji sanayiinde 1970 ile 1975 yılları arasında enerji üretimi şu şekilde gelişecektir: 1970 te % 10,5 olan elektrik enerjisi, 1975 te % 12-14'e yükselecektir. Akaryakıt ve gazdan çıkan enerji 1970 de % 22,9 iken 1975 de bu % 30-31'e yükselecektir. 1970 de buhar-dan elde edilen enerji % 21,8 iken 1975 de bu % 22-23'e yükselecektir. 1970 de % 44,8 olan katı yakıt 1975 de % 33-35'e inecektir.

Elektrik enerjisi üretimi 1975 de 88,90 milyar kilovat saate, linyit üretimi ise 225-257 milyon tona yükselecektir.

Gittikçe artan elektrik enerjisi ihtiyacını karşılamak için 1975 e kadar 5 900 ilâ 6 400 megavat kuvvetinde bir güç hizmete konacaktır. Bunun % 60'ı büyük jeneratörlerle donatılmış termik santrallerden, % 16'sı diğer santrallerden, % 14'ü de atom santrallerinden sağlanacaktır. Elektrik enerjisinin dağıtımı için 2 500 ile 2 800 kilometre arası yüksek gerilimli ve 110-380 kilovatlık yeni hatlar çeki-

lecektir. Bunların transformasyon gücü 12 binle 14 bin MVA olacaktır. Orta ve düşük gerilimli şebekenin gücü ise % 50 artacaktır.

Kimya sanayiine gelince: Kimya Sanayii Bakanlığına bağlı endüstri üretimi % 47-49 artacaktır. Bu alanda iş verimliliği 1975 yılında, 1970'e kıyasla % 40 artmış olacaktır.

Bu alanda programın öngördüğü tesisler şunlardır: Sanayinin muhtaç olduğu hammaddeleri ve yüksek kaliteli plâstik elyaf üretimine yarıyacak hammaddeler üretecek tesisler.

— 1972 de manyetik şerit üretecek bir şebekenin ilk tesisleri çalışmaya başlayacak.

— Sovyetler Birliğinden ithal edilen tabii gazlardan yararlanarak azottan çıkarılan gübre sanayii kurulacak.

1975 yılına kadar kimya sanayii alanında, 300 bin ton etilen üretecek ve pirolist tesisleriyle olefin işleyecek bir kompleks kurulacaktır. Bundan başka petro-şimi temelinde daha birçok kimya işletmeleri yaratılacaktır.

1970 de 10,6 milyon ton olan petro-şimi 1975 de 18-19 milyon tona yükselecektir. Bu gelişme plâstik ve elastomer üretimlerinin artmasını da sağlayacaktır. 1970 de 490 bin ton olan bu cins üretim, 1975 de 850-900 bin tona yükselecektir. Plâstik üretimi ise 1975 de 700-750 bin tona ulaşacaktır.

Plâstikler en çok makine inşaatında, elektronik-elektroteknikte, hafif sanayiide ve inşaatte kullanılmaktadır. Bu konuda otomobil ve kamyon lâstikleri üretiminin % 40-50 arasında artacağını da söyleyebiliriz.

Sentetik elyaf üretimi 47 bin tondan, 1975 de 100-105 bin tona yükselecektir. Sentetik elyaf üretiminde poliesterin payı % 15 ten, 1975 te % 45-47 ye yükselecektir.

1970 de 349 bin ton olan tarım için azot üretimi, 1975 de 750-800 bin tona yükselecektir. Bu hedefe ulaşabilmek için 1974 den itibaren tabii gazdan amonyak ve üre üretilenektir.

İlâç sanayii % 70 bir artış gösterecektir. Bu alanda öncelik kalp, kan dolaşımı, şeker hastalığı alanlarına, kimyasal tedavi, bulaşıcı hastalıklara, ırlara ve psikotroplara karşı antibiyotik üretimine verilecektir.

Metallurji üretimi tespit edilen başlıca hedeflere doğru gelişmeye devam etmiştir. Bu alanda yüksek kaliteli üretimi, ekonominin muhtaç olduğu donatımı sağlamak ve işverimliliğini arttırmak gibi hedeflerine ulaşmıştır. Metallurji alanında sanayi üretimi % 30 la % 33 arasında, işverimliliği ise % 32-35 oranında artacaktır. Ayrıca elektronik ve elektro-teknik alanında kullanılan ve bunların

gelişmesini sağlayan büyük fizik kaliteleri olan maddelerin üretimine de özel bir önem verilecektir.

Fontların eritilmesi ve işlenmesi tekniği geliştirilecek, plazmanın eritilmesi, boru üretiminde kullanılan yarımamüllerin sürekli akması sağlanacaktır.

Potas sanayiine gelince, bu alanda da kimya, tarım ve ihracat alanlarındaki ihtiyacı karşılamak üzere geliştirilecektir. Bu alanda elde edilecek gelişme, % 20 ilâ % 26 arasındadır. İşverimliliği artışı ise, % 21 ilâ 24 arasındadır.

Elektronik-elektroteknik sektörü. Bu sanayi kolunun görevleri şunlardır:

— Temel üretimler sanayinin, kimya ve mekanik inşaat, donatım ve harcailem teknik alt üretim, bilimsel inşaat ve tekniğin ekonomik isteklerini yerine getirmek;

— Elektronik, bilimsel inşaat alanında ihracat isteklerini sağlamak;

— Halkın tüketim ihtiyaçlarını, bu arada yedek parça yapımını garantilemek.

Elektroteknik-Elektronik Bakanlığına bağlı sanayi tesislerinin üretimi 1970 yılına kıyasla % 68-70 arasında artacaktır. İşverimliliği ise, % 55-60 oranında artacaktır.

En çok önem semikondüktör, mikroelektronik ve elektrotekniğin öteki dallarına, otomatizasyonu sağlayacak donatıma, elektrik makineleğine, yüksek veya alçak gerilim donatımlarına verilecektir.

Elektroteknik ve elektronik üretim 1975 yılına kadar % 43-45 arası artacaktır.

Otomatizasyon ve ceryan transmisionlarında kullanılan donatım üretimi % 54-61 arası, otomatizasyona yarıyacak aletlerin üretimi ise, 1975 yılına kadar % 54-58 artacaktır. Hedefleri de temel sanayi, kimya ve makine sanayii üretimlerini arttırmak ve geliştirmektir.

Otomatizasyon ve enerji nakli sektöründeki donatım üretiminde ceryan tesislerine ve kumando mevkilerinin inşaatına önem verilecektir. Projeksiyon ve fabrikaların ölçü, güdüm ve ayarlama (BMSR) tekniği donatımı üretiminde mümkün mertebe büyük bir üretim hızı sağlanacaktır. Bu alanda üretim % 93 le % 100 arasında artacaktır. 1972 den itibaren sanayi üretim sürecinin hesaplanmasına yardımcı olmak üzere fabrikaların ölçü, güdüm ve ayarlama tekniğinin komple tesisleri üretilenektir.

İç pazara lâzım olan elektronik makineler üretimi % 90 la % 100 arasında artacaktır.

Enformatik donatının ve yardımcı tesislerin geliştirilmesi işletmelerde, bilimsel enstitülerde, devlet plânlaştırma ve yönetim servislerinde enformatiğin daha çok artırılmasına yarıyacaktır.

Makine inşaatı temel üretim sanayiine, ihracata ve tüketim sanayiine gereken makine ve donatımı sağlamaktadır. Sosyalist rasyonalizasyon, verimli donatının üretimini zorunlu kılmaktadır.

Ağır Makine Sanayii ve Sanayi Tesisleri Bakanlığının üretimi % 40 la % 42, iş verimliliği de % 33 le % 35 arasında artacaktır.

Hafif sanayiye gelince, ekonominin bu kolu, halkın ihtiyaçlarını karşılamak ve ihracatı sağlamakla görevlendirilmiştir. Hafif Sanayi Bakanlığına bağlı sanayi üretimi 1970'e kıyasla en az % 32, işverimliliği ise % 35 artacaktır.

Bu alanda yüksek derecede gelişmiş bir teknolojinin kullanılması, yerli hammadde kullanılması, kimyevi metodlara başvurulması yoluyla maliyet fiyatlarının indirilmesine dikkat edilecektir.

Tekstil ve giyim sanayiinde 1970 de % 17 olan sentetik elyafı kullanma payı 1975 de % 27-29'a çıkarılacaktır. Bu alanda kalitenin de düzeltilmesine ve değişik istek ve ihtiyaçların karşılanmasına dikkat edilecektir.

Kâğıt üretiminin geliştirilmesi milli kaynakları azami ölçüde kullanmaya dayanacaktır.

1971-75 yıllarını kapsıyan beşyillik plân, sosyalist tarım alanındaki görevleri, halkın gıda maddeleri ihtiyaçlarını, sanayinin muhtaç olduğu hammadeleri karşılamak şeklinde tespit etmiştir. Alman Demokratik Cumhuriyetinin ahenkli bir şekilde ilerliyen milli ekonomisi, gittikçe daha fazla sanayi-teknik üretimi şeklini alan tarımda ilerlemeyi zorunlu kılmaktadır. Tarımda ilerleme, tarım kooperatiflerinin üretiminin, iş şartlarının iyileştirilmesiyle sağlanacaktır. Tarım Üretim Kooperatifleri (LPG), Pazar İçin Üretim Yapan Kooperatifler (GPG) ve Devlet Çiftliklerin (VEG) ile tarım için modern üretim araçları üreten sanayinin ilerlemesi amacıyla bütün bu kuruluşlar arasındaki mevcut ilişkiler ve işbirliği iyileştirilecektir.

1970 yılında 1,651 milyon ton olan kasaplık hayvan, 1975 de 1,850 milyon tona yükselecektir. 1970 de 6,492 milyon ton olan süt üretimi, 1975 de 7,25 milyon tona yükselecektir.

ADC'de bugünkü şartlar içinde tarım üretiminin geliştirilmesi sosyalist yöntemlerin, yani kimyanın, hayvanı ve bitkisel üretimlerin makineleştirilmesi, toprağın verimliliğinin artırılması ile sağlanacaktır. Azotlu gübrelerin ve zararlı otları yokeden maddelerin daha fazla kullanılmasıyla hektar başına düşen verim özellikle tahıl, pa-

tates, şeker pancarı, sebze, hayvan yemi ve ot verimi artırılacaktır.

Kimya endüstrisi ve sağlanacak ithalatla 1975 yılında azot üretiminin 750-800 bin tona, fosforlu gübrenin ise 520-525 bin tona yükseltilmesi sağlanacaktır. Potaslı gübrelerin de üretimi 1975 yılında 700-715 bin ton arasında yükseltilmesine özellikle dikkat edilecektir. Ayrıca şeker pancarı, patates, sebze v. b. üretimi alanında zararlı otların öldüren ilâçların üretimi, tüketimi karşılayacak ölçüde, yani üç misli artacaktır.

Tarım alanında makineleştirme sürecinin devamı için 35 le 45 bin arası yeni tip traktörün, 10-14 bin değişik tipten kamyonun, 4 200-4 400 arasında biçer-döğeri ve daha bazı makinelerin teslimi gerekmektedir. Bu hedefe varabilmek için, Sovyetler Birliği ve Karşılıklı Ekonomik Yardım Konseyine üye öteki devletlerle sıkı bir işbirliği yapılmaktadır.

Agro-şimik merkezler şebekesini tamamlayacağız ve bu temel üzerinde 1975 yılına kadar işlenebilir arazi sathında hektar başına 44 kental tahıl elde edilecektir.

Tarım alanında, yeni teknoloji ve yeni mekanik sistemler, yüksek derecede üretim gücüne sahip otomatik makineler kullanılacak, kooperatiflerde işbirliğini güçlendirecek ve kooperatifçi köylülerin doğal ve ekonomik şartlardan ve üretimden, sosyalist ilişkilerden daha iyi faydalanmalarını sağlayacaktır.

Tarım alanında yüksek derece de makineleşme, işgücünü ve işverimliliğini artırma yönüne gidilirken, bir yandan da araştırma ve incelemelerin, bilimsel-teknik yöntemlerin daha geniş ölçülerde uygulanması sağlanacaktır. Böylece gelecek beş yıl içinde tarım alanında konsantrasyon, ihtisaslaşma ve işbölümü süreci sürekli olarak geliştirilecek ve böylece de köylülerin ve kooperatifçi köylülerin ilerleme bilinci, ihtisaslaşması geliştirilecektir. Sanayi yöntemleri uygulanacak ve tarımın değişik sektörlerinde büyük ünitelerin kurulması sağlanacaktır. Kollektif çiftliklere yatırımlar, tarım üretiminin sanayi metodlarına göre teşkilatlanmasını sağlayacak şekilde yapılacaktır. Ayrıca gerek bitkisel, gerekse hayvansal üretim alanında araştırma merkezleri, pilot kuruluşlar meydana getirilecek ve buralarda alınan sonuçlar genelleştirilerek uygulanacaktır. 26 buçuk milyar mark yatırım yapılacak, bunun 11,5 milyar markı Tarım ve Gıda Sanayii Konseyinin donatımına harcanacaktır.

Köylülerin ve kolhozcu köylülerin mesleki formasyonları için büyük bir dikkat gösterilecektir. Özellikle gençliğin ve tarım işçilerinin mesleki formasyonları için gelecek beşyillik plân devresinde büyük gayret gösterilecektir. Devlet çiftliklerinde çalışan tarım işçilerinin

Bulgaristan Komünist Partisinin X. Kongresi

1971 yılının 20 Nisanında Bulgaristan Komünist Partisinin X. Kongresi çalışmalarına başladı. Partinin Birinci Sekreteri Todor Jivkof, Merkez Komitesi adına okuduğu raporda, V. Beşyılık plândan bu yana partinin gösterdiği faaliyetlerin bir bilançosunu yapmış ve VI. Beşyılık Plânın açtığı perspektifler hakkında memleket ve dünya kamuoyuna bilgi vermiştir.

111 bin kilometre kare yüzölçümü olan Bulgaristanın, Yunansitan ve Türkiye gibi Balkanlardaki komşularına kıyasla ekonomik gücü büyüktür. Adam başına düşen sanayi ve tarım üretimi bakımından komşularını bir hayli geri bırakmıştır. Bir mukayese imkânını sağlamak için şu kadarını söyleyelim, Bulgaristanda adam başına düşen milli gelir 1 050 dolar civarındadır. Türkiye'de, o da Türk lirasının devalüasyonundan sonra, adam başına düşen milli gelir 360 dolardır. Yunanistanda ise 800 dolara yakındır. Ayrıca bu ülke, 9 IX. 1945 de kurtuluşundan sonra düşman zümrelerin ilk yıllarda yaptığı kıskırtmaların dışında herhangi bir sosyal, ekonomik, politik bunalım görmemiş, istikrar içinde ahenkli ve hızlı bir kalkınma yoluna girmiştir. Bu durum, Türkiye ve Yunanistan gibi politik, sosyal ekonomik bocalamalar içinde bunalan ülkeler bakımından çok ilgi çekicidir. Sosyalist gelişme yoluna giren bir ülkeyle kapitalist düzen içinde emperyalizme bağlanmış ülkeler arasındaki çok önemli bir farkı da belirtmektedir.

Bulgaristan sosyalizm yoluna girdikten, emekçi yığınlarına sürekli, dengeli ve enflasyondan uzak bir kalkınma sağladığı içindir ki, sıkıyönetimler gibi derin sosyal bunalımları belirten sarsıntılar görmemiş, yurttaşlarına iç barış ve birçok kapitalist ülkelerin özlediği sükunet içinde kalkınma imkânlarını bulabilmiştir. Bulgaristan sosyalizm yolunda, bütün sosyalist ülkelerde olduğu gibi bir yandan üretim araçları üreten sanayini kurarak, bir yandan da hafif sanayiini güçlendirerek gelişmesini sağlarken istisnasız bütün kapitalist ülkelerin sanayileşme süreci içinde ayrılmaz bir şekilde bünyelerinde taşıdığı ağır bir hastalığı, yani enflasyonu katıyen görmemiştir. Bu bakımdan sosyalizm Bulgar halkını, enflasyon ve onun ağır sonuçlarından koruyarak, sosyal adaletin uygulanmasıyla kalkınma imkânları sağlamıştır.

tam bir mesleki formasyona sahip olmaları sağlanacaktır. Bu konuda en ilerlemiş kooperatifler örnek alınacak, akademilerin ve kooperatif sendikalarının yardımları sağlanacaktır. Kooperatifçi köylülerin mesleki gelişmeleriyle beraber onlara sorumlu mevkiler teslim etmek ve kooperatiflerin teknik donatımı kullanmaya alıştırılması da gözönünde tutulmaktadır. Yüksek ve teknik okullarda da eğitimi daha fazla tarımdaki sanayileşmeye doğru yöneltmek gerekmektedir.

Tarım üretim kooperatifleriyle tarım ve gıda sanayii işletmeleri arasındaki sosyalist işbirliği büyük bir gelişme kaydedecektir. Kooperatifler, devlet çiftlikleriyle tarım ham maddelerini işliyen işletmeler arasındaki anlaşmalar öylesine geliştirilmelidir ki, üretim, satın alma ve pazarlama gibi halkın ihtiyaçlarını karşılayan işlemlerin etkinliği önemli ölçüde artsın.

Bu konuda tarım sanayiinin de önemli bir rolü var. Bu rol, ham maddelerin işlenmesinde, hazırlanmasında kendini göstermektedir. Bu alanda et, süt sanayilerinin teknik ve bilimsel buluşlarla donatılması öngörüldüğü gibi tahılın toplanma ve depolanması, işlenmesi, şeker sanayiinde ise daha modern usullerin kullanılması, rasyonelizasyonlara gidilmesi de öngörülmektedir.

Gıda sanayiine gelince, bu alanda da unlu maddelerin işlenmesinde, içki, tütün, balıkçılık, şekerçilik gibi sanayi kollarının rasyonelizasyon ve modernleşirmesine hız verilecek, bu alanda da ölçü, halkın temiz ve sağlam bir şekilde gıda alması olacaktır. Bu alanda en az % 18 artış öngörülmektedir.

Tabiidir ki, özellikle ilk yıllarda büyük zorluklarla karşılaşmış, çözümlenen sorunlar yeni yeni sorunlar meydana getirmiş, fakat bütün zorluklar bilimsel sosyalizmin verileri ışığı altında halkın, bütün çalışanların yararına çözümleme imkânını her zaman bulmuştur. Esasen istikrar içinde kalkınmanın temel dayanağı da budur.

Bulgaristan 9. Eylül 1945 de memleketi işgal altında tutan Alman nazilerinin, çarlığın ve kapitalizmin hegemonyasından kurtulduktan sonra, tarihinde hiçbir zaman görmediği derecede ulusal bağımsızlık seviyesine ulaşmış, geri bir tarım ülkesi iken, gelişmiş bir tarım ve sanayi ülkesi haline gelmiştir. Bunu da Sovyetler Birliğiyle yakın dostluk ve dünya sosyalist sistemine dahil olmakla sağlamıştır. Bu iki unsur, Bulgaristanı emperyalizmin uzak yakın bütün tasallutlarından, yani ulusal bağımsızlığına müdahalelerden korumuş, bağımsızlık içinde sosyalist düzen gibi sosyal adaletin en gelişmiş bir şeklini temsil eden bir düzen içinde sanayileşme sürecini bütünlemek imkânını vermiştir.

Bulgaristan nazilerin işgalinden Sovyet ordusunun ve Bulgar partizanlarının gayretiyle kurtarılmıştır. Bulgar halkı tam kurtuluşunu elde ettikten sonra, sosyal kurtuluşunu da, kapitalizmin boyundurduğundan kurtulma işini de başarmıştır. Bu başarı da, ünlü bir mazisi olan, Blagoef ve Dimitrof gibi dünya proletaryasının da önderlerinden sayılan büyük liderler yetiştiren Bulgar Komünist partisinin eseridir.

Varlığı boyunca büyük başarılar kaydetmiş olan Bulgar Komünist Partisinin X. Kongresi gerek Balkan halkları, gerekse dünya kamuoyu tarafından büyük bir dikkatle izlendi. Kongrede geçmişin başarıları tespit edildiği gibi, geleceğin perspektifleri de çizildi.

X. Kongrenin gündeminde başlıca maddeler şunlardı: V. Beşyılık Plândan bu yana geçen devredeki faaliyetin bilançosu: VI. Beşyılık Plân perspektiflerinin münakaşa ve onaylanmaları, yeni Parti programının kabulü.

Merkez Komitesinin faaliyet raporu, Parti Birinci Sekreteri Todor Jivkof tarafından okundu. Todor Jivkof raporunda, Bulgaristanın genel sosyalist gelişme yolunu çizdi ve açılan perspektifleri belirtti. Daha sonra, sosyalizmin gelişmesine paralel olarak 1947 Anayasasının yerine geçecek yeni Anayasa Tasarısı hakkında da bilgi vermiş ve bu tasarımı kongrenin incelemesine sunmuştu.

Gerek Jivkof'un faaliyet raporunda, gerekse 1971-75 devresini kapsayacak olan Bulgaristan Halk Cumhuriyetinin sosyal-ekonomik gelişme perspektifleri hakkındaki VI. Beşyılık Plândan çıkan sonuçlara göre Bulgaristandaki gelişmeler ve perspektifler şu şekilde belirmektedir:

Bulgaristan Halk Cumhuriyetinin V. Beşyılık gelişme plânı gereğince belli başlı ekonomik ve sosyal hedeflere başarıyla varılmıştır. Geride bırakılan beşyılık devre içinde esas üretim kolları % 69 oranında artmıştır. V. Beşyılık Plân devresi sonunda sanayi ile köy iktisadiyatı arasındaki oran 80:20 yi buldu. Oysa bu oran beş yıl-lik devre başında 74:26 idi. 1970 yılında milli gelir, geçen beşyılık plânın öngördüğü % 50 oranını aşarak global olarak % 52, ve her yıl ortalama % 8,7 artmıştır. V. Beşyılık dönemde milli gelir artışının aşağı yukarı % 97,5'i toplumsal emek verimliliğinin yükselmesi sonucunda elde edilmiştir. Sanayi üretimi genellikle % 67 oranında artmıştır. Sosyalist Bulgaristan iktisadi kalkınma temposu bakımından dünyanın başta gelen ülkeleri arasında yer almaktadır.

1970 te 25 milyar 809 milyon leva olan toplumsal ürün toplamı 1975 de 33 milyar 610 milyon levaya yükselecektir. 1962 fiyatlarıyla hesaplanan sanayi ürünleri ise, bu devre içinde 14 milyar 353 milyon levadan 22 milyar 965 milyon levaya yükselecektir. Bu arada A grubu, yani ağır sanayi üretimi 7 milyar 796 milyon levadan 13 milyar 115 milyon levaya, B grubu, yani hafif sanayi üretimi ise 6 milyar 507 milyon levadan 9 milyar 850 milyon levaya yükselecektir. Sermaye yatırımlarının hacmi (eski fiyatlarla) bu devre içinde 14 milyar 897 milyon levadan 20 milyar 638 milyon levaya, köy iktisadiyatı ürünleri ise 3 milyar 457 milyon levadan 4 milyar 90 milyon levaya yükselecektir.

Ekonominin genel gelişmesinde emek verimliliği % 95 artarak önemli bir rol oynayacaktır. Bu hedefe ulaşmak için bilimsel-teknik ilerlemenin ve teknik başarıların ekonominin bütün alanlarında uygulanmasına daha büyük bir önem verilecektir. VI. Beşyılık Plânın özelliklerinden biri de, üretim alanında kol emeği payının daha da azaltılması ve makineleştirme ve otomatikleştirme sürecine daha da hız verilmesidir. Bu plânda aynı zamanda köy ekonomisinde de otomatikleştirme, makineleştirme ve kimyasal ürünlerin daha geniş ölçüde kullanılmasına dikkat edilecektir.

Fakat ekonominin en dinamik ve öncü kolu olan sanayi alanında bilimsel-teknik yöntemlerin uygulanmasına öncelik tanınacaktır. Böylece gelecek beşyılık plân devresi içinde milli gelirin hızla artması sağlanacaktır. Bu devre içinde memleketin temel fonları % 50 artacaktır. Milli gelir, 1970'de kine kıyasla, 1975 yılında % 47-50 artacaktır.

Millî ekonominin bünyesinde de temelli değişiklikler olacaktır. Meselâ sanayi bölümü 1970 de % 48,8 iken 1975 de % 54,6 ya yükselecektir.

Yeni beşyillik plân devresinde Bulgaristan ekonomisinin uluslararası sosyalist ekonomik entegrasyonu daha da hızlandırılacak, Sovyetler Birliğiyle çok taraflı, mali, ekonomik, bilimsel, teknik, kültürel ve askeri alanlardaki yakınlaşma daha da hızlandırılacaktır.

Geçen beşyillik plân devresinde sanayi alanında şu gelişmeler kaydedilmiştir:

Elektrik enerjisi üretimi 1965 yılında 10,2 milyar kilovatsaatken, 1970'de 19,5 milyar kilovatsaate yükselmiştir. İşlenmiş petrol 2 milyon 364 bin tondan 6 milyon 81 bin tona yükselmiştir. Taş kömürü üretimi 26 milyon 254 bin tondan 31 milyon 389 bin tona, çelik 588 bin tondan 1 milyon 800 bin tona, siyah metaller üretimi 431 bin tondan 1 milyon 428 bin tona, makine yapımı ve metal ürünleri (eski fiyatlarla) bir milyar 412 milyon levadan 2 milyar 872,1 milyon levaya, madensel gübreler 351,1 bin tondan 749,2 bin tona, plazmalar, sentetik reçinalar ve tutkallar 33,2 bin tondan, 89,1 bin tona, çimento 2,7 milyon tondan 3,7 milyon tona yükselmiştir. Bu devre içinde kumaş üretimi ise 336,4 milyon metreden 382,9 milyon metreye, ayakkabı 10,1 milyon çiftten 13,4 milyon çifte, radyo ve televizyon aletleri ise 204,1 bin adetten 338,3 bin adete, buzdolapları ise 40,6 bin adetten 118,8 bin adete yükselmiştir.

Bu gelişme hızı VI. Beşyillik Plânda da daha yüksek ölçülerle sağlanacağından bu devre sonunda, yani 1975 yılı sonunda ekonomide sanayi ürünlerinin payı % 83 ü aşacaktır. Makine sanayii üretimi, genel sanayi üretimindeki payı 1975 yılında % 50 yi bulacaktır. Halbuki bu pay, 1970 yılında % 42,2 idi. Makine yapımı ürünleri 1965 yılında 1 milyar 189 milyon leva, 1970 yılında 2 milyar 629 milyon levaya yükselmişti. Bu, 1975 yılında 5 milyar 625 milyon levayı bulacaktır. Beşinci beşyillikte makine yapımı ürünlerinin ihracı ve ithali arasındaki oran $1=1,7$ idi. VI. Beşyillikte ise bu oranın $1=1,2$ dolayında olması öngörülmektedir. Bunun sonucunda VI. Beşyillikte Bulgaristan satın alacağı bütün makinelerin % 85 ni, ihraç edeceği makinelerle ödiyecektir.

Geçen beşyillik plân devresi içinde radyo-elektronik aletler, haberleşme tekniği, donatım ve cihaz yapımı, yük yükletme-boşaltma ve taşıma makine yapımı, gemi inşaatı hızlı tempolarla gelişti. Sovyetler Birliği ile ve öteki sosyalist ülkelerle yakın bir işbirliği ve entegrasyon sayesinde Bulgaristan'da elektronik hesap makineleri üretiminin temelleri atıldı. Elektronik makine yapımı temposu bakımından Bulgaristan dünyada başta gelen ülkeler arasındadır. Bulgaristanda ayrıca yönetim işlerinin kibernetiklendirilmesi için gerekli teknik temeller de yaratılmıştır.

1975 yılında elektronik hesap makineleri üretimi 500–525 milyon levaya yükselecektir. Bu, üretimin 10 misli artması demektir.

Son yıllarda kimyasal ürünler, kimyasal metod ve teknoloji, bütün halk ekonomisi kolları üretiminde geniş ölçüde yer almaktadır. Genel sanayi üretiminde kimya sanayinin payı durmadan artmaktadır. Geçen beşyillik plân döneminde organik kimya hızlı tempolarla gelişti. Yeni sentetik maddeler, çeşitli plazma, elyaf cinsleri, kauçuk üretimi geliştirildi. Buna paralel olarak ilaç sanayii de kuvvetlendi. Bulgaristanda yepyeni bir endüstri kolu olan mikro-biyoloji kolunun meydana getirilmesine özel bir gayret gösterilmektedir. Kimya sanayii gelecek beşyillik plân devresinde de hızlı bir tempoyla gelişmeye devam edecektir. Kimya sanayiinin önünde, köy ekonomisinin kimyasal ürün ihtiyacının tam olarak karşılanması gibi büyük bir ödev durmaktadır. Bu cümleden olmak üzere 1970 yılında madeni gübrelerin üretimi 1 milyon 150 bin tonu bulacak. Bu arada yüksek derecede konsantre edilmiş komple gübreler ve tarımın muhtaç olduğu öteki ilaçların üretimine özellikle dikkat edilecektir.

1970 yılında plazma ve sentetik reçine üretimi 89 bin tonu buldu. 1975 yılında halk ekonomisinin ihtiyaçlarını karşılamak için en az 300 bin ton plazma üretilmesi gerekecektir. Plazmalar, makine yapımında, inşaatte, hafif sanayide, köy iktisadiyatında daha fazla kullanılacak ve böylece de bu maddelerin ekonomideki rolleri artacaktır.

Gelecek beşyillik plân döneminde kimyasal elyaf üretimi artacak 1975 yılında 70–75 bin tona ulaşacaktır. Halbuki 1970 yılında 23,1 bin tondur.

Petrol sanayiine gelince: 1975 yılında 12–13 milyon ton ham petrol işlenecektir. Sovyetler Birliğinden getirilecek olan tabii gazla birlikte petrol sanayii memleketin enerji ihtiyacını önemli ölçüde karşılayacağı gibi, petro-kimya sanayiinin gelişmesine de hizmet edecektir.

Metalurji üretiminde, Beşinci beşyillik devresinde IV. cü beşyillığa kıyasla 2,7 misli daha fazla dökme demir ve çelik üretildi. Renkli metaller üretimi de arttı.

Elektrik üretimine gelince, bu alanda da büyük başarılar kaydedildi. Bulgaristan 1970 yılında 19,5 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretti. Bu, 1965 yılında 10,2 milyar kilovatsaatti. Gelecekte elektrikleşmenin önemi daha da artacaktır. 1975 yılında elektrik enerjisi üretimi 30–31 milyar kilovatsaati bulacaktır. Bulgaristanda ilk atom elektrik santralının kurulup hizmete girmesinin büyük bir önemi vardır. Bu ilk atomla işliyen elektrik santralının gücü 880 megavattdır.

Ayrıca Sovyetler Birliğinden 400 kilovolt elektrik enerjisi getirmek maksadıyla iki ülke arasında hatlar gerilecektir.

Bulgaristanın sanayileşmesinin karakteristik çizgilerinden biri şudur: üretim araçları üretiminin hızla geliştirilmesiyle beraber halk için tüketim malları üretiminin hızlı tempolarla artması. VI. Beşyillik sonunda bu üretim % 50 artmış olacaktır.

Köy ekonomisi üretimine gelince: IV. beşyillik plân devresine kıyasla V. Beşyillik devrede köy ekonomisinde üretim % 26 üstündedir. Bu devrede emek verimliliği de % 47,2 arttı.

Geçen beşyillik plân devresinde yıllık ortalama buğday üretimi dekar başına 274 kiloyu, mısır üretimi 336 kiloyu buldu. Genellikle sulu arazilerde dekar başına 800–1000 kilodan fazla mısır alınmaktadır.

Tahıl üretimi IV. Beşyillik Plân devresinde yılda 2 milyon 266 bin ton iken, V. Beşyillik Plân devresinde 2 milyon 944 bin tona, mısır tanesi 1 milyon 601 bin tonken 2 milyon 148 bin tona, şeker pancarı 1 milyon 440 bin ton iken 1 milyon 856 bin tona, ay çiçeği tanesi 388 bin tondan 661,2 bin tona yükseldi. Elma 315 bin tondan 398 bin tona, üzüm 1 milyon 6 bin tondan 1 milyon 130 bin tona, et 540 bin tondan 707 bin tona, süt 1 milyar 198 milyon litreden 1 milyar 536 milyon litreye, yumurta 1 milyar 348 milyar adetden 1 milyar 586 milyar adete, yün 24,2 bin tondan 27,7 bin tona yükseldi.

Gelecek beşyillikte köy ekonomisinin başlıca ödevi, halkın, sanayi ve ihracatın ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde üretimi daha da arttırmak, emek verimliliğini yükseltmek, fiyatları ucuzlatmak, üretimin rantabilesini arttırmaktır.

V. Beşyillik devreye kıyasla VI. Beşyillik plân devresinde köy ekonomisi ürünleri hacminin % 17–20 genişlemesi, emek verimliliğinin ise, % 40–45 artması öngörülmektedir.

Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesinin 1970 yılının Nisan ayında yaptığı Plenumda, köy ekonomisinin temerküzü ve sanayi temeline oturtulması kararlaştırıldı.

Üretimde modern teknoloji, yönetimde bilimsel-teknik yöntemlerin uygulanması, köy ekonomisindeki üretimin hızlanmasını sağlayacak temel faktördür. Bu da, köy ekonomisinin üretimde yeni teşkilât şekillerine geçme, yeni ilişkiler kurma ve merkezleşmeyi, tarım sanayinin kompleksleri kurmayı kaçınılmaz bir şekilde gerektirmektedir.

Tarımın sanayi temeli üzerine oturtulması, sulama işleriyle de, yeni teknikle donatılması ile de yakından ilgilidir. Bundan ötürüdür ki, VI. Beşyillikte sulamada emek verimliliği 2,5 defa arttırılacaktır.

Tarımda gübre kullanma konusuna gelince: 1975 yılında dekar başına ortalama 20–21 kilogram safi gübre sağlanması öngörülmektedir. Halbuki 1970 yılında bu, 13,1 kilo idi. Tarımda kimyasal metodlardan olduğu gibi yeni biyolojik ve mikrobiyolojik metodlardan faydalanmak suretiyle etkenliği arttırmak yoluna gidilecek, bitkiyi korumada dolaylı savaş ve daha başka koruyucu sistemler uygulanacaktır. Yüksek verimli yeni bitki ve hayvan cinslerini meydana getirip, onlardan faydalanılması da sağlanacaktır.

Milli gelirin yüksek tempolarla artması, geçen beşyillik plân devresinde büyük bir kuruculuk programının gerçekleşmesini sağladı. Maddi-teknik temel için, yaklaşık olarak, 14 milyar leva harcandı. Bu, Dördüncü Beşyillığa kıyasla 1,8 defa daha fazladır. Bu yatırımlardan % 80 kadarı, maddi üretim kollarına yöneltildi. VI. Beşyillikte 20–21 milyar leva tutarında sermaye yatırımı yapılacaktır. Bunlardan 15–16 milyar levası maddi üretime harcanacaktır.

Bulgaristan'ın sosyal-ekonomik gelişmesi, uluslararası sosyalist entegrasyonu daha da derinleştirmeyi, ekonomisini öteki sosyalist ülkelerin ekonomisiyle daha da yakından bağlamasını gerektiriyor. Bulgaristan'ın dış ekonomik politikasının başlıca muhtevası olan Sovyetler Birliğiyle, özellikle, her yönlü ekonomik, bilimsel – teknik işbirliği gelişme kaydetmiştir.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyine üye ülkeler arasında 1971–75 yıllarını kapsayan ekonomik plânların koordine edilmiş olması Bulgaristan'ın sosyal-ekonomik gelişiminin ve perspektif plânının esaslı ve reel olmasına etkide bulunmuştur. VI. Beşyillik Plân döneminde Sovyetler Birliği'nin yardımıyla Bulgaristan'da kurulacak tesisler memleketin üretim güçlerinin gelişmesinde sağlam bir temel teşkil edecektir. Bulgaristan Sovyetler Birliği'nden yılda bir milyon metre küpten fazla kereste sağlayacaktır. Bulgaristan'la Sovyetler Birliği arasında elektrik hattı kurulacağı gibi, iki ülke arasında kurulacak gaz boru hattı vasıtasıyla Bulgaristan 1975 yılında Sovyetler Birliğinden 3 milyar metre küpten fazla tabii gaz alacaktır. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin makine yapımı, kimya sanayii, hafif sanayi ve köy ekonomisine ait büyük ve devamlı siparişleri, Bulgaristan ekonomisinin öngörülen tempoyla gelişmesine imkân verecektir.

Eğitim sorununa gelince: yetişen kuşakların öğrenim ve eğitiminde, yurdun hızla gelişmesinde sosyalist eğitim sisteminin büyük bir yeri vardır. Bu alanda Bulgaristan Komünist Partisi büyük gayret göstermektedir. Partinin eğitimde elde ettiği en büyük başarılarından biri, 16 yaşına kadar bütün çocuklar için mecburi 8 sınıflı öğrenimi gerçekleştirmiş olmasıdır. Böylece Bulgaristan kısa bir tarihsel süre içinde hayatın bütün alanlarına uzman hazırlamayı başarmıştır.

V. Beşyillik plân devresinde, IV. Beşyılıktaki yetişen 269 bin 666 uzmana karşılık 410 bin 305 uzman yetişmiştir. IV. Beşyılıktaki 35 bin 24 yüksek diplomalı uzman yetişmiştir. V. Beşyılıktaki 59 bin 273 yüksek diplomalı uzman yetişmiştir. IV. Beşyılıktaki 108 bin 343 orta tahsil diplomalı uzmana karşılık V. Beşyılıktaki 172 bin 290 orta tahsil diplomalı uzman yetişmiştir.

IV. Beşyillik plân sonunda sanayide çalışan 1 000 kişiye 20 yüksek tahsil diplomalı uzman, V. Beşyillik plân sonunda ise 23 yüksek dereceli öğrenimi olan uzman düşmektedir. Onbin kişiye IV. Beşyılıktaki 146 yüksek öğrenimli uzmana karşılık, V. Beşyılıktaki 191 yüksek öğrenimli uzman düşüyor. Memlekette 16 yaşından yukarı olanların hemen hemen üçte biri, orta eğitimin üstünde öğrenim görmüştür. Bilimsel-teknik ve genellikle sosyal ilerlemenin tempoları sadece yetiştirilen uzmanların sayısına bağlı değildir. Bu, büyük ölçüde işçi ve köylülerin öğrenim düzeyine de bağlıdır. Kapitalizmden bu alanda son derece zayıf bir öğrenim bünyesi kalmıştır. Bundan ötürü elde edilen başarılar rağmen bu alanda daha fazla gayret gösterilmesi gerekmektedir. 1967'de yapılan sosyolojik araştırmalara göre, Bulgaristanda ortalama olarak bir sanayi işçisine 6,6 bir kooperatifçi köylüye ise 4,2 ders yılı düşmekteydi. Aynı zamanda yaratıcı bir aydına ortalama 15,3, uygulayıcı bir aydına 14,5, bir memura da 11,1 ders yılı düşmekteydi.

Komünist Partisinin X. Kongresinde Merkez Komitesinin raporunu sunan parti Birinci Sekreteri Todor Jivkov, orta öğrenimi bütün gençler için mecburi yapmak, sınıf ve sosyal zümreler arasında öğrenim düzeyindeki farkları hızlı tempolarla azaltmak meselesini büyük bir önemle ortaya koymuştur. Bu konuda Parti Merkez Komitesi bütün öğrenim sisteminde yapılacak reformun başlıca yönlerini onaylamıştır. Reformun genel hatları şunlardır: memleketin sadece şimdiki ihtiyaçlarını değil, gelecekteki ihtiyaçlarını karşılayacak daha mükemmel bir öğrenim sisteminin kurulması; bütün gençlere mecburi orta öğrenimin gerçekleştirilmesi; eğitim konularının yeni baştan düzenlenmesi; okul ve yüksek okul müesseselerinde ideolojik eğitimin kuvvetlenmesi; lise ve üniversite öğrencilerinin kendi kendilerini yönetme haklarının genişletilmesi.

Yeni aşamada bilimsel-teknik devrim şartlarında okullarda öğretim ve eğitimin amaç ve vazifelerinde esaslı değişiklikler yapılması gerekiyor. Öğrenciler sadece belli ölçüde belli bilgi edinmek, öğrenim görmekle kalmamalı, aynı zamanda bağımsız düşünme ve hareket tarzının yüksek semereli metodlarını da benimsemelidir.

VI. Beşyılıktaki eğitim alanındaki reformun başlıca ödevi, teşkilâtın bilimsel, metodik temeli için kadro yetiştirmektir. Bu reformun baş-

lıca sorunu, genel, orta politeknik okulların meydana getirilmesi olacaktır. Bu okullar, genç nesli hazırlamak için tarihsel şartlarda meydana gelen genel öğrenim ve meslek okullarının kademeli bir şekilde birleşmesi, kaynaşmasıyla gerçekleşecektir.

Öğrenim sisteminin yeni baştan düzenlenmesinin bir başka ve çok önemli bir yönü daha vardır: öğrencilerin derslerle haddinden fazla yükletilmesinin kesinlikle önlenmesi. Sadece bilgi değil, gençlerin sağlığı da milli bir servettir.

VI. Beşyılıktaki yüksek okul müesseselerinin 26 bin 1 mühendis olmak üzere 65 bin genç uzman yetiştirmeleri gerekiyor.

Ne var ki, çağdaş şartlarda öğrenim, gerçekte ömür boyunca devam etmektedir. Bu konuda kendi kendine öğrenimin ilerde rolü daha da artmaktadır. Bundan başka bir de diplomalı uzmanların ihtisaslaşması devlet için önemli bir sorun oluyor. Diplomalı uzmanların ihtisaslaşması için etraflı bir programın hazırlanıp uygulanması, bilgilerin tazelenmesi ve kadroların hazırlanması öğrenim reformunun önemli taraflarından biridir. Öğretimin ve eğitimin yeni baştan düzenlenmesi, okullarda maddi temelin iyileştirilmesi için alınacak tedbirler plânlaşmıştır. Bu maksatla yeni beşyillik plânda gereken ödenek ayrılmıştır. Bu ödenekler, 1966-70 yıllarındakilerin iki mislidir.

Eğitimde reform birkaç tasarılayıcı veya teşkilâtçı tarafından değil, öğretmenler, bilim işçileri ve Üniversite mensupları ve bütün toplum tarafından gerçekleştirilecektir.

Bulgaristan Komünist Partisinin X. Kongresinde kültürün gelişmesine de büyük bir önem verilmiştir. Kültür yaratıcılığının, komünizmi zafere ulaştırma savaşına organik bir şekilde bağlı olduğu bir gerçektir. Sosyalizm kuruculuğu devrinde ve özellikle Nisan Plenumundan sonra sanat alanında büyük başarılar kaydedildi. Amatör çalışmalar daha da gelişti. Emekçilerin, özellikle genç kuşağın kültürel seviyesi daha da yükseldi. Bulgaristanda okuma yurtları, kültür evleri, kütüphaneler, müzeler olmak üzere 19 binden fazla kültür enstitüsü çalışmaktadır. 13 bin amatör kolektifine, çoğu genç olmak üzere 400 bin kişi katılmaktadır. Bulgar sanatçıları, opera şarkıcıları, müzisyenleri dünyanın her yerinde büyük başarılar kaydetmektedirler. Amatör koro grupları 1970 yılı içinde uluslararası yarışlarda 12 altın madalya kazandı. Bulgar Komünist Partisi, teorik ve pratik çalışmalarıyla sanatçıların emekçilerin hayatıyla daha sınıksız bağlanmaları, sorununun çözümlenmesi için büyük gayretler göstermektedir. Genel kanaate göre, bu mesele çözümlenmeden çağımızın büyük konularında önemli eserlerin meydana gelmesi güçtür.

Bulgaristanda kültür adamlarının sağlam örgütleri vardır. Bulgar Komünist Partisi bu örgütlerin faaliyetlerini takdir etmekte, bunların özerkliklerinin ve girişim imkânlarının artmasını teşvik etmektedir. Sosyalist düzen, işçi sınıfının, emekçi halkın hakimiyeti demektir ve komünizmin hem Bulgaristan'da, hem de dünyada zafere ulaşmasıdır. Sanatçılar yaratıcılık faaliyetleriyle bu büyük ideallere ulaşılmasında yardımcı olmakta, sosyalist realizme bağlı eserleri de her bakımdan teşvik görmektedir. Marksizm-Leninizmin estetik sorunlara yeni ve yaratıcı bir çözüm şekli verdiği bilinen bir gerçektir. Bunun temel sorunlarından biri, burjuva ideolojisine karşı savaşmak, sosyalizmin savaş hedeflerini halka, devrimci kadrolara daha geniş ölçüde maletmektir.

Bulgaristan'da önümüzdeki yıllar içinde emekçilerin ve gençlerin estetik eğitimini daha da geliştirmek üzere bir program yapılacaktır. Basın, televizyon ve radyo temelden modernleştirilip, genişletilecek ve Sofya'da büyük bir kültür kompleksi kurulacaktır.

Bugün Bulgaristan, komünist fikirlere bağlı, ve Komünist Partisinin politikası etrafında sınıksız birleşmiş çok sayıda, yetenekli, hazırlıklı bilgin ve sanatçılara, aydınlarla sahiptir. Komünist partisi sosyalizmin kurulmasına, komünizm davasına büyük katkıda bulunan aydınlarla büyük değer vermektedir. Partinin X. Kongresinde gerek Birinci Sekreter Jivko'ın raporunda, gerekse diğer konuşmacıların birçoğunun raporlarında bu durum belirtilmiş, kültür adamları halkın bilim, eğitim, kültür seviyesini daha da yükseltmeye davet edilmişlerdir.

Bulgaristandaki sosyalist yönetimin sosyal politikasına gelince: Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesinin 1956 Nisan Plenumundan sonra alınan tedbirler sayesinde kısa zamanda sefalet, cehalet, yarıya güvensizlik ebediyen ortadan kaldırıldı. Geniş halk yığınlarının maddi refahı yüksek bir tempoyla artmaya başladı. Genel eğitim ve kültür seviyesi sürekli olarak yükselmeye ve hayat şartları kökten değişmeye başladı. Geçen beş yıllık plân devresinde Bulgaristanda adam başına düşen reel gelir % 33,5 arttı. Ve VI. Beş yıllık Direktifler tasarısında % 25-30 artması öngörülmektedir. İkinci Beş yıllıkta sağlanan % 41 artış, adam başına aşağı yukarı 140 leva artış sağlamıştı. VI. Beş yıllıkta ise sağlanan artış 270 leva civarında olacaktır.

Geçen Beş yıllık plân devresinde en az maaş, ek ve mükâfatla beraber 65 leva olarak tespit edilmişti. VI. Beş yıllık plân devresinde bu küçük maaşlara önemli zamlar yapılacak ve düşük ücret alan memur ve işçilerin sayısını azaltacak sosyal tedbirler alınacaktır. Şehir ve köy emekçilerinin gerçek gelirlerinin birbirine yaklaştırmaya

devam etmesini hedef tutan bir politikanın uygulanmasına devam edilecektir. Toplumsal tüketim fonları hızla artmaktadır. Bu fonlar 1965 te 1 milyar 252 milyon levadan, 1970 de 2 milyar 375 milyon levaya yükseldi. VI. Beş yıllık plân devresinde öğrenim, sağlık, sosyal sigorta ve başka sosyal alanlara büyük ödenekler ayrılacaktır.

Bulgaristan dünyanın en ileri Sosyal Sigorta sistemlerinden birine sahiptir. Bu, Bulgaristan Komünist Partisinin elde ettiği büyük başarılarıdandır. Buna rağmen, bu alanda, çözümlenmesi gereken birçok sorun vardır.

Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Düşük emekli maaşlarının yükseltilmesi;
- Sosyal gruplara göre emekliye ayrılma şartları arasındaki farkların kaldırılması;
- Doğuştan sakat olanlara ve gelirsiz kalmış yaşlı vatandaşlara sosyal emekli maaşı verilmesi;
- Aktif halkın gelirlerindeki değişikliklere göre, emekli maaşlarının da zaman zaman ayarlanması, eski ve yeni emekli maaşları arasındaki farkların kaldırılması;
- Geçici olarak çalışma imkânını kaybeden ve kıdemi az olan işçi ve memurlara verilen tazminat miktarının artırılması.

VI. Beş yıllık Plân devresinde halkın tüketim imkânları önemli ölçüde artacaktır. Örneğin, geçen beş yıllık plân devresinde et ve etli maddeler tüketimi, kişi başına ortalama % 7,1 artmışken, gelecek beş yıllık plân devresinde bu miktar % 29 artarak 55 kilogramı bulacaktır. Yine aynı devre içinde süt ve sütlu maddeler tüketimi % 10,6 artmışken, VI. Beş yıllık Plân devresinde % 33 artması öngörülmektedir. Bu arada yumurta tüketimi % 33, sebze tüketimi % 26, meyve tüketimi % 44 bir artış gösterecektir. Yine VI. Beş yıllık Plân devresinde beslenme tarzında da esaslı değişiklikler yapılacaktır. Hayvansal gıda maddeleri, sebze ve meyve tüketimi artacak, buna karşılık ekmek ve unlu, şeker ve şekerli maddeler, bitkisel yağlar ve buna benzer besin maddelerinin tüketimi ya azalacak veya aynı seviyede kalacaktır.

Dokuma, elbise, ayakkabı ve bilhassa uzun süre kullanılan eşya tüketimi daha hızlı bir tempoyla artıyor. Örneğin, 1970 de Bulgaristan'da 215 bin Televizyon aleti, 188 bin buzdolabı, 264 bin akaryakıt sobası satılmıştır. 1975 yılında her yüz ailenin 104 radyo, 64 televizyon, 58 buzdolabı ve 14 otomobile sahip olması öngörülmektedir. VI. Beş yıllıkta tüketim fonu 12 milyar leva artacaktır. Halkın artan geliri çeşit ve kalite bakımından yeter derecede tüketim malları bulundurulmasını gerektiriyor. Bu meseleye henüz tam bir

çözüm yolu bulunamamıştır. VI. Beşyillik Plânının önemli ödevlerinden biri de, bu meseleyi çözümlmek olacaktır.

Belediye hizmetlerinin artması, kaliteli ve ucuz olması emekçilere, özellikle kadın emekçilere önemli zaman tasarrufu sağlayacaktır. Üretime katılan kadınların erkeklerle kıyasla çok daha fazla zaman kaybettikleri malumdur. Bunu önlemek için bazı yeni tedbirlerin alınması zorunludur. Bu tedbirler sayesinde kadının analık vazifelerini yerine getirebilmesi ve bununla birlikte üretime katılması, mesleki ve manevi bakımdan gelişmesi, toplumun yönetiminde aldığı yer ve ödevlerinin artması için elverişli şartların yaratılması gerekmektedir. Emekçi kadınlara gereken boş vaktin sağlanması, onlara çocuklarını yetiştirmek için şartların yaratılması, kreşlerin, çocuk yuvalarının, çocuk bahçelerinin önemli ölçüde artmasına bağlıdır. VI. Beşyillik Plân, bu yönde yapılacak yatırımlarda önemli bir artış öngörüyor. Bu ödenek, V. Beşyillik Plân devresinde 25 milyon leva iken, VI. Beşyillik Plânda 110 milyon levaya çıkarılmıştır. 1975 yılında 3 yaşına kadar olan çocukların % 19,6'si çocuk yuvalarına, 3 ile 7 yaş arasındaki çocukların yaklaşık olarak % 76'sı çocuk bahçelerine gidebilecektir. Çocuk kurumları, bilhassa kadın gücünün en fazla faaliyet gösterdiği bölgelerde kurulacaktır.

Halkın geleceğini ilgilendiren önemli bir mesele, doğumun artırılmasıdır. V. Beşyillikte bu yönde önemli bazı kararlar ve tedbirler alınmıştır. 1968 yılında hamilelik ve analık izni, ikinci çocuk için 120 günden 150 güne, üçüncü çocuk için ise 180 güne çıkarıldı. İki çocuk sahibi her işçi ve memur ailesi, her ay 20 şer leva, üç çocuk sahibi aileler 55'er leva çocuk zammı almaktadırlar. Fakat bu yönde daha çok gayret göstermek gerekmektedir. Çocuklar için verilen zamları, bilhassa ikinci çocuktan itibaren daha da artırılması gerekmektedir.

Devlet, yeni kuşakların iyi beslenme ihtiyaçlarına cevap veren yüksek kalorili gıdaların bütün öğrenciler tarafından zamanında alınabilmesi için öğrenci yemekhaneleri ve büfeleri sorununu çözümler yolundadır. Bu tedbirler, sosyal yapının başlıca nüvesi olan ailenin sağlamlaşmasını sağlayacaktır.

Sağlık işlerine gelince, Bulgaristan, sağlık personeli, hastahane ve sanatoryumlarda yatak sayısı bakımından dünyada başta gelen ülkeler arasındadır. Bütün vatandaşlar, istisnasız parasız sağlık yardımı görmektedirler. Yani bu demektir ki, poliklinik ve hastahane tedavileri, sanatoryumlar ve yardımcı sağlık servisleri tamamen bedavadır. VI. Beşyillik Plân devresinde sağlık işleri ekonomik ve sosyal gelişmeye paralel olarak daha da mükemmelleştirilecek ve bu gelişmeye ayak uyduracak düzeye getirilecektir.

Bulgaristan Komünist Partisinin X. Kongresinde, Bulgaristan Anayasasının değiştirilmesi konusu da müzakere edildi. Söz konusu olan, memleketin Anayasasını 1947 den bu yana toplumun sağladığı gelişme ve ilerlemelere paralel olarak değiştirmek, başarıları tespit etmek ve sosyalizmin kuruluşunu bütünülekmek uğrunda açılan yeni imkân ve perspektifleri Anayasada yansıtmaktır.

Bulgar emekçilerinin «Dimitrof Anayasası» diye andıkları Anayasa 1947 de yürürlüğe girmişti. Kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde toplumun bu gelişmeyi sağlamasını mümkün kılan hukuki bir belgeydi 1947 den bu yana geçen yıllar, toplumdaki sosyalist ilişkiler devlet hayatının her yönünde üstün geldi. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti bu devre içinde yeni, daha yüksek bir aşamaya, gelişmiş sosyalist toplum kuruculuğu aşamasına ulaştı. Meydana gelen bu değişikliklerin Anayasaya yansımaları ve Bulgaristan'ın sosyalizm yolunda gelişmesine Anayasal bir temel yaratılması zorunluğu bundan ileri geliyordu. Yeni Anayasa tasarısında 1947 yılından bu yana Bulgaristan ekonomisinde meydana gelen devrimci değişikliklerin teorik temelleri, ekonomik sistemin sosyalist niteliği ve bu sistemin dünya sosyalist ekonomik sisteminin bir parçası olarak geliştiği belirtiliyor, mülkiyet şekilleri belirleniyor, toplumsal ekonomik gelişme için genel plânların temelinde devletin yönetici rolü tespit ediliyor. «Herkesten yeteneklerine göre istemek, herkese emeğine göre vermek» sosyalist ilkesi daha da sağlamlaştırılıyor. Tasarıda, sosyalist devletin ödev ve amaçları, kamu örgütlerinin yeri ve rolü tayin ediliyor. Bulgaristan Komünist Partisinin devlet ve sosyal hayattaki rolü yönetici politik bir kuvvet olarak belirtiliyor. Yeni Anayasa Tasarısında sosyalist demokrasinin ve legalitenin gelişmesi de geniş ölçüde yansıtılmaktadır. Halk meclisinin ve organlarının rolü artırılıyor, yasama hakkına sahip devlet organlarının eylem alanı genişletiliyor.

1947 Anayasasında vatandaş haklarının gerçekleştirilmesi için gerekli ekonomik, politik ve adli teminatlar gözönünde tutulmuş ve vatandaş hakları tam bir teminat altına alınmıştı. Yeni Anayasa Tasarısı, yurttaşların esas haklarının gerçekleştirilmesi yönünde daha birçok yeni prensipler getirmiş ve bu hakları daha sağlam bir şekilde korumanın esaslarını koymuştur. Böylece Bulgaristan Halk Cumhuriyeti yeni Anayasa tasarısı, insanın en büyük amaç ve değer bildiği sosyalist toplumun gerçek ümanizmini ve demokrasisini ifade ediyor. Vatandaş hak ve hürriyetlerinin, ve sosyalist demokrasinin gelişmesine hukuki bir temel hazırlıyor. Yeni Anayasa bu niteliğiyle, gelişmiş sosyalist toplumu kurma devrinin Anayasasıdır.

Çekoslavya Komünist Partisinin XIV. Kongresi

Çekoslavya Komünist Partisinin XIV. Kongresi 1971 yılı 25 Mayıs günü çalışmalarına başladı. XIV. Kongre, memlekette ters devrimci akımların yenilgeye uğradığı ve sosyalizme düşman güçlerin sosyalist düzene karşı saldırılarından doğan bunalımların sona erdiği, işçi sınıfının ve onun öncü örgütü olan Komünist Partisinin, öteki devrimci güçlerle beraber üstün geldiği devreye rastlar.

Çekoslavya'daki ters devrimcilerin emperyalizmle ittifak kurmaları ve bu ülkedeki sosyalist düzenle beraber dünya sosyalist sistemini de vurmaya kalkışmaları, Çekoslavya'daki komünistlerin ve öteki yurtseverlerin gayretiyle beraber öteki sosyalist ülkelerin enternasyonalist yardım ve dayanışmalarıyla önlenmişti. Bundan ötürüdür ki, ÇKP'nin XIV. Kongresinde ters devrimci-emperyalist saldırılarının yarattığı bunalımların sebepleri araştırıldı, sosyalist ülkelerin enternasyonalist dayanışmaları kıymetlendirildi ve memleketin gelişmesi, sosyalizmin kuvvetlendirilmesi yönünde perspektifler tespit edildi.

Çekoslavya Komünist Partisinin zengin ve şerefli bir geçmişi vardır. Gerek kapitalizme, gerek nazi işgaline karşı, gerekse kapitalizmden sosyalizme geçiş savaşlarında devrimci, öncü bir güç olarak belirmiş ve Çekoslavak halkının büyük, tarihsel başarılarında ön plânda bir rol oynamıştır. ÇKP, bütün tarihsel başarılarını Marksizm-Leninizme bağlı kalmanın verdiği güçle elde etmiştir. Meselâ partinin 1929 daki V. Kongresi, tarihinde önemli bir aşamanın başlamasını sağlamıştır. Bu kongrede, başında Kliment Goldvald bulunan parti yönetimi oportünizme karşı önemli bir başarı kaydetmiş ve partinin içinde bulunduğu bunalımların üstesinden gelmiştir. Bu başarıdan sonra parti, memleket şartlarına göre Marksizm-Leninizm prensiplerine şaşmaz bir şekilde bağlanmış ve devrimci yolda yürümeye başlamıştır. Bu devrimci hattı iledir ki Komünist Partisi burjuvaziye karşı savaşta başlıca politik güç olarak belirmiş, faşizm tehlikesine karşı durabilmiş ve nazi işgalinin zor şartlarında mücadele imkânlarını bulabilmiştir. ÇKP, utanç verici Münih Anlaşmasına karşı bütün emekçileri seferber edebilmiştir. Komünistler içten yurtseverliklerini faşizme karşı savaşan uluslararası güçlere bağlamasını da bilmişlerdir. Parti, bu şekilde faşizme karşı ulusal kurtuluş hareketinin öncü kuvveti haline gelmiştir.

Komünistlerin bu fedakârca savaşı ve Sovyetler Birliğinde kurulan Birinci Çekoslovak Ordu Birliği, Slovakya'da ulusal ayaklanma, Çekoslovakya toprağındaki partizanların savaşı ve Çek halkının Mayıs devrimi faşizme karşı bu savaşı derinden etkilemiştir.

Harp yıllarında Komünist Partisinin bu ulusal mücadeleye öncülük yapması, onun emekçi yığınlar arasındaki yerini sağlamlaştırmış ve geniş yığınların partiyi benimsemelerine sebep olmuştur. Ayrıca bu savaş, Çekoslovak devletinin yenilenmesini ve sosyalist temeller üzerinde yeniden kurulmasını sağlamakta başlıca rolü oynamıştır.

XIII. Kongre ile XIV. Kongre arasında geçen devir, ÇKP'nin 50 yıllık tarihi içinde en zor ve en karmaşık devirdir. Gerek Parti, gerekse toplum her yönüyle derin bir bunalımdan geçmiştir. Bunalım yığın teşkilâtlarını, devletin ekonomik organlarını sarmış, ekonomik kargaşalığa sebep olduğu gibi memleketin dış ilişkilerini tehdit eder duruma da gelmiştir. Devrimci başarılar, sosyalizmin kurulmasıyla elde edilen bütün kazanımlar tehlikeye girmiştir. Yani denebilir ki, sosyalist toplum düzeni ağır bir tehdit altına girmiştir.

Bütün bu tehdit ve tehlikeler, ters devrimcilerin yarattığı bu bunalımlar yenilgeye uğratılmış ve ortadan kaldırılmıştır. 1969 Nisanında Merkez Komitesinin benimsediği kararlı tutum, bu gibi bir sonuca ulaşılmasını sağlamıştır. Sağcı, oportünist, revizyonist ve anti-sosyalist güçler yenilgiye uğramış, parti ve devlet organlarının bu gibi elemanlardan temizlenmesi, Marksist-Leninist prensiplerin yeniden uygulanması sağlanmıştır.

İki yıllık yorucu ve ağır çalışmalar sonucunda politika ve teşkilât alanında yüzlerce, binlerce komünist gösterdiği fedakârlık sayesinde bugün artık denebilir ki, parti ideolojik, politik ve teşkilâtlanma bakımlarından birleşmiş ve yeni eylemlere geçmek imkânını bulmuştur. Toplum düzeni kuvvetlendirilmiş, ekonomi kararlılığını bulmuş ve dinamik bir gelişme yoluna girilmiştir. Politik hattın sağladığı konkre sonuçlarda, Komünist Partisi gittikçe artan bir şekilde işçi sınıfının ve öteki emekçi tabakaların güvenliğini kazanır bir duruma girmiştir. Parti tekrar sosyalist toplumun yönetici gücü ve dünya komünist hareketinin kuvveti bir elemanı haline gelmiştir.

Böylece XIV. Kongrede tespit edildiği gibi, Çekoslovakya'da bunalımlar devri kapanmış ve parti için bütün toplumu sosyalizmin yeni yeni başarılarına ulaştırma devri yeniden açılmıştır.

ÇKP, çok uluslu bir devlet içinde işçi sınıfının birliğini sağlayan enternasyonalist, uluslararası komünist hareketlerin ayrılmaz bir parçasıdır. Enternasyonalizmi gerçek bir yurtseverlikle ahenkli olarak bağdaştırmaktadır. Sert sınıf savaşları içinde Parti, emekçi halkın

geleceği ve insanın insan tarafından sömürülmesinin ve milli ezginin kaldırıldığı bir düzen için savaşmıştır.

Emekçiler ulusal bağımsızlığın ve devletlerinin varlığı ve yenilenmesinin Sovyet ordusunun kahramanca savaşının bir sonucu olduğunu hiçbir zaman unutmıyacaklardır. 1938-45 yılları arasında geçen ağır tarihsel şartlar, Münih Anlaşmasının sonuçları, Çekoslovakya'da yaşayan bütün ulusların emekçilerinde, Çek ve Slovak milletlerinin ve Çek devletinin varlığının Sovyetler Birliğiyle yakın ittifakına bağlı olduğu inancı sarsılmaz bir şekilde yerleştirmiştir.

1945-48 devrinde politik ve sınıf savaşlarında işçi sınıfının ve emekçi halkın büyük çoğunluğu ÇKP'nin programına bağlandı. Böylece, 1948 Şubatında gerici güçleri yenmek şart ve imkânları yaratıldı. Bu zafer sonucunda memlekette işçi sınıfının ve emekçi halkın iktidarını kesinlikle yerleştirmek ve toplumu sosyalist dönüşümler yoluna sokmak imkânları açıldı. Bu hat, partinin IX. Kongresinde programlaştırıldı. ÇKP, bu zaferi Leninci taktik ve stratejiyi yaratıcı bir şekilde uyguluyarak elde etti. İşçi sınıfının köy emekçileri ve öteki emekçilerle ittifakını kurmak, sağlamlaştırmak yönünde partinin elde ettiği başarılar bu taktik ve stratejinin temelini teşkil ediyordu. Ve bu savaşın başarısında Sovyetler Birliği'yle yakın dostluğun da sonuçlandırıcı bir rolü olmuştur.

Cekoslovakya'da 1968 de patlak veren bunalım ve sebeplerine gelince; ÇKP. Birinci Sekreteri Gustav Husak, partinin XIV. Kongresinde meseleyi özetle şu şekilde koyuyor: XIII. Kongreden bu yana geçen zaman derin bir politik bunalıma sahne oldu. Ve son iki yıl içinde bu bunalımı gidermek için sürekli gayretler gösterildi. Merkez Komitesi bunalımın sebeplerini politik, ekonomik ve ideolojik alanlarda defalarca inceledi, 1970 yılının Aralık ayındaki toplantısında çıkardığı sonuçları «ÇKP'nin XIII. Kongresinden bu yana parti ve toplumdaki bunalımın gelişmesinden çıkarılacak dersler» başlıklı bir belge ile açıkladı.

Sosyalist toplumun kuruluşunda, sosyalizmin maddi ve teknik temellerinin atılmasında, sosyalizmin politik sisteminin gelişmesinde, halkımızın sosyalist bilincinin şekillenmesinde tartışma kabul etmez başarılar elde edildi. Bununla beraber gelişmiş bir sanayi ülkesinde incelemeler, partinin ve onun yönetici organlarının, politik ve ideolojik çalışma alanlarında idare ve teşkilâtlanması, sosyalist devletin bütün ödevlerinin gelişmesi, yığınların örgütlenmesi ve sosyalist demokrasinin geliştirilmesi alanlarında birçok meseleler ortaya koyuyordu.

Kuruluş gayretleri sırasında meseleler günden güne karmaşık bir hal alıyor, bundan ötürü de Komünist Partisinin ve herşeyden evvel

onun yönetici organlarının emekçi halkın öncüsü olmak sıfatıyla rolü, zorunlulukları ve sorumluluklarının arttığı hakkında tecrübelerle, uygulamalarla doğrulanmış Leninci fikirlere gerçekten saygı gösterilmiyordu. Daha 60 yıllarının başlarında partimizin yönetiminde elde edilen başarıların sarhoşluğu kendini göstermeye başladı. Bu da, politik ve ekonomik hedeflerin tespitinde ve bunların gerçekleştirilmesinde subjektivizmin ve keyfi hareketlerin çoğalmasının sebeplerinden biri oldu.

Başında Antonin Novotni'nin bulunduğu parti yönetimi toplumun ulaştığı gelişme seviyesini dürüst olmanın bir şekilde kıymetlendirmiş, politik moral birliğin seviyesini idealize etmiştir. Arzu, gerçek olarak kabul edilmiş ve bundan da, gelişmeyi önleyen subjektivist çabaları doğmuştur. Toplumumuzun yapısındaki sosyal grup ve sınıfların derinlemesine tahlili yapılamadığından içinde bulunduğumuz aşamaya, gelişme aşaması satıhsal kıymetlendirildi, sosyalist kuruluşta gerçekleştirilemeyecek aşamalar tespit edildi. 1960 da Antonin Novotni, «Ülkemizde kapitalizmden sosyalizme geçiş devresinin bütün temel sorunları çözümlenmiştir», diyordu. Elli yıllarında sosyalizm kuruluşlarında önemli başarılar elde edildiği doğrudur. Üretimde sosyalist şekiller üstün geldi. Bu, mülkiyet şekilleri bakımından özellikle doğrudur. Bununla beraber Novotni'nin dediği gibi, sosyalizme geçişin bütün temelli sorunlarının çözümlenmiş olduğu anlamına gelmiyordu. Ayrıca genç sosyalist toplum içinde sınıt savaşının öteki ödevleri, eski küçük burjuva tabakalarının, büyük sosyalist üretim sistemine genel entegrasyonunun üretim, sosyal ve ideolojik şartları da tahlil ve tespit edilmemişti. Marks, Engels ve Lenin her zaman sınıf savaşının çok yönlü niteliğini belirtmişler, cezasını görmeden, meselenin ekonomik, politik veya ideolojik yönlerinden birini ihmal etmenin mümkün olmadığını da belirtmişlerdir. Özellikle sosyalist insanın formasyonu, sosyalist bilinç için yürütülen büyük savaş, nemelâzımcılığa karşı savaş, sınıf görüşüne yabancı eğilimlere ve şartlarımıza göre kuvvetli küçük burjuvazi tabakasına, sosyal demokrasinin değişik etki ve geleneklerine karşı savaş kesin bir programa dayatılmış değildi. Gelişmemizin uluslararası yönü, dünya şartlarının keskin bir sınıf çatışması tarafından tayin edilmesi, politik, ideolojik savaş esaslı bir kaçınılmazlık haline getiriyordu. Uluslararası etkileri ve küçük burjuva tabakalarının eylemini yansıtan ve gittikçe büyüyen sağcı oportünizme karşı gereği kadar savaşılmadı.

Parti yönetimi ayrıca, Macaristan'daki ters-devrim hareketinden gereken dersleri çıkarmadı ve partiyi, sosyalist ülkelere karşı, emperyalistlerin başlıca silâh olarak kullanmaya başladıkları ideolojik

şasırtma metodlarına karşı silâhlandırmadı. Bununla paralel olarak Novotni yönetiminin, elli yıllarında yapılan hataları düzeltmeyi erteleme çabaları da bu olaylara rastlıyordu. Oysa Novotni ve yönetimi bu hataların sorumluluğunu doğrudan doğruya taşıyordu. Gerçek durumu Marksist açıdan incelemede gösterilen kötü niyet kaçınılmaz olarak ekonomik, politik ve ideolojik alanlarda her türlü hazırlıksız tedbirlere yolaçıyor ve partinin yönünü kaybetmesine sebep oluyordu. Ekonomik alanda söz ve eylemler arasındaki çelişmeler gittikçe artıyor ve bu gerçek dışı tutum III. Beşyılık Plânın iflâsı ve ekonomide durkılamanın başlamasıyla sonuçlanıyordu.

Çekoslovakya, Batının anti-komünist politik ve ideolojik şasırtma merkezlerinin aşırı faaliyetine hedef oluyordu. Bu faaliyetin maksadı, sosyalist presipleri ve kıymetleri gözden düşürmek, nasyonalist ve anti-Sovyet hisleri kışkırtmak, küçük burjuva kör inançları canlandırmaktı. Hal böyleyken, parti yönetiminin prensipsiz tutumu, kültür, sosyal bilimler, ulaştırma araçları, yığınsal örgütler ve devlet organlarında kilit noktalarının zayıf elemanlar, hattâ sosyalist olmayanlar tarafından tutulmasını sağladı. Öylesine ki, parti yönetimi bu dürüst olmanın yöntemleriyle bu alanlarda savaşan komünist militanların cesaretini kırdı.

ÇKP'nin XIII. Kongresi, iç politik hayatımızın bazı kötü eğilimleri üzerine dikkati çekmiş ve aldığı kararlarda bunları yenmenin zorunluğunu belirtmişti. Fakat XIII. Kongrenin tespit ettiği kararların gerçekleştirilmesi, gerçek ihtiyaçlara cevap vermiyor ve kongre sırasında yapılan tenkitleri gözönünde tutmuyordu. Her şeyden evvel ciddi sorunlar karşısında prensipsiz tutum, partinin idaresel müdahaleleriyle daha da karmaşık bir hal alıyor ve bu, Çeklerle Slovaklar arasında milli meselenin çözümünde taktiksiz tutumda da beliriyordu. İki sosyalist millet arasındaki uzun vadeli yaklaşıma, Novotni'nin anlayışında bürokratik bir santralizm anlayışına dönüşmüştü. Bu da, tabii olarak iki millet arasındaki eşitlik ilişkilerinin bozulmasıyla sonuçlandı.

Bu şekilde bir gelişme parti ve toplum içinde bir gerginliğe sebep oldu. Bu da, parti içinde formalizmin doğmasına, parti üyelerinin büyük çoğunluğunun pasifliğe kaymasına ve parti içinde sosyalizmle bağdaşmıyacak fikirlerin hoş karşılanmasına sebep oldu. Daha 1967 yılının ortalarında parti ve toplumda ciddi bir bunalım açıkça görülmeye başlamıştı. ÇKP Merkez Komitesinin 1967 yılı Ekim ayı Plenumundan evvel parti içinde yapılan geniş bir yoklama şu sonuçları vermişti: parti örgütleri, parti yönetimini olgunlaşmış sosyal ve ekonomik sorunları aktif bir şekilde çözümlenmediği, parti eyleminin ve geçmişinin karanlanmasına meydan verdiği, menfi ve küçük bur-

juva fikirlerin yapılmasını kabullendiği için haklı olarak tenkit ediyorlardı. Ve Merkez Komitesinin, bu sorunları XIII. Kongre prensipleriyle çözümlemesini istiyorlardı. Partimizdeki durum öylesine bir hale gelmişti ki, Antonin Novotni'nin Parti Birinci Sekreterliğinden uzaklaştırılması dahil, yetersizliklere, hatalara karşı parti yönetiminin durumunu sağlamlaştırmak için Kongre kararlarının gerçekleştirilmesi yönünde enerjik kararlar alınmasını kaçınılmaz hale getirmişti. Merkez Komitesi bu sorunu, 1968 yılının Ocak ayındaki toplantısında çözümlendi. XIII. Kongre hattında hareket eden Merkez Komitesi, şu kararları aldı: Çekoslovak Komünist Partisinin eylem ve ideolojisinde birliği sağlamlaştırmak, toplumdaki yönetici rolünü kuvvetlendirmek, Leninci milliyetler politikası temelinde Çeklerle Slovaklar arasındaki ilişkileri yeniden tespit etmek, milli ekonominin önemli sorunlarını hemen çözümlemek. Plenum kararları arasında Çekoslovak Sosyalist Cumhuriyetinin dünya sosyalist sistemiyle bağlarının kuvvetlenmesi ve Sovyetler Birliğiyle yakın dostluğun kaçınılmazlığı da belirtiliyordu. Genellikle Ocak Plenumunun verdiği bu sonuçlar, ÇKP. içinde başlayan bunalımı çözümleme ve partinin yönetiminin toplum içinde öncülük ödevini yerine getirmesi şartlarını yaratmıştı. Ocak Plenumunun verdiği sonuçlar ve gösterdiği çözüm yolları, parti üyelerinin ve halkın çoğunluğu tarafından olumlu karşılandı.

Tecrübe gösterdi ki, ÇKP Merkez Komitesinin 1968 Ocak ayı toplantısının yetersizlikleri şunlardır: partinin ileride uygulayacağı politikayı sınıfsal açıdan tam olarak tespit etmemesi, gelişmekte olan sağcı oportünist ve anti-sosyalist eğilimlere karşı politik ve ideolojik savaşı genişletmemesidir. Bu çok gerekli bir ödevdi, çünkü 1968 yılının Ocak ayından evvel de sağcı kuvvetler etkilerini yürütüyor, Merkez Komitesinde kalabalık bir gruba dayanıyor, revizyonizme yöneliyor ve fraksiyon olarak örgütleniyorlardı. Merkez Komitesi, Ocak toplantısında güçlerin bu şekilde bölünmesini, muhtemel tehlikeyi görmedi ve özellikle Merkez Komitesinin yeni Birinci Sekreteri şahsında çok karışık bir durumda kuvvetli bir Markç-Leninci yönetimin garantisini sağlamadı.

Aksine ÇKP. MK. bazı üyelerinin himayesi ve katılmasıyla sağcı kuvvetler bu elverişli durumlarından yararlanarak partiyi ve emekçileri Ocak toplantısının sonuçları hususunda yanıltma yönüne gittiler. Oysa parti ve emekçiler, bu kararlarda yeni bir girişim ve yaratıcı eylemlerin hareket noktasını görüyorlardı. Böylece bütün kanallar ve devletin bütün haberleşme araçları kullanılarak sosyalizm hakkında küçük burjuva fikirleri yayılıyor, özeleştirici kötüyü kullanarak partinin bütün tarihi ve sosyalizmin kuruluş devri kara-

lanıyordu. Batı kapitalizmi ve Münih öncesi burjuva cumhuriyeti hakkında hayaller yaratılıyordu. Özellikle nasyonizm ve anti-Sovyetizm körükleniyordu. Oysa bu anlamlar, Çekoslovakya'da sosyalist rejimi devirmeye çalışan emperyalist güçlerin uzun zamandan beri politik hedefleri haline gelmiştir.

Bu meseleleri tekrar hatırlatmamızın sebebi şudur: birçokları halâ şu soruyu sormaktadırlar: işçi sınıfının epiy zamandan beri iktidarda olduğu, komünist partisinin emekçi halkın öncü gücü olduğu ve ezici çoğunluğun sosyalizmden yana olduğu ülkemizde, nasıl olur da bu gibi bir gelişme meydana gelebilir? sorusunu halâ sormaktadırlar. Bu felâketli gelişmenin esas nedenlerinden biri, partinin yönetim organlarına Marksizme-Leninizme, proletarya enternasyonalizmine, parti normlarına, demokratik santralizme ihanet etmiş kişilerin sürekli olarak sızmasıydı. Komünist Partisinde, özellikle son yıllar içinde, sorunların sınıf açısından ele alınması zayıflamış, devrimci uyanıklık ve ideolojide prensiplere bağlılık zayıflamış, küçük burjuva yöntemleri, kariyerizm, idarei maslahatçılık almış yürümüşü. Komünist tevazuun yerini birçok hallerde büyüklük hastalığı ve şan şeref düşkünlüğü alıyordu. Bu menfi eğilimler, derece derece, sosyal hayatımızın bütün alanlarına girdi. Sağcı anti-sosyalist propaganda bu taraflara yöneliyordu. ÇKP. M.K.'deki ve özellikle onun prezidyum ve sekreterliğindeki sağcı kuvvetler, sosyalizmin kuruluşunda ve halkın devrimci kazanımlarını korumak hususunda kesin bir merkez olmaktan çıktılar. Merkez Komitesinin çoğunluğu ise, tecrübeli ve partiye bağlı olmasına rağmen, zamanında bu gibi elemanları demaske etme ve onların parti ve halka karşı plânlarını boşa çıkarma işini başaramadı.

1968 Mayıs toplantısında Marksist-Leninist güçler anti-sosyalist kuvvetlerin tehlikeli eylemlerine karşı dikkati çeken bir kararı kabul ettirmeyi başardılar, fakat yarı yolda kaldılar, Parti içinde sağcı oportünistlere karşı savaşı sonuna kadar götürmediler. Bugün biliyoruz ki, bu kritic anlarda Marksizm-Leninizm pozisyonlarında olmalarıyla ayrılmak kaçınılmazlıktır. Merkez Komitesinin şekilsel birliğini sağlamak maksadıyla komünist mevzilerden çekilmek, anti-sosyalist ve sağcı güçlerin eylemlerine alanı serbest bırakmak anlamına geliyor. Partinin tüzüklerine aykırı olarak, sağcı revizyonist merkezler, Çekoslovakya'da politik iktidarı devirmeyi hedef edinen gelişmeye zemin hazırladılar. 1968 Temmuz toplantısında Merkez Komitesi, dışardan gelen ve bu organ içinde gelişen sağcı oportünist akımın baskısıyla Prezidyumun, beş kardeş sosyalist memleketi yolladığı mektup hakkındaki dürüst olmaları tutumunu kabullendi. Aleksander Dubçek, Oldrih Černík, Jozef Smrkovski, František Kri-gel ve diğerleri, parti ve devlet işlerini ellerine aldılar, politik siste-

mimizin temel kademelerini, Merkez Komitesi Prezidyumunun, Millet Meclisinin, Hükümetin, devlet ve milli cephenin eylemlerini felce uğrattılar. Yasama ve yürütme organları kademelerinin sınıf görevlerini yerine getirmez oldular, çünkü bütün bu kilit noktaları sağcı oportünistler tarafından ele geçirilmişti. Böylece, ters devrimci güçlerin illegal eylemlerini daha da ileri götürmek ve dış düşmanın da şaşırtma eylemlerini arttırmak için elverişli şartlar yaratılmıştı.

Ekonomik alanda da durum farklı değildi. Parti yönetimi milli ekonomiyi yönetemez hale geldi ve Şik tipinde sağcı avantüristlerin küçük burjuva spontane tutumuna yol açtı. Bu, emekçilerin hayati menfaatlerine aykırıydı. Toplum mülkiyetinin, gruplar mülkiyetine bölüşümüne, milli ekonominin plânlı yönetimini ortadan kaldırmaya, pazarın spontane bir duruma gelmesine, parti ve devletin milli ekonomideki etkisini engellemeye yolaçıyordu. Bu yol, üretimde sosyalist ilişkilerin ortadan kaldırılmasına yolaçıyordu.

1968 yılında bu gibi sonuçlara vardık, çünkü Markçı-Leninci ve enternasyonalist formasyon, parti ve yönetimde yıllar boyunca ihmal edilmişti. Sağcı propagandanın baskısı altında emekçi yığınları yerli ve yabancı revizyonist ve düşmanların örgütlenmiş ve ahenkli baskısına karşı koymayı beceremediler. Bizdeki revizyonist ve anti-sosyalistlerin ortak niteliği nasyonalizm ve anti-Sovyetizmdi. Bunlar Batıdaki anti-komünist merkezlerin stratejik ve taktik gayelerine uyuyor ve bunları sosyalist ülkelerin, Sovyetler Birliğiyle bağlarını bozmak için kullanılıyordu. Yıgınsal haberleşme araçları kamuoyunu sistemli bir şekilde yöneltmek ve yanlış şekilde enforme etmek için kullanılıyordu. Bu, yığın içinde parti ve sosyalizm aleyhinde bir psikoz yaratmakla sonuçlandı. Basın, radyo, televizyon ve film yıkıcı eylemleriyle Marksist-Leninist fikirleri değiştiriyor, sahte sosyalist demagoji altında burjuva ideolojisini hortlatmak gayesini güdüyordu.

Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist müttefiklerimizle kardeşçe ilişkilerimizin kesilmesi, devletimizin en tabii himaye araçlarından yoksun kalması, ters devrimci güçlere ve onların dışardaki hamileri olan emperyalistlere teslim edilmesi anlamına gelecekti.

1956 Macaristan olaylarından sonra emperyalistler yöntem değiştirdiler. Sosyalizm fikirleri geniş emekçi yığınlarının kalbinde ve düşüncesinde yer etmiş olduğu zamanımızda bütün faaliyetlerini her şeyden evvel ideolojik şaşırtma noktasında toplamaktadırlar. Sosyalist toplumu ve partiyi dağıtmak için, gerçek hedeflerini gizliyerek, sosyalizmi «iyileştirmek» gibi sahte sosyalist sloganlarla savaş yürütüyorlar. Marksizm-Leninizm prensipleri üzerine oturtulmuş bir sosyalizm yerine, «tüketim»e dayanan ve kapitalizmin ihyasını ön-

gören bir küçük burjuva sosyalizmi dayatmaya çalışıyorlardı. Bizde sosyalizmi hararetle «yenilemek»istiyen «Prag ilkbaharı»nın yıldız ve yıldızcıkları, bugün Batı emperyalizminin, sosyalizmin can düşmanlarının basın organlarında ve propaganda merkezlerinde çalışmaktadırlar. Bu da mantıki bir sonuçtur.

Aleksandr Dubçek ve taraftarları «demokratik sosyalizm» gibi revizyonist bir anlamla partiye ve halka zarar verdiler, yüksek görevlerinden doğan halka ve partiye karşı ödevlerini ağır bir şekilde çiğnediler, ters-devrimin baskısı altında durmadan gerilediler, ittifaklarımızdan doğan tahhütlerimizi ağır bir şekilde çiğniyorlardı. XIII. Kongrenin hattını inkâr ederek likidatör durumuna kadar geliyor, anti-parti «Prag-Visoçani» toplantısının meşhur düşman platformuna dayanıyorlardı. Komünist Partisi adı altında, ters-devrimci bir kurmay meydana getirmeyi denediler. Bunun ödevi, Sovyetler Birliğiyle, öteki sosyalist ülkelerle ittifaklarımıza son vermek, ülkemizin sosyalist kazanımlarını derece derece ortadan kaldırmak olacaktı.

1968 Çekoslovakya olayları, Leninist öğretinin doğruluğunu bir daha ispat etti. Leninist öğretiye göre, en büyük devrimci güç Marksist-Leninist prensiplere tam olarak dayanan prensiplere sınırsız bağlı bir yönetimden yoksun olduğu takdirde dağınık bir yığın durumuna gelir, örgütlü bir ejiilimi gerçekleştirmek yeteneğinden yoksun kalır ve bazı şartlar altında ters-devrimci güçlerin baskısı altında yenilgiye de uğrıyabilir.

Bu devirdeki gelişmenin objektif tahlili şunu doğruluyor: en yakın sosyalist müttefiklerimizin enternasyonalist yardımı olmadığı takdirde işçi sınıfının ve emekçi halkın yurdumuzdaki iktidarı ağır bir yenilgiye uğrıyacaktı. Bunun yalnız halkımız için değil, Avrupa barışı için de ölçülemeyecek sonuçları olacaktı. Sosyalizmi tehdit edecek ve bütün milletlerarası devrimci hareketlere zarar verecekti. Kongremizin kürsüsünden, 21 Ağustos 1968 de yapılan ve Merkez Komitesinin 1970 Aralığında oybirliğiyle onaylanan tahlilini bir daha doğrulamak istiyoruz:

Beş müttefik sosyalist ülke birliklerinin Çekoslovakya'ya girmesi, enternasyonalist bir dayanışmaydı. Bu, Çekoslovak emekçileriyle sosyalist toplumun ortak menfaatlerine uygun olduğu gibi, dünya komünist hareketinin sınıf menfaatlerine de uygundu. Bu enternasyonalist eylemle binlerce insanın hayatı korundu ve barış ve sükûnet içinde çalışmaları yönünde iç ve dış şartlar yaratıldı. Sosyalist kampın bazı sınırları kuvvetlendirildi ve emperyalist çevrelerin ikinci Dünya harbi sonuçlarını revize etmek umutları boşa çıktı.

XIV. Kongremizde karmaşık bunalım devresinden sonuçlar çıkarırken bütün parti ve emekçi halkın ezici çoğunluğu adına, Sovyetler Birliği komünist Partisine, hükümetine, Sovyet halkına ve şahsen Brejnev yoldaşa ve öteki sosyalist dostlarımıza Çekoslovak komünistlerinin zor bir durumda, sosyalizm uğruna endişelerini, birçok parti ve devlet yöneticisinin, birçok komünistin, emekçi kolektiflerinin endişelerini anlıyarak enternasyonalist yardımlarıyla memleketi bir sivil harpten, ters-devrimden kurtardıkları ve sosyalist kazanımları koruduklarından ötürü candan teşekkürlerimizi sunarız.

Parti Prezidyumunun sağcı çoğunluğu, 21 Ağustos 1968 tarihli deklarasyonu ile Marksist-Leninist politikaya açık ihanetinin zirvesine ulaşmış ve müttefiklerin enternasyonalist yardımları hakkındaki gerçekleri gizlemeye çalışmıştır. Bu kötü tutum, memleketimize büyük zararlar vermiş ve dünya komünist hareketinin menfaatlerini zedelemiştir. Her şeyden evvel bu yalnız deklarasyon ve onun bütün propaganda araçlarıyla karışık bir anda yayınlanması gerçeklerin değiştirilmesi ve şovenist isterilerin yayılması gibi tasavvur edilmez bir atmosfer yarattı. Bu hava içinde birçok dürüst komünistler ve yurttaşlar sosyalizm uğrunda daha evvelden yaptıkları çalışmalara ve inançlarına aykırı eylemlerde bulundular ve yığınsal psikozun etkisine kapıldılar.

Parti ve toplum içindeki Marksist-Leninist güçler 1968 Ağustosunu ile 1969 Nisanı arasında sert ve karmaşık bir savaş yürüttüler. Derece derece birbirilerini tanımayı, birleşmeyi ve başlangıçta karmaşık durum içinde dürüst bir şekilde yönünü bulamayanları kazanmayı öğrendiler. Söz konusu olan, her şeyden evvel sağcı, anti-sosyalist ve ters-devrimci güçlerin yıkıcı hedeflerini anlıyan yürekli insanlardır. Aleksandr Dubçek ve taraftarları parti yönetimi içinde iki yüzlü politikalarına devam ettiler ve partinin bunalımlarının üstesinden gelmek üzere harcadığı çabaları engellediler. Parti ve toplum içinde aylarca süren sıkı bir savaştan, binlerce dürüst komünistin fedakârca çabaları sonucunda partimizdeki Marksçı-Leninci güçler öylesine kuvvetlendiler ki, Merkez Komitesi 1969 Nisanında parti ve toplumdaki bunalımları önlemek maksadıyla parti yönetiminde esaslı değişiklikler yapabildi.

Bunalımın üstesinden gelme savaşına gelince: Partiyi ve toplumdaki bunalımları yenibilmek için sağcı, revizyonist ve anti-sosyalist güçlere karşı kararlı bir savaş yürütmek gerekiyordu. Politik bakımdan onları yenmek, yıkıcı faaliyetler yürütmekten yoksun etmek şarttı. Bu da, Marksist-Leninist prensipleri yeni baştan canlandırmak, sosyalizmin kıymetlerini ve her alanda birikmiş olan sorunları çözmek gerekiyordu. Merkez Komitesi 1969 Mayıs ayındaki

toplantısında kabul ettiği «Gerçekleştirme direktifleri»nde bu devre için hedefleri şu şekilde tespit etti:

- a) Marksist-Leninist doktrin prensipleri ve parti hayatının Leninist kuruluşu temeli üzerinde partinin birliğini sağlamak;
- b) Komünist partisini toplum içinde, özellikle yığın teşkilatları ve milli cephede, devlet organlarında, ekonomik ve kültürel alanlarda öncü duruma geçirmek;
- c) İşçi sınıfının ve emekçi halkın iktidar organı olarak sosyalist devletin bütün organlarının görevlerini takviye etmek;
- ç) Devletimizde ekonomik sorunların çözülmesi için gecikmeden etkili tedbirlerin gerçekleştirilmesine başlamak;
- d) Kardeş Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve öteki sosyalist ülkeler partileriyle yıkılmaz dostluk ilişkileri anlayışı içinde ilişkilerimizi çözmek. Devletimizin dış politika prensiplerinin temeli bu ilişkiler üzerine oturtulmuştur.

Merkez Komitesinden başlamak üzere partinin bütün temel organlarına kadar kadrolarda değişiklikler yapmak zorunluydu. Marksist-Leninist prensiplere ihanet eden ve zor zamanlarda partinin menfaatlerine zarar veren şahısların faaliyetine son vermek gerekiyordu. Parti kimliklerinin değiştirilmesi sırasında üyelere beşte birinden fazlasına yeni kimlik verilmedi. Bu savaş sırasında sağcı ve revizyonist güçler yenilgiye uğratıldı ve partiden çıkarıldı. Aynı zamanda toplumdaki anti-sosyalist ve yıkıcı güçlere ağır bir darbe indirildi. Biz bunun gelecekte de devam etmesine, oportünizmin ve revizyonizmin kökenlerinin kazınmasına inanmaktayız. Kongrede şunu da söyleyebiliriz ki, partiyi temizlemek, onun Marksist-Leninist karakterini tekrar kazandırmak ve iç bunalımın üstesinden gelmek işi başarılmıştır. Partimiz tekrar sosyalist toplumun yöneticisi olmak görevini benimsemiş, işçi sınıfını, köylü ve aydınları XIV. Kongrenin tespit edeceği hedeflere yöneltmek ödevini yerine getirmeye başlamıştır.

Politik savaş, milli ekonominin sağlanması ve onun konkre sorunlarının çözülmesine paralel yürütmektedir. Milli ekonominin dağınıklığı derindi. Enflasyon dalgası, üretimdeki ve tüketimdeki durum halkın hayat seviyesini tehdit etmekteydi. Halâ 1969 da «Pazar ekonomisi»ni savununlar, parti yönetimine, emekçilere karşı alınacak tedbirlerle ekonomiyi sağlamlaştırmayı teklif ediyorlardı. Perakende fiyatların, ev kiralalarının, gıda maddeleri fiyatlarının artırılmasını ileri sürüyorlardı. İleri sürdükleri fiyat artışları milyarlarca kronu buluyordu. Bütün bu teklifleri reddettik. Olağanüstü tedbirler alındı. Perakende fiyatların artırılması yasaklandı. Gündelikler, fiyatlar, temel yatırımlar düzene kondu, ekonomideki bütün re-

zervler faydalanılır hale getirildi, işverimliliğini arttırma çareleri arandı, üretim ve dağıtım işleri düzenlendi, tek plân yardımıyla ekonomik yönetim işler hale getirildi. Bu tedbirlerle milli ekonominin tehlikeli durumunu önlemek mümkün oldu. Parti, politikayı sağlamlaştırma prosesi içinde de milyonlarca işçinin, köylünün, teknisyenin ve ekonomide çalışanların yardımıyla milli ekonominin dinamizmini tekrar canlandırmayı başardı. Halkın hayat seviyesi düşmek şöyle dursun, aksine yükselmeye başladı. Para dengesi kuruldu. Halkın işeşesi yoluna girdi. Milyonlarca işçinin rejime ve partinin politikasına karşı güveni ve sosyal güvenliği tekrar doğrulandı. Bugün ekonomik ve sosyal birçok sorunun çözümüne girişebilir ve Kongremiz sırasında gelecek beş yılın ekonomik gelişme perspektiflerini inceleyebiliriz.

Bu vesileyle maden, metalurji işçilerinin, makina inşaatı sanayiinde, yapı, tarım, taşıt ve diğer sanayii kollarında çalışan işçilerin girişimlerine yüksek kıymet biçmekteyiz. Bu girişimler, bunalımları yenme, milli ekonominin olumlu hedeflere ulaşma ve gelecekteki gelişmeler için sağlam bir temel yaratma konularında yardımcı olmuşlardır. Milyonlarca işçi bu çok önemli olan çalışma cephesinde sosyalizm davasına bağlılıklarını ve 1969 dan bu yana partimizin gösterdiği çabaları anladıklarını belirtmişlerdir. Bununla beraber şunu iyi biliyoruz ki, kendi kendimizden memnun olmak bizim için büyük bir tehlike teşkil etmektedir. Geçmişten kalan ve halâ çözüm yolu bulunmayan birçok sorunun yanısıra gelecek için çözüm bekliyen daha birçok sorunların var olduğunu da biliyoruz. Komünistler kendi eylemlerini eleştiriçi bir gözle kıymetlendirip başarılarından ve başarısızlıklarından her zaman ders çıkarabilmişlerdir.

Partimizin XIV. Kongresi, XIII. Kongreden bu yana beliren bu güç, karmaşık devreyi kapamakta, işçi sınıfının, emekçilerin, güven ve dayanışması, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle dostlukla, bunalımın sebeplerinden çıkardığı derslerle, Çekoslovakya'da Marksist-Leninist fikirlerin sağladığı zaferin güveniyle, parti saflarındaki savaşı birliği tekrar kurmaktadır.

Partinin ekonomik politikasının ödevleri: Parti, sosyalist toplumun ilerdeki çok yönlü bir gelişmeyi kapsıyan programında en çok ekonominin sürekli, dinamik gelişmesi ve emekçilerin maddi ve fikri ihtiyaçlarının tamamen karşılanması noktası üzerinde duruyor.

Ekonominin sağlamlaştırılmasında kısa zamanda alınan verimli sonuçlar, gelecekteki ekonomi politikamızın hareket noktasını teşkil edecektir. Bu sağlamlaştırma sonucunda kısa zaman içinde yalnız ekonomik yıkımı önlemeyi başarmadık, aynı zamanda IV. Beşyılık plânın hedeflerine önemli ölçüde ulaşmayı da başardık. Bunun sa-

yesindedir ki, Çekoslovakya bugün adam başına düşen sanayi üretimi düzeyi bakımından dünyanın en iyi durumdaki ülkeleri arasında sayılmaktadır.

1970 yılları bilimin ve tekniğin gittikçe artan bir hızla üretim güçlerinin gelişmesine katıldığı yıllar olacaktır. Bilimsel ve teknik ilerleme üretim birikimi üzerinde gittikçe artan bir baskı yürütecektir. Bilimsel, teknik ilerleme imkânlarının tam olarak kullanılması gelecekteki sosyalist ekonominin gelişmesi için tek alternatif olacağı gibi kapitalizmle başarılı bir şekilde yarışmanın da tek şartı olacaktır.

V. Beşyılık Plânın başlıca ödevlerine gelince: Direktifler projelerinde politik hedefi çizilen. V. Beşyılık Plânın gayesi, sosyalizmin maddi-teknik temellerini daha fazla kuvvetlendirmek, sosyalist üretim ilişkilerini daha da sağlamlaştırmak, işçi sınıfının toplum içindeki ağırlığını arttırmak, tarım kooperatiflerinin üretimini büyük ölçüde geliştirmek, uluslararası sosyalist entegrasyonu derinleştirmek ve devletin uluslararası durumunu kuvvetlendirmektir.

V. Beşyılık Plân projesi gereğince, milli gelir yılda % 5 artacaktır. Yeni Beşyılık Plân projesinin ağırlık noktası, iş veriminin artırılması, maliyetin indirilmesi, yatırım sorunlarının ustalıkla çözülmesi, makine ihracatının önemli ölçüde çoğaltılması üretime gittikçe artan ölçüde yeni teknik yöntemlerin uygulanması ve mali ve ekonomik durumun iyileştirilmesindedir.

V. Beşyılık Plân devresi, Çek Sosyalist Cumhuriyetiyle Slovak-Sosyalist Cumhuriyetinin ekonomik gelişmesini sağlayacak ve çözüm bekliyen sorunları halledecektir. Çek Sosyalist Cumhuriyetinde daha fazla sanayinin modernleştirilmesi, başkent Prag'ın enerji ve bütün Cumhuriyetin enerji ve yakıt sorunlarına kuvvet verilecektir. Slovak Sosyalist Cumhuriyetine gelince: burada sanayinin daha hızla gelişmesi sağlanacaktır. Ve birçok işletmeler modern makinelerle donatılacaktır. Bütün bu gayretler, Çek ve Slovak Cumhuriyetlerinin ekonomik bakımdan aynı seviyeye gelmesini ve yüksek bir gelişme seviyesine ulaşmalarını sağlayacaktır.

V. Beşyılık Plân, parti organları ve örgütleri tarafından uzun zaman münakaşa edilmiştir. Bu süre iki yıl devam etmiştir. Yapılan tenkit ve tavsiyeler gözönünde tutularak V. Beşyılık Plâna son şekli verilmiştir.

Çekoslovakya, yeryüzünde hayat seviyesinin en yüksek olduğu ülkeler arasındadır. Yalnız harp sonrası devresinde ülkede bir buçuk milyona modern mesken kurulmuştur. Halkın üçte biri, hattâ Slovakya'da yarısı 1945 den sonra inşa edilmiş meskenlerde oturmaktadır. Son 15 yıl içinde haftalık çalışma saatlerinde 6 saatlik bir

indirme yapıldı ve 5 günlük çalışma haftası sistemi kabul edildi. İstisnasız bütün çalışanlar için yılın üçte birinden fazlası tatille geçmektedir.

Şunu bilmek gerek ki, hayat seviyesinin yükselmesi üretici güçlerin gelişmesi üzerinde büyük bir etki yürütmektedir ve daha uzun zaman da yürütecektir. Bu durum da, işverimliliğinin yükselmesini önemli ölçüde etkilemektedir. Fakat tecrübe gösteriyor ki, üretimin ve tüketimin basit bir şekilde geliştirilmesi, otomatik olarak sosyalist hayat şeklinin gelişmesiyle sonuçlanmıyor. Bunun içindir ki sosyalist toplumun, sosyal ve ferdi tüketimin ölçüsünü, yönünü plânlı bir şekilde yöneltmesi kaçınılmazdır.

Bu durumu gözönünde tutan ve ayrıca çözülmesi lâzım gelen sorunları ele alan program, gelecek beşyıllık içinde şu önemli sorunlar üzerinde yoğunlaşmıştır:

1. Milli gelirin artışı temelinde, halkın reel gelirleri yılda % 5 artacak, bu da, ferdi tüketimin sistematik bir şekilde artmasını sağlayacaktır. Gelecek beş yıl içinde aşağı yukarı 700 bin özel binek otomobili satılacaktır.

2. Ortalama gündelikler yükselmekte devam edecektir. 1975 de işçi ve memurların ortalama aylığı 2 300 krun civarında olacaktır. Herkese emeğinin karşılığını vermek sosyalist prensibini enerjik bir şekilde uygulamaya devam edeceğiz. Kaliteli işi takdir etmek, kıymetlendirmekle beraber, kötü kaliteli işi önlemek yoluna gidilecektir. Gündeliklerin yeniden ayarlanması hep bu prensiplere göre yapılacaktır.

3. Gelecek beş yıl içinde sosyal güvenlik tedbirleri daha da kuvvetlendirilecektir. Bu konuda ele alınan önemli tedbirlerden biri de, fiyat istikrarını temin etmek olacaktır.

4. Gelecek beşyıllık plânda önemle üzerinde durulacak noktalardan biri de, hayat ve çalışma şartlarının durumu, kültür, ticaret, hizmetler, mesken ve trafik, sağlık ve dinlenme sorunlarının çözülmesi olacaktır. Vatandaşların ihtiyaçlarının yerine getirilmesi, bu sorunların daha iyi bir şekilde çözülmesine bağlıdır.

Gelecek beşyıllık plân devresinde mesken inşaatı alanında 500 bin mesken inşaatı hedef edinilmiştir. 1970 yılında 100 binden fazla meskenin inşa edilebilmiş olması, bu hedefin gerçekçi bir anlayışla tespit edildiğini göstermektedir. Bu olay, beş yıl içinde 500 binden çok daha fazla mesken inşa edilebileceğini de göstermektedir.

VI. Beşyıllık Plân, sanayi üretiminde % 34-36 arasında bir artış öngörmektedir. Yapı alanında % 38, tarım üretiminde ise % 14 artış olacaktır.

Bilimin doğrudan doğruya bir üretici güç haline geldiği zamanımızda, bilimsel teknik ilerlemenin uygulanması plânlarımızın yerine getirilebilmesinin başlıca şartı, sosyalist ekonominin gelişmesinin başlıca manivelâsı haline gelmiştir. Bu bakımdan araştırmaların sonuçlarını pratikte uygulamak başta gelen sorunlardan biridir. Üretim programlarını değiştirmek, üretimin teknik ve teknolojik seviyesini yükseltmek, üretimi arttırmanın en etkili yollarından biridir. Bunun için üretime yaratıcı bilimsel-teknik düşünceleri uygulamanın yollarını iyi bilmek gerekmektedir.

Bu konuda plânlama teşkilâtının yönetiminin eylemleri de önem kazanmaktadır. Burada da bilimsel-teknik ilerlemenin sağladığı esaslardan hareket etmek gerekmektedir. Bunun için bilimsel çalışmalar, araştırma ve proje bürolarının çalışmalarında gereken değişiklikleri yapmak da önemli bir sorun durumuna gelmektedir. Gelecek beşyıllık plân bu konuların çözülmesi için yollar da göstermiştir. Bu yollardan biri, üretimin konsantrasyonu ve ihtisaslaşmasıdır. Fakat bu yöntemlerin uygulanabilmesi için işletmelerde ona göre değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Bu hedefe ulaşmanın yollarından biri de, bilimsel-teknik alanında sosyalist ülkeler arasında ve uluslararası alanda dayanışma ve işbirliğinin genişletilmesidir.

Teknik ilerlemenin hızlı bir şekilde gelecek beşyıllık plân devresinde uygulanabilmesi için, ekonominin, özellikle sanayinin tarihsel temel yapısının değiştirilmesi gerekmektedir. VI. Beşyıllık plân devresinde en dinamik gelişme kimya sanayii ve milli sanayinin kimyalaşması alanında sağlanacaktır.

Makine yapımı alanında da hissedilir yapısal değişiklikler yapılacaktır. Milli ekonominin gelişmesini hızlandıracak ve onun sosyalist ülkeler arasında entegrasyonu hızla geliştirecek kollarına önem verilecektir.

VI. Beşyıllık Plân devresinde genel yatırımlar hacmi 520 milyar kruna ulaşacaktır. Milli ekonominin, toplumun ve halkın hayat seviyesinin gelecekteki gelişmesi büyük ölçüde bu yöntemlerin etkili bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Aynı zamanda bu alandadır ki, en çok sorunlar ve zaafılar meydana çıkacaktır.

Sosyalist ülkeler arasında uluslararası işbölümü: VI. Beşyıllık Plânda sosyalist ülkeler arasında uluslararası işbölümüne önemli bir yer verilmiştir. Ekonomik Yardımlaşma Konseyine üye devletlerin ortaklaşa hazırladıkları uzun vadeli program, Çekoslovakyanın milli ekonomisinin sorunlarını da ele almış ve dünya sosyalist ekonomik sistemine katılma yönünde daha geniş perspektifler açmıştır. Bu da, Çekoslovakya milli ekonomisinin gelişmesi ve güçlenmesi için yeni

kuvvet kaynakları sağlamaktadır. Bugün küçük, hattâ orta büyüklükte ülkelerden hiçbiri bu gibi olanaklar yaratacak durumda değildir. Pazarlarımızın, iç kaynaklarımızın sınırlı niteliği ve bunların yeni meselelerimizin üstesinden gelmekteki zorlukları sosyalist ülkeler arasında uluslararası iş bölümü entegrasyonunu daha da zorunlu kılmaktadır. Bu gerçekler teorik bakımdan uzun yıllardan beri bilinmektedir. Buna rağmen, her ne pahasına olursa olsun, her şeyi üretmek yoluna gidilmektedir. Üretime verilen makinelerin dörtte üçü memlekette üretilmektedir. Oysa, eşit sayılan öteki ülkelerde bu pay % 25-50 arasındadır. Ekonomik güçlüğü ve teknik bakımdan geride kalmanın, maliyet fiyatlarının yükselmesinin ve ihracat güçlüklerinin artmasının sebebi budur. Bundan ötürü transformasyon sanayii, özellikle makine inşaatı sanayii hiç vakit kaybetmeden geniş ölçüde çeşitli üretimden vazgeçmeli ve sosyalist işbölümünün gerektirdiği programın icaplarına göre konsantre hale gelmelidir. Bu, ekonomik ve politik istikrarın temeli olacağı gibi, sosyalist perspektifin de dayanağı olacaktır.

Tarım üretimine gelince: VI. Beşyillik Plân tarım üretimine büyük bir önem vermektedir. Tarım üretimi, halkın gıda ihtiyaçlarını karşılamak, üretime yardımcı olmak gibi ödevleri yerine getirecektir. VI. Beşyillik Plân gereğince tarım üretiminin devlet fonlarına ayrılan kısmı beşte bir artacaktır.

Tarım sektöründe çalışanlar bunalım sıralarında sosyalist düzene bağlılıklarını göstermişlerdir. Bundan ötürü, gelecekte de bu düzene bağlılıklarını üretimi artırarak göstereceklerinden şüphe edilemez. Partinin tarım politikası, tarımda sanayi yöntemlerinin uygulanması, bütün rezervlerin seferber edilmesi, rasyanolizasyon ve bilimsel-teknik ilerlemenin bu alanda da uygulanmasıdır.

Tarım alanında geçen beşyillik plân devresine kıyasla, kooperatifler aracılığıyla % 21 daha fazla yatırım yapılacaktır. Hektar başına düşen sun'î gübre tüketimi 220 kiloya yükselecektir. Hayvan yemi 1975 yılında 5 milyon tona yükselecektir. Tarıma ayrıca, verimi yüksek teknolojik donatım ve tarım makineleri sağlanacaktır, tarımın teknik temeller üzerinde yeniden örgütlenmesi sağlanacaktır. Tarımda ayrıca konsantrasyona, ihtisaslaşmaya ve bu hedefe varmak için teknolojinin ve tekniğin uygulanmasına yer verilecektir. Tarımın böylece büyük ölçüde sosyalist üretim sistemine geçmesi, sanayi ve tarım sektörleri arasındaki farkları ortadan kaldıracaktır.

Her şeyden evvel buğday üretimi arttırılacaktır. Bunun için de buğday ekilen arazi % 56 genişletilecektir. Bundan başka, gelecek beş yıl içinde hektar başına ortalama 4 kental buğday elde edilecek-

tir. 1975 yılında 8,9 milyon ton buğday üretilenektir. Bu, 1970 de elde edilen buğday mahsulünden 1,7 milyon ton fazla olacaktır.

Bununla beraber tahıl üretiminin sanayie yarıyan bitkilerin üretimini aksatmamasına dikkat edilecektir. Hayvancılık alanında ise, en çok sığır ve süt üretimine önem verilecektir. Kasaplık hayvan % 18, süt üretimi de % 21 arttırılacaktır.

Hayvancılık alanında yakın bir gelecekte et, tavuk, yumurta alanlarında teknoloji tamamen hakim duruma gelecektir. Büyük üretim kurumlarında makineleşmenin bugünkü düzeyinde bir kişi 250-600 hayvana, 40-50 ineğe, 2-2,5 domuza, 5-10 bin tavuğa bakabiliyor.

Gerek Çekoslovakyanın, gerekse öteki sosyalist ülkelerin tecrübeleri, kooperatiflerin ihtisaslaşma ve konsantrasyon için en iyi, en elverişli tarım üretim şekilleri olduğunu göstermektedir.

Çekoslovakya'da sosyal politika: Çekoslovakya sendikalarının 5,5 milyondan fazla üyesi vardır. Sendikalar, toplum hayatının her alanında aktif olarak faaliyet yürütmektedirler. İşçilerin sosyal, kültürel alanda ihtiyaçlarını karşılamak için büyük gayretler sarfettikleri gibi, işçi sınıfının sosyalist toplum içinde ideolojik eğitimlerine büyük katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, yatırımların başarılmasında bilimsel-teknik yöntemlerin uygulanmasında sendikaların rolü git-tikçe büyümektedir.

Sosyalist toplum içinde kadınların erkeklerle her alanda eşit hakları vardır. Fakat kadınlar, anne olarak birçok ek haklara sahiptirler. Doğumun bütün safhalarını kapsamak üzere kadına gereken paralı izin hakkı tanınmıştır.

Bundan başka sağlık servisleri, hastahaneler, her türlü tedavi ve ilaçlar parasızdır.

Sosyal sigorta sistemi içinde emeklilerin de önemli bir yeri vardır. Memleketin yüksek derecede gelişmiş bir ekonomiye sahip olması, emekçilerin nispeten erken emekliye ayrılmasını mümkün kılmaktadır. Emekliler önemli bir grup teşkil etmektedirler. Çünkü, bazı bölgelerde halkın dörtte biri emekli durumundadır.

Eğitim alanına gelince: Çekoslovakya'da okul, her yönüyle sosyalist insanı yetiştiren bir kurumdur. Bu da, sosyalist sistemin temellerinden biridir. Okul, yeni kuşakları sosyalist toplumun ideallerine ve ihtiyaçlarına göre yetiştirmekle görevlendirilmiştir. Bundan ötürü, ulusal ekonominin gelişmesinde, sosyalizmin ilerlemesinde, üretimin artmasında, bilimsel-teknik devrim yöntemlerinin uygulanmasında, teknolojinin geliştirilmesinde ön plânda gelen bir rol oynamaktadır. Eğitim sisteminde politenik eğitimi kuvvetlendir-

mek, orta eğitimi üretimi ihtiyaçlarından ayıran engelleri ortadan kaldırmak üzere tedbirler alınmaktadır. Eğitimin geleceğini, memleketin ekonomik perspektif plânlarından ayırmaya imkân yoktur. Sosyalist toplumun gelişmesi, bilimin gelişmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Toplumun eğitimi, kültürü, bilimi, sosyal emeğin verimliliğinin artmasında kesin bir etkidir. Bundan ötürü sosyalist eğitim, araştırma enstitülerinin, okullarının daha da geliştirilmesi, genişletilmesi gerekiyor. Devlet bilime büyük imkânlar açmıştır.

Sanat ve kültür alanında da önemli ve karmaşık sorunlar vardır. Sanat ve kültürün ideolojik formasyonda yeri büyüktür. Bu bakımdan Çekoslovak Komünist Partisi sanat ve kültür alanında küçük burjuva eğilimlerinin ortadan kaldırılması, sanat ve kültürün toplumun sosyalist gelişmesindeki rolünü yükümlenmesinde büyük gayretler göstermiştir. Bu gayretler her zaman kolay olmamış, revizyonistlerin, sağcı oportünistlerin ideolojik sapmalarını yenmek, ve bertaraf etmek zorunluğu sık sık kendini göstermiştir. Fakat sosyalist sistem bu mücadelede üstün gelmiş, sosyalist devletin bu alanda öncü ve aydınlatıcı rolü yeniden sağlanmıştır.

Macaristan Sosyalist İşçi Partisinin X. Kongresi

Macaristan Sosyalist İşçi Partisinin X. Kongre çalışmaları 1970 yılının 23 Kasım günü başlamıştır. Merkez Komitesinin faaliyet raporu, Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Yanoş Kadar tarafından sunulmuştur. Öteki konuşmacılar da, partinin IX. Kongresiyle X. Kongresi arasındaki devrede değişik yönlerdeki faaliyeti hakkında ayrıntılı bilgi verdiler.

Partinin X. Kongresinin bütün belgeleri, Merkez Komitesi tarafından partinin bütün teşkilâtlarına ulaştırılmıştır. Bu belgeler parti örgütlerinde incelenmiş ve tartışma konusu olmuştur. Bu belgeler ayrıca, fikirleri alınmak üzere Halkçı Yurtseverler Cephesi Milli Konseyine, Sendikalar Merkez Konseyine, Kooperatifler Merkez Konseyine, Macar Bilimler Akademisi Başkanlığına, Macar Kadınları Milli Konseyine, Komünist Gençlik Birliği Merkez Komitesine gönderilmiş ve memleket kamuoyuna duyurulmak üzere basında yayınlanmıştır.

Macaristan milli ekonomisinde üretim araçlarında sosyalist mülkiyet egemen duruma geçmiştir. Sosyalist ilişkiler istikrar kazanmıştır. Milli gelirin % 98'i sosyalist sektör tarafından sağlanmaktadır. Yani % 69'u devlet sektöründen, % 25'i kooperatif sektöründen, öteki % 4'ü de öteki sosyalist sektörlerden sağlanmaktadır. Özel sektör ancak, milli gelirin % 2'sini oluşturmaktadır.

Sosyalist devrimin zaferiyle yeni sosyal yapı meydana gelmiş ve toplum içinde yerleşmiştir. Nüfusun yarısı, yani 5 milyon insan aktiftir. Bunların % 72'si işçi ve memurdur. % 25'i kooperatiflere üyedir. Özel üretimde, küçük zanaatçı, esnaf ve serbest meslek sahipleri de % 3'ü teşkil etmektedir.

Macaristan kurtuluştan bu yana büyük ilerlemeler kaydetmiştir ve memleketin çehresi değişmiştir. Memleket orta derecede gelişmiş bir tarım ülkesi olmaktan çıkmış, gelişmiş bir tarıma sahip bir sanayi ülkesi haline gelmiştir. Bu da, emekçi halkın durumunu kökten değiştirmiş ve yenilemiştir.

Memleketin öncü gücü işçi sınıfıdır. Geçen 25 yıl içinde, yani memleketin kurtuluşundan bu yana işçi sınıfı büyük fedakârlıklara katlanmıştır. Son beş yıl içinde sayısı % 8 artarak, memleketin sayı bakımından en kalabalık sınıfı haline gelmiştir. Bugün 2 milyon

600 bin işçi milli ekonomide çalışmaktadır. Milli gelirin en büyük bir kısmını üreten de yine işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı bundan ötürü, bütün öteki emekçi tabakaları etkilemektedir. Çalışması, tutumu, disiplini ve dünya görüşü bütün topluma damgasını basmaktadır. Onun bu rolünün güçlenmesi, bütün milletin yararınadır.

İşçilerin, sosyalist demokrasi vasıtasıyla milli menfaatlara ilişkin konularda doğrudan doğruya müdahale hak ve imkânları mevcuttur. Sonuç olarak denebilir ki, sosyalist toplumun kurulmasıyla toplum içinde işçi sınıfının öncü rolü belirlenmektedir. Üretimde işçi müfrezelerinin kurulması, bunun en son örneklerinden biridir. Bu müfrezeler, işçi sınıfının girişimiyle meydana gelmiştir. Bugün Macaristanda 1 milyondan fazla üyesi bulunan 100 bin kadar işçi müfrezesi kurulmuştur. İşçi sınıfı, toplum içinde öncülük rolünü yükümlenmekle kalmıyor, bu yükümlülüğü sorumluluk hissiyle, onurla yerine getiriyor. İşçi sınıfı bugüne kadar olduğu gibi ileride de sosyalizmin kazanımlarını savunmak ve onları zenginleştirmek, kuruluşun sorunlarını çözümlenmek yeteneğine sahip olduğunu göstermiştir.

Toplumsal ikinci önemli sınıfı sosyalizm yoluna girmiş olan köy emekçileridir. İşçi sınıfının yardımları sayesinde Macaristan'da köy emekçileri, özellikle son yıllar içinde, köy kooperatiflerini büyük sosyalist işletmeler haline dönüştürmüşlerdir. Macaristan tarımında tatbiki ilimlerin elde ettiği sonuçların uygulanması gittikçe genişlemektedir. Teknik, uzman sanayi ve tarım işçilerinin, tarım mühendislerinin tarımdaki rolü ve önemi gittikçe büyüyor. Bütün bunlar köydeki durumu kökten değiştirdi. Tarım kooperatiflerinin kuvvetlenmesi, tarım üretiminin büyük işletmeler şeklinde örgütlenmesi, kollektif çalışma düzeyinin yükselmesi, köy emekçilerinin gelirlerinin artması ve hayat koşullarının daha da düzelmesiyle sonuçlandı. Tarım kooperatiflerinin yaratılması, sosyalist ve büyük işletmelerin meydana getirilmesi, köy emekçilerinin maddi ve kültürel düzeyinin yükselmesiyle köyde de sosyalizmin zaferi sağlanmıştır.

Sosyalist toplum içinde aydınların rolü, sayısı ve sorumluluk derecesi gittikçe artmaktadır. Parti ve devlet bilim, teknik ve kültürün gelişmesine büyük bir önem vermektedir. Macar Sosyalist İşçi Partisinin X. Kongresinde bilim, kültür ve sanat adamlarına beslenen büyük güven dile getirilmiştir. Parti ve bilim adamlarının elele yürüyerek sosyalizm ve komünizmin kurulması gibi büyük hedeflere ulaşılacağı belirtilmiştir. Aydınlar da gayet iyi biliyor ki, ancak sosyalist sistem içinde bütün yaratıcı imkânlarını hür ve gerçek bir şekilde geliştirme imkânını bulabilirler. Ancak sosyalist sistem içindir ki, aydınların yaratıcı gücü kapitalistlerin bencil çıkarlarına değil de, emekçilerin, bütün halkın menfaatlerine hizmet eder.

Küçük burjuvazinin, küçük zanaatkar ve esnafın, yani özel sektör temsilcilerinin sayısı Macaristan'da azdır. Küçük burjuvazi memleketin büyük hedeflerinin gerçekleştirilmesinde yardımcı durumdadır. Yeni sosyal düzene entegre olmuştur, sosyalist toplum düzeninin kurulumunu kabullenmiş ve namuslu çalışmasıyla hizmet ve halkın ihtiyaçlarını karşılamak içinde faydalı olmaktadır.

Sosyalist devrimin üstün gelmesi sayesinde sömürücü sınıflar bütün çelişmeleri ve sosyal sınıflar arasında yarattıkları çelişmeler ve çatışmalarıyla toplum düzeninden atılmışlardır. Sınıflar arasındaki ayrılıkların ortadan kalkması süreci gelişmektedir. Toplum birleşmiş ve ahenkli bir gelişme sürecine girmiştir.

Sosyalist demokrasiye gelince:

Macaristan'daki halk demokrasisi devleti, işçi iktidarının tarihsel görevini yerine getirmek üzere memleketin ekonomik, politik ve kültürel yaşamın öncülüğünde ve sosyalizmi kurmada kaçınılmaz bir araçtır. Sosyalist devletin kuvveti işçi sınıfının ve köy emekçilerinin ittifakı bu ittifakı milyonlarca emekçinin ve halkın desteklemesidir. Gelişme sırasında devletin görevleri değişmektedir. Sosyalist rejimde devletin baskı görevi gittikçe azalmakta, buna karşılık onun politik, ekonomik ve kültürel alanlardaki örgütçü rolü artmaktadır. Sosyal sigortalar gibi sosyal yardımlar konularında sorunların büyük kısmı sendikalar tarafından yükümlenilmektedir. Emekçiler yığınsal bir şekilde devletin eylemlerinde rol almakta, konseylerde, halk mahkemelerinde ve halk kontrol örgütlerinde gönüllü çalışmaktadırlar. Sosyalizmin kuruluşu sırasında devlet çok önemli bir rol oynamaktadır. Sosyalist devletin rolü hakkında şüpheler uyandıran görüşler yanlışır. Sosyalist devlet, halkın kazanımlarını korumak için kaçınılmazdır.

Yeni seçim kanunu, yeni seçim kanununun öngördüğü usuller halkın iradesini daha açık bir şekilde ortaya koymasına yarımacaktır. Eşit, gizli ve genel oy halk demokrasisinin elde ettiği bir başarıdır. Sosyalist demokrasinin gelişmesini sağlayan elemanlardan biri de seçim sisteminin mükemmelleştirilmesidir. Önemli olan, adayların tespitinde imkânların genişletilmesi ve yurttaş eskisine kıyasla daha kolay bir şekilde millet meclisinde veya konseylerde kendisini temsil edecekleri seçmesini sağlamaktır.

Yakında Anayasa değişikliğine de gidilecektir. Macaristan Anayasası 1949 da kabul edilmiştir. Bu Anayasa, Macaristan Halk Cumhuriyetinin, emekçi halkın bir devleti olduğunu kaydeder ve uzun yıllar boyunca Macar halkının elde ettiği başarıları geniş hatlarıyla kaydeder ve memleketin gelişme perspektiflerini gösterir. Fakat son yirmi yıl içinde büyük değişiklikler meydana geldi, politik, ekonomik

ve kültürel alanlarda önemli başarılar elde edildi. Bundan ötürü Anayasayı değiştirmek zorunluğu ortaya çıktı. Halk devleti, halk rejimi esas karakter çizgileriyle mülkiyet ve sınıf ilişkilerine göre sosyalisttir. Fakat sosyalist toplumun kuruluşunun tamamlanması devam etmektedir. Bundan ötürü Macar Sosyalist İşçi Partisi, devleti sosyalist cumhuriyet olarak ilân etmek zamanının geldiğine kanî değildir.

Macar Sosyalist İşçi Partisi Marksist-Leninist bilimsel teori tarafından yönetildiğinden tarihsel görevini yerini getirmek durumundadır. Parti, Marksizmin-Leninizmin yaratıcı bir şekilde uygulanmasından yanadır. Lenin'in şu öğretilerine bağlıdır:

«... Marksizm gelişmesini tamamlamış, tamamen hazır, hareketsiz ölü bir dogma değildir. Eylem; ,veya başka yönlerde' yaşayan bir öncüdür ... Marksizmde en esaslı olan onun yaşayan ruhu olan konkre bir durum için konkre tahlilidir.»

Parti, Marksizm-Leninizme, Macar ve uluslararası işçi sınıfının devrimci tecrübelerine dayanmaktadır. Konkre durumun tahlilinden hareket etmektedir. Son onbeş yıl içinde parti üç önemli meseleyi çözümlmek zorunda kaldı. Ters devrimci güçlerin ayaklanmasını bastırarak halkın iktidarını savunmak ve kuvvetlendirmek; tarımın sosyalist örgütlenmesini sağlamak ve nihayet ekonomik yönetimin geliştirilmesine bağlı karmaşık sorunları çözümlmek. Parti bu üç önemli soruna, memnuniyet verici çözüm yolları bulmuştur. Bu sorunun çözümlenmesinde bir yandan revizyonist, bir yandan dogmatik metodlardan kaçınılmış, Marksizm-Leninizm prensiplerine bağlı kalmıştır.

Partinin yüzde 70'inin kökeni işçiydi. Halihazırda % 38'i kol işçisidir. Fakat, sosyal tabakalarda meydana gelen değişiklikler sonucunda kol işçisinin oranı % 4,5 azalmıştır.

Macaristanda iktidarda bulunan işçi sınıfının sendikalarının iki ödevi vardır: bir yandan bütün toplumun, bir yandan da her sendikalinin, her üyenin menfaatlerini savunmak. Son dört yıl içinde sendikaların politik rolü arttı, faaliyet alanları genişledi. Ekonomik yönetim reformu ve devlet organları yetkilerinin desantralizasyonu, işletmelerde, fabrikalarda ve kurumlardaki çalışma komiteleri yeni ve daha büyük bir anlam kazandı, işletmelerdeki demokrasi genişledi. Sendikalar emekçilerin menfaatlerini savunarak ve sosyal gelişmeyi ve memleket menfaatlerini savunarak ödevlerini yerine getirmektedirler. Sendikaların yetkilerinin genişletilmesiyle işletmelerin maddi araçlarından daha esaslı bir şekilde faydalanmak, sosyal-kültürel fonları daha iyi kullanmak imkânları açılacağı gibi, daha fazla sayıda emekçinin yönetime katılma imkânları da açılacaktır.

Macaristan toplumunda kooperatifler ekonomik ve politik bakımlardan çok önemli ödevler yerine getirmektedirler. Kooperatif mülkiyet, devlet mülkiyeti gibi sosyalist mülkiyet sayılmaktadır. Üretim, satış ve tüketim kooperatiflerine 2 milyondan fazla insan ortaktır. Emekçilerin üçte biri kooperatiflerde çalışmaktadır. Sanayi, tarım, hizmet ve ticaret alanlarında kooperatifler başarılı iş görmektedirler. Tarım alanında üretimin % 73, inşaat sanayiinde % 13, sanayide % 5-6 arasında, perakende ticarete % 30 dan fazlasını kooperatifler sağlamaktadır. Kooperatifçilik yalnız büyük bir ekonomik önem taşıyor, aynı zamanda politik hayat içinde önemli bir sosyal toplama yeri ödevini görüyor. Kooperatiflerin faaliyeti, toplumun, kooperatiflerin ve şahısların menfaatlerinin ahenkleştirilmesinde önemli bir rol oynuyor, iş hayatında sosyalist prensiplerin uygulanması ve kıymetlendirilmesinde, gelirin dağılımında ve devlete karşı yükümlerin yerine getirilmesinde önemli bir rol oynuyor.

Sosyalizmin kuruluşunun halihazırdaki aşamasında partinin, üretici güçlerin gelişmesini, iş verimliliğinin artırılmasını, halkın yaşam şartlarının iyileştirilmesini, sosyalist hedeflerin gerçekleştirilmesini öngören ekonomi politikası özel bir önem taşımaktadır. Ekonomik politikanın başlıca prensibi ve ekonomik faaliyetinin hedefi üretici güçlerin ahenkli bir şekilde gelişmesini sağlamanı ve sosyalist ekonomik sistemin temeli olan plânlı sosyalist ekonomiyi geliştirmektir. İşçi sınıfının iktidarının kurulması, üretim araçlarının kamulaştırılması, plânlı sosyalist ekonominin benimsenmesiyle ki Macar halkı son 25 yıl içinde, yani kurtuluştan bu yana eski rejimden kalma harabeler üzerinde yeni bir vatan kurmayı, geri kalmışlığı ortadan kaldırmayı, sanayileşmeyi ve sosyalist bir tarım kurmayı başardı.

1960 yılları başlarında, memleketin sosyal ekonomik ve sosyalizmi kurma eylemlerinde yeni bir durum meydana geldi. Tarımın sosyalist dönüşümüyle milli ekonominin başlıca sektörlerinde, üretim ilişkilerinde sosyalist mülkiyet üstün geldi. Milli ekonomi ekstansif gelişme imkânlarını aşmaya başladı. Bundan ötürü de entansif gelişme safhasına geçme zorunluğu meydana çıktı. Ekonomik gelişmenin seviyesi ve tayin edilen hedeflerin de baskısıyla milletlerarası ölçüde kullanılan bilimsel-teknik devrime entegre olma yolunda ilk adımları atma imkânlarını yaratmıştır. Üretici güçlerin gelişmesi ve işverimliliğinin artırılması için bu kaçınılmazdır.

Uzun yıllar süren derin tahliller ve birçok kararlar sonucunda ekonomik reform hakkındaki kararlar şekillenmeye başladı. Ekonomik reformun temel prensipleri IX. Kongre tarafından onaylanmış ve 1 Ocak 1968 de yürürlüğe girmiştir. Bu reformun esası, ekonomik regülatörler yoluyla fabrikaların özerk yönetimi emekçi kolektif-

lerinin ve şahsen emekçilerin maddi ilgilerinin artırılmasıyla plânlı sosyalist ekonomiyi gerçekleştirmektedir.

Ekonomik reformun esas prensipleri, parti üyelerinin hemen hemen bütünü ve kamuoyunun büyük çoğunluğu tarafından onaylandı. Fakat kabul ve onaylama oybirliğiyle değildir. Gerek memleket içinde, gerekse memleket dışında samimi dostlarımızdan bazıları bu yeni tedbirlerin sonuçları hakkında bazı şüpheler ileri sürüyorlardı. Sağcı revizyonist çevreler, rejimimizin sarsılacağını ümit ediyor. Sekter, dogmatik çevreler de böyle olacağını tahmin ediyorlardı. Düşmanlarımız fikirleri şaşırtmak için bunu kapitalist tipindeki pazar ekonomisine doğru ilk adım olarak niteliyorlardı. Olaylar neyi ispat etti?

Merkez Komitesi sorunu Kongrede şöyle koydu: Ekonomik reformu engelsiz yerleştirebildik. Esas prensipleri doğru çıktı. Ekonomik yönetimin yeni sistemi etkenlikle çalışmaktadır. Reformun son üç yılında sosyalist üretim ilişkileri kuvvetlendi. Sosyalist plânlı ekonomi daha yüksek bir aşamaya ulaştı, üretim daha muntazam bir hal aldı. Reform, milletin menfaatleriyle değişik kolektiflerin ve şahısların menfaatlerini evvelkinden daha iyi bağdaştırmaktadır. Ekonomik istikrar takviye edildi. Yöneticilerin sorumluluk anlayışı arttı.

Plânın bitmesine bir ay kalmış olmasına rağmen kongrede III. Plânın başarıyla tamamlandığını ilân edebiliriz. Milli gelir % 39-40 arttı. Bu artış, öngörülenden fazladır. Eski beşyıllık plâna kıyasla sanayi üretimi beş yıl içinde % 33-35 oranında arttı. Tarım üretimi ise, bu süre içinde % 16-17 arttı. Ulaştırma, yol ve demiryolu şebekeleri, taşıma işleri modernleşti. Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle, üçüncü dünya memleketleriyle, kapitalist ülkelerle ekonomik ilişkiler genişledi. III. Plân devresi yıllarında ve yeni ekonomik sistemin uygulanmasından sonra 2 milyon insanın iş saatleri kısaltıldı. Sanayi üretiminin % 55-77'i iş üretiminin artmasıyla sağlandı.

III. Beşyıllık Plân devresinde hayvancılık yeter derecede gelişmedi. Buna karşılık bitkisel üretim büyük bir ilerleme gösterdi. Buğday üretimi % 35 artarak hektar başına 25 kentale ulaştı. Aynı zaman içinde mısır üretimi % 23 artarak, hektar başına 32 kentale ulaştı.

Partinin ekonomik plânı temeli üzerindedir ki, IV. beşyıllık plân hazırlandı. 1971-75 yılları arasında milli gelir % 30-32 artacak Birikim oranı % 23-25 olacak, türeğim oranı ise % 75-77 artacak. Beş yıl içinde sanayi üretimi % 32-34 artacak, bunun da % 75-80'i iş verimliliğinin artmasıyla sağlanacaktır. Tarım üretimi % 15-16 artacaktır.

IV. Plân devresinde milli ekonominin enerji kaynakları modernize edilecek, kimya ve alimünyum sanayii geliştirilecek, kimyadan daha

geniş ölçüde faydalanılacak. Ulaştırma araçlarının yapımı, yeni inşaat yöntemleri, konfeksiyon sanayii, hayvancılık ve et üretimi artırılacak ve üretimde ordinatorlerin milli ölçülerde kullanılması ve bizzat ordinatorler üretimi hızlandırılacaktır.

Milli ekonominin gelişme şartlarından biri de, uluslararası iş bölümüdür. Zamanımızda bilimsel-teknik gelişmeler, üretim yöntemlerindeki yenilikler, çoğu zaman memleket sınırlarını aşmaktadır. Bundan ötürü Sovyetler Birliği, Ekonomik yardımlaşma Konseyi ve öteki sosyalist ülkelerle ve uçünkü dünya memleketleriyle ilişkiler geliştirilecektir. İlişkiler kapitalist ülkelerle de genişliyecektir.

Son beş yıl içinde halkın hayat seviyesi ekonomik gelişmeye paralel olarak yükseldi. İşçi ve memurların gerçek gelirleri beş yıl içinde % 30 civarında arttı. Gerçek gündelik de % 17 artış gösterdi.

Kooperatifçi köylülerin hayat seviyesi ortalama olarak işçi sınıfının-kine ulaştı. Sosyal Sigortalar geliştirildi. Ailelere yardım sistemi takviye edildi, hattâ evde oturan annelere bile yardım sistemi uygulanmaya başlandı. 44 saatlik iş haftası, sanayi ve yapı sanayiinde 44 saatlik iş haftası genelleşti. 2 milyon işçi ve memur kısa çalışma haftasına geçti. 1966-70 yıllarında 320 bin mesken inşa edildi. 1 milyon insan yeni evlere taşındı.

IV. Beşyıllık Plân devresinde, insan başına düşen gerçek gelirde % 25-27 arasında artış, gerçek gündeliklerde ise % 16-18 bir artış kaydedilecektir. Plân 400 bin yeni mesken, hastahane, istirahat evi, okul ve kültür kurumu inşaatını öngörmektedir. 44 saatlik iş haftası milli ekonominin öteki sektörlerinde de uygulanacaktır. Ayrıca yine IV. Plân devresinde, asgari gündeliklerin artırılması, emeklilik maaşlarının ve aileye yapılan yardımların yükseltilmesi de öngörülmektedir.

Kapitalizmden kalma miras olarak milli ekonomide halâ birçok sorun vardır. Sosyalizmi kurma devrinin başlangıcında yapılan hatalardan gelme zorluklar da mevcuttur. 1956 ters devriminin maddi ve moral yıkıntıları halâ izlerini bırakmıştır.

İşletmelere sağlanan özerklik ve yönetimin desantralizasyonu parlak sonuçlar vermiştir. İşletme, kooperatif ve sanayi yöneticilerinin ezici çoğunluğu omuzlarına düşen ödevleri iyi anlamış ve kendilerine teslim edilen işletmelerin gelişmesini sağlamışlardır. Bu gelişmeler, işletmelerin kendi öz fon ve araçlarıyla yapılmaktadır. Yüksek bir gelir, kolektife daha büyük menfaatler sağlamak, milli ekonomiyle, toplumun bütünüyle ahenkli olmakla ve bunu iş verimliliğini artırarak ve maliyet fiyatlarını düşürerek elde etmek gerekmektedir.

Polonya Birleşik İşçi Partisinin VI. Kongresi

Polonya Birleşik İşçi Partisinin VI. Kongresi 6 Aralıkta Varşovada çalışmalarına başladı. Merkez Komitesinin raporunu, Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Edward Gierak tarafından okundu. 1971-75 yılları arasındaki devrede ekonomik gelişme plânı da, Merkez Komitesi Politbüro üyesi, başbakan Piotr Jaroszewicz tarafından sunuldu.

Gerek Parti Birinci Sekreteri Gierak'ın gerekse Başbakan Jaroszewicz'in raporlarında Polonya'nın içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve politik durum ve gelecek beş yıl için açılan perspektifler özetle şöyle tespit edilmektedir:

Partinin VI. Kongresinin arifesinde Polonya için karakteristik olan durum, münakaşalardan, müzakerelerden çıkan bir eylem birliğinin yaratılmış olmasıydı. İşçi sınıfı güçlü bir atılımla üretimi arttırmak teşebbüsüne girişmiş, münakaşa ve müzakerelerden çıkan fikirleri uygulamaya, gerçekleştirmeye koyulmuştur. Bu durum, yeni yeni atılımlarda bulunmak, sorunları çözümlemek için daha iyi hareket noktalarını elde etmek imkânlarını yaratmıştır. Parti kongresinden evvelki devrede, sosyalizmin kurulması devrinde partinin öncülüğü fikri toplumun bilincinde yerleşmiştir. Halk isteklerini partiye yöneliyor, onun girişimini bekliyor ve partide kendi öncüsünü görüyor.

Parti Merkez Komitesinin VII. ve VIII. Plenumları Aralık olaylarından çıkarılan dersleri yaratıcı bir şekilde kıymetlendirmiştir. Parti, Aralık olaylarından şu dersleri çıkarmıştır:

1. Sosyalist bir devlette iktidarda olan Marksist-Leninist parti her zaman emekçilerin arzu ve isteklerini büyük bir önemle ele almalıdır. Sosyalizmin kuruluşu süreci içinde toplumun gösterdiği gayret, yığınların maddi, kültürel hayat düzeyinin yükselmesini de beraberinde getirmelidir.
2. İşçi sınıfının sosyalizmin toplumsal başlıca gücü olduğu unutulmamalı, onunla bağlarının gittikçe kuvvetlenmesi sosyalist toplum sisteminin gelişmesinin şartlarından biri olduğu unutulmamalıdır.
3. Sosyalizmin kuruluş süreci içinde partinin öncü rolünün sistematik bir şekilde daha yüksek bir düzeye ulaştırılması, parti çalışmalarında Leninist yöntemlere kesin saygı gösterilmesi ve gerçeklerle sürekli olarak bağ kurulmasına dikkat edilmelidir.

4. Sosyalizmle kapitalizm arasındaki sınıf savaşının günümüzdeki şartları içinde sosyalizm düşmanlarına olanaklar yaratacak çatışmalara meydan vermemek gerekmektedir.

Bütün sosyalist ülkeler için karakteristik ve geçerli olan genel kanunlar vardır. Bunlar sosyalist ülkelerin gelişmelerini nitelendirmektedirler. Bu genel kanunlar, tarihsel koşullara ve ulusal özelliklere göre konkrre şekiller almaktadırlar. Polonya Birleşik İşçi Partisinin (PBIP) tecrübeleri bu diyalektik gerçeği doğrulamıştır. Bu gerçeğin çiğnenmesi veya yanlış anlaşılması sosyalizmin kuruluşu sırasında her zaman açık güçlüklerle meydan vermiştir.

Kardeş partiler ve her şeyden evvel Sovyetler Birliği Komünist Partisinin gelişmeyi engelleyen zorluklar sırasında gösterdikleri anlayış şükranla anılmaktadır.

Polonya Birleşik İşçi Partisi, Marksizm-Leninizme bağlıdır ve Marksizm-Leninizme yabancı her türlü akım ve eğilime karşı savaşmaktadır. PBIP, özellikle Marksist-Leninist ideolojinin temel prensiplerine saldıran ve sosyalist ülkelerin politik başarılarını önlemeye çalışan revizyonizme karşı şaşmaz bir savaş yürütmektedir. Parti üyelerine öylesine yüksek ideolojik bir düzey sağlanmalıdır ki, bütün partililer sosyalizmin düşmanlarını, sahte sosyalist cümleler kullananları tanımak imkânını bulsun.

Otuz yıl evvel Polonyadaki yeraltı anti-nazi hareketle kardeş Sovyetler Birliğinde çalışan Polonya'lı komünistlerin ortak teşebbüsüyle doğan PBIP, Polonya işçi hareketinin bu ortak ideolojik eserini ve politik tecrübelerini tam olarak benimsemiştir.

Polonya İşçi Partisi, Polonya Komünist Partisinin savaşlarının devamcısıydı. İşgal yıllarında Polonya halkının kaderi büyük bir tehlike altındayken, Polonya İşçi Partisi işçi sınıfının partisi olarak proletaryanın sınıfsal ve ulusal hedeflerini gerçekleştirmekteydi.

Faşizmin yenilgeye uğratılması ve Polonya halkının kurtuluş savaşının zaferle sonuçlanması, onun bu savaşının Sovyetler Birliği halklarının mücadelesiyle bütünleşmesinin bir sonucudur.

27 yıldan beri Polonya halkının devrimci eylemleri partinin önderliğinde muazzam ölçülere ulaşmıştır. Onun sonuçları Polonya'yı toplumsal, ekonomik, politik ve kültürel alanlarda yeni bir aşamaya ulaştırdı. İş sınıfı savaşları ve milli çatışmalarla sarsılan geri kalmış bir tarım ülkesi olan Polonya, güçlü ve dinamik bir gelişme hızına sahip olan bir sanayi-tarım ülkesi haline geldi ve uluslararası alanda durumu güçlendi. Bu tarihsel ödevin gerçekleşmesi birçok fedakarlıklara mal oldu. Parti bu yolda rastladığı güçlükleri yenmek,

hataları düzeltmek zorundaydı. Ve bu arada sosyalizmi kurmak için doğru genel hattı da bulmak mecburiyetindeydi.

Sanayideki mülkiyet şartları sosyalist karaktere sahiptir ve yapıları gittikçe modernleşmektedir.

Köy yaşamında çok derin değişiklikler meydana geldi. Tarım üretimi arttı. Köylülerle işçiler arasındaki bağlar kuvvetlendi.

Bugünkü Polonya aydınları, memlekette sosyalizmin kurulmasında aktif bir rol almaktadırlar. Üretim süreci içinde işçi sınıfıyla, emekçi köylülerle yakın bağlar kurmuşlardır. Ve halk ekonomisinin yönetimine büyük katkıda bulunmaktadır. 1970 yıllarında sosyalist toplum sistemi çok daha geniş ölçüde ileri hamleler yapacaktır. Merkez Komitesinin VIII. Plenumunda, başlıca sorunun üretimin artırılması, işverimliliğinin yükseltilmesi, emekçilerin hayat seviyesinin iyileştirilmesi ve sosyal durumlarının ıslahı olduğuna dair karar alınmıştır.

Yeni beşyıllık plân devresi içinde milli gelir % 38-39 artacaktır. Geçen beşyıllık plân devresinde ise, bu artış % 34 tû. Ulusal gelirin bu şekilde yükselmesinin temelinde sanayi üretimin % 48-50 artması ile tarım üretiminin % 18-21, hizmetlerin genişlemesi ve halk ekonomisinin değişik kollarının bunlara paralel ahenkli şekilde gelişmesi bulunmaktadır. Bu şekilde hızlı bir gelişme sağlayabilmek için beşyıllık plâna geniş bir yatırım programı konmuştur. 1971-75 yılları arasında yapılacak yatırımların yekûnu 1 milyar 400 milyar zlotîdir. Bu demektir ki, ulusal gelirin % 24 yatırımlara gidecektir.

Yeni beşyıllık plân sırasında tüketim malları üretimi % 42 artacaktır. Geçen beşyıllık plânda bu artış % 36 idi. Üretim araçları sanayiinin payı % 52 olacaktır.

Yeni beşyıllık plânın öngördüğü üretim hızının artış oranı, bilimsel-teknik yöntemlerin, örgütlenmede ileri tekniğin, başlıca üretim kol- larındaki araçların konsantrasyonu ve bilimsel araştırma merkez- lerinin kurulmasını zorunlu kılmaktadır.

Polonya ekonomisinin hızla gelişmesi, modernleşmesi ülkenin ulus- lararası işbölümüne daha geniş ölçüde katılmasına da bağlıdır. Polonya Avrupa sosyalist ülkeleri arasındaki Ekonomik Yardımlaşma Konseyiyle ekonomik bütünleşmenin daha da genişletilmesinde tek- nolojinin, bilimsel-teknik yöntemlerin üretimde daha geniş ölçüde uygulanmasını, plân hedeflerine ulaşma olanaklarını görmektedir. Öte yandan Polonya ekonomik ve politik yarınını Sovyetler Birliği ile gerek ekonomik, gerekse politik bağlarının daha sıklaşmasında görmektedir.

Yeni beşyillik plân içinde emekçilerin gerçek gündelikleri % 17-18 artacaktır. Böylece gerçek gündeliğin artışı, geçen beşyillik plâna kıyasla iki misli olacaktır ve geçen on yılın yekûnuna ulaşacaktır. Tabiidir ki, emekçi halkın reel gelirleri, reel ücret veya maaşlarından daha hızlı artmaktadır. Bunun sebebi de çalışma imkânlarının yüksek derecede genişlemesi, sosyal hakların artmasıdır.

Toplunun esaslı sorunlarından biri de, halkın mesken şartlarının iyileştirilmesidir. 1971-75 yılları arasında uygulanacak olan plânın öngördüğüne göre, halk için yaklaşık olarak 1 075 000 mesken kurulacaktır. Bu, geçen beşyillik plân devresine kıyasla dörtte bir daha fazla mesken inşa edilecek, demektir.

PBİP, Merkez Komitesinin VIII. Plenumundan sonra partinin girişiyle birçok sosyal meselelerin çözümlenmesine başlandı. Bunlar arasında çalışan kadınların ve çocuklarının durumu vardı.

1971-75 beşyillik plân devresi içinde perspektifler şu şekilde görünmektedir: memleketin ekonomik gücünün artırılması ön plânda gelmektedir. Polonya 1975 yılında 167 milyon ton taşkömürü üretecektir, bunun 25 milyon tonu da kok kömürü olacaktır. 96 milyar kilovatsaat elektrik enerjisi üretecek, 14,7 milyon ton çelik, 234 bin ton çinko, 180 bin ton bakır ve 18 milyon ton çimento üretecektir. Sentetik elyaf üretimi 126 bin 500 tona yükselecektir. Mobilya üretimi bir misli artacaktır. 750 bin adet sesalma makinesi, 780 bin adet buz dolabı ve 600 bin adet de binek arabası üretilenektir. Böylece bu alanlardaki üretim üç misli artmış olacaktır.

Yatırımların en büyük kısmı sanayi alanında yoğunlaşacaktır. Bu alana yapılacak yatırım yekûnu 606 milyar zlotidir. Bunun % 23,5 B grubunun, bu arada tüketim sanayiinin geliştirilmesine ayrılacaktır. Şunu da söylemek lâzım ki, A grubu sanayiini geliştirmeden tüketim sanayiini geliştirmek imkânsızdır.

Tarım ve gıda maddeleri sanayii alanlarına da gereken yatırımlar yapılacaktır.

Kıymet olarak sanayi üretimi % 48-50 arasında artacaktır. Bu arada bütün ekonomiyi modernleştirmek ve geliştirmek, pazar malları üretimini arttırmak için hammadde ve yakıt temeli ve modern üretim araçları kurulması sağlanacaktır.

Makine yapımı üretimi % 65 artacak, pazar için yapılan üretim ise % 95 artacaktır. Üretimin artırılmasıyla beraber kalitenin de iyileşmesine dikkat edilecektir.

Kimya endüstrisine gelince: bu sanayi kolunun esaslı ödevlerinden biri, ekonominin öteki kollarına lâzım olan maddeleri üretmektir.

Kimyasal elyaf üretimi % 62, sentetik elyaf üretimi ise % 35, plâstik üretimi % 95 artacaktır.

Hayat seviyesinin yükselmesi önemli bir ölçüde tarım üretiminin artmasına bağlıdır. Bitkisel üretim % 17-20 arasında artacaktır. Hayvansal üretim ise, % 19-21 artacaktır. Devlet çiftliklerinin global üretimi 1971-75 arasında, diğer tarım kollarındaki toplam üretimin iki misli artacaktır.

Moğolistan Devrimci Halk Partisinin XVI. Kongresi

Moğol Devrimci Halk Partisinin (MDHP) XVI. Kongresi, 8 Haziran 1971 günü çalışmalarına başladı. Kongre tarihi, Moğol halkını ulusal, sosyal tam kurtuluşa götüren halk devriminin 50. yıldönümü arifesine rastladı. Merkez Komitesinin raporu kongrede, Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Jumshagin Tsedenbal tarafından sunuldu.

Tsedenbal raporunda özetle şunları belirtti: XV. Kongrenin kararlarının gerçekleştirilmesiyle Moğolistan Halk Cumhuriyetinde (MHC) sosyalizmin maddi ve teknik temellerinin yaratılmasında ileri adımlar atıldı. MHC'de bu tarihsel gelişmenin sağlanması, Moğol komünistlerinin, bütün emekçilerin Leninci öğretilere göre sarsılmaz gayretlerinin, proletarya enternasyonalizminin ve yıkılmaz Moğol-Sovyet dostluğunun bir sonucudur. Parti Merkez Komitesi dış politikasında MHC'nin Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle her yönlü ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesine yönelmiştir. Bu dış politika Moğol halkının ulusal menfaatlerine tamamen uymaktadır. Partinin gerek Sovyetler Birliği Komünist Partisi, gerekse dünya komünist hareketiyle ilişkileri tamdır ve bu yolda geliştirmekte devam edecektir.

50 yıllık yeni devrenin başlangıcına bir göz atıldığında, yeni bir toplum sisteminin kurulmasında Sovyet halklarıyla yakın dostluğun verdiği olumlu sonuçları gururla tespit etmek mümkündür. Moğol halkının Sovyetler Birliği'yle dostluğu, proletarya enternasyonalizminin eylem içinde bir belirtisidir. Bu belirtir Moğol halkının günlük hayatında, başarılarında ve tecrübelerinde kendini göstermektedir.

MDHP, uluslararası işçi hareketini ve ulusal kurtuluş hareketlerini, sömürgecilik ve yarı sömürgeciliğe karşı savaşlarda tam olarak desteklemektedir. MDHP, kapitalist ülkelerdeki komünistleri, işçi sınıfını ve bütün emekçileri barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda, emperyalizme karşı savaşlarında desteklemektedir. Barış ve halklar arasında eşit şartlarla işbirliğine taraftar olan MHC, Asya, Afrika, Güney Amerika ülkeleriyle ilişkileri vardır ve bu ülkeler halklarının anti-emperyalist savaşını desteklemekte ve onların sosyal ilerleme yolunda gelişmelerine yardımcı olmaktadır. Parti ve devletin dış politikasının başta gelen yönlerinden biri, emperyalist sadınlara

karşı ve emperyalizmin harp politikasına karşı halkların kurtuluş savaşlarını bütün imkânlarıyla desteklemektir.

Tsednbal XVI. Kongre kürsüsünden Amerikan emperyalizminin Çin-Hindi halklarına karşı saldırısını şiddetle yermiş, Viyetnam, Kamboç ve Laos sorunlarına politik bir çözüm bulunmasını, sömürge harplerine son verilmesini ve bütün Amerikan birliklerinin dünyanın bu bölgesinden kayıtsız şartsız çekilmesini istemiştir.

Raporda, Çin yöneticilerinin anti-Marksist, saldırgan, nasyonalist ve anti-Sovyet tutumu şiddetle yerilmiştir.

MHC'nin 53 devletle diplomatik ilişkileri vardır. Bu da, sosyalist Moğolistan'ın uluslararası otoritesinin sürekli bir şekilde geliştiğini göstermektedir.

1971-75 arasındaki yeni beşyillik plânın başlıca hedefi, sosyal üretimi, tarım ve sanayinin ve ekonominin öteki kollarında sağlanacak gelişme sayesinde arttırmak, halkın maddi ve kültürel seviyesini yükseltmektir.

Bireysel arat ekonomisinden üretim kooperatiflerine geçişten bu yana onbir yıldan fazla bir zaman geçti. Tarımda sosyalist ekonomi işletmeleri, tarım birlikleri ve devlet çiftlikleri üretimi kendilerinde yoğunlaştırdılar ve güçlendiler. IV. Beşyillik Plân devresinde tarımın maddi-teknik temellerinin daha geniş ölçüde geliştirilmesi ve tarım birliklerinin, devlet çiftliklerinin bilimsel temellerde örgütlenmesi gerçekleştirildi. 1966-70 yılları içinde bütün yatırımların % 24'ü tarım alanına yapıldı. IV. Beşyillik Plân devresinde tarımın makineleştirilmesi ve elektrikleştirilmesi alanlarında önemli değişiklikler yapıldı. Yeni, yani V. Beşyillik Plânın başlıca hedeflerinden biri, hayvancılığın geliştirilmesi, bu alanda işveriminin artırılması, bütün rezervlerin maddi-teknik temel üzerinde seferber edilmesi, hektar başına düşen üretimin artırılması sayesinde tarım üretimini arttırmaktır. 1975 yılında 1970'e kıyasla tarımda gayri safi üretim % 22-25 oranında artacaktır.

MHC. IV. Beşyillik Plân devresinde ülkeyi sanayi-tarım ülkesi haline getirmekle ilgili sorunların çözümünde yeni, ileri adımlar atıldı. 1970 yılında 1965'e kıyasla gayri safi sanayi üretimi 1,6 misli arttı ve yılda ortalama % 9,9 bir gelişme hızı elde edildi. Adam başına düşen elektrik enerjisi üretimi % 78, çıkarılan maden kömürü adam başına % 77 arttı. Et üretimi ise % 56 yükseldi. Sanayinin V. Beşyillik Plândaki hedefi, yakıt maddelerini, temel enerji kaynaklarını ve madenlerden yararlanmayı genişleterek memleketin maden rezervlerini kıymetlendirmek, yığınsal tüketim malları üretim kollarını geliştirmek, işverimliliğini daha da arttırmak ve üretilen malların

kalitesini yükseltmektir. V. Beşyillik Plân devresinde halkın gerçek gelirinin % 22-23 artırılması da öngörülmektedir. Ayrıca kültürün geliştirilmesi, halk eğitim sisteminin birliği sürecinin tamamlanması da öngörülmektedir.

1960 yıllarında MHC'nde sosyalizmin temelleri atıldıktan sonra, sosyalizmin maddi-teknik temellerinin tamamlanması sürecine devam edildi. Moğolistan'da sosyalizmin kuruluşunun tamamlanması, birçok tarihsel gelişme aşamalarına, ekonomik gelişmede birçok sıra ve basamakların aşılmasına bağlıdır. Parti programında da tespit edildiği gibi, birinci basamak MHC'nin yakın gelecekte bir sanayi - tarım ülkesine dönüşme sorununun çözülmesidir. Yığınların başında bulunan komünistler ordusu, sosyalizmin kuruluşu savaşının yolunu açmaktadır. Komünistler bilicçi ve anlayışlı çalışmanın örneğini vermektedirler. Partinin bütün üyeleri, Merkez Komitesinin kararlarını ve politik hattını heyecanla, oybirliğiyle desteklemektedirler. Bu konuda Moğol sendikaları da emekçilerin terbiyesinde büyük bir rol oynamaktadır. Buna, Moğol Devrimci Gençlik Birliğinin gayretlerini de katmak gerekir.

★

MDHP'nin XVI. Kongresine katılan delegeler V. Beşyillik Plân direktiflerini bütün teferuatıyla inceledikten sonra plân oybirliği ile kabul edildi.

Yeni plânın başlıca ödevleri şunlardır:

Tarımda sürekli bir ilerleme ile sosyal üretim hacmini önemli ölçüde arttırmak. Sanayide ve ekonominin öteki kollarında da sürekli bir gelişme sağlamak ve bu temel üzerinde emekçilerin maddi, kültürel seviyesinde sürekli bir gelişmeyi sağlamak.

MHC. ekonomisinde tarım kesimi son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bundan ötürü, yeni plân direktiflerinde ona gereken önem verilmiştir. Plâna göre, tarım üretimi 1975 yılına kadar 1970'e kıyasla % 22-25, hayvancılık % 14-16, bitkisel üretim % 40-60 artacaktır. Bu gibi bir gelişme sağlamak için tarım üretiminin maddi ve teknik temelini kuvvetlendirmek şarttır. Bunun için yeni beşyillikte bütün yatırımların % 35'i bu alana ayrılmıştır. Bu alanda, eski plâna kıyasla % 40 bir fazlalık vardır % 80 daha fazla traktör, % 10 kamyon, % 15 remorkör, otomobil v.s. tarım aletleri tarım alanına teslim edilecektir. Bundan başka 1000 kadar biçer-döver faaliyete geçecektir. Hayvan yemleri üretimi artırılarak hayvancılığın daha fazla gelişmesine yardım edilecektir.

Tarım alanına uzman sağlamak konusuna gelince; devlet çiftliklerine ve tarım kooperatiflerine 50 bin lise mezunu ve 3 bin de lise veya yüksek tahsilli uzman gönderilecektir.

Parti programında memleketin sanayileştirilmesini öngören esasların uygulanmasına devam edilecektir. Halihazırda Moğolistan sanayii sosyal üretimin bütününe $\frac{1}{10}$ 34'ünü sağlamaktadır. 1975 de bu oran $\frac{1}{10}$ 40'a yükselecektir. Sanayinin yıllık gelişme ortalaması en az $\frac{1}{10}$ 9 olacaktır. İşverimliliği, yani modern teknolojinin uygulanması ise $\frac{1}{10}$ 37 artacaktır. Sanayi inşaatının genişliği hakkında bir fikir edinmek için şunu gözönünde tutmak lâzım: yeni işletmeler, V. Beşyılık Plân devresi sonunda memleketin bütün sanayi üretiminin $\frac{1}{10}$ 15'ini sağlayacaklardır.

Halkın gerçek geliri $\frac{1}{10}$ 22-23 artacaktır. Bazı asgari ücretler ve çok sayıda işçinin ücreti yükseltilecek, bazı yığınsal tüketim mallarının fiyatları indirilecek ve kalabalık ailelere yapılan yardımlar arttırılacaktır. Sosyal tüketim fonları $\frac{1}{10}$ 36-40 artacaktır.

Eğitim ve halk sağlığı alanlarında da önemli tedbirler öngörülmektedir. Halkın ve gençliğin kültür seviyesini daha da yükseltmek amacıyla gereken tedbirler alınacaktır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyine üye sosyalist ülkelerle işbirliği MHC ekonomisinin gelişmesinde önemli bir rol oynamaya devam edecektir.

Son iki kongre arasındaki devreye gelince, bu devre içinde halkın maddi ve kültürel seviyesi sürekli olarak yükselmiştir. Tüketim fonları $\frac{1}{10}$ 24,6 artmıştır. İşçi ve memur ücretleri $\frac{1}{10}$ 27 artmıştır. İhtiyarlara devletin verdiği emeklilik maaşı hissedilir derecede arttırılmış ve emeklilik maaşı sistemi, tarım kooperatifleri üyelerine de teşmil edilmiştir. Okul yaşındaki çocuklar için genel orta okul tahsili mecburiyeti konmuştur. Bu durumu daha iyi kıymetlendirebilmek için hatırlamak lâzım ki, ülke halkı devrimden önce tamamen cahil, yani okur-yazar değildi.

★

Moğolistan hakkında notlar:

Moğolistan ekstansif, göçebe hayvancılıktan sosyalist bir tarım ve sanayi düzeyine geçmiş bir ülkedir. Tarım, memleketin ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Tarımın gelişmesiyle bir yandan halkın gıda maddeleri ihtiyacı karşılanmış, bir yandan da sanayinin ihtiyacı olan hammadde kaynakları sağlanmıştır. Tarım, 1930 yıllarında *aratlar* dini, laik feodolitenin boyunduruğundan, yabancı ticaret sermayesinin ve yabancı faizcilerin sömürsünden kurtarılması sü-

reci başlamıştır (*aratlar* – aynı zamanda tarım da yapan göçebe hayvan yetiştiricileridir). Böylece Moğolistan üretimi, Ortaçağ sömürü sisteminden kurtarılmış oldu. 1930 la 1950 yılları arasında devlet, *aratların* şahsi işletmeciliğini teşvik etti ve böylece tarım üretiminin artma imkânları yaratıldı. Fakat *aratlar* da aralarında sosyal gruplara ayrılmış durumdaydı ve işletmeleri de insanın insan tarafından sömürülmesi sistemine dayanıyordu. Bu duruma son vermek için, Leninci kooperatif sisteminin uygulanması gerekiyordu.

Ayrıca tarım, birbirinden ayrı, dağınık 200 bin kadar şahsi *arat* üretimine dayanıyordu. Yeni aşamada ise, tarım ekonomisinde 272 kooperatif ve 33 devlet çiftliği ekonominin bu alına hakim duruma geçmişlerdir. Her tarım kooperatifinin ortalama 58 bin baş hayvanı, 760 hektar ekilir arazisi, 1,9 milyon tugrik (Moğolistan parası) geliri, 9 traktörü ve 7 otomobili vardır. Devlet çiftliklerinin ise, ortalama 26 bin baş hayvanı, 13 bin hektar ekilir arazi, 64 traktör, 28 otomobili var.

Ayrıca tarım kooperatifleri üyelerinin memleketin Kuzey bölgesinde 50 baş, Güney bölgesinde ise 75 baş hayvana sahip olmalarına müsaade edilmiştir. Bu gibi özel yollardan elde edilen gelir bütün vergilerden muaf olduğu gibi, et ve sütün devlete satılması mecburiyeti de yoktur.

Tarımın bu şekilde örgütlenmesiyle modern bilimsel-teknik yöntemlerini tarıma uygulama ve tarım gelirlerini hızla arttırma imkânları yaratılmıştır. Oysa Moğolistan devrimden önce XX. yüzyılın teknik ve bilimin dışında, karanlık içinde kalmış ve çökme sürecine girmiş bir ülkedydi.

Sanayiye gelince: Moğolistan çok zengin hammadde ve maden kaynaklarına sahip olmasına rağmen, feodal hakimiyetinde bulunan memlekette hiçbir sanayi işletmesi kurulmamış, böylece de işçi sınıfı yaratılmamıştı. Birkaç zanaatkar dükkanından, mevsime bağlı birkaç küçük işletmeden başka sanayi namına herhangi bir şey yoktu. Yabancı sömürgeciler memleketin sanayileşmesini engellemek için her şeyi yapıyorlardı. Onlar için Moğolistan hammadde kaynağı ve sanayi ürünlerine sürüm pazarı bir ülke olarak kalmalıydı. Memleket yüksek fiyatlarla sanayi ürünleri ithal eder, ve işlenmemiş hammadde ihraç eder durumdaydı.

Halk idaresi sanayinin kurulmasına büyük önem verdi. Ekonomik ve sosyal ilerlemenin şartı, sanayileşmek, sosyalizmin teknik ve maddi enfastrüktürünü kurmayı zorluyordu. Ayrıca sanayileşmekle feodal üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması teknik ve ekonomik geriliğin önlenmesi gibi sonuçlar da doğrucaktı.

1921 yılında Leninle görüşmeye giden Moğol delegelerine Büyük önder, Aratlar Moğolistanının parti ve hükümetin etkisiyle kurulacak yeni bir ekonomik sistemle, kapitalist olmayan gelişme yoluna girmesini, tavsiye etmiştir.

Moğolistan gerçek sanayileşmeye gidilen her yerde olduğu gibi üretim araçları üreten sanayi öncelik tanımaktadır. 1950-70 yılları arasında ağır sanayi alanında gelişme 8,3 misli olmuştur. Hafif sanayide ise 6,2 misli. Bu devirde ağır sanayi % 11, hafif sanayii % 9,6 lık bir hızla gelişmiştir.

Bugün Moğolistan halkının % 45,7'si ya şehirde, ya da şehir şartlarında olan merkezlerde yaşamaktadır. Sanayi, milli gelirin % 22'sini global sosyal üretimin % 34'ünü oluşturmaktadır. Sabit fonların % 27 si sanayiye ayrılmaktadır. Üretimde günden güne daha fazla bilimsel-teknik yöntemler uygulanmaktadır. Memleketin genişliği ulaştırma ve elektrikleşme işini bir hayli zorlaştırmasına rağmen bu alanlarda da büyük başarılar elde edilmiştir. Sistematik bir şekilde memleketin tabii zenginlikleri en modern bilimsel metodlarla araştırılıp işletmeye açılmaktadır.

Bir feodal ekonomiden sosyalizme geçişte Moğol tecrübesinin elde ettiği başarılar Lenin tarafından işlenen ve Sovyetler Birliğinde uygulanan sosyalist sanayileşme teorisini doğrulamaktadır. Bu tecrübe, bu teorisin doğruluğunu ve uluslararası bir kıymet taşıdığı gerçeğini tastik etmiştir.

1919 yılında Moğolistan'ın başkentinde Suke-Bator ve Çoibalsan idaresinde iki devrimci, gizli örgüt meydana getirilmişti. 1920 yılı ortalarında bu iki grup, tek bir devrimci örgütte birleşti. Bu örgütün adı Halk Partisiydi.

Aynı yılın Eylül ayında Moğol devrimcileri büyük Lenin'le karşılaştılar. Lenin'in strateji ve taktik, kurtuluş harbi, devrimci örgütün rolü hakkında verdiği öğüt ve fikirleri Moğolistan'ın kurtuluşu ve güçlenmesi için yürütülen savaşları derinden etkiledi.

1 Mart 1921 de Kiyahta şehrinde yapılan MDHP'nin Birinci Kongresinde partinin örgütlenmesi şekillendi. Kongrede partinin programı kabul edildi ve Merkez Komitesi seçildi. Az bir zaman sonra da yabancı saldırganlara karşı ayaklanmayı yönetmek için geçici, halkçı bir hükümet kuruldu. Moğol halkı, devrimci orduyu, geçici hükümetin isteğiyle onun yardımına koşan Kızılorda birlikleri omuz omuza beyaz çetelere ve yabancı saldırganlara karşı savaştılar. 1921 yılının anti-empyralist ve anti-feodal devrimi Moğol halkı için mili yenilenme ve ıerleme yoluna girme imkânlarını açmıştır.

1924 yılında yapılan MDHP'nin III. Kongresinde Leninist doktrine uygun olarak memleketin kapitalist olmayan yola girmesi kararlaştırıldı.

Geçen yıllar içinde parti tarafından devrimin değişik aşamalarını kapsıyan üç program kabul edildi.

Birinci aşama, genel demokratik aşama idi. Bu devirde hedef, dini ve laik feodal sınıfı ortadan kaldırmak, ekonomik hayattan yabancı sermayeyi kaldırmak, milli bir sanayinin ve modern bir taşıt, haberleşme şebekesinin temellerini atmaktı. Bu sırada işçi sınıfı kadroları meydana geldi, eğitim, halk sağlığı gibi hizmetler örgütlendi. Moğolistan'daki bu devrim aşağı - yukarı 1940 da tamamlandı. X. Kongre partinin üçüncü aşama programını kabul etti. Bunun esası da, Moğolistan'da sosyalizmin temellerini atmaktı.

İkinci Dünya harbi yıllarında parti. Moğol halkının gayretlerini milli savunmanın kuvvetlenmesine doğru yöneltti. Sovyet halkının faşist saldırganlara karşı şerefle savaşı desteklendi. Moğol birlikleri Sovyet ordusuyla birlikte Japon militarizminin yıkılmasında rol aldı.

Moğolistan'da sosyalizmin kurulması, dünya sosyalist sisteminin meydana gelmesi, ve Moğolistan'da kardeş ülkeler arasında yakın bir işbirliğine girilmesi sonucunda hızlandı. 1948 den bu yana Moğolistan, ekonomisini ve kültürünü uzun süreli plânlarla geliştirmeye başlamıştır. Bu yıllar zarfında bir yandan ekonomi ve kültürü geliştirirken, bir yandan da sosyalist ilişkiler yerleştirildi ve halkın hayat seviyesi durmadan yükseltildi. 1970 yılında, 1940'a kıyasla sanayi üretimi 12,3 defa arttı. Ekilen arazi 17,4 defa arttı. Bu devrenin en büyük başarılarından biri de, bireysel üretim sistemi yerine kooperatif üretim sistemini yerleştirmesidir. 1959'da bütün milli ekonomide sosyalist üretim ilişkileri yerleşti.

1966'da XV. Kongrede partinin IV. programı kabul edildi. Bu programın hedefi, Moğolistanı tarım-sanayi memleketi halinden çıkarıp sanayi-tarım ülkesi haline getirmek ve sosyalizmi tamamen üstün duruma getirmektir. IV. Plânın sonuçları, partinin bu hedeflere başarı ile ulaştığını göstermektedir.

Eskiden olduğu gibi, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle kardeşçe bir işbirliği Moğolistan için yeni hedeflere ulaşmak için büyük bir önem taşımaktadır. Sovyetler Birliği'nin yardımıyla Moğolistan'da onlarca büyük sanayi ve tarım işletmesi ve kültür ocakları kuruldu ve halâ kurulmaktadır.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin SBKP XXIV. Kongresine ilişkin Kararı

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, 8 Haziran 1971 tarihinde, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin XXIV. Kongresi'ne katılan TKP delegasyonu adına Birinci Sekreter Y. Demir yoldaşın Kongre hakkındaki raporunu dinliyerek aşağıdaki kararı almıştır:

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ve Sovyet Hükûmetinin son beş yıllık çalışmalarının muazzam sonuçlarını özetleyen ve Sovyet toplumunun geniş bir gelişme perspektifini çizen XXIV. Kongre, Sovyetler Birliği için olduğu gibi, bütün ilerici ve barışsever dünya için, özellikle milli kurtuluş hareketleri için de büyük bir önem taşıyor.

SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri L. Brejnev yoldaş, kongrede okuduğu hesap raporunda milletlerarası durumun derin bir Marksçı-Leninci tahlilini yapmıştır. TKP Merkez Komitesi bu raporun hükümlerini tamamiyle doğru buluyor.

Emperyalizm, bilimsel-teknik ilerlemeden kendi pozisyonunu kuvvetlendirmek, üretimin gelişme temposunu hızlandırmak, emekçi yığınları sömürsünü artırmak için geniş ölçüde faydalanıyor; değişen milletlerarası şartlara uymaya, soyguncu karakterini maskeleyemeye çalışıyor. Fakat emperyalizmin milletleri tahakküm altında tutma, halkların güvenliğine kastetme çabaları eksilmiyor, saldırının, harbin, silâhlanma yarışlarının kaynağı olmakta devam ediyor. Emperyalizm, milletleri kendi tahakkümü altında tutmak, soygununu sürdürmek için gerici diktatörlükleri teşvik ediyor ve destekliyor. Halkların bağımsızlığı ve dünya barışı için en büyük tehlike olan Amerikan emperyalizminin gerici politikası saldırganca çabalarında gittikçe daha açık kendini gösteriyor.

Yeryüzünde emperyalizme karşı, gittikçe genişliyen bir cephede ve hızla gelişen mücadelede proletarya enternasyonalizminin güçlü savunucusu SBKP ve Sovyet hükûmeti, barış, demokrasi, milli bağımsızlık ve sosyalizm uğrunda savaşılan kuvvetlerin başlıca destekçidir. Sovyetler Birliği, emperyalizmin saldırgan politikasının karşısına, barışın aktif savunulması ve milletlerarası güvenliğin kuvvet-

lendirilmesi politikasıyla çıkıyor. Sovyetler Birliği'nin, diğer sosyalist ülkelerle işbirliği halinde ve yeryüzünün bütün barışsever insanların desteğiyle barış ve halkların dostluğu uğrunda verilen mücadeleye için SBKP Genel Sekreteri L. Brejnev yoldaş tarafından ileri sürülen konkre ödevleri TKP Merkez Komitesi yerinde bulur ve destekler.

Emperyalistler saldırı ve harp hazırlıklarını maskelemek, soygunlarını devam ettirmek amacıyla uydurdıkları ve yerli ajanlarının yardımıyla memleketimizde yaymaya çalıştıkları «Sovyet tehlikesi» masalı Sovyetler Birliği'nin ısrarlı ve devamlı barış politikası ve halkımızın uyanıklığı sayesinde işe yaramaz hale gelmiştir. Fakat emperyalistler ve ajanları şimdi de «komünizm tehlikesi» masasıyla memleketimizin anti-emperyalist, barışsever güçlerini ve bütün demokratik hareketleri ezmek çabasıındadırlar.

Sovyetler Birliği, büyük Lenin'in prensipleriyle yönetilen bir sosyalist ülke olarak, her türlü saldırıya yabancısıdır, her türlü saldırıya karşıdır ve her türlü saldırıyı önleyecek güçtedir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve Sovyet hükûmeti, halkların milli bağımsızlıklarının, barışın en güçlü savunucusudur. İnsanlık barış içinde gelişmeyi, her şeyden önce, Sovyetler Birliği'nin varlığına, onun barışçı politikasına, ekonomik ve askeri gücüne borçludur. Sovyetler Birliği'nin bu yapıcı barış politikası memleketimizin milli menfaatlere tamamiyle uygundur, halkımızın bağımsızlığı ile sıkıca bağlıdır. TKP, Türkiye ile büyük komşumuz Sovyetler Birliği arasında sömürücü düzene karşı bir savaş halini aldı. Emperyalizmin tarihi yunca savaştı. Bu savaşa devam edecektir.

Dünyanın büyük bir kısmında zafere kavuşan sosyalizm hızla gelişip kuvvetleniyor; kapitalist ülkelerde toplumun devrimsel değişimi için savaşılan kuvvetler artıyor; milli kurtuluş mücadelesi birçok ülkelerde sömürücü düzene karşı bir savaş halini aldı. Emperyalizmin tarihi âkibeti gittikçe daha açık belirliyor.

Kapitalizmin genel bunalımı derinleşmekte devam ediyor. Devlet tekelliliğinin gelişmesi kapitalizmin bütün çelişkilerinin yüze çıkmasına, anti-monopolist mücadelenin sertleşmesine yol açıyor. Bu mücadelenin öncü kuvveti olan işçi sınıfının ve onunla işbirliği, cephe birliği halindeki diğer emekçi yığınların ve halk tabakalarının büyük çıkışları temelsel toplum dönüşümlerine yol açabilecek yeni sınıf savaşlarının ilk belirtileridir.

Birçok ülkelerde milli kurtuluş mücadelesi, aynı zamanda hem feodal sömürüye, hem kapitalist sömürüye karşı yönelmiştir. Kapitalist olmanın gelişme yolunu tutan, yani sosyalist toplumu amaç edinen ve ona yönelen ülkeler çağımızda milli kurtuluş hareketlerinin öncüsüdürler.

SBKP'nin XXIV. Kongresi kapitalist ülkeler işçi sınıfının birliği ve enternasyonal dayanışması politikasına, milli ve sosyal kurtuluşları uğrunda savaşılan halkları destekleme davasında Leninci prensiplere bağlılığını bir kere daha teyit etti.

Milletlerarası komünist ve işçi partilerinin 1969 yılı Danışma Toplantısının hazırlanmasında ve gerçekleşmesinde Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin büyük hizmeti oldu. 1969 Danışma Toplantısı milletlerarası komünist hareketinde ve anti-emperyalist harekette birliğin kuvvetlenmesi yolunda önemli bir adımdır, Marksizm-Leninizm teorisine büyük bir katkıdır, proletarya enternasyonalizminin yeni bir zaferidir.

Çekoslovakya'da sosyalizm kazanımlarının karşı-devrimci kuvvetlerden korunması için, Sovyetler Birliği'nin, diğer sosyalist ülkelerle birlikte Çekoslovakya halkına gösterdiği kardeşçe yardımı partimiz, sosyalist enternasyonalizmin kaçınılmaz bir şartı, şerefli bir ödevi saymıştır ve öyle sayıyor.

Partimiz, Çin Komünist Partisi yöneticilerinin Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne ve Sovyetler Birliği'ne karşı giriştiği iftira saldırılarını şiddetle yerer; Çinli yöneticilerin Marksizm-Leninizmi diskredite edici politik ve ideolojik tutumlarını komünizm davasına ihanet sayar. Sovyet-Çin ilişkilerinde SBKP ve Sovyet hükûmetinin Leninci tutumunu ve konkre adımlarını partimiz yerinde bulur.

XXIV. Kongre, SBKP Merkez Komitesi'ni, gelişmekte olan ülkelerin devrimci, demokratik partileriyle, tüm yığınsal örgütlerle, sosyalistlerle emperyalizme karşı mücadelede işbirliği kurmakla, ilişkileri geliştirmekle görevlendirdi. Kongre, anti-komünizm ve anti-Sovyetizmle, sağ ve «sol» revizyonizmle, şövenizmle mücadeleyi önemli bir ödev olarak gösterdi, SBKP'nin, işçi hareketinde tekeli emperyalist sermaye menfaatlerine hizmet eden, emekçilerin barış, demokrasi ve sosyalizm için mücadelesini parçlamaya çalışan her türlü düşman akımlara karşı uzlaşmaz olacağını bir kere daha belirtti.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi ve Sovyet hükûmeti, memlekette komünizm kuruluşuna elverişli şartları sağlamak, halkların özgürlüklerini ve dünya barışını korumak, saldırgan emperyalist çıkışları suya düşürmek için her şeyi yaptı ve yapıyor. Sovyet politikasında saldırıya şiddetle karşı koyma prensibi, milletlerarası sorunlara yapıcı çözüm yolu aranması ve ayrı ayrı sosyal düzenlerdeki devletlerin barış içinde yanyana yaşaması prensibiyle birleşir.

Kongre, Merkez Komitesi'ni, emperyalist saldırıya ve harp politikasına bundan böyle de kesinlikle karşı koymakla, barış ve özgürlük davasına sıkıca bağlı bir politika izlemekle görevlendirdi.

XXIV. Kongre, SBKP Merkez Komitesi'nin ve Sovyet hükümetinin Viyetnam, Laos ve Kamboçya halklarına, Amerikan saldırısına karşı kahramanca savaşlarında gösterdiği büyük yardımları hararetle alkışlamış, Yakın Doğu'da Amerikan emperyalistlerinin teşvik ettiği İsrail saldırısına karşı Arap halklarını bundan böyle de her surette destekleyeceğini belirtmiştir. Sovyetler Birliği, İsrail ordusunun ele geçirdiği Arap topraklarından çekilmesini, her devletin bağımsız bir varlık olarak tanınmasını, Filistin Arap halkının meşru haklarının gözönünde tutulmasını gerektiren âdil bir çözüm yolu sağlamaya çalışacaktır.

Dünya barışının en önemli sorunlarından biri Avrupa'da güvenliğin korunması, bu bölgede gerginliğin giderilmesidir. Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin ve Sovyet hükümetinin bu yolda sarfettiği gayretleri, oynadığı olumlu ve önemli rolü özellikle belirtmek gerekir.

Sovyetler Birliği'nde komünizmin maddi-teknik temelini kuruluması, Sovyet emekçilerinin maddi ve kültürel hayat seviyesinin daha da yükseltilmesi SBKP ve Sovyet hükümetinin ana davasıdır. L. Brejnev ve A. Kosigin yoldaşların XXIV. Kongre'deki raporlarında başlıca sorunlar bu ödevin yerine getirilmesiyle ilgilidir.

Sovyetler Birliği'nin 1966-70 yılları Sekizinci Beşyillik Planı, Sovyet işçilerinin, kolhozcu köylülerin, aydınların, bütün emekçilerin kahramanca emeğiyle gerçekleşti. Milli gelir ve sosyal emek verimliliği büyük ölçüde arttı. Sanayi üretim hacmi bir buçuk misline çıktı. Köy ekonomisinin gelişmesinde önemli sonuçlar elde edildi. Memleketin ekonomik potansiyeli çok arttı.

Geçen beş yıllık plân sosyal ödevlerin çözümünde önemli bir aşama oldu. Halkın reel geliri, işçi, memur ücretleri, kolhoz köylülerinin emek karşılıkları plânda tespit edilen artış miktarını aştı. Halk eğitiminde, kültür ve sağlık işlerinde büyük başarılar elde edildi.

Sovyet halkı, XXIII. Kongre'nin çizdiği amaçlara ulaştı. Komünizm kuruluşu yolunda geniş adımlar atıldı. Emekçilerin refah seviyesi memleketin ekonomik ve teknik gelişmesiyle hemen hemen başbaşa gidiyordu. Sosyalist toplum ilişkileri başarılı bir gelişme gösterdi, Sovyet insanların ideolojik ve politik birliği kuvvetlendi, Sovyet Komünist Partisinin toplum hayatındaki yönetici rolü arttı, Sovyet halkı Komünist Partisi etrafında daha sıkı toplandı.

XXIV. Kongre'nin çalışmalarında sosyalist demokrasinin gelişmesi sorunu önemli bir yer tutar. Kongre, parti-içi demokrasinin genişletilmesi, gönüllü ve bilinçli disiplinin kuvvetlendirilmesi, parti hayatında Leninci normların sıkıca gözetilmesi üzerinde önemle durdu.

Sovyetler Birliği'nin, XXIII. Kongre'den sonraki dönemde ekonomik, teknik ve sosyal alanlarda elde ettiği büyük başarılar onun millet-

lerarası pozisyonunu daha da kuvvetlendirdi. Ve bu, anti-emperyalist hareketin kuvvet kaynağı, barışın, sosyal ilerlemenin dayanağı olan dünya sosyalist sisteminin milletlerarası pozisyonunda da olumlu etkisini göstermekte gecikmedi.

Ekonomik ve politik gücü arttıkça milletlerarası durumu kuvvetlenen Sovyetler Birliği, barış uğrunda, halkların güvenliği uğrunda mücadeleye katkısını artırıyor; milletlerarası kuvvet dengesinin barış, demokrasi ve sosyalizm yararına değişmesini önemli derecede etkiliyor. Böylece, çağımızın başlıca devrimci güçleri olan dünya sosyalist sisteminin, milletlerarası işçi ve milli kurtuluş hareketlerinin savaşı birliği yeni bir kuvvet kazanıyor.

XXIV. Kongre, Sovyet toplumunun komünizm yolunda yeni ve büyük bir atılışını plânlaştırdı. Dokuzuncu Beşyillik Plânın başlıca amacı sosyalist ekonominin gücünü artırmak, halkın maddi ve kültürel hayat seviyesini yükseltmektir.

Dokuzuncu Beşyillik Plânın gerçekleştirilmesi davası, tıpkı Sekizinci Beşyillik Plân gibi, tıpkı Sovyetler Birliği'nin ilk kalkınma plânları gibi, kapitalist dünyanın havsalasına sığmayacak kadar büyük bir davadır. Ve büyük sosyal-ekonomik ve politik ödevlerin yerine getirilmesini gerektirir. TKP şuna inanıyor ki, bundan önceki beş yıllık plânları yaratan ve gerçekleştirenlerin Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin, kahraman Sovyet emekçilerinin, Sovyet bilim ve tekniğinin gücü Dokuzuncu Beşyillik Plânın gerçekleştirilmesini başara-caktır.

Sovyet halkı, Lenin'in partisinin, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin Marksçı-Leninci önderliğinde sağlam ve güvenli adımlarla komünizm yolunda ilerliyor.

TKP Merkez Komitesi, SBKP XXIV. Kongresi'nin kararlarını, bu kararlara temel olan belgeleri, özellikle L. Brejnev ve A. Kosigin yoldaşların raporlarında, gerek milletlerarası sorunlarla, gerekse Sovyetler Birliği'nin iç sorunlarıyla ilgili olarak ileri sürülen görüşleri tamamiyle paylaşıyor ve destekler.

TKP Merkez Komitesi, partimiz delegasyonunun XXIV. Kongredeki tutumunu tasvip eder, delegasyonumuz adına Birinci Sekreter Y. Demir yoldaşın yaptığı konuşmayı destekler ve benimser.

TKP Merkez Komitesi, parti örgütlerini ve parti üyelerini Marksizmin-Leninizmin teori ve pratiğine büyük bir katkı olan Sovyetler Birliği Komünist Partisinin XXIV. Kongresinin ana belgelerini incelemek ve öğrenmekle görevlendirir. Merkez Komitesi, L. Brejnev yoldaşın raporunun Türkçeye çevrilerek bastırılması ve yayınlanması imkânlarını arıyacaktır.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesinin Kararı

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin VIII. Kongresine TKP temsilcisi olarak katılan Birinci Sekreter Y. Demir yoldaşın raporunu dinleyerek, 26. 6. 1971 günü aşağıdaki kararı aldı:

ASBP'nin VIII. Kongresi Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde sosyalizm kuruluşu yolunda tarihi bir aşamadır, sosyalist ülkeler topluluğunda ve bütün komünist hareketi içinde önemli bir olaydır.

TKP Merkez Komitesi, ASBP Birinci Sekreteri Erik Honeker, Politbüro Üyesi ve Bakanlar Kurulu Başkanı Vili Ştof yoldaşların milletlerarası olayların ve ADC'nin iç işleriyle ilgili sorunların derin bir Markçî-Leninî çözümlenmesi eseri olan raporlarının ana hükümlerini ve Kongre'nin kararlarını kendi görüşlerine tamamiyle uygun bulur, destekler. Ve başlıca olarak şu noktaları belirtmeyi gerekli görür:

Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin dış politikada amacının sosyalizm kuruluşu için en elverişli dış şartları yaratmak, sosyalist Almanya'yı ve dolayısıyla sosyalist ülkeler birliğini kuvvetlendirmek, özgürlükleri uğrunda savaşan halkları desteklemek, ayrı ayrı sosyal düzenlerdeki devletlerin barış içinde yanyana yaşaması prensibini hayata geçirmek ve saldırgan emperyalizme karşı aktif mücadele etmekten ibaret olduğu VIII. Kongrece bir kere daha teyit edildi.

ASBP ve ADC hükümeti, çağımızın başlıca devrimci gücü olan sosyalist sistemin ve dünya komünist hareketinin daha da güçlenmesi davasına önemli katkıda bulunuyor; kapitalist ülkeler işçi sınıfıyla milli bağımsızlıkları uğrunda savaşan halkları, devletleri, partileri var gücüyle destekliyor; çağımızın bu üç devrimci gücünün emperyalizme karşı birleşmesi uğrunda savaşıyor.

ASBP, milletlerarası komünist ve işçi hareketinde birliğin Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi temeli üzerinde kuvvetlenmesi için, emperyalizmin hizmetinde olan bütün gerici akımlara karşı: nasyonalizme, sosyal demokratizme, sağ ve «sol» revizyonizme karşı savaşıyor.

VIII. Kongre, Çekoslovakya olaylarından alınan derslerin milletlerarası önemini kaydederek, Alman Demokratik Cumhuriyeti ve mütte-

fiklerini Avrupa'da sosyalizme hiç kimsenin kastetmesine müsaade etmiyeceklerini belirtti.

Kongre, Çin yöneticilerinin bütün sosyalist ülkelere ve bütün Marksçı-Leninci partilere karşı yönelttiği üstün-devletçi, şövenist, anti-Sovyet politikayı şiddetle yedi. Bununla birlikte ASBP'nin prensip tutumunun, Alman Demokratik Cumhuriyeti'yle Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin düzelmesine ve emperyalizme karşı mücadelede işbirliğine uygun olduğunu belirtti.

Amerikan emperyalizminin doğrudan doğruya ve dolaylı saldırısına uğrayan Çin-Hindi ve Arap halklarının temsilcilerine Kongre'de, özellikle yerli delegeler tarafından yapılan heyecanlı sempati gösterileri, bu halkların haklı davaları karşısında ASBP ve ADC'nin izlediği enternasyonalist politikaya bağlılığın canlı bir ifadesiydi.

Kongre, Sovyetler Birliği ve Polonya Halk Cumhuriyeti'nin Federal Almanya ile imzaladığı anlaşmaların biran önce onaylanmasını, Avrupa'da barışın ve güvenliğin sağlanması için başlıca etkenlerden biri olarak gösterdi.

Bütün Avrupa ülkeleri için olduğu gibi Türkiye için de bugün büyük bir önem taşıyan Avrupa güvenlik konferansının biran önce toplanması ve Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin eşit hakka sahip bir Avrupa devleti olarak bu konferansta yerini alması dünya barışı için zorunludur.

Ekonomik ve politik pozisyonu gittikçe daha da kuvvetlenen, milletlerarası otoritesi artan Alman Demokratik Cumhuriyeti birçok Avrupa, Asya, Afrika ve Latin Amerika devletiyle diplomatik ilişkiler, bağlar kurmuştur. Avrupa'nın ortasındaki bu bağımsız, ekonomice gelişmiş devletin Türkiye tarafından tanınması, soyguna ve sömürüye yabancı dostluklara çok ihtiyacı olan Türk halkının menfaatlerine ve gerçek iradesine uygundur.

Alman Demokratik Cumhuriyeti'nin Federal Almanya ile milletlerarası hukuk esasları üzerinde ilişki kurma isteği Kongrede yeniden teyit edildi. Federal Almanya'nın bu meseleyi hâlâ Almanya'nın «iç ilişkileri» saymasına E. Honeker yoldaşın verdiği susturucu cevap yerindedir.

Alman Demokratik Cumhuriyeti, Avrupa'da gerginliğin giderilmesi için Batı Berlin'le ilişkilerini normalleştirmeye çalışırken, bu şehrin belirli bir statükosu olduğu ve Federal Almanya ile hiçbir ilgisi bulunmadığı gerçeğinin önceden kabul edilmesi gerektiğini hatırlatmakla haklıdır.

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde sosyalizmin maddi-teknik temelini daha da geliştirmesi, kuvvetlenmesi süreci hızla devam ediyor.

VII. Kongreden sonra işçi sınıfının, köylü kooperatifçilerin, aydınların ve bütün emekçilerin gelişmiş sosyalist toplumun kuruluşu yolunda attıkları geniş adımlar, elde ettikleri başarılar ADC'nin her yönden kuvvetlenmesini sağladı. 1966-70 beş yıllık plânının başlıca ödevleri fazlasıyla gerçekleştirildi. Sosyalist mülkiyet önemli derecede arttı. Sosyalist üretim ilişkileri gelişti, halkın moral ve politik birliği kuvvetlendi.

ADC sanayi 1965 yılında verdiği ürünleri şimdi 9 aydan az bir süre içinde veriyor. Sosyalist köy ekonomisinin maddi-teknik temeli gelişti ve genişledi. Köyde modern kollektif çiftlikler, büyük devlet işletmeleri meydana geldi.

Bir önceki beş yıllık plânın gerçekleşmesiyle ADC işçilerinin ve bütün ADC yurttaşlarının reel gelirleri arttı. Halkın maddi ve kültürel hayat seviyesi yükseldi. Yeni 1971-75 beş yıllık plânı sosyalist Almanya'ya daha geniş gelişme perspektifleri çiziyor. Bu plânın başlıca amacı sosyalist üretimi yüksek tempolarla geliştirmek, bilimsel-teknik ilerlemeyi hızlandırmak, emek verimliliğini artırmak ve bu temel üzerinde halkın maddi ve kültürel hayat seviyesini daha da yükseltmektir. Yeni beş yıllık plânın, ASBP'nin Marksçı-Leninci önderliği, ADC emekçilerinin yaratıcı gücü, sosyalist ülkelerle genişleyen ekonomik entegrasyon ve özellikle, Kongre'de sık sık ve çöşkunlukla anılan Sovyet yardımları sayesinde başarı ile gerçekleşeceğine şüphe yoktur. ADC'nin şimdiye kadar elde ettiği başarılar ve bu başarıları sağlayan güçler onun gelecek başarılarının temeli ve garantisidir.

VIII. Kongre'nin genel havası ADC halkının maddi ve moral hayatındaki kalkınmayı pek güzel yansıtıyordu. Bu kalkınma ASBP delegelerinin, bütün kongre süresince azalmayan heyecanlarında ve sık sık enternasyonalistçe duygularında kendini gösteriyordu.

ADC emekçileri, Marksçı-Leninci avangartları Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin önderliği altında gelişmiş sosyalist toplum yolunda sağlam adımlarla ilerliyor.

Delegemizin Kongre'deki konuşmasını benimseyen TKP Merkez Komitesi, parti örgütlerini ve parti üyelerini ASBP VIII. Kongresinin ana belgelerini öğrenmekle görevlendirir.

Bulgaristan Komünist Partisi'nin X. Kongresi üstüne:

TKP Merkez Komitesi 2 Haziran 1971 toplantısında, BKP'nin X. Kongresine katılan partimizin delegasyon başkanı ve Politbüro üyesi İ. Bilen yoldaşın raporunu dinledi ve aşağıdaki kararı aldı:

Bulgaristan Komünist Partisinin X. Kongresi bir bayram havası içinde açıldı ve bir eylem ortamı içinde geçti. Kongreyi dünya komünist ve işçi partilerinin temsilcileri – delegeleri selâmladı. Bu kongre, evrensel bir önem taşıyan, uluslararası derin yankılar uyandıran, dünya kamuoyunu etkileyen Sovyetler Birliği Komünist Partisi XXIV. Kongresinin, bu evrensel komünist forumun hemen arkasından açıldı. Bu Leninci forum, kapı komşumuz sosyalist Bulgaristan'ın başkenti Sovya'da devam etti.

Bu kongreler, forumlar bir gerçeği iyice, açık seçik göstermektedir: Dünya tarihi, insanlığın varlığı artık sosyalist dünyanın, komünist hareketin dışında gelişemez, düşünülemez. Dünya sosyalist sisteminin, uluslararası komünist ve işçi hareketlerinin, ulusal bağımsızlık, kurtuluş hareketlerinin gelişme gücü bu forumlarda daha belirli gözler önüne serilmektedir.

1971 yılında BKP'nin üye sayısı 700 bini, temel örgütleri 24 bini bulmuştur. X. Kongre, böylesi bir savaş ordusundan seçilip gelen delegelerden kurulmuştur. Kongrenin gündeminde: Merkez Komitesinin çalışma raporu, yeni parti programı, yeni Anayasa tasarısı ve VI. Beşyillik planın uygulanma süreci gibi ana konular yer almıştır.

Todor Jivkof yoldaşın, Marksçı-Leninci incelemelere dayanan raporu Bulgaristan halkının sosyalizm kuruculuğu yolunda elde ettiği büyük başarıları, Komünist Partisinin öncülük rolünü somut çizgileriyle belirtiyor. Elde edilen başarıların dökümü göz kamaştırıcıdır. Gelişmiş bir sosyalist toplum kurulmasında önemli adımlar atılmıştır.

Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde sosyalist toplumun kurulması, sosyalist ekonominin, kültürün geliştirilmesi gibi çok çetin ve karmaşık sorunlar çözümlenmektedir. Sosyalist toplum ilişkileri, halkın yaşama düzeyi biteviye yükselmekte, kuvvetlenmektedir. V. ve VI. beş yıllık plânlar, 1965–75 arasındaki dönemde elde edilen ve edilmekte olan başarıların somut bir aynasıdır.

Bulgaristan ekonomik kalkınma bakımından dünyanın başta gelen ülkeleri arasına girmiştir. Yeni yeni fabrikalar, elektrik santralleri kurulmuş ve kuruluyor. Endüstrinin memleket ekonomisindeki oranı % 54,6'dır. VI. Beş yıllık plânın uygulanmasıyla bu süreç daha da hızlanıyor. Endüstri düzeyinin biteviye yükselmesi, bütün endüstri kollarında endüstrileşme süreci bilimsel-teknik devrimlerle, teknolojik buluşların uygulanmasıyla bağlıdır. Genel endüstri mamulleri, 1965'ten bu yana % 67 oranında artmıştır. Üretim araçları üretimi hızlanırken tüketim mallarının üretimi de % 50 yükselmiştir. Elektrik üretimi 20 milyar kilovatsaatı bulmuştur. Taşkömürü 26 milyon tondan 31 milyon tona çıkmıştır. Petrol işlenimi üç misli artmış, 6 milyon ton olmuştur. Çelik dökümü üç buçuk misli artmış, 2 milyon tonu bulmuştur. Makine yapımı, metalurji ürünleri, kimyasal gübre iki misli artmıştır. Gelişen güçlü bir kimya endüstrisi, gemi yapımı: fabrikalar, doklar, havuzlar, kızaklar kurulmuştur. Bulgaristan'ın gemi tezgâhları, artık, büyük tonajlı tekneler suya indirmektedir, Atom elektrik santrali kuruluyor.

Bu gelişmeler üretimin konsantrasyonu süreciyle bağlıdır. Komple üretim birimleri meydana gelmiştir. Bu santralizasyon, otomasyon makineleşme süreci yalnız endüstride değil, tarımda, köy ekonomisinde de hızlıdır. Aynı zamanda tarım kolları, fabrikaları, makineleştirilmiş tarım üretimi doğmuştur. Üretimde yeni yönetim sistemi uygulanıyor. Bilim, öğretim ve kültürün dev adımlarla ilerlediği somut sonuçları ile görülmektedir. Her alanda yüksek bilim araştırma, uygulama enstitüleri, üretimle bağlı teknik enstitüler meydana getirilmiştir. Yüzbinlerce uzman, mühendis, genç uzman yetiştirilmiştir. Bütün bu gelişmelerde Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin Sovyetler Birliğiyle olan, şaşmaz, içtenlikle savunulan kardeşlik, dostluk ilişkilerinin büyük payı vardır.

Merkez Komitesi'nin raporunda: Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi sosyalist ülkeler arasındaki, Varşova Paktı üyeleri arasındaki bağların gittikçe kuvvetlendiği ve yeni bir aşamaya girdiği ayrıca belirtilmiştir.

BKP, uluslararası ilişkilerde, dış politikada, Leninci ilkelere dayanan bir yol izlemektedir. Komünist Partisi, sosyalist toplumun, uluslararası devrimci hareketin çıkarlarını her zaman göz önünde bulundurmaktedir. Dünyanın karmasık, çelişmeli karakterli Balkan yarımadasında da görülmektedir. Türkiye ve Yunanistan'da en gerici, işbirlikçi güçlerin faşist diktatoryaya gitmeleri, dünyanın bu kesiminde barış ve güvenliği doğrudan doğruya baltalamakta, ulusal bağımsızlık hareketlerini kösteklemektedir. Böylesi bir durumda Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Balkan devletleri arasında politik havayı iyi-

leştirmek, iyi komşuluk ilişkilerini, barış içinde yanyana yaşama politikasını geliştirmek için devamlı gayret göstermektedir.

BKP, uluslararası işçi ve komünist hareketinde proleter enternasyonalizmi ilkelerini hiç şaşmadan savunmaktadır. Komünist Partisi, sosyalist Bulgaristan halk hükümeti, ulusal kurtuluş hareketlerini, devrimci, demokratik, anti-emperyalist halk hareketlerini destekliye-gelmıştır, destekliyor. Yeryüzünde en gerici güçlerin, halk düşmanı hükümetlerin jandarmalığını yapan yayılcı Amerikan emperyalizmine karşı halkların direnişlerini, kurtuluş savaşlarını tutuyor. Yakın Doğu'da saldırgan İsrail harpçilerine karşı Arap halklarının haklı savaşlarını destekliyor. Harp ocaklarının kaldırılması, Balkanlarda, Avrupada, Akdenizde, yeryüzünde barış ve güvenliğin sağlanması uğrunda aktif bir çaba gösteriyor. Özellikle Viyetnam halkının kurtuluş savaşını, kahramanlıklarla dolu bu direnişini var gücüyle destekliyor, Demokratik Viyetnam Cumhuriyetiyle bütün ilişkilerini kuvvetlendiriyor. Çin-Hindinde halklara, ülkelere karşı Amerikan emperyalistlerinin barbarca saldırılarını yeriyor.

Kongre, partinin yeni programını onayladı. Bu program, yukarıda ana çizgileriyle belirtilen politik, ekonomik, kültürel bir gelişmenin temelleri üzerinde işlenip ortaya çıkarılmıştır. Bu program Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nde, gelişmiş sosyalizm kuruluşu döneminde, ekonomik, kültürel yönlerden ileriye doğru atılan dev adımları göstermektedir.

Kongre yeni Anayasayı görüştü. Bütün halk tarafından tartışılan bu Anayasa tasarısının referanduma sunulması kararlaştırıldı. Toplumsal, politik, ekonomik kuruluş, yurtdaşların hakları ve ödevleri, devlet organları sistemi, toplum yönetim ilkeleri daha da sağlamlaştırılıyor. Eski Anayasa 1947 yılında çıkarılmıştı, sosyalizm temelini kurmanın şartlarını gösteren, ve onun zorunlu kıldığı bir Anayasaydı. 23 yıl içinde sosyalist toplum ilişkileri devlet ve toplum yaşamında üstün gelmiştir. Halk Cumhuriyeti yeni ve daha yüksek bir aşamaya ulaşmıştır. Gelişmiş bir sosyalist düzen oluşumu sürecine girmiştir. Yeni Anayasada: sosyalist devletin görev ve amaçları, toplumsal örgütlerin yerleri, rolleri belirtiliyor.

Bulgaristan Komünist Partisi'nin X. Kongresi üstüne yapılan bu rapor TKP Merkez Komitesi onaylıyor.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Çekoslovakya Komünist Partisi'nin XIV. Kongresine İlişkin Kararı

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi 22 Haziran 1971 tarihinde, Çekoslovakya Komünist Partisi'nin XIV. Kongresine katılan TKP delegasyonu başkanının raporunu dinliyerek aşağıdaki kararı almıştır:

Çekoslovakya Komünist Partisi'nin XIV. Kongresinin önemi sadece Çekoslovakya'da gelişmiş bir sosyalizm kuruluşu yolunda yeni perspektifler açmasında, yeni amaçlar göstermesinde değildir. Aynı zamanda, sosyalist kazanımlarının korunması uğrunda, Marksizm-Leninizm prensipleri uğrunda, emperyalizm ajanlarının ideolojik ve politik baltalamalarına karşı mücadelede Çekoslovakya komünistlerinin kazandıkları son büyük zaferi somutlaştırmasında, dile getirmesindedir. Çekoslovakya komünistlerinin, sosyalizm düşmanlarına, sağcı oportünizme karşı yürüttüğü amansız mücadelenin parlak sonuçları memnurluk ve kıvanç vericidir.

Çekoslovakya Komünist Partisi, proletaryanın büyük sınıf savaşları içinde gelişti ve olgunlaştı. ÇKP, oportünizme, sağ ve «sol» revizyonizme ve her türlü avantürizme karşı varlığı boyunca savaştı. 1968 yılında Çekoslovakya komünistleri bu alanda büyük bir meydan savaşı verdiler.

İşçi sınıfının sosyalist toplumdaki güdücü durumunu zayıflatmak, komünist partisinin yönetici rolünü hiçe indirmek, Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyetini sosyalist ülkeler topluluğundan ayırmak, kapitalizmi geri getirmek amacına yöneltilen karşı-devrimcilerin, revizyonistlerin yıkıcı eylemleri, işçi sınıfının kutsal davasına hayatlarıyla bağlı Çekoslovakya'lı komünistlerin sarsılmaz iradesi ve enternasyonal dayanışma karşısında sonuçsuz kaldı. Ve 1968 Çekoslovakya olayları dünya işçi hareketinde proletarya enternasyonalizmine bağlılığın mihenk taşı oldu.

Sosyalizm kuruluşu yolunda işçi sınıfının, Çekoslovakya halkının önüne dikilen engeller artık yıkılmıştır. Çekoslovakya Komünist Partisi dış politikada Leninci prensiplere: sosyalist ülkeler topluluğu ile sıkı işbirliği ve dostluk politikasına, ayrı ayrı düzenlerdeki devletlerin barış içinde yanyana yaşaması, emperyalizme karşı milli kurtuluşları uğrunda savaşan halkları her yönden destekleme pren-

siplerine ve proletarya enternasyonalizmine, kendi şanlı geleneklerine bağlı kaldı.

Çekoslovakya halkı, işçi sınıfının yaratıcı öğretisi Marksizme-Leninizme bağlı, Çekoslovakya Komünist Partisi'nin önderliğinde, nihai amaca doğru yeni büyük başarıların eşğine giriyor.

ÇKP XIV. Kongresine katılan TKP delegasyonu başkanının raporu MK'ce dinlenmiş ve Kongredeki tutumu tasvip edilmiştir.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Macar Sosyalist İşçi Partisi'nin X. Kongresine İlişkin Kararı

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi 16 Aralık 1970 tarihinde yaptığı oturumda Macar Sosyalist İşçi Partisi'nin X. Kongresine katılan TKP delegasyonu başkanının raporunu dinliyerek aşağıdaki kararı almıştır:

Macar Sosyalist İşçi Partisi'nin IX. Kongresinden bu yana geçen dört yıl içinde Macaristan'da sosyalizmi kuvvetlendirme, geliştirme ve tamamlama yolunda büyük başarılar elde edildi. Üçüncü beşyillik plânın ana hedeflerine varıldı. Sosyalist sanayinin ve kolektif tarımın geliştirilmesinde elde edilen başarılar, sosyalist üretim ilişkilerinin sağlamlaştırılması, beliren yeni hedeflere ulaşma şartlarını yarattı. Bu başarılar Macar emekçilerinin sosyal ve politik hayatı bakımından olduğu kadar, emperyalizme karşı, milli ve sosyal kurtuluşları uğrunda, barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda savaşıyan bütün halklar için de büyük bir önem taşıyor.

Macar toplumu dinamik ve emin adımlarla sosyalizm yolunda ilerlemektedir. Sosyalizm kuruluşunda elde edilen başarılar sonucunda sosyalist üretim ilişkileri daha mükemmelleştirildi, işçi sınıfı iktidarı ve sosyalist düzen ekonomik bakımdan daha da kuvvetlenmiştir. Milli gelir 1965 yılına kıyasla % 39-40 oranında bir artış kaydetmiştir. Son beş yıl içinde memlekette bir milyon insanı barındıran 320 bin modern konut yapılmıştır. Aynı süre içinde emekçilerin çalışma saatlerinin eksilmesine karşılık reel gelirleri ortalama % 30-32 artmıştır. Sosyalist Macaristan'da bugün her iki evden birinde çamaşır makinesi ve televizyon var, her üç aileden biri buzdolabına ve elektrikli süpürgeye sahiptir. Kurtuluştan sonra 25 yıl gibi kısa bir zaman içinde Macaristan asırlık gerikalmışlığı yenerek gelişmiş sanayi ülkeleri seviyesine doğru hızla yükselmeye başlamıştır. Bunlar Macaristan emekçilerinin ve yönetici rolü günden güne kuvvetlenen Macar Sosyalist İşçi Partisinin tarihi bir başarısıdır.

Macar Sosyalist İşçi Partisi'nin X. Kongresine katılan TKP delegasyonunun Kongredeki tutumu tamamiyle tasvip edilmiştir.

TKP Merkez Komitesi 23.2.1972 günü yaptığı oturumda Polonya Birleşik İşçi Partisinin VI. Kongresine katılan delegemizin raporu üzerine aşağıdaki kararı aldı:

Polonya komünstleri Polonya Birleşik İşçi Partisinin VI. Kongresinde Proletarya enternasyonalizmine bağlılıklarının iyi bir örneğini verdiler.

1970 sonlarına doğru Polonya'da başgösteren bazı sosyal anlaşmazlıklar yüzünden beşyıllık kalkınma plânının başarı ile gerçekleşmesinde bazı aksaklıklar oldu. Fakat bunlar V. ve IV. Kongreler arasındaki üç yıllık dönemde sosyalizm kuruluşunda önemli adımlar atılmasını engelliyemedi. Bu süre içinde milli gelir yüzde 34 arttı. Kamulaştırılmış sanayi üretiminde yüzde 49 bir yükselme oldu. Yeni birçok sanayi işletmeleri kuruldu, birçokları modernize edildi. Milli gelirde sanayi payı yüzde 58 arttı.

Bu devre içinde tarımda, özellikle devlet sektöründe önemli gelişme kaydedildi, geçen beşyıllık plân devresinde bu sektörde yüzde 30 artış oldu.

Polonya Birleşik İşçi Partisinin, memleketin bir yıl önce geçirdiği huzursuzluklardan çıkardığı dersler şöyle özetlenebilir:

- Sosyalist devlette yönetici rol oynayan Marksçı-Leninci partinin dikkat merkezinde emekçilerin menfaati yer almalıdır. Sosyalizm kuruluşunda toplumsal çabalar, halk yığınlarının maddi ve kültürel yaşama şartlarına sistemli, önemli iyileşme getirmelidir.
- Marksçı-Leninci partinin, bütün eylemlerinde, işçi sınıfının sosyalist düzenin başlıca sosyal gücünü teşkil ettiği, onunla sıkıca bağlı bulunmanın bu düzenin başarısı için şart olduğu noktasında hareket edilmelidir.
- Sosyalizm kuruluşu partinin yönetici rolünün sistemli olarak artmasını, parti çalışmalarında Leninci metotlara sıkıca riayet edilmesini, hiçbir zaman realitenin dışında kalınmamasını gerektirir.
- Günümüzün sınıf mücadelesi şartları içinde ve sosyalizmle kapitalizm arasındaki yarışmanın hızlandığı bir dönemde ileri hamleleri engellemeyi iş edinen sosyalizm düşmanlarına fırsat verecek olayların çıkmasına yol verilmemelidir.

1970 sonu Polonya olaylarından alınan dersler, PBİP'inde Leninci prensiplere ve normlara bağlılığın kuvvetlendirilmesi yolunda geniş adımlar atılmasını sağlamıştır.

Yeni beşyıllık planda milli gelirin yüzde 38–39 artması öngörü-
yor. Reel iş ücretleri yüzde 17–18 yükselecektir. Geçen beş yıllık
plan gereğince bir milyona yakın aileye konut sağlanmıştır. Yeni
beş yıllık plana göre bir milyon 75 bin yeni konut kurulacaktır. Çalı-
şma saatlerinin kısaltılması plânı kamu işletmelerinin yüzde
20'sinde şimdiden uygulanmaktadır. Yeni planda sanayi üretiminde
yüzde 48–50, tarım ürünlerinde yüzde 18–21 artış olacaktır. Halkın
maddi ve kültürel yaşama şartlarında yeni yükselmelerin başlıca
daynağı budur.

Polonya Birleşik İşçi Partisi dış politikasında Lenin'in barış içinde
yanyana yaşama prensipine bağlıdır. Polonya Halk Cumhuriyeti,
anti-emperyalist cephenin önemli etkenleri haline gelen ilerici, ba-
rışçı genç devletlerle sıkı işbirliği halindedir; milli kurtuluşları uğ-
runda savaştan halkları her suretle desteklemektedir.

Polonya halkı, sosyalist ülkelerin ve diğer ilerici, barışçı devletlerin,
güvenliklerini ancak Sovyetler Birliğiyle ve diğer sosyalist devletlerle
sıkı işbirliğinde arayabileceklerine, geçmişteki acı tecrübeleriyle
inanmış bulunuyor.

Polonya Birleşik İşçi Partisi, milletlerarası komünist ve işçi partile-
rinin 1969 Danışma Toplantısında hazırlanan anti-emperyalist mü-
cadele programını sebatla gerçekleştiriyor, dünya sosyalist siste-
minin ve milletlerarası komünist hareketinin Marksizm-Leninizm
temeli üzerinde birliği dâvasına büyük katkıda bulunuyor.

PBİP'nin VI. Kongresinin yaratıcı ruhu Polonya emekçilerinin sosyal
ve politik hayatında şimdiden sezilmeye başlamıştır.

TKP Merkez Komitesi, delegemizin PBİP VI. Kongresindeki konu-
masını tamamiyle doğrular.

TÜSTAV